ANUARUL

UNIVERSITĂȚII REGELE FERDINAND I
CLUJ—SIBIU

ÎN AL DOILEA AN DE REFUGIU

1941-1942

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1947
No. 158

TIPOGRAFIA „CARTEA ROMÂNEASCĂ DIN CLUJ", SIBIU
1 9 4 3

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PARTEA ÎNTÂIA

RECTORATUL

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ANNO 1922

DOCTORI HONORIS CAUSA:

REGINA MARIA A ROMÂNIEI (1875 † 1938).
MATTEO BARTOLI, profesor la Universitatea din Torino (Italia).
OCTAVIAN GOGA, literat (1881 † 1938).
GHEORGHE MARINESCU, profesor la Facultatea de Medicină din București (1864 † 1938).
EMMANUEL DE MARTONNE, profesor la Sorbona (Paris).
PAUL MONTEL, profesor la Sorbona (Paris).
GEORGES RIPERT, decanul onorar al Facultății de Drept din Paris.
RICCARDO DEL GIUDICE, subsecretar de stat la Ministerul Educației din Italia.
H. ROGER, decanul onorar al Facultății de Medicină din Paris.
AUGUSTE-FÉLIX-CHARLES DE BEAUPOIL, COMTE DE SAINT-AULAIRE, fost Ambasador al Franței.
HENRY WICKHAM STEED, profesor la Universitatea din Londra, Director al revistei „The Review of Review".
ROBERT WILLIAM SETON WATSON, profesor la King's College (Londra).
(†) METODIE ZAVORAL, Abate al Mănăstirei Strachow (Cehoslovacia).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PROFESORI DE ONOARE:

JULES GUIART, dela Facultatea de Medicină din Lyon.
(†) NICOLAE IORGA, dela Facultatea de Litere din București.
RENÉ JEANNEL, dela Muzeul de Istorie Naturală din Paris.
DUMITRU POMPEI, dela Facultatea de Științe din București.

RECTORII ANTERIORI:

1. SEXTIL PUȘCARIU	în anul	universitar		1919/1920	și din Oct. 1940—Febr. 1941
2. (†) VASILE DIMITRIU	„	„	„	1920/1921	
3. (†) DIM. CĂLUGĂREANU	„	„	„	1921/1922	
4. IACOB IACOBOVICI	„	„	„	1922/1923	
5. NICOLAE BĂNESCU	„	„	„	1923/1924	
6. CAMIL NEGREA	„	„	„	1924/1925	
7. GHEORGHE SPACU	„	„	„	1925/1926	
8. (†) IOAN MINEA	„	„	„	1926/1927	
9. (†) GH. BOGDAN-DUICĂ	„	„	„	1927/1928	
10. EMIL HAȚIEGANU	„	„	„	1928/1929	
11. EMIL G. RACOVIȚĂ	„	„	„	1929/1930	
12. IULIU HAȚIEGANU	„	„	„	1930/1931	și din 4 Iunie 1941 înainte
13. (†) NICOLAE DRĂGANU	„	„	„	1931/1932	
14. FL. ȘTEFĂNESCU-GOANGĂ	„	„	„	1933-1940	(Oct.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CAP. I.

UNIVERSITATE ŞI NAŢIUNE

Discurs de inaugurarea anului şcolar 1941/42 [1])

de Dr. IULIU HAŢIEGANU
Rectorul Universităţii

Doamnelor şi Domnilor,
Domnişoare studente şi Domnilor studenţi,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Universitatea „Regele Ferdinand I" din Cluj-Sibiu îşi deschide azi porţile în anul al doilea dela refugiul său.

Graţie înţelegerii Conducătorului Statului — Mareşalul Antonescu — şi datorită grijei Domnului Ministru Rosetti, anul Universitar 1941—1942 începe în condiţii materiale şi spirituale mai bune decât cel precedent.

Problema Universităţii Ardealului s'a pus dela început nu numai ca o problemă edilitară, ci mai ales ca una spirituală.

Universitatea clujană are o misiune eternă: *afirmarea spiritualităţii române* pe plaiurile unde s'a născut neamul nostru. Ea este *simbol al unirei* după lupte milenare şi trebue să fie *cetatea spirituală a voinţei, a luptei şi a idealului românesc.*

Universitatea din Cluj, născută deodată cu marea Unire, a avut din prima clipă a existenţei sale cea mai organică legătură cu vieaţa poporului acestei provincii.

Universităţile, înalte instituţii — monumente durabile ale geniului omenesc — nu sunt alcătuiri rigide, ci în continuă schim-

---

[1]) Rostit în şedinţa solemnă de deschiderea anului universitar 1941—42 din 3 Noemvrie 1941, în sala Teatrului Municipal din Sibiu.

bare, adaptându-se marilor transformări sociale, după naţiuni şi după epoci. Deşi variabile şi în evoluţie continuă, ele au fost la toate popoarele *conservatoarele şi producătoarele celor mai mari bunuri spirituale.*

Dela universitatea teologică a secolelor XII-XVII la universitatea filosofică a secolelor XVII-XVIII şi până la universităţile ştiinţifico-politice ale secolelor XIX-XX, universităţile au fost în toate timpurile nu numai *laboratoarele gândirii creatoare, ci şi purtătoarele concepţiei* de vieaţă a colectivităţilor în mijlocul cărora au activat. Religia, filosofia, ştiinţa, concepţia de vieaţă a popoarelor au definit esenţa universităţii.

Universităţile, în cursul evoluţiei lor au fost de multe ori silite să-şi depună armele încercate, înlocuindu-le cu altele noui. Prin aceste transformări — adeseori brusce şi nenaturale — ele deviau dela ţelurile lor principale, neglijând esenţialul pe care trebue mereu să-l cultive: sufletul şi mai ales pe purtătorii acestui suflet: *tineretul* şi *poporul.* In timp ce profesorii se izolau în biblioteci şi în laboratoare, trăind în speculaţii, în universitate se furişau partidele politice, întroducând principii egoiste şi materialiste neprielnice culturii valorilor spirituale. In aceste perioade anarhice scădea şi interesul ştiinţific, universitatea alunecând tot mai mult spre latura profesională, practică.

Urmau apoi epoci de discuţii teoretice asupra rolului şi ţelurilor pe care trebue să le urmărească universitatea.

Universitatea să fie numai o instituţie de învăţământ? Numai de cercetări ştiinţifice? Să urmărească o formare intelectuală ori integrală? Iată câteva din întrebările care se puneau şi care nu primeau nici o soluţie.

Haosul devenea tot mai mare. Tineretul şi profesorii nu vorbeau aceeaşi limbă. Marile chestiuni fiind puse pe al doilea plan — marile idealuri nefiind văzute — se produceau *rupturi între generaţii,* rupturi, care se accentuau tocmai din cauza că generaţiile noui şi vechi nu voiau să-şi confrunte ideile şi experienţele şi să găsească punctele mari de unire.

Universităţile au devenit astfel adeseori câmp de luptă, neavând o idee unică conducătoare, spre o robustă concepţie de vieţă. Universităţilor le lipsea *inima* — dătătoare de entuziasm, de optimism — şi astfel nu se putea produce acea circulaţie distribuitoare a energiilor de vieaţă.

Universitatea nu putea rămâne la vechile concepţii iar gră-

birea spre tehnicizare, specializare nu era o soluţie — ba chiar o diforma, potrivindu-i-se mai bine numele de *„specialitate"* decât cea de *„universitate"*.

In această evoluţie aritmică universităţile au avut totuşi aproape în toate timpurile o imagine conducătoare — fie *religioasă,* fie *umanistă,* fie *ştiinţifică,* dând astfel caracterul variat al universităţii confesionale, umaniste, filosofice, pozitiviste.

Expuse fluctuaţiilor dictate de societate, de mediu, totuşi în toate timpurile ele au avut o înaltă spiritualitate — întotdeauna au fost instituţii, în care *s'au pus problemele cele mai mari şi cele cu mai multă răspundere,* rezultate din voinţa spre cultură a colectivităţii.

Universităţile au fost *depozitarele trecutului şi garantele viitorului* poporului în mijlocul căruia au activat.

Marile idei de cultură s'au frământat în universităţi, — iar această frământare nu putea avea loc decât în plină libertate, în completă autonomie. Această *libertate şi autonomie universitară* pentru a da roade necesită însă nu numai gândire, ci înainte de toate, *simţ moral, răspundere şi conştiinţă.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Marile prefaceri ale vremurilor de azi au dus la o nouă *criză universitară.* Universitatea trebue să iasă însă cât mai repede din criza în care se găseşte.

Prima condiţiune pentru această eşire este revenirea la o *armonizare a tuturor preocupărilor sale, la o coordonare a tuturor funcţiunilor sale.*

Permiteţi-mi să arăt aci care este concepţia noastră despre menirea universităţii.

Funcţiunea esenţială *şi permanentă a universităţii este conservarea şi stăpânirea ştiinţei, dar mai ales* cercetarea şi creaţia ştiinţifică. Fără aceste preocupări universitatea intră în decadenţă.

Dar înafară de cultivarea ştiinţei pure, universitatea trebue să îmbrăţişeze azi mai ales *problemele dictate de nevoile etnice şi naţionale,* să studieze cu precădere realităţile etnice ale neamului său sub aspectul lor biologic, social sau cultural. Să facă o ştiinţă utilă naţiunii sale şi *să participe astfel la desăvârşirea misiunii istorice a devenirii naţionale.*

Universitatea va fi un organism viu numai în contact strâns şi permanent cu realitatea şi numai cercetând vieaţa complexă şi

în permanentă mişcare a naţiunii. Numai astfel va fi în stare să dea răspuns întrebărilor puse de naţiune şi de tineret.

Concepându-şi astfel menirea, universitatea nu merge spre o ştiinţă unilaterală naţională ci *spre o ştiinţă care caută adevărul cu predilecţie în vieaţa naţiunii căreia-i aparţine.* Ea însă nu cercetează pentru a scoate la iveală ceea ce doresc, în interesul lor, colectivitatea sau individul, nu plăsmueşte din gândirile sale o falşă realitate ci, bazată totdeauna pe adevăr, extrage din realitate o idee, o gândire, un adevăr. Cercetarea îşi menţine caracterul fundamental de ştiinţă obiectivă. Imbrăcându-se însă într'o spiritualitate specifică şi utilizând metode particulare ea primeşte un colorit naţional. Astfel ştiinţa nu mai este pur speculativă ci fiind dirijată de neam, spre popor, devine *o ştiinţă realistă şi etnocentrică.*

Această privire a ştiinţei *prin complexul* etnic nu va atinge unitatea ei — mai ales dacă se va respecta adevărul care uneşte şi atunci când cercetează realitatea mai apropiată. Ştiinţa în aceste condiţiuni nu este dirijată, din contră are o forţă mai puternică de expansiune şi dă impulsuri mai energice spre acţiune, iar legătura ei cu realitatea va duce la reinvierea ştiinţei.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Profesorii prin această muncă devin apostoli ai neamului punând ideea naţională ca piatră fundamentală în munca lor ştiinţifică. Ştiinţa astfel îndeplineşte o înaltă misiune răspunzând la marile întrebări pe care le pune etnicul. Azi etnicul pune cele mai urgente întrebări tuturor ştiinţelor. Iar ele au datoria să răspundă la toate chestiunile fundamentale, care sunt puse în discuţie. Ştiinţa nu poate duce o vieaţă izolată, departe de sbuciumul naţiunii. O astfel de ştiinţă pierde din valoarea sa.

Nicio naţiune nu este atât de mult asaltată ca a noastră cu astfel de întrebări, mai ales din partea vecinilor. Universitatea este chemată şi are datorie să răspundă — să răspundă cu ştiinţă, deci cu adevărul.

Universitatea noastră s'a pus în serviciul acestei misiuni şi ea va şti să răspundă.

Noi nu avem nevoe să *falşificăm adevărul* — noi nu vrem să facem din istorie propagandă — ci răspundem cu adevărul ştiinţific, căci numai adevărul dă putere ştiinţei iar *dreptatea şi adevărul învinge totdeauna.*

Adevărul şi dreptatea sunt cele mai mari puteri, iar aceste

două puteri sunt aliatele noastre, sunt fundamentul eticei noastre naţionale.

Astfel Universitatea din Cluj-Sibiu nu merge cu vechiul dicton „litteris et patriae", ci „in litteris patriae". Indeplinind testamentul lui *Avram Iancu* ea lucrează pentru *„a putea scoate drepturile naţiunii noastre"*. Prin această concepţie nu *imită* universităţile totalitare ci este pe linia tradiţiei române şi ardelene.

In Ardeal, ştiinţa s'a cultivat întotdeauna în sens naţional. Ştiinţa aici a fost în toate timpurile penetrată de *conştiinţa naţională şi duhul învăţăturii Domnului.*

Dacă universitatea română în anii din urmă a deviat dela această tradiţie, ea a revenit prin puterea miraculoasă a instincului de conservare a tineretului nostru universitar, care de ani poartă în sufletul său iubitor de neam şi de patrie *icoana universităţii noui, a acelei universităţi, care priveşte ştiinţa şi sub exigenţele vieţii naţionale.*

Ştiinţa îşi menţine libertatea şi spiritualitatea, însă se pune în serviciul neamului fiind cultivată numai de fii neamului. Aşa a pornit ştiinţa românească la drum dela început — *cu faţa spre naţiune spre a o lumina, a o uni şi a o creşte. Aşa va merge şi în viitor, inspirându-se din marile legi ale neamului.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ştiinţele în universitate trăiesc lângă olaltă, ceea ce lipseşte, este *coordonarea.* In faza actuală a ştiinţei se impune a găsi punctele de contact şi a le evidenţia pentru a putea face astfel posibilă vederea de ansamblu. Dacă fuziunea ştiinţelor — cum scrie *Taine* — nu este posibilă, ceea ce este posibil, este *o vieaţă ştiinţifică în comuniunea celor care o cultivă:* schimbul de idei, discuţiile în societăţile ştiinţifice, colaborare intensă, prin urmare o simbioză ştiinţifică care favorizează, dacă nu unitatea ştiinţei, desigur, *formarea unui spirit ştiinţific unitar.*

Universitatea are tocmai rolul să formeze un *spirit critic,* un *simţ pentru cercetare,* o *iniţiere în metode* şi să provoace un *gust pentru experimentare,* calităţi care sunt indispensabile pentru toate profesiunile înalte, ele fiind condiţiile progresului şi activităţii intelectuale. Universitatea animată de această concepţie are datoria să pună la ordinea de zi soluţionarea problemei coordonării ştiinţifice.

Prin creaţie ştiinţifică, prin conservarea, transmiterea şi aplicarea ştiinţei, prin dirijarea muncii ştiinţifice spre realităţile

vieţii naţionale, universitatea face şi operă de educaţie impunând o *disciplină în muncă*, un *spirit de ordine* şi de *moralitate în cercetare*, fără de care nu se poate face ştiinţă adevărată.

Numai astfel se transformă universitatea dintr'un conglomerat de catedre intr'un templu al vieţii şi spiritualităţii româneşti. Numai în acest spirit va reînvia ea ca o comunitate înaltă de vieaţă creatoare, eroică şi sfântă.

A doua funcţiune importantă, funcţia oficială a universităţii, este pregătirea tineretului pentru profesiunile academice. Această funcţie oficială nu trebue să fie aridă. Şi ea trebue să aibă o idee organică, o gândire puternică, conducătoare.

Formarea profesională nu constă numai în transmiterea şi interpretarea cunoştinţelor, într'o atitudine pasiv-receptivă, ci mai ales în efort propriu, în deprinderea zilnică, singurele care dau simţul discernământului şi o *stăpânire a specialităţii printr'o gândire metodică şi logică.*

In această formare, universitatea nu se poate limita numai la rolul de a creia specialişti, ea trebue să tindă şi spre o formare generală, predând şi cunoştinţele care se referă la societate. Prin aceasta se va naşte un elan spre vieaţă care trebue să se alimenteze cu deosebire dintr'o filosofie naţională, din cunoaşterea valorilor şi energiilor eterne ale etnicului. Se impune o instrucţie nu atât în interesul individual al câştigării pâinii de toate zilele, ci mai ales în cel colectiv: *de misiune, de îndeplinirea unui rol în vieaţa naţiunii.* Studentul deja în cursul anilor universitari trebue să se transforme într'un *servitor al neamului.*

Incontestabil că învăţământul univesitar are în prima linie menirea *de a păstra, de a îngriji, de a augmenta şi de a transmite cunoştinţele câştigate.* Prin înmulţirea disciplinelor, prin acumularea cunoştinţelor el a ajuns însă la programe prea încărcate, obositoare şi nu rareori producătoare de desorientare. Se impune deci o simplificare, o reducere, o armonizare, pentru a descărca studentul de prea multă înmagazinare, pentru a-l elibera dintr'o atitudine mai mult pasivă şi a-l pune în situaţia de *colaborare activă, de muncă efectivă,* — lecţiunile servind mai mult ca faruri de orientare, ca iniţiere la munca efectivă, ştiinţifică şi practică a studentului.

Prelegerile să facă din student nu un sclav al ideilor ci *un stăpân pe idei, pe cunoştinţe, pe metode.* Numai un astfel de învăţământ dinamizat de o gândire puternică, de principii înalte,

CJ Cluj County Library / Babeş-Bolyai University Library

de un program pentru vieaţă va da rezultatele dorite. Numai un astfel de învăţământ activ — studentul participând la muncă cu răspundere, cu conştiinţă şi introdus în vieaţă dela început — va avea puterea formatoare.

In această tendinţă de a da studentului nu numai cunoştinţele de pură specialitate, credem că sunt de mare importanţă *cursuri de ansamblu,* care tind la iniţierea studentului în universitate şi *cursuri de sinteză* asupra realităţilor vieţii naţionale atunci când părăseşte universitatea.

Aceste din urmă sunt cerute şi de stările noui economice, politice şi culturale. Necesitatea lor s'a discutat în mai multe congrese universitare — ele au fost menţionate şi la noi — însă nu s'au realizat. Universitatea noastră face prima încercare în acest an şi speră că va reuşi, având în vedere entuziasmul cu care au fost primite din partea profesorilor. Sunt sigur, că şi studenţimea le va primi cu mult interes. Ţinem să subliniem că aceste prelegeri nu însemnează o reîntoarcere la umanistică, nici o reîntoarcere la enciclopedism.

Aceste prelegeri — cum spuneam — sunt de două categorii: *de iniţiere şi de sinteză.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prelegerile de iniţiere în universitate şi în facultate au menirea de a sensibiliza studenţii anului I faţă de problemele vieţii spirituale universitare. Ele sunt absolut necesare pentru ca studentul să simtă dela început realitatea spiritului în care se va mişca în tot timpul studiilor sale universitare, şi mai ales să i se deschidă anumite perspective asupra orientării despre toate celelalte discipline şi mai ales o introspecţie în toate compartimentele facultăţii respective. Astfel studentul primeşte dela început o vedere generală, care-i lărgeşte orizontul şi-i dă o mare siguranţă în primii paşi făcuţi în facultate. Aceste prelegeri formează deci vestibulul spiritual al universităţii. Este bine ca studentul înainte de a porni la drumul lung al pregătirii să stea o clipă în acest vestibul pentru a se întări în credinţă şi în gândire, pentru a şti dela început, că *întrarea şi petrecerea în universitate însemnează o mare răspundere şi mari datorii, iar absenţa dela acestea este trădare faţă de neam.*

Prelegerile de sinteză se adresează studenţilor celor patru facultăţi din ultimul an. Ele au drept scop favorizarea unei pregătiri generale, „o pregătire făcută pe marginea realităţii româneşti", ca să utilizez cuvintele unui student din Iaşi expuse la

discuţia problemei educaţiei. Ele tratând *realităţile româneşti* tind la o orientare a studentului în vieaţă înainte de a părăsi universitatea. Cearcă să furnizeze studentului deformat prin specialitate *cunoştinţe din toate domeniile vieţii noastre,* să stabilească principii diriguitoare, să-i deseneze idei generale, pentru ca el apoi, în deplină libertate spirituală, să-şi formeze *o gândire bazată pe o cultură cu fondul biologic, istoric şi religios al realităţilor româneşti.* Vreau să-l pună pe student în contact cu *marile probleme ale vieţii româneşti* şi astfel să-i întărească credinţa în puterile neamului, în resursele bogate ale ţării, şi să-l facă să le cunoască, să le iubească. Vreau deci să dea studentului o formare generală bazată pe unitatea vieţii naţionale. Scopul lor este ca specialistul să devie un om întreg, stăpân nu numai pe arta, sa, ci şi pe cultura neamului său.

Scoţând pe student din formaţia unilaterală, vreau să-i schimbe acel titlu de *„învăţat ignorant"* pe care l'a dat *Ortega I. Gasset* diplomaţilor universităţii. Nu este deajuns ca formarea profesională să ne apropie de regiunile binelui, frumosului, adevărului, mai e nevoe să cunoaştem şi alte realităţi, mai ales ale omului şi ale naţiunii. Este bine ca specialistul să aibă o privire asupra întregului şi o vedere şi în regiunile celorlalte specialităţi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ceea ce făcea în universitatea veche şi ceea ce azi se tinde să fie făcut într'o *facultate nouă de cultură generală,* — această formare generală tind să o facă aceste prelegeri.

Dar ele nu pot da totul, ci sunt mai mult o introducere, deci *un învăţământ propedeutic de cultură generală.*

Aceste prelegeri invederând şi sufletul universităţii noastre, studentul la părăsirea ei va duce cu sine acest suflet universitar călăuzitor, călit în experienţă şi muncă.

Prelegerile generale de iniţiere şi de sinteză vor contribui şi la formarea acelei unităţi spirituale care este elementul fundamental în cristalizarea unei adevărate vieţi universitare. Ele vor contribui ca universitatea să nu fie izolată de vieaţă ci *să se încadreze tot mai adânc în vieaţa naţiunii,* având astfel un fir roşu de orientare, îndrumător spre o concepţie sacră şi naţională a vieţii.

Azi se pune tot mai mult pe primul plan *funcţiunea educativă a universităţii.* Statul are nevoe de oameni de ştiinţă, de pro-

fesionişti distinşi, dar are nevoie înainte de toate de *cetăţeni-caractere*. De felul cum se concepe şi cum se realizează educaţia depinde viitorul statului, aceasta este *problema „de-a fi sau a nu fi" a statului* (Renan).

Educaţia nu trebue confundată cu instrucţia, nici cu lucrarea în laborator. Este incontestabil că instrucţia are o parte educativă, însă ea nu este educaţie.

Educaţia însemnează trăire, însemnează însuşirea virtuţilor omeneşti şi cetăţeneşti prin practicarea acelora. Nu separăm complet educaţia de instrucţie, între ele existând o legătură organică care le întregeşte într'o unitate indisolubilă, însă dăm o deosebită importanţă educaţiei.

Universitatea nu va considera deci educaţia ca ceva de sine înţeles, fiind cuprinsă în instrucţie, ci separând-o, va pune-o pe o treaptă egală cu aceasta.

Lozinca, care se repetă mereu la noi: „studentul să-şi vadă de carte şi numai de carte", este o lozincă perimată şi greşită.

Recunoaştem, că *educaţie înaltă nu reuşeşte decât în cadrul instrucţiei şi culturei.* Instrucţia face însă mai mult o educaţie intelectuală ştiinţifică, sau profesională, ea este deci unilaterală.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Adevărata educaţie trebue să privească toate laturile fiinţei omeneşti, pentru a forma o fiinţă cât se poate de armonică.

Educaţie însemnează a conduce individul în vieaţă spre vieaţă, ţinând seamă că vieaţa individului se petrece în sânul colectivităţii.

Educaţie însemnează deci intrare şi trăire în colectivitate, o trăire prin marile virtuţi omeneşti, ascultând şi practicând marile legi ale neamului şi ale lui Dumnezeu.

Educaţia însemnează a-ţi insuşi un stil înalt de vieaţă prin *probitate, sobrietate, onoare, disciplină, răspundere, curaj, datorie, sacrificiu, frica lui Dumnezeu; însemnează a trăi eroic şi sfânt.*

Educaţia noastră în universitate nu poate fi decât *realistă* şi *divină*.

Prin realistă înţeleg naţională, prin divină, înţeleg creştină.

Ea se va inspira deci din etosul poporului şi din etosul credinţei creştine, astfel *se va apropia de popor şi de Dumnezeu.*

Ea nu va fi rezultanta unei speculaţii, ci va fi utilizarea conştientă şi ascendentă a unui proces istoric şi spiritual, care exis-

tă şi pulsează în popor. Nu va fi transplantarea unei ideologii străine, nu va tinde spre un ideal educativ abstract şi absolut, ci va fi ceva specific, având *un ideal concret şi relativ.*

Ea va tinde nu spre formarea unui supraom — supraromân — ci spre formarea *Românului bun cetăţean, soldat viteaz, creştin cucernic, Românul încadrat în stat, în naţiune şi în biserică, Românul în deplină şi armonioasă desvoltare a tuturor calităţilor sale intelectuale, morale şi fizice.*

Educaţia universitară va forma pe Românul sănătos, stăpân pe glia sa, fidel neamului său, ascultător de Dumnezeu, fiu credincios al patriei şi al bisericei.

Astfel concepută, educaţia este însăşi vieaţa — şi nu un regulament ticluit la massă — *este vieaţa trăită în respectare voluntară şi în trăirea eroică a legilor naţionale şi morale.*

Astfel concepută educaţia va respecta *fondul nostru dacic* ceea ce însemnează *seriozitate în muncă, mândrie,dârzenie, vitejie* şi *credinţă,* calităţi cari s'au format în veacuri în sufletul neamului şi graţie cărora se pot creşte Români, prin care naţiunea să se reînoiască, să renască, pentru a trăi în eternitate.

Educaţia universitară tinde şi spre *formarea elitelor* ceea ce însemnează formarea de personalităţi morale ce consimt să se pună în slujba colectivităţii, exercitând prin iubire şi înţelegere un rol de conducători *responsabili de faptele lor, gata de sacrificiu, ascultători de marile comandamente naţionale şi de eternele legi ale lui Dumnezeu şi astfel capabili de îndeplinirea misiunii naţiunii lor.*

Educaţia vrea deci să formeze pe de o parte Români cetăţeni, întregi, soldaţi credincioşi şi pe de altă parte Români conducători cu răspundere şi pregătire. Prin această concepţie universitatea vrea o educaţie în sensul nou al cuvântului.

Educaţia adevărată nu favorizează numai desvoltarea calităţilor înăscute, ci influenţează în mod conştient anumite calităţi necesare vieţii colective.

Azi educaţia merge spre totalitarism, spre formarea omului întreg, fizic, moral, intelectual, religios, naţional şi social.

O astfel de educaţie nu este posibilă decât într'o trăire intensă în comunitatea universitară şi naţională practicând zilnic marile virtuţi.

Educaţia se va face deci într'o trăire în vieaţa universitară

printr'o influenţă reciprocă între student şi student, între profesor şi student, între asistent şi student.

In educaţie studentul va avea un rol activ. Trăind în colectivitatea studenţească va practica mai ales *disciplina, răspunderea, voioşia, optimismul;* trăind în colectivitatea naţională se va încadra în marile idei rezultate din legile vieţii naţionale, legi care se pot exprima în trei cuvinte: *Naţiune, Patrie, Dumnezeu.*

Educaţia devine astfel conştientă prin trăirea mai vibrantă a marilor realităţi româneşti. Calităţile umane se vor valorifica mai complet prin cele naţionale şi prin cele creştine.

Valorile educaţiei trebue să le găsim în vieaţa colectivităţii.

Realităţile vieţii noastre sunt: *pământul, poporul* şi *biserica.*

Pământul, poporul şi biserica indisolubil legate într'o trăire robustă umplu toată vieaţa noastră.

Iubirea de ţară, de neam şi de Dumnezeu, trei comandamente ce nu fac decât unul, făclie unică, aprinsă de secole şi care arde necontenit în mijlocul neamului.

Educaţia noastră va trebui să tindă la formarea unei atitudini sufleteşti favorabilă trăirii adânci a acestor realităţi.

Valorile educaţiei noastre sunt date deci de ţară, de popor, de biserică.

Scopul educaţiei nu poate fi decât Românul eroic, care voieşte şi poate să menţină aceste realităţi şi să le înalţe.

Puterile educaţiei sunt date de trăirea în mijlocul neamului, trăirea în biserică, trăirea în popor, aproape de popor, de ţară, aproape de glie, prin muncă, prin credinţă, prin organizaţii de asistenţă socială, prin jocuri, educaţie fizică, serbări.

Numai astfel se poate forma Românul, care-l cere România de azi.

Cartea este şi ea educatoare prin multiplele ei puteri, însă cea mai mare putere educativă o are colectivitatea, numai în mijlocul ei se formează virtuţile omeneşti, *camaraderia, datoria, jertfa, onoarea, supunerea, fidelitatea, răspunderea şi entuziasmul.*

Ţara, poporul, biserica, precizând forma, scopul, puterile, deci esenţialul educaţiei, va asigura o unitate, fără de care educaţia nu poate reuşi.

Să ne încadrăm deci cu toţii în universitate şi prin universitate în popor, în ţară şi biserică; să ne încadrăm în ritm accelerat şi robust. Orice întârziere este în defavorul nostru.

Neamul nu poate fi condus la victorie finală decât prin educaţie; numai prin educaţie se poate naşte o generaţie eroică, idealistă, entuziastă, capabilă să realizeze idealurile naţiunii.

Dela reuşita educaţiei depinde, soarta neamului şi această soartă va deveni strălucitoare când fiecare dintre noi va purta în inimă deviza:

Totul pentru binele neamului.

O putere mare educatoare reprezintă biserica, de aceea ea trebue să trăiască intens în universitate.

Universitatea s'a născut în biserică, universitatea trebue să deschide larg porţile sale, ca să intre biserica cu marile şi dumnezeeştile sale învăţături.

Şcoala şi pedagogia Ardealului s'au desvoltat sub influenţa bisericei.

Pedagogia noastră a fost creştină şi naţională. Mitropoliţii şi clericii au fost primii noştri educatori.

Universitatea Ardealului în linia tradiţiei trebuie să fie fortăreaţa inexpugnabilă a păstrării şi trăirei intense a religiei noastre strămoşeşti; a religiei, care ne leagă de pământ şi de cer.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Religia trăeşte prin biserică, într'o instituţie zidită pe piatră — care rezistă la orice furtună — care şi atunci când toate se dărâmă, rămâne neatinsă. Iată de ce crucea de pe bisericele noastre, crucea de pe casele ţărăneşti, trebue să între în universitate chemându-ne la trăirea unei vieţi creştine, la identificarea cu Christos şi cu învăţăturile sale.

Religia noastră în toate timpurile a fost forţa cea mai puternică de regenerare naţională. Universitatea nu poate trăi fără această religie. Românism şi creştinism sunt două idei ce nu pot trăi decât în simbioză, fortificându-se reciproc.

Educaţia am definit-o ca trăire, ori trăire fără Dumnezeu nu este posibilă — căci singura trăirea cu Dumnezeu este vieaţă dătătoare de vieaţă — iar *educaţia însemnează vieaţă prin vieaţă.* Credinţa în Dumnezeu, trăirea în marile porunci evanghelice, credinţa în misiunea naţiunii dau chiagul puterei noastre naţionale.

A patra funcţiune *a universităţii este răspândirea ştiinţei şi cunoştinţelor în massele largi ale poporului.*

Prin *propaganda culturală* universitatea nu înţelege numai răspândire de cunoştinţe, ci mai ales *concretizarea aspiraţiilor spirituale ale neamului şi afişarea lor în faţa întregei naţiuni.*

Cultura conţine valorile creatoare şi spirituale ale unui popor, în ea zace viitorul şi vecinicia acestuia, de aceea universitatea are un rol mare în politica culturală a statului.

Universitatea devine astfel un amvon de pe care se propovăduieşte *binele, frumosul, adevărul, dorinţa de libertate, de dreptate.* Acest *rol evanghelizator* al universităţilor române este foarte important.

Deviza noastră — *prin cultură la unitate* — trebue să fie şi deviza propagandei noastre culturale.

Universitatea îndeplineşte o mare misiune, iar prin această misiune ea se întoarce la isvoarele energiilor naţionale, la popor.

Universitatea trebue să fie propagatoarea unei culturi în concordanţă cu marile legi ale vieţii naţionale.

Prin această propagandă universitatea se apropie de popor, înţelege poporul şi astfel se stabileşte între universitate şi popor aceea *circulaţie spirituală* fără de care nu există o vieaţă dinamică culturală.

In popor sunt rădăcinele vieţii noastre şi credinţei noastre spirituale, căci el este unitatea organică şi integrală a naţiunei. Cultura poporală este expresia conştiinţei, concepţiei de vieaţă a sufletului naţional, aici este laboratorul mare al valorilor spirituale.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Propaganda culturală universitară trebue să aibă o acţiune precisă.

Ea trebue să trezească întreg poporul la conştiinţa naţională, la originea sa împărătească, la marea sa misiune, îndrumându-l spre munca constructivă, spre marile învăţături şi spre Dumnezeu.

Să propovăduiască cu glas de trâmbiţă, că fiecare Român — ori unde este — aparţine unui mare popor, şi este chemat să facă nu numai istoria neamului românesc, ci şi marele stat român, naţional şi creştin.

Să avem în faţa noastră figura dascălului din Avrig, care a coborît de pe catedră în mijlocul poporului şi l-a trezit la o nouă vieaţă.

O propagandă culturală cu *un program unitar cu inspiraţie naţională, religioasă, ştiinţifică,* deci cu inspiraţie din aceste puteri eterne, specifice de vecinică reinoire este o datorie a universităţii noastre, datorie sfântă dela care nu poate absenta. Numai

astfel înţelegând propaganda se va transforma ea într'o mişcare culturală vibrantă, reînvietoare.

Să facem, ca prin această politică culturală să trăim mai puternic acea solidaritate tradiţională între popor şi cărturari, „dela opincă până la vlădică".

Universitatea noastră rămâne deci şi aci pe linia tradiţiei.

Activând la sate în cadrele „Astrei", universitatea nu se coboară, cum cred unii, ci din contră, atingând pământul strămoşesc, câştigă noui puteri.

Universitatea în aceste vremuri mai mult ca oricând *trebue să înţeleagă şi să iubească poporul.*

Activând la oraşe prin *„Extensiunea universitară"* îndeplineşte o datorie esenţială de a da cultura înaltă tuturor fiilor neamului.

Prin „Extensiune" şi prin „Astra" universitatea ia contact cu naţiunea şi prin aceasta participă la dirijarea intelectuală a neamului.

O funcţie importantă a universităţii este *asigurarea vieţii materiale şi sociale a studenţilor.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Studentul trebue scos din mizerie, numai astfel va putea trăi pe deplin înalta spiritualitate a universităţii.

Organizarea de *cămine,* de *cantine,* de *case studenţeşti,* de *societăţi studenţeşti,* organizarea *educaţiei fizice şi a igienei studenţeşti,* sunt tot atâtea probleme care-şi aşteaptă soluţiunea.

Suntem convinşi că numai într'o atmosferă de vieaţă armonică înfloresc virtuţile vitale, *solidaritatea, fidelitatea, răspunderea, datoria, voinţa, conştiinţa, mândria, dispoziţia spre muncă, spre sacrificiu* şi numai într'o comunitate robustă se transformă aceste virtuţi în puteri conştiente, în valori organice.

Numai prin trăire, *educaţia organizată devine organică,* numai printr'o trăire exemplară primesc cadrele conţinut şi astfel se stabileşte acel respect reciproc, acea încredere, care face ca studenţimea — elita de mâine — să poată, să vrea şi să pună la loc de onoare ceea ce este *cultură, cinste, muncă, biserică, familie, naţiune, patrie.*

Studenţimea noastră are meritul, că a pus ideea naţională la locul conducător, iar prin aceasta ştiinţa, cultura, au primit un nou etos capabil să soluţioneze marile probleme naţionale.

Studentul să nu facă însă politică cu scopul de a acţiona sau de a ocupa posturi politice. Timpul de 3—6 ani petrecut în uni-

versitate este prea scurt. Aceşti ani trebue bine utilizaţi ca studentul de azi să devină conducătorul de mâine.

Studenţii trebue să aibă o *conştiinţă studenţească*, o *ţinută*, o *demnitate de student*, căci acestea sunt condiţiunile formării conştiinţei naţionale. Activitatea în universitate este începutul activităţii în naţiune. Studentul pregătindu-se pentru vieaţă trebue să se ocupe cu toate problemele studenţeşti şi profesionale. Pe acestea trebue să le studieze şi să le soluţioneze ca astfel să câştige experienţă şi deprindere pentru soluţionarea marilor probleme, când va eşi în vieaţa naţională.

Vieaţa universitară trebue trăită pe deaîntregul în universitate neamestecându-se în luptele politice, care duc la turburări in universitate, a cărei muncă ştiinţifică-educatoare necesită cea mai mare linişte. De aceea conflictele în interiorul universităţii trebue aranjate cu înţelegere şi transigenţă reciprocă. Numai astfel se poate asigura o atmosferă universitară prielnică unei vieţi spirituale înalte.

Trăind în universitate studentul valorifică toate energiile sale în vederea pregătirii, însă în acelaş timp să nu se izoleze de vieaţa naţiunii.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Interesându-se, informându-se, discutând fără a ieşi pe arenă, el se pregăteşte. Studentul care intră în politică încetează de a fi membru adevărat al universităţii. Numai trăind în colectivitatea studenţească, numai încadrat în ea se încadrează şi în naţiune. Numai participând la vieaţa studenţească va vedea realitatea, se va convinge ce se poate face şi mai ales va putea deosebi idealul şi realitatea.

Deci a fi student nu este o funcţie, nici o condiţie socială, ci o *perioadă transitorie de pregătire*.

Fiind vârsta tuturor elanurilor, dorinţelor, iluziilor, pasiunilor, jocurilor, ea trebue să fie subordonată unei discipline liber primite în practicarea virtuţilor cetăţeneşti, creştineşti, muncind pentru sine şi pentru folosul colectivităţii. Numai astfel va primi — când ceasul va suna — dreptul de a fi conducător folositor neamului.

Dl *Rosetti* într'o vorbire spune: „Tineretul nu conduce, ci se pregăteşte pentru conducere".

Iar pentru ca să conducă naţiunea, trebue mai întâi să se deprindă cu conducerea studenţimii în universitate.

Libertatea academică nu însemnează disordine, ci abzicere

de păcatele cetăţeneşti, subordonarea voluntară legilor universităţii, nu însemnează absenţa dela datorie, dela cursuri, ci acceptarea entuziastă a celei mai grele munci, pregătirea de a fi conducător.

Libertatea academică însemnează a avea libertatea completă de pregătire în cadrele cele mai mari posibile pentru a putea servi poporul şi ţara.

Libertatea, autonomia universitară merg împreună cu onoarea, disciplina, religia şi ştiinţa. Este concepţia înaltă socială, etică.

Noi profesorii să fim conştienţi de înalta situaţie, să ştim că *profesia de profesor — de dascăl — este între primele funcţii în stat,* este o înaltă profesie cu rol foarte important în vieaţa unui neam.

Misiunea de ziditori de neam nu vom putea-o îndeplini, decât stând în serviciul sacrelor comandamente şi având o caldă înţelegere faţă de tineret. Numai într'o trăire adâncă a idealului naţional şi religios vom câştiga respectul opiniei publice, în faţa căreia adeseori am fost coborâţi pentru greşelile câtorva. Să fim conştienţi, că noi suntem în serviciul destinului naţional, căci noi pregătim tineretul, iar tineretul poartă destinul neamului. Trebue să recâştigăm din nou prin munca şi atitudinea noastră toată consideraţia înaltă a societăţii.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

O datorie mare a profesorilor este crearea unei sucrescenţe, care să asigure la timp întinerirea corpului profesoral, pregătirea unui corp distins de asistenţi, selecţionarea lor după capacitate, lucrări, atitudine şi caracter şi evitarea blocării acestor posturi prin asistenţi „îmbătrâniţi şi înrăiţi". Numai prin cedarea locului la timp celor bine pregătiţi se poate asigura o circulaţie asigurătoare de vieaţă universitară.

Dacă profesorii şi studenţii vor înţelege astfel vieaţa universitară, atunci se va crea solidaritatea şi fraternitatea între profesor şi student, solidaritate bazată pe muncă, pe autoritate, respect, iubire şi devotament, acea unitate spirituală care este elementul vital al universităţii.

Deci nu distanţare, ci apropiere; distanţa între bancă şi catedră să se micşoreze, profesorul coborând de pe catedră, pentru ca împreună cu studentul să petreacă în aerul proaspăt al vieţii ştiinţifice şi naţionale. Astfel eliminat conflictul interior *nu prin legi, ci prin iubire,* începe procesul de adevărată edu-

caţie promovată de *profesorul sfătuitor, răbdător, iubitor, dirijator, încurajator, înţelegător, devotat* şi de *studentul conştient de datorie, studios şi ascultător, respectuos, entusiast şi optimist,* încadraţi ambii în disciplina academică.

Numai astfel va deveni universitatea „Universitas scholarium et magistrorum" şi astfel ne vom apropia de ceea ce spunea un profesor: *„Universitatea nu este compusă din profesori şi elevi, ci din studenţi mai bătrâni şi mai tineri"*.

Aceste considerente au dat naştere în vara aceasta unei organizaţii *„Prietenii universităţii"*, asociaţie, care va avea un rol foarte important în vieaţa noastră universitară.

De ceea rectorul Domniilor Voastre, Domnilor profesori, Domnişoarelor studente şi Domnilor studenţi, va utiliza toate puterile sale pentru eliminarea cauzelor ce ne-a despărţit şi ne mai despart şi a promova tot ce ne uneşte şi ne ajută spre înaintare. Va face tot ce-i stă în putere ca universitatea să nu fie numai seminar, bibliotecă, clinică, ci ca în toate compartimentele universităţii să fie o armonie spirituală de muncă şi colaborare.

Intr'o astfel de atmosferă de apostolat şi ucenicie se va putea reveni la *seriozitatea învăţământului şi examenelor,* condiţie esenţială a bunei pregătiri. Astfel se va crea o identitate completă între profesor şi student faţă de *Alma Mater,* un sentiment comun de datorie ne va umplea, şi acest sentiment este indispensabil pentru a ne îndeplini misiunea faţă de neam, ţară şi rege.

Profesori şi studenţi să fim conştienţi că avem în faţă aceleaşi probleme şi suntem legaţi prin acelaş destin.

In această atmosferă încălzită de entuziasmul tuturor, de respectul reciproc, se va putea începe marea operă educatoare.

Profesorii mergem înainte, studenţii să ne urmeze. Mergem înainte cu iubire, cu devotament, cu sinceritate, iar studenţii să ne urmeze cu aceeaşi iubire, cu încredere, cu optimism şi cu deplină disciplină.

Numai astfel trăind vom forma mica noastră familie universitară, vrednică să intre în marea familie a neamului. Numai acest climat spiritual va favoriza efortul spre înălţimi şi va realiza acea unitate — aceea *„aura academica"* — care va asigura activitatea creatoare a universităţii.

Afară de ritmul tuturor acestor funcţiuni sunt necesare şi alte condiţii pentru bunul mers al universităţii.

Este foarte importantă *asigurarea materală a funcţionării catedrelor, laboratoarelor, seminarelor, clinicelor.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tot asemenea se impune *asigurarea materială a societăţilor ştiinţifice, a procurării şi editării de reviste ştiinţifice, de publicaţii, practicarea relaţiilor interuniversitare, participarea la congresele ştiinţifice, a călătoriilor de studii în ţară şi în străinătate.*

Tot asemenea este de mare importanţă organizarea unei *asistenţe medicale şi sociale a studenţilor, organizarea orientărei profesionale.*

Tot atâtea probleme, care sunt soluţionate la noi din anul 1920 prin admirabilul organism *„Oficiul Universitar"*.

Acestui fel de organizare care trăeşte deja de 22 de ani in universitatea noastră se atribuie faptul că în vara aceasta universitatea a închiriat 6 pavilioane la Păltiniş destinate ca loc de recreaţie, staţiune de turism şi sporturi de iarnă pentru studenţimea noastră.

In această comprehensiune a tuturor problemelor universitare se va forma o concepţie de vieaţă universitară şi o atitudine demnă universitară, concepţie şi atitudine care se vor manifesta în muncă sobră, în solidaritate, în sacrificiu, inchinate neamului şi ţării.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Concepţia noastră de vieaţă este: popor, ţară şi Dumnezeu.

Credinţa noastră: trăire creatoare, eroică, jertfelnică.

Idealul nostru naţional: o Românie Mare, puternică şi eternă printr'un popor mare, puternic şi etern.

Trăirea unei concepţii de vieaţă eroică, unei atitudini demne şi a marelui ideal este marea noastră pedagogie, iar legea noastră cea mai sfântă, problema noastră cea mai de căpetenie să fie o Românie nu numai teritorial mare, ci o Românie înlăuntric mare şi consolidată.

Universitatea astfel străbătută de acelaş spirit ştiinţific, religios, naţional, va deveni *instrumentul cel mai valoros al renaşterii naţionale.*

Numai astfel universitatea va deveni o unitate, trăind într'o concepţie de vieaţă marele ideal.

In aceste vremuri decisive pentru poporul nostru, universitatea stă sub comanda idealului unităţii integral-naţională, fiind hotărâtă a lupta pentru unire, cu armele ştiinţei şi culturei şi dacă va fi nevoe şi cu armele războiului.

Indeplinind cele *5 mari funcţiuni: creaţie ştiinţifică, învăţământ, educaţie, cultură, vieaţa universitară,* integrându-se în

vieaţa statului şi neamului, universitatea va deveni şcoala de trezire a conştiinţei, demnităţii, voinţei naţiunii, *„şcoala neamului românesc"*, — şcoală înaltă care valorifică forţele superioare ale demnităţii intelectuale şi morale, făcând din omul profesionist un complet stăpân pe destinul său şi servitor devotat al destinului istoric al neamului şi pământului românesc.

Intr'o astfel de unitate spirituală şi comunitate naţională creatoare, ne putem angaja profesori şi studenţi, ca prin trăirea noastră, universitatea *să fie marea şcoală a neamului românesc zidită pe stânca unităţii şi luminată de steaua bisericii şi a idealului naţional.*

Astfel vom fi în cuvântul *Mareşalului Antonescu: „Universitatea trebue să fie făclie, care despică drumul viitorului naţiunii, să fie amvonul din care pornesc credinţe noui".*

Profesori şi studenţi, înregimentaţi în prima linie a marşului naţional prin munca noastră, prin vieaţa noastră, inarmaţi cu armele spirituale să fim purtătorii renaşterei prin virtuţi şi a victoriei prin sacrificiu.

Incredinţat de spiritul înalt al profesorilor, apelez la simţul de demnitate şi de disciplină al studenţilor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Eu sunt sigur că studenţii vor răspunde cu un *Da* entuziast şi robust.

Rectorul îi asigură de iubire, de devotament, dar mai ales de consideraţia sa deosebită mai mult decât părintească.

Şi în fine, adresez un apel cetăţenilor acestui oraş, — români şi germani —, să privească cu mândrie asupra acestei universităţi, să o îndrăgească, să o ajute şi mai ales să o încurajeze.

Universitatea refugiată simte nevoia acestui ajutor moral.

Inainte de a încheia, să ne închinăm memoriei ctitorului universităţii, *marelui Rege întregitor de hotare, Ferdinand I, Regele Unirei naţionale,* iar după această închinare să trimitem *toată puterea gândului nostru Regelui Mihai I şi Conducătorului Statului, D-lui Mareşal Antonescu,* care nici în luptele mari de azi nu au uitat de universitatea noastră şi de studenţii ei, rugând pe Dumnezeu să le dea putere să ducă naţiunea la indeplinirea marelui ideal naţional.

Cu încredere în puterile noastre şi în viitorul neamului, totdeauna cu Dumnezeu, declar deschis anul universitar 1941—42.

Domnilor profesori şi Domnilor studenţi, la muncă pentru Neam, Ţară, Rege şi Conducător!

CAP. II.

UN AN DE MUNCĂ IN SERVICIUL NEAMULUI

Dare de seamă asupra anului 1941/42 [1])

de Dr. IULIU HAŢIEGANU
Rectorul Universităţii

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In discursul meu de inaugurare al anului 1941—1942 am stabilit cele cinci funcţiuni vitale ale universităţii: *creaţia ştiinţifică, instrucţia, educaţia, vieaţa universitară* şi *extensiunea universitară*. Universitatea devine organism viu şi dătător de vieaţă prin aceste funcţiuni în armonica interdependenţă creatoare.

Profesorii şi studenţii au depus întreaga puterea lor de muncă, pentru ca universitatea românească a Transilvaniei să fie la înălţimea vremei, pentru a fi gata nu să primească numai, ci să făurească prezentul şi viitorul.

Conştienţi că numai prin *cercetare* şi *creaţie ştiinţifică* se poate conserva şi augmenta averea spirituală a unei naţiuni, convinşi că numai prin ştiinţă se poate afirma dreptul ei la existenţă şi independenţă, profesorii şi studenţi au desvoltat în anul 1941—1942 o activitate ştiinţifică remarcabilă. Intr'adevăr, în cursul anului trecut au apărut un număr mare de lucrări valoroase. Publicarea celor mai multe lucrări a fost posibilă graţie fondului de trei milioane dat pentru tipărirea lucrărilor ştiinţifice de Dl Prof. *Mihai Antonescu*, Vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri. Afară de acest fond s'a distribuit, prin Oficiul de editură a Universităţii, suma de un milion din fondurile proprii ale Universităţii.

---

[1]) Citită în şedinţa solemnă de deschidere a anului universitar 1942/43 din 1 Noemvrie 1942 în sala Teatrului Municipal Sibiu.

Asigurând astfel apariţia lucrărilor importante, activitatea ştiinţifică se evidenţiază — nu numai menţinându-se la nivelul dela Cluj — ci se prezintă mai ridicată, mai bogată. La această activitate au participat toate facultăţile.

Facultatea de Drept a publicat un impozant volum de 600 pagini în colecţia Analelor Facultăţii, în semn de omagiu adus de Universitatea Transilvaniei pentru comemorarea a 75 ani de vieaţă a codului civil român, în care profesorii Camil Negrea, Eugeniu Sperantia, C. Petrescu-Ercea, Al. Angelescu şi A. Ionaşcu semnează studii în legătură cu codul civil de un interes deosebit.

Dl Prof. D. B. Ionescu a publicat vol. I din Istoria Doctrinelor Economice, tratat care umple un gol în literatura economică română, iar D-nii T. Pop şi I. Radu au în curs de publicare 2 lucrări de proporţii mai mari.

Dl Prof. P. Poruţiu a publicat un important şi documentat studiu despre Fondul de comerţ în noul nostru cod comercial publicat şi în limba germană.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dl Prof. Al. Angelescu a publicat o monografie de mare interes despre Factorul eugenic în căsătorie.

Dl Prof. Gh. Sofronie a publicat o monografie de acută actualitate şi de un deosebit interes naţional şi ştiinţific intitulată Contribuţiuni la teoria şi practica frontierii.

Dl Prof. C. Coroamă a publicat în limba germană un studiu remarcabil intitulat Die Unternehmung als selbständiger Produktionsfaktor.

Interesante studii au fost de asemeni publicate de D-nii Prof. Erast Tarangul şi Conferenţiar T. Drăganu.

Impreună cu lucrările menţionate, Facultatea de Drept a publicat un total de 44 lucrări, din care 1 tratat, 5 monografii, 23 studii de specialitate, 9 adnotări şi 6 cursuri litografiate. Ţin să menţionez că Dl Prof. G. Sofronie a fost premiat de Academia Română în secţiunea din Iunie 1942 cu premiul Vlasto de 50.000 lei pentru Tratatul de Drept Internaţional.

Facultatea de Litere a desvoltat o activitate ştiinţifică foarte bogată.

Muzeul Limbii Române, dupăce a salvat dela Cluj în condiţii optime cel mai mare tezaur de limbă care a existat vreodată la neamul românesc, a continuat, în mod normal explorarea, îm-

bogăţirea şi studiul acestui tezaur în cele două monumentale lucrări: Dicţionarul Academiei Române şi Atlasul Linguistic Român. Lucrările Dicţionarului au fost conduse de Dl Prof. Al. Procopovici. Din Atlasul Linguistic au apărut în cursul anului patru volume noi, două redactate de Dl Prof. Emil Petrovici şi două de Dl Sever Pop, profesor la Universitatea din Iaşi. Muzeul a mai tipărit al X-lea volum din buletinul său Dacoromania şi a continuat şedinţele sale săptămânale, cu comunicări filologice sub preşedinţia D-lui Prof. Gh. Giuglea.

Cu toate că departe de ţară, în misiune la Berlin, întemeietorul şi directorul acestui institut, Dl Prof. Sextil Puşcariu, a urmărit de aproape şi a dat îndrumări pentru toate lucrările Muzeului.

Dar Muzeul a devenit o instituţie fundamentală a Universităţii noastre şi din alte motive. In localul lui au fost grupate bibliotecile specialităţilor de limbă, literatură română, linguistică, fonetică şi slavistică, evacuate în întregime dela Cluj, cu un total de aproximativ 30.000 volume. Această bibliotecă, cea mai bogată bibliotecă de specialitate a Universităţii noastre, a stat în permanenţă la dispoziţia studenţilor şi a specialiştilor.

Digitized by Babeş-Bolyai University Library

Apare volumul III şi se pune sub tipar volumul IV al anuarului institutului — în care remarcăm şi colaborarea savanţilor străini. Se continuă activitatea frumoasă de răspândire clasicismului prin studii interesante şi traduceri neîntrecute a profesorului Naum şi Bezdechi. Dl Prof. Naum după Eneidă a terminat traducerea cu comentar Germania lui Tacitus, a cărei punere sub tipar o aşteptăm. Dl Prof. Daicoviciu cu elevii săi, M. Macrea, I. I. Rusu, C. Horet, publică o serie de lucrări importante relativ la problema dacică, iar în vara aceasta s'au reluat săpăturile archeologice în stil mare în mai multe centre, dintre cari două au fost finanţate de universitatea noastră.

Profesorul Silviu Dragomir are sub tipar în ediţia academiei marea lucrare în 6 volume: Istoria revoluţiei din 1848—49 la Românii din Transilvania — opera — care se prefaţează prin conferinţele extrase din această lucrare, ca o mare evanghelie de naţionalism pentru generaţiile prezente şi viitoare.

Prof. I. Lupaş a publicat numeroase lucrări în limba română şi germană, discutând mai ales problema Transilvaniei în raport cu multele neadevăruri propagate de literatura maghiară „Zur Geschichte der Rumänen" volum cerut de opinia publică germană.

Prof. Lucian Blaga a editat toată opera sa poetică şi dramatică. A apărut apoi lucrarea filozofică: Religia şi spirit.

Din lucrările Prof. D. D. Roşca relevăm Valori vecinice apoi Fond şi forme filozofice, articole de îndrumare filozofică, aducând norme pentru dăinuirea civilizaţiei româneşti.

Prof. Cândea publică lucrarea sa de mare valoare: Introducere în ştiinţele istorice.

Prof. Sudeţeanu pune sub tipar lucrarea: „Corelaţie dintre fenomene şi vieţii sociale".

Prof. Petranu dă publicităţii o serie de lucrări valoroase cu probleme din domeniul artei române din Ardeal. D-Sa şi cu această dată se prezintă ca un luptător pentru adevărurile eterne ale artei româneşti pe care ungurii o neagă — ori o vreau să-o exproprieze.

Prof. Grimm a dat o traducere foarte reuşită a piesei „Cum Vă place" de Schakespeare.

Prof. L. Rusu a terminat lucrarea cu titlul: „Sistem de estetică" în care pe baza unor cercetări personale şi a datelor celor mai recente ale curentelor estetice şi filosofice, caută să elucideze problemele fundamentale ale estetieei.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prof. D. Popovici publică o serie de lucrări din cari amintim ponderosul volum apărut sub titlul: Studii literare. Pentru activitatea sa literară a fost recompensat de Academie cu premiul naţional de critică literară — prin această distincţie mare D-l D. Popovici face o mare cinste Universităţii noastre.

Prof. O. Ghibu publică multe lucrări importante asupra problemelor actuale ale pedagogiei româneşti. Prof Vuia discută probleme importante etnografice într'o serie de comunicări. Prof. I. Moga scoate sub tipar: Răspuns la volumul de documente publicate de unguri contra noastră. Prof. Cianciolo publică în limba italiană volumul elegant cu titlul: Poesie scelte di M. Eminescu.

In acest cadru de muncă creatoare se înrolează şi personalul ştiinţific ajutător dela toate facultăţile cu lucrări foarte valoroase — apreciate cu elogii în literatura noastră. Amintim din publicaţiunile acestei garde de elită ştiinţifică — lucrările lui I. Breazu, N. Mărgineanu, I. Todoran, A. Roşca, V. Iancu, I. Crăciun, G. Marica, D. Macrea, Şerban Lungu, Z. Barbu, N. Moga, I. Râmneanţu, L. Someşan, T. Drăgan din care remarcăm lucrarea lui Todoran: Psihologia educaţiei — un volum de 450 pa-

gini, în care autorul utilizând datele biologice prezintă o nouă concepţie într'un cadru de dinamism cultural al educaţiei. Lucrarea lui Mărgineanu: Psichotechnica în marea industrie — G. Marica, Sociologia conducerei la copii. Articolul cu vederi filozofice — a lui Z. Barbu, lucrările plin de originalitate asupra spaţiului vital a lui Someşan, studiile lui Drăganu despre influenţa doctrinelor statelor asupra grupelor etnice din România şi lucrarea în curs de publicare a lui Râmneanţu „Cercetări de biologie umană".

D-l I. Breazu a desvoltat o activitate foarte laudabilă redactând Transilvania care sub conducerea D-sale şi în cea mai mare parte cu colaborarea profesorilor şi a personalului ştiinţific al Universităţii noastre a luptat pentru patrimoniul strămoşesc al Transilvaniei şi apărarea în cadrul unităţii româneşti — a drepturilor şi adevărurilor româneşti.

In *Facultatea de Medicină* după terminarea organizării laboratoarelor şi clinicilor, se începe o activitate ştiinţifică intensă a cărei icoană o găsim în parte în revistele facultăţii „Ardealul Medical", „Buletinul Eugenic şi Biopolitic", „Puericultură şi Nipiologie", „Otorinolaringologie".

Digitized by Centrul Biblioteca Universitara Cluj

In cursul anului apare în ediţia II-a completată splendidul Tratat de Anatomie Patologică a Profesorului Titu Vasiliu.

In cursul anului universitar apare ediţia II-a a volumului II şi ediţia IV-a a volumului I, a marelui tratat în trei volume de Semiologie şi Patologie Medicală Haţieganu-Goia. Se pune sub tipar splendidul tratat de Elemente de Chirurgie a Profesorului Al. Pop, apoi Radiologia medicală a Profesorului Negru şi ediţia III-a reînoită şi complectată a celor trei volume a clasicului tratat de Anatomie Umană a Profesorului Victor Papilian.

Dintre publicaţiile ştiinţifice amintim lucrările Institutului de Anatomie „O nouă concepţie asupra mecanismului gastrulării V. Papilian şi V. Preda. „Câteva procedee terapeutice pe baze fiziologice a cefaleei şi dilataţiei bronşice".

Clinica Medicală I. a Prof. Haţieganu în colaborare cu Dr. Spârchez, Macavei, Radu, şi Fodor publică în revistele române şi germane o serie de lucrări asupra rezultatelor obţinute prin punctiile organice în deosebitele afecţiuni medicale pregătind în acelaş timp o monografie asupra metodei de biopsie organică.

Prof. Ureche publică o serie de comunicări în revistele de neurologie germană.

Din Clinica Medicală II Prof. Goia cu colaboratorii săi publică o serie de lucrări din domeniul patologiei anemiilor şi afecţiunilor cardiovasculare.

Lucrările institutului de Igienă şi Biopolitică merită o specială amintire — Prof. I. Moldovanu — cu colaboratorii săi publică o serie de lucrări importante din domeniul biopolitic igienic în revistele române şi germane. Continuă importanta publicaţie Buletinul Eugenic şi Biopolitic.

Institutul prin personalul său ştiinţific organizează şcoala de laboranţi şi participă efectiv la cursurile de perfecţionare pentru medici şi studenţi — la cursul şcolilor de infirmieri şi învăţători de igienă şi gospodărie; întreprinde o serie de anchete etnografice pe teren.

Amintim încă lucrările clinicei infantile cu publicaţii din domeniul clinicei infantile puericulturii şi ocrotirea copiilor. Prof. Buzoianu publică al VI-lea volum din tratatul său, Patologia Faringelui, laringelui şi tracheei, continuă cu publicarea revistei ştiinţelor Oto-Rino-Laringologice.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prof. Ţeposu are sub tipar o monografie asupra Tumorilor maligne renale şi tratamentul chirurgical al diverticolelor vesicale. Prof. Bologa publică o serie de lucrări importante din istoria medicinei.

Din lucrările institutului de fiziologie a Prof. Benetato amintim numai cele asupra mecanismului de transmisie a reflexului nervos aducând contribuţii originale la cunoaşterea funcţiei centrelor organo-vegetative. Merită o subliniere organizarea centrului de transfuzie sanghină cu o technică foarte simplă şi cu o simplificare practică a metodelor de transfuzie. La institutul de Istologie apare lucrarea originală a Prof. Crişan: Dovezi noui referitoare la desvoltarea sistemului tireo-paratireo-timic. Lucrare, citată în Tratatul mare de Anatomie microscopică a lui Möllendorf.

Aproape din toate institutele facultăţii de medicină apar lucrări cari se ocupă cu noui metode şi discuţii de tratat. Activitatea ştiinţifică s'a manifestat apoi în cadrele Societăţii Ştiinţelor Medicale — care în anul acesta a ţinut 14 şedinţe cu 80 comunicări ştiinţifice.

La *Facultatea de Ştiinţe* s'a continuat cu publicaţiile facul-

tăţii. A apărut revista Mathematica, vol. 17—18 condusă cu atâta pricepere şi sacrificii de Dl Prof. P. Sergescu. Secţia de matematică cu distinsul Prof. Angheluţă şi D. V. Ionescu a publicat lucrări în revistele de specialitate străine, în Buletinul Academiei Române şi în Buletinul Academiei de Ştiinţe din Paris.

Şi-au continuat apariţia sub conducerea Prof. Borza, a Buletinului grădinei botanice şi a muzeului botanic, vol. 21, Contribuţii botanice 4 fascicole din vol. IV, Buletinul monumentelor naturei vol. IX, Flora Romaniae exsicatae — XXII şi XXIII. S'au continuat publicaţiile mineralogice-geologice a Prof. Stanciu. A apărut volumul interesant şi bogat „Buletinul Institutului de Geografie" — cu probleme actuale geopolitice semnat de Prof. S. Opreanu, Moraru şi elevii lor. Cursurile Prof. Bratu au apărut litografiate cu fondurile puse la dispoziţie de Dna Dr. E. Bratu.

Societatea de ştiinţe din Cluj s'a manifestat prin

Cercul Botanic	8	şedinţe	cu	17	comunicări
Cercul Matematic	27	„	„	65	„
Cercul Zoologic	1	„	„	4	„
Coloquiul geografic	3	„	„	6	„

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prof. Sergescu a ţinut conferinţe la Bucureşti, una la Universitatea liberă din Bucureşti — care a avut cinstea să fie prezidată de Majestatea Sa Regele Mihai I., — una la Ateneul Român despre Universitatea din Cluj, conferinţă premiată de Ateneul Român.

Ca realizări, amintim grădina botanică organizată de Prof. Borza apoi Rozarul din Timişoara, admirat mai ales de lumea bănăţeană. Ambele sunt o mândrie a puterei de organizarea distinsului nostru coleg A. Borza.

Această muncă creatoare arată puterea spirituală a Universităţii noastre, constatare care mă îndreptăţeşte să repet ceea ce am spus şi altă dată, că nu zidurile găsite la Cluj în anul 1918 ne-au făcut pe noi, ci energiile creatoare a profesorilor şi personalului ştiinţific au dat viaţă acestor ziduri. Sibiul a fost martor al mareiui miracol românesc — *ziduri şi suflet* în timpul cel mai scurt — miracol neobservat în analele Universităţilor. Universitarii clujeni au dovedit că sunt ziditori de viaţă, de o nouă şi nemuritoare viaţă.

Am dovedit, în interval de 2 ani, că fiii naţiunii române ştiu

să se ridice singuri la înălţimea fiilor ori cărei naţiuni şi, prin aceasta, să ocupe locul de primul rang între popoarele adevărat civilizate şi culte. Activitatea noastră este cel mai splendid răspuns acelei cărţi apărute la Cluj sub titlul „Universitatea maghiară a Ardealului, Istoria ideii universitare ardelene şi a universităţii regale maghiare Ferencz József în care autorii, după metoda archicunoscută ungurească, cearcă să defăimeze universitatea românească, falsificând şi deformând adevărul, cercând a dovedi că realizările netăgăduite şi cultura existentă română este în absolută dependenţă de cea maghiară. Este o ridiculă încercare de bagatelizare a activităţii ştiinţifice a Universităţii române, trecând în tăcere opera organizatoare şi activitatea ştiinţifică a savanţilor români, prin prezentarea falşă a spiritului larg şi tolerant al profesorilor şi studenţilor faţă de studenţii maghiari.

In cursul a 22 ani de existenţă, Universitatea română a Transilvaniei nu a părăsit nici o clipă tradiţia pământului de-a fi gardiană marilor adevăruri ale neamului — adevăruri mai luminoase ca lumina soarelui, adevăruri care vor izbucni vijelioase de sub valurile de minciună sub care cei interesaţi au căutat să le înăbuşe. Lucrările ştiinţifice apărute în cursul celor 22 ani sunt o mărturie că Universitatea Daciei şi-a făcut datoria faţă de neam, servindu-l cu armele învincibile ale spiritului. Activitatea aceasta se oglindeşte nu numai în lucrările ştiinţifice, ci şi în revista *Revue de la Transylvanie* care, sub conducerea D-lui Prof. Dragomir timp de 5 ani a fost organul de luptă contra tendinţelor revizioniste maghiare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In ultimul timp atacurile maghiare au devenit concentrice şi inscenate cu mare orchestraţie. In aceste împrejurări, singură Universitatea noastră este în stare să lumineze această problemă şi să dea răspuns falşificărilor bine cunoscute ale Maghiarilor. Această constatare ne-a determinat să ne unim forţele şi în locul muncii individuale să realizăm o muncă coordonată, nu pentru a ne apăra, căci adevărul este cu noi, ci pentru a afirma adevărurile şi dreptatea neamului în faţa opiniei mondiale. Astfel se constituie în luna Iulie „*Centrul de studii transilvănene*" în vederea studierii ştiinţifice a problemelor transilvănene şi a afirma dreptul nostru asupra pământului transilvănean. Astfel au început lucrări importante în scopul de-a pregăti armele spirituale pentru marea bătălie a organizării Europei noi, care nu

poate fi — şi nici nu va fi — fără dreptatea românească. Europa nouă nu va trăi nici o zi dacă nu va fi Europa dreptăţii.

Centrul de studii transilvănene a organizat 4 secţii:

Secţia: Istorică şi Arheologică;
" Linguistică şi literară;
" Etnografică şi Geografică;
" de Ştiinţe sociale,

cuprinzând aproape toate catedrele şi fiind sub un comitet de conducere alcătuit din profesorii: I. Haţieganu, S. Dragomir, Al. Procopovici, I. Moldovanu, V. Stanciu şi P. Poruţiu. Secretarul general este Prof. Moga.

Centrul de studii se ocupă cu problemele actuale ale Transilvaniei, probleme impuse de cercetări ştiinţifice şi probleme cerute de vremile ce le trăim. Prin această legare a cercetării ştiinţifice de anumite probleme, munca universitară nu este jugulată, din contra, ştiinţa se apropie de viaţă, *viaţa şi ştiinţă formând o unitate*. Astfel Universitatea Ardealului, în aceste vremuri decisive, se angajează la o muncă pentru a stăpâni toate chestiunile, toate adevărurile, cari vor decide că *Transilvania este pământ, sânge şi suflet românesc*. Azi, centrul nostru de studii este inima, prin care pulsează Universitatea noastră. Colaborând la acest centru toate cele patru Facultăţi, se creează acel organ indispensabil al unei Universităţi, care să facă legătura transversă între Facultăţi, şi prin aceasta Universitatea desăvârşeşte prima condiţie care dă adevăratul sens numelui „Universitas".

Universitatea se îndreaptă în aceste vremuri de răscruce spre naţiune. Conştientă de marea răspundere, sensibilă faţă de durerile neamului, ea vrea să participe la lupta neamului. Nu strivită în contemplaţia netrebnică a marilor zădărnicii; îmbrăcată în platoşa dreptăţii, în fruntea luptătorilor, ea vrea să dea lupta cu armele eterne spirituale pentru triumful idealului naţional, — ideal care nu este imperialist, ci impus de legile dumnezeeşti ale vieţii neamului nostru.

Universitatea noastră este în plină conştiinţă că în marele laborator ale ştiinţei îşi făureşte un popor capitalul său nepieritor pentru viaţă şi dreptul său etern la existenţă. Numai căutând adevărul pur îşi îndeplineşte Universitatea rolul ei naţional. Pot să afirm cu toată răspunderea funcţiei ce deţin că *naţiunea poate conta pe Universitatea noastră*, că ea stă înarmată la postul de gardă şi, dacă se impune, va fi la postul de luptă, — sigură în

victoria finală, a dreptăţii şi adevărului; în *toate timpurile, numai acele naţiuni au ajuns la victorie, cari au fost în posesia acestor energii eterne şi Dumnezeeşti.*

A doua funcţie mare, *instrucţia,* a fost asigurată cu o conştiinciozitate şi regularitate exemplară. Terminându-se lucrările de amenajare, s'au pus la dispoziţia studenţilor săli de cursuri, seminarii, laboratoare clinici, biblioteci; deşi în cadre mai modeste, ele au fost totuşi suficiente, ca învăţământul teoretic, technic şi cel practic să se facă efectiv.

In cursul anului Facultăţile au discutat programele analitice ale deosebitelor discipline şi astfel s'a adus o ameliorare a posibilităţilor de studiu, mai ales în ceea ce priveşte medicina, care prin multele specialităţi era ameninţată în unitatea sa. Cursurile de pregătire profesională şi technică, deşi variate şi multiple, au avut un suflu comun, desemnând *orizonturi luminoase şi trezind entuziasm pentru ştiinţă şi profesiune, îndreptând faţa şi inima spre naţiune.* Astfel concepute, cursurile au fost mai efective, mai viabile, oferind *nu numai ştiinţă ci formând şi conştiinţă.* Invăţământul a devenit mai eficace câştigând în intensitate şi în ethos, şi astfel s'a făcut *o instrucţie mai reală şi mai ales educativă.* Audierea cursurilor a fost bună, examenele şi coloquiile au fost mulţumitoare. Profesorii au aplicat o severitate justă şi astfel au arătat că posedă o vedere clară, o apreciere a împrejurărilor, fără a compromite seriozitatea studiilor, iar studenţii au înţeles că *libertatea* acordată nu însemnează libertate personală ci *însemnează a i-se da studentului toate posibilităţile pentru a se pregăti la viaţă.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In cursul anului şcolar 1941-42, s'au promovat

		licenţiaţi:	doctori:
		233	114
dintre care	studenţi	189	102
	studente	44	12
Pe facultăţi:			
	Drept	170	11
	Litere	40	4
	Ştiinţe	23	2
	Medicină		97

Pe origine etnică:	licenţiaţi:	doctori:
Români	226	106
Germani	4	7
Maghiari	2	1
Greci	1	—

Cifra totală a înscrierilor în acest an a fost de 2280

dintre care:

A. *pe sex:*

studenţi	1689
studente	519

B. *pe facultăţi:*

Drept	690	(623 B+ 67 F.)
Litere	270	(138 "+132 ")
Ştiinţe	219	(130 "+ 89 ")
Medicină	1029	(789 "+231 ")

BCU Cluj / Central University Library Cluj

C. *Pe origine etnică:*

Români	2080
Germani	100
Maghiari	18
Greci	3
Armeni	1
Turci	1
Francezi	1
Poloni	2
Slovaci	1
Bulgari	1
Total:	2208

D. *Pe naţionalităţi:* (cetăţeni)

Români	2195
Bulgari	8
Francezi	1
Poloni	2
Germani	1
Macedoneni	1
Total:	2208

Pentru laboratoare şi biblioteci Guvernul a dat 82 milioane, dintre care 60 milioane pentru aparate şi instrumente, iar 22 milioane pentru cărţi şi publicaţii. Din comenzile făcute în Germania a sosit o mare parte a tranşei prime, mai ales microscoape, aparate optice, fotografice, scaune dentare, sticlărie, chimicale.

Astfel, în cursul acestui an universitar, clinicile şi laboratoarele vor fi instalate complet.

Bugetul anului 1941—42 a asigurat nu numai funcţionarea dar şi posibilitatea de amenajări şi noui construcţii. Bugetul ordinar al Universităţii şi al clinicilor a fost 39 milioane la ordinar, şi 63 milioane la extraordinar. Graţie acestui buget, Universitatea a putut face faţă tuturor necesităţilor.

In această operă de administrare şi de conducere am fost ajutat de *comisiunea clinicilor* de sub preşedinţia D-lui Prof. Tătaru, căruia îi exprim cele mai calde mulţumiri. Clinicile au devenit în scurtă vreme un centru de tămăduire, iar prin serviciile aduse armatei — şi un centru de refacere pentru militari. In *conducerea militară* a clinicilor cu funcţie de Spital de Zonă Internă, toţi Domnii Profesori ai Facultăţii de Medicină şi-au dat toată contribuţia lor. Trebue însă să relevăm munca deosebită a D-lui Prof. Al. Pop şi a D-lui Prof. Ţeposu, directorii celor 2 clinici chirurgice cari şi-au depus toată ştiinţa şi contribuţia în tratarea răniţilor. Le exprim, în calitatea mea de rector şi comandant, cele mai simţite mulţumiri.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Instrucţia a fost asigurată de 86 profesori, 3 conferenţiari, 27 şefi de lucrări, 78 asistenţi şi 48 preparatori, dintre aceşti din urmă aproape toţi mobilizaţi. In cursul acestui an, graţie solicitudinii D-lui Ministru Tomescu a luat fiinţă — externatul şi internatul — intituţii menite să formeze adevăratele elite medicale. Prin înfiinţarea a 60 locuri pentru externi şi 25 locuri pentru interni, clinicile universităţii au primit un personal în plus, iar învăţământul practic a primit cea mai admirabilă organizare menită să dea ţării medici buni.

Biblioteca centrală, cu toate greutăţile inerente timpurilor pe care le trăim, şi-a îndeplinit rostul ei. Graţie fondurilor date de rectorat şi de Ministerul Cultelor şi a donaţiilor primite dela Fundaţiile Regale, Astra, Casa Şcoalelor, Prefectura Judeţului Blaj, Primăria oraşului Aiud, Catinca A. Bârseanu şi Doamna Minea, ea a putut începe o serioasă reorganizare. Studenţii au frecventat-o în număr foarte mare. S'au pus bazele unei colecţii spe-

ciale de cărţi ungureşti menite să servească unui cât mai bun document pentru Ardeal. Trebue să relev şi în acelaşi timp să exprim mulţumirile cele mai simţite profesorului A. Lapădatu, care a dăruit biblioteca sa de 7.000 volume, de o valoare extraordinară, Universităţii noastre.

Directorul bibliotecii, Dl Muşlea, afară de activitatea sa organizatoare, a publicat al VI-lea volum din valorosul Anuar al Archivei de Folklor al Academiei Române.

Prin noua lege universitară s'a putut începe completarea catedrelor vacante. La Facultatea de Drept au fost numiţi profesori suplinitori D-nii Caius Bardoşi şi Salvator Brădeanu.

S'a înfiinţat catedra de sociologie naţională prin transformare — o catedră absolut indispensabilă pentru învăţământul problemelor sociale, mai ales a satelor. La Facultatea de Litere a fost numit profesor titular prin chemare la catedra de Istoria Literaturii Române vechi, distinsul conferenţiar Ştefan Paşca. S'a înfiinţat o nouă catedră, Istoria Transilvaniei, la care a fost chemat un specialist verificat, Dl I. Moga. La Facultatea de Litere s'a mai creat o conferinţă de Pedagogie şi o conferinţă de Istoria literaturii române moderne, iar catedra de „Sociologie rurală" a revenit la titulatura ei iniţială de „Filosofia culturii"; tot asemenea şi catedra de „Etnografie" a revenit la vechea titulatură, „Etnografie şi Folklor".

La Facultatea de Medicină au fost numiţi profesori titulari prin chemare Dr. M. Hângănuţ la catedra de „Balneologie şi Dietetică", Dr. I. Crişan la catedra de „Istologie", devenite vacante prima, prin pensionarea Profesorului M. Sturza, iar a doua prin moartea lui I. Drăgoiu. Prin noua lege s'a înfiinţat prin transformare două catedre şi o conferinţă. La catedra nouă de „Ftiziologie" a fost chemat şi numit eminentul clinician L. Daniello, iar la catedra de „Igienă generală" distinsul igienist Zolog. Urmează ca în aceste zile să fie chemat pentru nouă conferinţă de semiologie obstetricală genicologul cu mare experienţă Dr. Tr. Popoviciu. Catedra de Igienă a Prof. Moldovan a primit nouă titulatură atât de scumpă titularului „Igienă şi biopolitică". Dl Dr. Mitter a fost numit profesor suplinitor la catedra de Oftalmologie. Pentru felul admirabil cum a ştiut să se achite de aceea datorie exprim cele mai sincere mulţumiri.

La facultatea de ştiinţe au fost numiţi la catedra vacantă de „Chimie anorganică" Dr. R. Ripan, la „Geografie fizică şi geo-

grafia României" Dl Dr. T. Morar şi la „Biologia generală Dr. A. Codreanu.

S'a înfiinţat catedra de „Teoria funcţiilor" la care a fost numit Dl C. Călugăreanu. S'a înfiinţat deasemenea o conferinţă de Geografie regională.

Cursurile de iniţiere — de introducere în Facultate — s'au dovedit foarte utile. Studenţii sunt puşi în contact dela început cu problemele Universităţii; este bine ca dela început să ştie că Universitatea este locul sfânt al creaţiei ştiinţifice, este locul cel mai înalt de pregătire a elitelor neamului. Studentul trebue să simtă din prima zi marea răspundere pentru postul ce-l va ocupa în viaţa naţiunii.

Cursurile de iniţiere se menţin şi în anul acesta, dându-li-se, în baza experienţei, o justă proporţie şi întindere.

Cursurile de sinteză, prin problemele lor foarte variate, nu au interesat studenţii ultimilor ani după cum se aştepta. Această experienţă ne îndeamnă să facem ca anul acesta ele să fie mai reduse şi să prezinte o singură problemă. Frecventarea lor este obligatorie pentru studenţii ultimilor doi ani; în acelaşi timp sunt accesibile marelui public. Pentru anul acesta s'a fixat tratarea organică, sistematică, a problemelor Ardealului. La aceste cursuri, participând studenţii tuturor Facultăţilor, se evidenţiază aceea năzuinţă a Universităţilor de azi de-a rupe frontierele spirituale între Facultăţi şi de-a da o privire generală asupra problemelor vitale ale neamului, de-a contribui astfel la formarea unei concepţii de viaţă şi de lume, de-a da o orientare. Aceste cursuri de sinteză sunt prefaţă acelei facultăţi naţionale, facultate a culturii naţionale, care se desemnează pentru viitor, şi în care studentul tuturor Facultăţilor este pregătit pentru a cunoaşte pământul şi sufletul naţional.

La Universitate s'au mai ţinut *cursuri de specializare.*

Cursurile de stomatologie conduse de Dl Prof. Aleman au fost frecventate de 17 medici. Acest învăţământ este foarte real — clinica fiind foarte bine instalată prin noile aparate venite din Germania.

Dintre cursurile extrauniversitare amintim încă cursurile pregătitoare de moaşe — organizate de Dl Prof. Cr. Grigoriu Cursurile de laboranţi organizate de Institutul de igienă sub conducerea D-lui Prof. I. Moldovanu, precum şi cursurile de infirmiere organizate de comisia clinicelor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A treia funcţie universitară, care în concepţia noastră deţine un loc central, este *educaţia* căreia i s'a dat o deosebită atenţiune. Concepută ca o trăire în colectivitate prin marile virtuţi omeneşti şi în *ascultare de legile neamului şi ale lui Dumnezeu,* educaţia organizată de noi se întemeiază pe comandamente naţionale şi religioase şi ea urmăreşte să formeze pe *Românul sănătos, fidel neamului şi ascultător de Dumnezeu.* Cuvântul rectorului a sunat des cu îndemn spre bine. Am fost însă de părere totdeauna că instrucţia nu satisface şi nu educă în destul, că enciclopedismul ştiinţific nu este formator de inimi şi nici oţelitor de caracter.

S'a realizat o trăire în amiciţie, în *cămine,* în *cantină,* dar mai ales s'a trăit intens în deosebitele *grupări culturale, artistice* şi de *educaţie fizică.* In cămine, profesorii — directori ai căminelor şi cantinelor, D-nii Roşca, Rusu şi Crăciun, au fost mai mult decât părinţi, dându-şi toată inima în vederea bunului mers.

Grupările artistice au fost epicentrul vieţii studenţeşti. Viaţa intensă în aceste grupări a permis o trăire cu disciplină şi cu răspundere, — calităţi pe cari nu le putem deprinde decât în mijlocul colectivităţii. In toate aceste grupări — gruparea corală „Răsunetul Ardealului", grupare filarmonică, grupare teatrală, gruparea „Ardeleană" pentru păstrarea cântului, portului, dansului şi obiceiurilor naţionale, Cercul literar O. Goga — afară de multele şi splendid reuşitele serbări, s'a avut în vedere în mod deosebit ca studenţii să trăească în cultul onoarei şi al marilor valori spirituale.

Digitized by Babeş-Bolyai University Library Cluj

Tineretul universitar a înţeles pedagogia noastră, *pedagogie bazată pe încredere, iubire şi respect;* ei au înţeles că disciplina este în interesul lor, că ea este cerută de vremuri ca un principiu vital pentru colectivitate, pornit dinlăuntrul şi nu impus prin paragraf, cerând conştiinţă şi nu cap plecat.

Din studenţii cei mai distinşi s'a recrutat:

Echipa relaţiilor interuniversitare;
" relaţiilor internaţionale şi
" de reprezentare şi organizare.

Această *elită studenţească* a desvoltat, sub preşedinţia profesorilor, o activitate lăudabilă.

Problema educaţiei a fost discutată de Senatul Universitar şi de Colegiul profesoral, cari au ajuns la *concluzia că idealul educativ urmărit trebue să însumeze valori naţionale şi umane*

şi să sublinieze, din seria valorilor spirituale, tot ce însemnează creaţiune pozitivă. Sub acest raport, studenţii trebuesc făcuţi conştienţi mai presus de orice că România este o unitate pe care zarafi străini n'o pot negustori la orice răspântie de drumuri; ei trebuesc să ştie în acelaş timp că acest cult al naţionalului nu poate să fie exclusivist, ci să se îmbine armonios cu tot ce însemnează năzuinţă desinteresată spre bine, frumos şi adevăr.

In această operă educativă am fost ajutaţi în mod hotărîtor din partea bisericilor naţionale.

Predicile duminecale pentru studenţi, săptămânile religioase, conferinţele religioase, au contribuit la realizarea unei educaţii naţionale şi conştiincioase în înţelesul românesc al cuvântului. Imi ţin de datorie să exprim mulţumire *Inalt Prea Sfinţiei Sale Mitropolitului Ardealului Nicolae Bălan*, pentru felul cum a ridicat, prin prezenţa Sa la toate ocaziile, nivelul manifestaţiilor naţionale-religioase ale Universităţii. Mulţumesc apoi Părintelui Nanu şi Părintelui Agârbiceanu, organizatorii *conferinţelor religioase*, rugându-i să prezinte gratitudinea noastră tuturor conferenţiarilor recrutaţi în majoritate dintre profesorii Academiei Teologice.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

La opera de educaţie nu e permis să izolăm tineretul de naţiune. Pentru a lua contact cu *satul şi poporul*, universitatea a organizat două pelerinaje: la Avrig, cu participarea majorităţii profesorilor şi a 600 de studenţi, comemorând pe *Gheorghe Lazăr* şi preaslăvind memoria dascălului român în luminarea satelor, şi la Răşinari, preamărind memoria preotului român şi comemorând pe *marele mitropolit A. Şaguna*. Prima descindere a fost onorată de Dl Subsecretar de stat C. Petrescu, a doua descindere a fost onorată de prezenţa Guvernului în frunte cu Dl M. Antonescu. La ambele sărbători a participat, celebrând serviciu divin şi predicând tineretului, Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul. Ambele descinderi s'au transformat în mari serbări naţionale, permiţând astfel studenţilor luarea de contact cu naţiunea, cu satul şi cu ţăranul român: calea cea mai indicată pentru formarea adevăratei solidarităţi naţionale.

Educaţia a fost întregită prin *cultura fizică*. Echipele sportive ale Universităţii s'au distins pe arenele sportive, iar societatea „U" de foot-ball se apropie din nou de strălucirea clujană.

Serviciul premilitar a fost mai bine organizat, anul acesta, s'a observat mai multă disciplină. A fost condus cu mult entu-

ziasm şi a încercat — afară de cunoştinţele technice — să infiltreze un orgoliu de a servi patria cu arme. Acest serviciu premilitar a primit mai ales o mai reală organizare de când în fruntea lui stă colegul Petrescu-Ercea, care a dat tot sufletul său pentru înflorirea în universitate a acestei instituţii.

O latură educativă prezintă şi *premierea studenţilor* pentru lucrări literare ştiinţifice. Intr'un cadru solemn şi cu participarea marelui public s'au împărţit 9 premii studenţilor. Dela Facultatea de Litere au fost premiaţi d-nii Oană, Dăscălescu, Hosu, Pârvu, dela Facultatea de Medicină: Domnii Popoviciu, Coroian, Străuţ şi dela Facultatea de Drept: Dl Călugăru.

Educaţia a fost promovată şi prin *relaţiile interuniversitare* şi *relaţiile internaţionale*.

Vizita studenţilor clujeni la Bucureşti a fost o mare sărbătoare a tineretului. Studenţimea ardeleană a pus în vibraţie pe câteva zile capitala noastră, iar festivalul grupărilor culturale a contribuit la ridicarea prestigiului studenţimii noastre. Vizita studenţilor din capitală şi din toate centrele universitare, la Sibiu, cu ocazia comemorării lui Şaguna, a contribuit mult la formarea unei unităţi naţionale robuste şi a unei solidarităţi a generaţiei universitare.

Relaţiile internaţionale între studenţi, deşi nu au fost aşa de vii, totuşi au fost suficiente pentru manifestarea tineretului universitar.

Participarea grupei clujene la cursurile din Sofia a dat prilejul să se învedereze elita noastră studenţească — pregătită la creer şi inimă. Ministerul propagandei a adus cuvinte de elogii şi studenţilor şi profesorilor.

Studenţimea română a Universităţii clujene poate fi mândră de toată viaţa sa, prin atitudinea şi manifestarea sa a contribuit ca universitatea noastră să se ridice la rangul de conducător de neam. Prin această viaţă intensă şi entuziastă, studenţimea a contribuit şi la formarea unui climat universitar de o înaltă tensiune morală care fortifică idealul, promovează o ordine culturală, precizează tendinţe şi afirmă noile posibilităţi. Aceste organizaţii studenţeşti cu o fizionomie proprie, pline de răspundere şi conştiente de misiunea lor, sunt o măsură a valorii intelectuale — creatoare a generaţiei tinere.

Astfel s'a început o nouă viaţă în universitatea noastră; nu

prin legi — litere moarte; nu prin măsuri prohibiţioniste, ci prin crearea unei atmosfere care să satisfacă cerinţele spirituale.

Am reuşit, dacă nu integral, cel puţin în bună parte.

Secretul reuşitei este după credinţa mea că o educaţie nu se poate fără iubire; şi a iubi cu adevărat nu putem decât văzând părţile bune ale tineretului. Secretul reuşitei stă apoi în convingerea că educaţia nu se poate face prin constrângere, ci numai favorizând formarea bunelor înclinări.

Am crezut apoi în puterile tineretului, am crezut în acest tineret — izvor de reînviere, reînoire, de mântuire şi am dorit să văd un tineret virtuos, energic, capabil, în serviciul neamului. Am năzuit să formăm personalităţi şi cred că suntem pe calea ce duce la formarea personalităţilor.

La această parte educatoare amintesc activitatea seminarului de estetică, care a avut o activitate educativă intensă afară de catedră — amintim audiţiile muzicale şi teatrul experimental. Scopul acestora a fost de-a trezi în sufletul studenţilor iubirea pentru frumos şi de-a se familiariza cu tot ceea ce este frumos. Numărul mare al studenţilor la aceste demonstraţii arată nu numai utilitatea lor, dar mai ales interesul mare al studenţilor faţă de tot ceea ce poate oferi arta.

A patra funcţie importantă este viaţa universitară, prin care înţeleg cu deosebire viaţa studenţească. Vârsta universitară este plină de setea nu numai de a şti, ci şi de a se devota unui ideal, de a manifesta o credinţă. In această năzuinţă plină de pericole ea are nevoie de susţinere, încurajare şi orientare.

Asistenţa medicală a fost asigurată prin dispensarul studenţesc antituberculos, antiveneric, şi cel dentar, iar afară de acestea prin internarea gratuită în toate secţiile clinicilor universitare.

Starea sănătăţii studenţilor în cursul anului şcolar 1941—42 poate fi caracterizată prin următoarele cifre:

Au fost consultaţi la dispensarul studenţesc în total 1202 studenţi, dintre care 960 la secţia antituberculoasă şi 242 la secţia antivenerică. Dintre cei examinaţi 244 au fost internaţi în clinică.

Asigurarea vieţii materiale şi sociale a studenţilor este de o capitală importanţă. In acest domeniu am ajutat pe studenţii absolut lipsiţi, dar mai ales pe cei care, în afară de faptul că erau săraci, erau de asemenea sârguitori şi dotaţi.

Printr'o largă înţelegere a conducerii s'au repartizat Universităţii Ardealului

burse:

S'au repartizat din bugetul Ministerului 591.

Dintre care, 300 la Facultatea de Medicină; 100 la Facultatea de Drept; 91 la Facultatea de Ştiinţe.

Universitatea din fondurile proprii, a mai înfiinţat 40 burse, câte 10 pentru fiecare Facultate.

Apoi s'au mai acordat 29 burse prin Consiliul de Patronaj, iar Uzinele Reşiţa au dat de asemenea 6 burse.

Au fost deci în total 667 burse studenţeşti.

Toată opera de asistenţă atât medicală cât şi sanitară s'a făcut prin oficiul universitar, condus cu o deosebită competenţă, cu o mare înţelepciune şi o caldă iubire faţă de studenţi, de Dl Tudoran.

Oficiului Universităţii, i s'au dat ajutoare:

Ministerul Culturii Naţionale: . . .	1.300.000 Lei
din care s'au confecţionat: haine pentru 116 studenţi	782.000 „
Lingerie pentru 10 studenţi . . .	375.000 „
Fondul asistenţei sociale	3.561.644 „
Fondul donat de Prefectură	50.000 „
Fondul donat de Primărie	50.000 „
Fondul B. N. R.	950.000 „
Total:	4.355.141 Lei

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ţin să mulţumesc în numele Universităţii mai ales Domnului Guvernator Otulescu, care, înţelegând starea studenţilor refugiaţi, a pus la dispoziţia noastră un milion de lei, din care s'au putut da ajutoare efective în haine, ghete, lingerie, la studenţi. Dar suntem mulţumitori în mod special Consiliului de Patronaj al Operelor sociale şi mai ales Doamnei Preşedinte, *Maria Mareşal Antonescu,* care a dat o deosebită atenţie căminelor noastre. Graţie unui ajutor de trei milioane, venit după primul ajutor de 4 milioane, s'a putut amenaja căminul studentelor, astfel încât el ar face cinste oricărei universităţi. Consiliul de Patronaj, realizatorul primelor cămine moderne şi igienic aranjate la Bucureşti, ne-a dat un concurs decisiv şi în achiziţionarea staţiunei climaterice Păltinişul, unde s'a organizat un cămin de

munte pentru profesori, studenţi şi particulari. In această nouă operaţie ne-a ajutat cu bani, şi material în valoare de 3 milioane. Astfel, graţie înţelegerii şi spiritului de gospodar al Operelor Sociale, Universitatea noastră dispune de cămine bine instalate şi un cămin la înălţime de 1400 metri pentru odihnă de vară a profesorilor şi studenţilor. Consider de a mea datorie să exprim recunoştinţa noastră Doamnei *Mareşal Antonescu* pentru ajutorul important, care a făcut cu putinţă să funcţoneze toate căminele. Tot asemenea exprim mulţumire comitetului pentru conducerea căminului de munte Păltiniş şi în special D-lui Prof. Ionaşcu, care, secundat de doamna Ionaşcu au făcut maximul ca acest cămin de munte să funcţioneze spre mulţumirea tuturor şi să-şi încheie bilanţul cu un excedent de 559.521.

Nu pot să nu amintesc ajutorul în cadrele consiliului de patronaj al Doamnei *Mareşal Antonescu*, care ne-a câştigat dela direcţiunea industriei 29 burse de 4000 Lei lunar pe timp de 10 luni, în total 1.240.000.

Studenţimea noastră a fost de asemenea ocrotită de *Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Bălan*, care a dat ajutor la 125 studenţi în suma de 425.000 Lei. In numele studenţimei îi aducem sincere şi simţite mulţumite.

Suma totală dată ca ajutor, burse se ridică la 30.000.000.

Pentru asigurarea vieţii sociale a studenţilor a funcţionat, pe lângă Oficiul universitar, un mic comitet de studenţi, cu scopul de a ajuta Oficiul în anchetele sale sociale.

Deviza noastră a fost: nici un student ordonat înscris să nu flămânzească, să nu rabde frig; de aceea ori care student avea dreptul să atragă atenţia Oficiului asupra mizeriilor văzute la unii studenţi, iar cabinetul rectorului avea uşa deschisă în ori ce zi, pentru a veni în ajutorul celor năpăstuiţi.

Trebue să constatăm că grija noastră părintească pentru studenţii lipsiţi şi asigurarea unei vieţi mulţumitoare studenţeşti a contribuit în măsură largă ca viaţa studenţească să intre în normal, în linişte, în muncă constructivă.

Viaţa studenţească fiind nu numai armonică ci şi pulsantă, s'a văzut necesitatea unei case studenţeşti. Sibiu, oraş mic, cu localuri, cafenele, puţine şi puţin cuprinzătoare, resimte foarte viu prezenţa studenţilor, cari adesea, prin felul lor de manifestare, jenau mai ales lumea calmă.

S'a văzut că este o absolută necesitate înfiinţarea casei stu-

denţeşti. Cu ocazia vizitei D-lui Prim Ministru *Mihai Antonescu*, s'a cedat pentru Universitate o aripă a palatului Administraţiei financiare, acolo se organizează o casă studenţească, în care studenţii vor avea prilejul să ducă o viaţă socială într'un cadru academic. Sperăm că în câteva săptămâni să deschidem această casă.

Viaţa universitară nu este însă numai studenţească, ea este şi a profesorilor şi personalului ştiinţific, administrativ şi ajutător. Profesorii, fără excepţie, au fost toţi la datorie; iar prin întrunirile cu studenţii, prin prezenţa lor la manifestaţiile studenţeşti, prin o convieţuire mai strânsă cu studenţimea, au contribuit mult la opera educativă. Profesorii, deşi în locuinţe modeste şi adeseori neîncăpătoare, în seminare mici, au arătat cu toţii înţelegerea zilelor ce trăim şi au creat o atmosferă de corporaţie solidară şi unitară. Personalul ştiinţific şi administrativ în cea mai mare parte a fost mobilizat; în felul acesta institutele, clinicile, oficiile au lucrat cu un personal redus aproape la o treime, ba chiar am avut cazuri nenumerate când profesorul a trebuit să facă şi pe asistentul şi pe laborantul şi pe omul de serviciu.

In acest loc exprim mulţumite pentru activitatea excepţională D-lui Secretar General Vătăşescu şi D-lui Director al clinicilor Dr. Buzilă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Munca zilnică extenuantă ar fi trebuit să împiedice în mare măsură activitatea ştiinţifică, dacă n'ar fi înţeles fiecare că în timpuri excepţionale trebue o conduită excepţională. Sunt devotamente care se impun să fie semnalate, pentrucă ele constitue un capitol moral care ne îndreptăţeşte să privim cu încredere ziua de mâine. Personalul ştiinţific ajutător — deşi mic la număr — a desvoltat o activitate extraordinară, o singură persoană ocupând locul a trei-patru. Munca lor extraordinară nu a fost de loc reconpensată; leafa lor de mizerie — un asistent are 6000 lei, un preparator 4000 lei — care este sub minimul de existenţă. Intervenţiile pentru o mai bună salarizare a acestui personal au rămas la promisiuni, care aşteaptă încă realizarea.

Cu mult mai tristă este situaţia personalului de serviciu, în mare parte compus din oameni cu 2—3—4 copii. Leafa de 3000—4000 lei nu le asigură nici hrana. Cei mai mulţi duc o vieaţă de mizerie, în locuinţe subterane şi camere ori săli comune. Starea aceasta nu mai poate fi tolerată. Toate intervenţiile noastre pentru o soluţionare radicală a acestei probleme au eşuat, ele s'au redus la promisiuni de corectări de leafă. Şi în acest comparti-

ment, ajutorul consiliului de patronaj al operelor sociale a adus o uşurare. Ajutorul lunar de 40.000 Lei, apoi băraca mare dată pentru locuinţe — ajutor de haine şi ghete, ajutorul de 200.000, pentru achiziţionarea de alimente au adus o uşurare, care permite să se spere curând soluţionarea dorită. Universitatea a fost silită să realizeze un fond de ajutor, pentru acest personal. Din acst fond s'au distribuit:

Personalului administrativ	159.150
Personalului de serviciu	384.950
Total	544.100 Lei

Viaţa universitară nu însemnează însă numai viaţa profesorilor, studenţilor şi personalului ajutător. Universitatea nu este izolată şi nu trebue să fie izolată de viaţa naţiunii. In anul acesta Universitatea noastră a fost vizitată de Doamna *Maria Mareşal Antonescu*. Cu această ocazie s'a făcut sfeştania celor două cămine, înfiinţate unul de Dl *Mareşal Antonescu* şi celălalt de Doamna Mareşal Antonescu. Prezenţa Doamnei *Maria Mareşal Antonescu* în cămine între studenţi şi studente şi participarea la festivitatea studenţească a fost o minunată ocazie ca studenţimea ardeleană să exprime toată recunoştinţa sa pentru ceea ce s'a făcut pentru ei, din partea Conducătorului Statului şi a Preşedintei Consiliului de patronaj.

In anul acesta, Universitatea noastră a avut marea cinste să fie vizitată de Dl Ministru Petrovici în două rânduri. Cu aceste ocazii Dl Ministru Petrovici a prezidat Senatul Universitar, a luat contact cu toţi profesorii, a inaugurat cercul literar studenţesc O. Goga, a prezidat o şedinţă a premilitarilor şi a asistat la un concert simfonic al studenţimei.

O deosebită onoare s'a dat Universităţii prin vizita Domnului Prof. M. Antonescu, care în ziua de 31 Mai a ţinut un discurs plin de curaj şi speranţe în sala mare a Universităţii, aducând drept cadou universităţii, casa studenţească şi trei milioane pentru publicaţiile noastre ştiinţifice. Participarea D-Sale la serbările din Răşinari a ridicat serbătoarea Universităţii la rangul de serbătoare naţională. In cursul acestui an Universitatea a reluat relaţiile cu străinătatea, fiind vizitată de oaspeţi distinşi din Germania, Italia, Slovacia, Croaţia. Astfel am avut vizita Prof. E. Fischer — marele rasiolog din Berlin — a Profesorilor Har-

der şi Correus din Göttingen, Hoffmann din Breslau, W. Weber din Tübingen.

Din Italia ne-au vizitat Dl Ministru Prof. Univ. Riccardo del Giudice, care a fost promovat doctor honoris causa; Prof. Morelli, directorul Institutului Forlanini.

Din Slovacia Dr. F. Walentin, rectorul Politechnicei şi decanul Facultăţii de ştiinţe din Bratislava.

Am primit vizita ziariştilor slovaci şi croaţi, accentuând cu această ocazie necesitatea unei solidarităţi în vederea revendicărilor noastre naţionale.

Mai târziu ne-au onorat cu prezenţa ziariştii Italieni, care au exprimat toată admiraţia pentru spiritul ce domneşte în Universitatea română a Ardealului.

Relaţiile interuniversitare cu străinătatea le-a cultivat Universitatea noastră în anul acesta destul de intens. Prof. Borza a făcut un adevărat tour d'Europe, vizitând centrele universitare Geneva, Lausanne, Zürich, Berna, Bologna, Roma, Milano, München, Viena. In aceste centre a ţinut o serie de conferinţe. Prof. L. Blaga a ţinut conferinţe la universităţile din Viena şi Praga. Prof. Silviu Dragomir a conferenţiat la Universităţile din Viena şi Breslau. Prof. I. Lupaş, fiind invitat, a ţinut conferinţe la Universităţile din Viena, Berlin, Stuttgart, Tübingen, Leipzich, München, Bratislava. Prof. Vuia a conferenţiat la Berlin şi Breslau, în cadrul expoziţiei de artă populară pentru marele public şi la radio.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Colegii noştrii au ştiut să transforme aceste conferinţe în adevărate demonstrări a dreptăţii româneşti. Astfel ei merită să le conferim titlul onorific de ambasadori ai Universităţii Ardealului.

Dintre profesorii universităţii au *misiune în străinătate* S. Puşcariu, în calitate de director al Institutului Român din Berlin; Prof. Panaitescu, are o delegaţie pe lângă Institutul român din Roma; Prof. Marinescu a fost numit director al Şcoalei române din Paris.

Unii dintre profesori au avut misiuni în cursul anului pe lângă deosebitele ministere fiind însărcinaţi cu elaborarea unor lucrări cu caracter ştiinţific. Amintim pe D-nii Lupaş, Drăgan, Ghibu, Sofronie, Oprean, Morariu, Paşca, Giuglea.

O mare parte a profesorilor lucrează la marea operă „Ar-

dealul" de sub redactarea D-lui Prof. Giurescu. In această operă pun întreaga lor competenţă.

Universitatea noastră a cultivat şi relaţiile cu Universităţile din ţară. In cursul acestui an Facultatea de drept a primit pe Dl Stoicescu şi Facultatea de medicină pe Dl Prof. Niţescu şi Băltăceanu.

Tot în cursul acestui an s'a reînfiinţat asociaţia Prietenii Universităţii, care va cuprinde pe toţi foştii elevi şi pe toţi cari aderă la programul acestei asociaţii. Universitatea este o înaltă instituţie legată de naţiune, iar această legătură se întăreşte mai ales prin elevii săi resfiraţi pe întreg cuprinsul pământului românesc. Această asociaţie are menirea nu numai de a veni în ajutorul material al Universităţii, dar mai ales marea misiune, ca prin organele sale să apere marile probleme ale neamului, creind astfel o solidaritate în jurul marilor idealuri. Asociaţia Prietenii universitari a fost primită cu mare entusiasm în cercurile dela Turda, Alba Iulia.

A cincea funcţie este *extensiunea universitară*. Anul acesta s'a reluat activitatea cu un program plin de inspiraţie naţională sub conducerea distinsă a preşedintelui S. Dragomir, şi D-lui pr. L. Rusu. Şi în acest cadru, Universitatea a fost răspânditoarea unei culturi penetrate profund de sentimentul naţional şi creştin, respectând tradiţiile sfinte ale Ardealului. Extensiunea a cutreerat toate centrele Transilvaniei, ducând cu sine încredere în viitorul neamului. In acelaşi timp s'a intensificat colaborarea cu Astra. Universitatea a coborît la sate, propagând mândria naţională şi credinţa în idealul naţional. Deviza extensiunii a înfipt-o în toate inimile, iar această deviză a fost: disciplină pentru solidaritate, solidaritate pentru victorie.

Extensiunea universitară a ţinut 85 conferinţe în 15 oraşe.

Prin exerciţiul celor cinci funcţiuni discutate, Universitatea noastră a cucerit pentru ea dreptul de a indica o cale spre zările viitorului: n'avem numai o misiune ştiinţifică şi educativă, ci şi una naţională. Suntem conştienţi de faptul că idealul nostru naţional se suprapune idealului general de dreptate şi adevăr şi, îndrumându-şi activitatea pe aceste căi, Universitatea Ardealului defineşte funcţiunea sa naţională. Prin munca sa pentru realizarea marilor adevăruri ale neamului, prin trăirea într'o înaltă comunitate spirituală, simţind adânc, înţelegând pe deplin durerile şi aspiraţiunile neamului, participând cu întreaga sa fiinţă

la victoria dreptăţii române, ea ocupă un loc de frunte în conştiinţa naţiunii şi îndreptăţeşte încrederea cu care este privită. Prin munca sa, în scurt timp s'a ridicat la rangul de instituţie naţională pregătitoare a renaşterii naţionale. Acelaş ideal, aceeaşi concepţie de viaţă, aceeaşi atitudine: o credinţă, o gândire, o acţiune, a însufleţit profesorii şi studenţii, care s'au încadrat în naţiune pentru victoria finală. Având însă independenţa spirituală ea se simte datoare în funcţia sa de conducătoare de naţiune, de-a arăta şi rătăcirile, de-a face totul pentru a o abate dela rătăcire şi a o conduce spre drumurile cele mari.

Printr'un efort continuu şi vibrant s'au zidit cei 6 pilieri indestructibili pe care se razimă Universitatea, întemeiată pe fundamentul etern al credinţei în Dumnezeu şi cel al credinţei în puterile eterne ale neamului. Astfel *civitas academica Claudiopolis* — fortăreaţă inexpugnabilă a spiritualităţii naţionale — în al treilea an de refugiu se consideră înarmată pentru România Mare şi nouă. Ea vrea să lumineze marile adevăruri şi drepturi ale neamului cu documente indiscutabile, dar în acelaşi timp vrea să trezească neamul la conştiinţă, la solidaritate, la unitate, pentru a fi gata în orele decisive. Astfel Universitatea noastră nu este numai institut de ştiinţă şi de cultură, ci un atelier pentru pregătirea elitelor conducătoare şi un amvon din care se predică cu demnitate idealul nostru inmutabil şi etern. Astfel a înţeles Universitatea Ardealului să-şi îndeplinească misiunea sa, creând ştiinţă, formând elite, răspândind cultura, cutreerând întreg pământul Ardealului şi chemând pe toţi Românii la datoria ceasului prezent.

Prin această muncă răsturnăm toate afirmaţiile cărţii pamflet de la Cluj.

Răsturnăm afirmaţia că noi Românii am fi fost incapabili să înfiinţăm o Universitate, dacă nu am fi primit gata Universitatea din Cluj şi colecţiile ungureşti;

Că nu am ştiut şi nu ştim să ne îndeplinim nici funcţia ştiinţifică nici funcţia educatoare.

Universitatea română a Daciei Superioare nu a răspândit şi nu va răspândi în Ardeal un „spirit oriental", nici nu a persecutat pe nimeni, numărul crescând al studenţilor maghiari dela 100 la 1000 arată bine în cele două decenii spiritul nostru de toleranţă nobilă.

Dacă am reuşit să dăm o fizionomie externă şi internă speci-

fică Universităţii Daciei Superioare, faptul se datoreşte în prima linie profesorilor şi studenţilor, cari au mers pe liniile idealului. Fiecare a dat părticica cea mai scumpă a sufletului său pentru prosperarea Universităţii. In felul acesta punându-ne cu toţii la datoria sacrosantă de a servi ştiinţa şi marile probleme ale neamului, am reuşit să afirmăm superioritatea noastră morală şi intelectuală.

Nu rectorul Universităţii, nu decanii, nu Senatul numai, ci toţi profesorii au avut o poziţie conducătoare, toţi spre aceeaşi ţintă, o colaborare sinceră şi fidelă, o unire a forţelor animate de dorinţa unică de a servi idealul naţional.

Astfel Universitatea s'a transformat într'o cetate de ridicare a vieţii noastre spirituale şi într'un centru de putere şi nu a fost numai şcoală eliberatoare de diplomă.

Conştienţi de rolul mare şi de răspunderea ce revine Universităţii Daciei Superioare, toţi am fost elevii marei pedagogii naţionale; în gândul unic al României mari, toţi ne-am pus în serviciul neamului.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

De aceea s'a putut realiza marea minune, — unică în istoria Universităţilor — să răsară o Universitate, cu ziduri şi cu suflet, în cursul unui an. Am reuşit să realizăm programul nostru graţie muncii tuturor, dela cel mai umil student până la cel mai distins profesor.

Taina reuşitei, cred că rezidă în felul cum am conceput rolul de rector. Nu am avut o concepţie nici poliţistă, nici birocratică ci m'am considerat de animator, coordonator, diriguitor. Am socotit că timpul cere însufleţire şi am cerut însufleţire. Cabinetul rectorului a fost frecventat de toţi profesorii şi toţi studenţii, aducând toţi o părticică a sufletelor lor. Nimeni nu a eşit nemângâiat, ci toţi cu inima ridicată, că au adus partea lor de contribuţie la edificiul măreţ al Universităţii. De aceea îmi ţin de datorie ca la raport de an trecut şi la început de an să mulţumesc tuturor profesorilor şi studenţilor deopotrivă.

Programul de lucru l-am fixat în discursul meu inaugural din 1941—42; pentru anul viitor nu pot decât să-l repet, accentuând, că vom da o atenţie şi mai mare educaţiei şi cercetării ştiinţifice, desvoltând o colaborare tot mai intimă între Facultăţi promovând în toate direcţiile viaţa studenţească şi legăturile între universităţile din ţară şi străinătate.

Vom face cel mai mare efort ca să achiziţionăm prin cumpărare o casă potrivită pentru adăpostirea minunatei şi extrem de valoroasei colecţii de artă Cioflec şi pentru colecţia splendidă a muzeului etnografic.

Domnilor Decani şi Domnilor Colegi, în aceste clipe de început de nouă muncă fac apel la devotamentul D-voastră, pe care sunt sigur că-l veţi dărui scumpei noastre Universităţi; Vă rog să contribuiţi mai departe, dăruind Universităţii cu prisosinţă toată bogăţia sufletelor Dvs.

Domnilor Studenţi şi Domnişoarelor studente,

Iubiţi ştiinţa, patria şi neamul cu pasiune, serviţi-le. Purtaţi în inima Dvs. pulsantă icoana sfântă a României Mari; nimic şi nimeni să nu o poată smulge de acolo.

Studenţi şi Studente ale Universităţii Daciei Superioare, în aceste zile, antemergătoare zilelor decisive pentru o nouă faţă a Europei, aveţi toată încrederea în victoria dreptăţii româneşti.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Crescuţi în tradiţia lui Horia, Cloşca şi Crişan, în tradiţia lui Avram Iancu, oferiţi-Vă patriei şi neamului vostru, iubiţi şi serviţi patria şi neamul, fiţi cu credinţă, cu demnitate, cu disciplină, pentru ca să puteţi celebra marele act al Unirei ce trebue să vină.

Să fiţi tari în credinţă, căci o nouă ordine europeană nu e posibilă şi nu o acceptaţi decât numai în libertatea şi unirea întregului popor român.

Universitatea în această zi lasă să între în zidurile sale şi în inimile profesorilor şi studenţilor aceste sfinte drapele, simbol al credinţei, muncii, solidarităţii în pace, al idealului, al luptei, al sacrificării vieţii, al victoriei în războiu. Să le purtăm orgolioşi şi demni, pentru a le duce în capitala românească a Ardealului Românesc. Să fim cu toţii servitori ai Ardealului şi, astfel, servitori ai României Mari.

Se pregăteşte o nouă ordine; ori de unde ar veni, ea nu e posibilă fără dreptatea românească, iar această dreptate trebue să o ducem la biruinţă cu armele spirituale, călite în focul iubirii de neam şi de patrie şi de credinţă în Dumnezeu.

La această luptă Vă invit la început de an.

Sunt sigur că unind forțele noastre pentru ideal, lupta noastră va fi încununată de victorie.

Să ne considerăm mobilizați permanent pentru triumful adevărului și dreptății.

In dorința, dar mai ales în hotărîrea neclintită de-a fi și în viitor în serviciul neamului, Regelui și Conducătorului, pentru realizarea marelui ideal național, deschid anul universitar 1942—1943 cu deviza: credință, știință, vigoare, pentru neam, țară și rege.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CAP. III.

CONDUCERE, ADMINISTRAŢIE ŞI CONTROL

1. Senatul Universitar.

Preşedinte:
Prof. Dr. Iuliu Haţieganu, Rector

Membri:

Prof. Camil Negrea, Decan Drept (Prorector până la 31 VII 1942)
BCU Cluj / Central University Library Cluj
„ Ioan Lupaş, Prorector (dela 1 VIII 1942)
„ Victor Papilian, Decan Medicină
„ Constantin Daicoviciu, Decan Litere (până la 18 XII 1941)
„ Dumitru D. Roşca, Decan Litere (dela 19 XII 1941)
„ Dumitru V. Ionescu, Decan Ştiinţe
„ Aurelian Ionaşcu, Delegat Drept
„ Iuliu Moldovan, Delegat Medicină
„ Theodor Naum, Delegat Litere
„ Ioan Tănăsescu, Delegat Ştiinţe

Secretar: Ioan A. Vătăşescu, Secretar General al Universităţii.

2. Consilii şi Comisii.

a) *Consiliul Consultativ al Universităţii*
(până la 8 Iunie 1942)

Prof. Camil Negrea, preşedinte
„ Constantin Daicoviciu

Prof. Aurelian Ionaşcu
„ Ioan Tănăsescu.

In conformitate cu dispoziţiile Legii învăţământului superior din 23 Mai 1942, şi în baza hotărârii Senatului Universitar din 8 Iunie 1942, s'a format

Comisia Consultativă (dela 8 Iunie 1942)

Prof. Aurelian Ionaşcu (Drept)
„ Dumitru D. Roşca (Litere)
„ Ioan Manta (Medicină)
„ Ioan Tănăsescu (Ştiinţe).

b) *Consiliul Oficiului de Editură*

(până la 8 Iunie 1942)

Preşedinte: Prof. Camil Negrea (Prorectorul Universităţii)
Membri: Prof. Petre Poruţiu, Gheorghe Sofronie (Drept)
„ Emil Ţeposu, Valeriu Bologa (Medicină)
„ Dumitru Popovici, Gheorghe Giuglea (Litere)
„ Dumitru V. Ionescu, Ioan Tănăsescu (Ştiinţe)
Secretar: Dumitru Todoran, Directorul Oficiului Universitar.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Comisia Oficiului de Editură (dela 8 Iunie 1942)

Preşedinte: Prof. Camil Negrea (Prorectorul Universităţii, până la 31 Iulie 1942)
Membrii: Prof. Gheorghe Sofronie (Drept)
„ Dumitru Popovici (Litere)
„ Ştefan Secăreanu (Medicină).

c) *Comisia Bibliotecii Universităţii* (până la 8 Iunie 1942)

Preşedinte: Prof. Dr. Iuliu Haţieganu, Rector
Membrii: Prof. Eugeniu Sperantia (Drept)
„ Ştefan Bezdechi (Litere), Valeriu Bologa (Medicină)
„ Sabin Opreanu (Ştiinţe) şi Ion Muşlea, Directorul Bibliotecii

Comisia Bibliotecii (dela 8 Iunie 1942)

Preşedinte: Prof. Valeriu Bologa
Membrii: Profesorii Eugeniu Sperantia (Drept), Grigore

Benetato (Medicină), Ştefan Bezdechi (Litere), Victor Stanciu (Ştiinţe)

Conf. Ioachim Crăciun, membru de drept şi Ion Muşlea, Directorul Bibliotecii.

d) *Consiliul Clinicilor*

Preşedinte: Prof. Coriolan Tătaru

Membrii: Directorii tuturor Clinicilor, Directorul Institutului de Radiologie, Directorul Institutului de Anatomie patologică şi Directorul Farmaciei Clinicilor.

e) *Comisia Clinicilor*

Preşedinte: Prof. Coriolan Tătaru

Membrii: Prof. Alexandru Pop şi Ioan Goia.

f) *Comisia de Cenzori*

(constituită dela 8 Iunie 1942, în conf. cu legea inv. sup.)

Prof. Petre Poruţiu (Drept)

„ Dumitru V. Ionescu (Ştiinţe)

„ Dumitru Negru (Medicină).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

g) *Comisia Căminelor şi a Cantinei*

Preşedinte: Prof. Aurelian Ionaşcu, (Drept)

Membrii: Profesorii Grigore Benetato (Medicină), Emil Petrovici (Litere), Liviu Rusu, Directorul Căminului „A. Iancu", Dumitru D. Roşca, Directorul Căminului studentelor, Conferenţiar Ioachim Crăciun, Directorul Cantinei

Secretar: Ioan A. Vătăşescu, Secretarul General al Universităţii.

Cu începere dela 8 Iunie 1942, Senatul Universitar a hotărât înfiinţarea Oficiului Căminelor şi Cantinei, în conf. cu legea inv. universitar, în cadrul căruia se menţine vechea Comisie a Căminelor şi a Cantinei.

h) *Comisia disciplinară centrală pentru judecarea studenţilor*

(In cazuri de infracţiuni privind studenţii dela mai multe Facultăţi)

Prof. Traian Pop (Drept)

„ Petre Grimm (Litere)

„ Dumitru Negru (Medicină).

i) *Comisia de licitaţii a Universităţii*

Preşedinte: Prof. Petre Poruţiu
Supleant: Prof. Gheorghe Sofronie
Membrii: Traian Mitrofanovici, Simion Oprişor
Supleanţi: Sabin Mureşan, Ion Raţiu
Secretar: Ioan Ruja, administrator, supleant: Petru Sopa.

j) *Comisia de recepţii a Universităţii*

Preşedinte: Prof. Ioan Manta
Membrii: Gheorghe Vătăşescu, Gheorghe Ciosa
Secretar: Marin Cioacă
Referenţi tehnici: Teodor I. Pop şi Petre Vartic, subingineri.

3. Activitatea. Rezumatul şedinţelor

a) *Şedinţele Colegiului Universitar*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Colegiul acestei Universităţi a ţinut 2 şedinţe în acest an, prima la 1 Iulie 1942 sub Preşedinţia D-lui Rector Dr. Iuliu Haţieganu, şi cu participarea a 37 membri din numărul total de 83, iar a doua şedinţă la data de 6 Iulie 1942 prezidată tot de Dl Rector şi cu participarea a 23 membri (din acelaş număr total).

In prima şedinţă a Colegiului, Dl Rector a expus rezumatul activităţii desfăşurate de Universitate în acest an (al doilea dela refugiu) scoţând în relief câteva date privitoare la următoarele capitole mai importante: prelegerile de iniţiere şi sinteze, ajutorarea personalului de serviciu, tehnic şi administrativ, grupările studenţeşti, relaţiile interuniversitare ale studenţilor şi contactul cu satul românesc. S'a accentuat astfel că Universitatea noastră în acest an a fost prezentă la toate manifestaţiile vieţii naţionale, în toate manifestaţiile ştiinţifice şi culturale, aducând fiecare facultate contribuţii importante la opera ştiinţifică naţională. „Prezenţi la catedră, prezenţi în viaţa studenţească, prezenţi la lupta noastră naţională cu sângele, cu creerul, şi cu inima, prezenţi în străinătate ca ambasadori ai puterii spirituale româneşti, — continuă Dl Rector — fiecare şi-a făcut datoria ca fii buni ai Patriei şi Neamului". In continuare, Dl Rector schiţând

programul pentru anul viitor, a exprimat următoarele deziderate: creerea în Universitate a unui climat mai formativ, înfiinţarea societăţilor studenţeşti ştiinţifice, organizarea de excursii ştiinţifice şi de lucrări ştiinţifice pe teren, infiinţarea unei case studenţeşti, închirierea unei case pentru pinacoteca Cioflec, instalarea Clinicii Neuro-Psichiatrice şi formarea unui cerc de studii Transilvănene. A urmat apoi, raportul D-lui Decan D. V. Ionescu asupra Facultăţii de Ştiinţe, după care au luat cuvântul cu expuneri de idei D-nii profesori: V. Papilian, V. Bologa, R. Vuia, Al. Procopovici, Gh. Sofronie, I. Lupaş, A. Ionaşcu şi T. Vasiliu.

In a doua şedinţă a Colegiului Universitar s'a dat cuvântul D-lui profesor Silviu Dragomir, care analizând lucrarea apărută la Cluj în anul 1941 sub titlul „Universitatea maghiară a Transilvaniei, Istoria ideii universitare ardelene şi a Universităţii regale ungureşti Francisc-Iosif", expune felul cum s'ar putea alcătui o lucrare în care să se dea un răspuns cărţii ungureşti suscitate. După această expunere iau cuvântul Domnii profesori Haţieganu, Daicoviciu, Bologa, Rusu, Procopovici şi Ghibu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

b) *Şedinţele administrative ale Senatului*

Senatul Universitar a ţinut în acest an un număr de 16 şedinţe la care s'au luat în desbatere un număr total de 206 chestiuni dintre care iată cele mai de seamă:

I. *Şedinţa din 10 Octomvrie 1942*

1. Problema instrucţiei premilitare a studenţilor acestei Universităţi. Sesizat de autorităţile superioare, care au arătat rolul şi directivele acestei instrucţiuni în circumstanţele actuale, Senatul a delegat pe Dl profesor Petrescu-Ercea (Căpitan în rezervă) să reprezinte Universitatea pe lângă Centrul pregătirii premilitare din Sibiu, iar în ce priveşte pregătirea premilitară propriu zisă, a delegat ca instructori următorul personal titrat: I. Mitrofanovici (bibliotecar), Al. Olteanu, N. Drăganu şi Fr. Pall (asistenţi) şi Septimiu Martin (secretar bibliotecar). La nevoe acest personal va mai fi completat cu Dnii Gh. Vătăşescu (prim secretar) şi I. Ruja (administrator).

2. Simţindu-se necesitatea stabilirii unor noi norme cu pri-

vire la obligaţia diferitelor categorii de studenţi de a se înscrie în Universitate, pentru a se putea prezenta la examene, Senatul a stabilit principial următoarele norme:

a) Studenţii care la sfârşitul anului 1940/1941, au terminat ultimul an de frecvenţă pentru licenţă, pot fi admişi la examene în sesiunea Octomvrie cum şi în Februarie pentru corigenţă la o singură materie (dacă Ministerul va admite sesiunea de examen şi în Februarie), fără obligaţia de a se înscrie şi în Universitate.

b) Studenţii care n'au terminat frecvenţa obligatorie pentru licenţă în anul 1940/1941 (sau doctorat în Medicină), sunt obligaţi să se înscrie în Universitate deodată cu admiterea la examenele din Octomvrie. Excepţiile (acei care după examene vor să treacă la altă Universitate), vor fi apreciate de D'nii Decani; tot Dlor Decani le revine sarcina să aprecieze şi cazul celor ce vor cere admiterea la examene în sesiunea din Februarie, invocând motive speciale (de exemplu că nu se mai înscriu în Universitatea noastră).

c) Studenţii care au terminat frecvenţa obligatorie pentru licenţă (sau doctorat în Medicină) în anul 1939/1940 sau 1938/1939, pot să se prezinte la examenele din Octomvrie 1941, fără obligaţia de a se înscrie în Universitate, stabilindu-se astfel principial că un absolvent pentru licenţă (la Drept, Litere şi Ştiinţe) sau pentru doctorat (la Medicină), are dreptul de a se prezenta la examene timp de 2 ani dela ultima înscriere în Universitate, fără obligaţia de a repeta înscrierea.

Această dispoziţie se referă şi la licenţiaţii Facult. de Drept, care mai au de dat examene în vederea promoţiei de doctor.

d) Studenţii care anul trecut n'au mai fost înscrişi în Universitate, fără să termine frequenţa obligatorie (pentru licenţă la cele 3 Facultăţi şi doctorat la Medicină), nu pot fi admişi la sesiunea de examene în Octombrie fără a fi înscrişi în Universitate.

e) Licenţiaţii facultăţilor de Litere şi Ştiinţe se pot prezenta oricând pentru susţinerea tezei după ce au obţinut frequenţa reglementară pentru doctorat şi au plătit taxele de înscriere pentru 2 ani.

3. Având în vedere lipsurile şi greutăţile ce îndură personalul de serviciu şi tehnic inferior, Senatul constată că Rectoratul a fost totdeauna preocupat de problema îmbunătăţirii vieţii acestor slujbaşi. Un pas hotărîtor a fost realizat de Rectorat prin

înfiinţarea unui mic fond care să permită ajutoare sporadice celor mai nevoiaşi. Aceste mijloace fiind însă insuficiente, Senatul a constatat că iniţiativa unei reale îmbunătăţiri a vieţii acestor oameni revine fiecărui profesor. In acest sens Senatul a lansat un apel către şefii instituţiilor universitare, spre a face propuneri asupra felului în care ar putea fi ajutat acest personal.

4. Luându-se act de valoroasa donaţie a D-nei Dr. Elena Bratu, care a donat Facultăţii de Ştiinţe întreaga bibilioteca a regretatului ei soţ, profesorul Gheorghe Bratu, fost Decan al Facultăţii de Ştiinţe şi membru în Senatul universitar, Senatul a exprimat Doamnei Bratu cele mai vii mulţumiri.

5. Organizarea şi deschiderea Căminelor şi Cantinei studenţilor universitari, — fiind una din problemele capitale, care a preocupat autorităţile universitare din primele zile ale instalării Universităţii noastre în Sibiu, ea n'a putut totuşi să fie complet soluţionată decât în acest început de nou an universitar. După ce Comisia Căminelor a desbătut pe larg toate problemele de organizare (în şedinţele din 30 Septembrie, 4 şi 9 Oct.), Senatul a aprobat următoarele:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

a) Fixarea sumei de 2.600 lei lunar pentru masă la Cămin sau Cantină şi de 500 lei lunar pentru locuinţă la Cămin, — restul de 500 lei până la bursa lunară de 3600 lei urmând să se achite bursierilor în bani, pentru mici cheltueli personale.

b) Acoperirea cheltuelilor de întreţinerea Căminelor şi Cantinei din fondurile Universităţii.

c) Reinfiinţarea a câte 10 burse în natură pentru fiecare facultate, din fondurile Universităţii.

d) Fixarea unei proporţii a admiterii bursierilor în Cămin, în raport cu locurile de care dispune fiecare Cămin, adică:

	Studenţi	*Studente*
Dela Facultatea de Medicină	110	40
Dela Facultatea de Litere	45	45
Dela Facultatea de Drept	45	20

restul până la numărul de 580 burse, de care dispune Universitatea pentru facultăţile din Sibiu urmând să se achite beneficiarilor în bani.

e) Ratificarea distribuirii burselor acordate de câteva firme particulare la propunerile D-lui Rector.

f) Rezervarea a 20 burse pentru studenţii sportivi (7 la Drept, 10 la medicină şi 3 la Litere).

g) Obligaţia tuturor bursierilor care nu sunt la Cămin, de a lua masa la Cantină.

k) Completarea posturilor administrative şi de serviciu după îndeplinirea formelor legale restrânse şi o examinare a candidaţilor şi candidatelor.

i) Aprobarea a câteva burse pentru doctorat la facultatea de Ştiinţe.

Cu aceste directive de soluţionare a problemelor de organizare internă, toate Căminele (unul pentru studenţi cu 200 locuri, în piaţa Cetăţii No. 1, altul pentru studente, în localul „Astrei" din Str. Şaguna No. 8, cu 100 locuri), şi Cantina (Str. Berăriei No. 4, cu o capacitate de 400 abonaţi), intră în completă funcţionare, în ziua de 1 Noembrie 1941. Parţial, Căminele au funcţionat şi mai înainte pentru studenţii şi studentele refugiate.

Ceeace însă trebue relevat, la acest capitol de importante probleme Universitare, este subvenţia îndestulătoare acordată de Ministerul Culturii Naţionale şi al Cultelor, la dorinţa D-lui Mareşal Antonescu de a nu se cruţa nici un sacrificiu pentru îmbunătăţirea vieţii studenţeşti cum şi sprijinul generos dat de Consiliul de Patronaj al Operelor Sociale de sub preşedinţia D-nei Maria Mareşal Antonescu, care a binevoit a dona importanta sumă de 4.000.000 lei pentru amenajarea Căminului Studentelor, putând fi astfel instalat în condiţii optime, în localul „Astrei". Mai înainte Universitatea reuşise să amenajeze un Cămin mai restrâns pentru studente în clădirea Franciscanilor, dar a trebuit să renunţe la el, în urma rechiziţionării clădirii de către armata germană.

II. *Şedinţa II-a din 13 Noembrie*

(consacrată problemei educaţiei şi rezumată în continuare)

III. *Şedinţa III-a din 29 Noembrie.*

In această şedinţă Senatul s'a ocupat în primul rând cu problema bugetară, stabilind după prealabile chibzuinţe, următoarele cifre necesare bunei funcţionări a Universităţii:

A) *Cheltueli materiale.*

1. *Ordinar.*

a) Universitate, Facultăţi şi serviciile ei centrale suma totală	16.200.000
b) Cămine şi Cantină lei	6.000.000
c) Biblioteca Centrală a Univ.	1.100.000
d) Clinicile Universitare	42.000.000
Total (buget ordinar) lei	65.300.000

2. *Extraordinar.*

a) Universitate (cu Căminele, Cantina, Biblioteca),	56.000.000
b) Clinicile Universitare (cu Farmacie, bucătărie, locuinţele servitorilor)	15.000.000
Total (buget extraordinar) lei	61.000.000

3. *In ipoteza unei desvoltări mai ample.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

a) Bugetul ordinar pentru toate instituţiile de mai sus	38.000.000
b) Bugetul extraordinar pentru Institut. de mai sus lei	66.000.000

B) *Bugetul cheltuelilor personale.*

a) Rectoratul cu serviciile subordonate avizului Senatului Univ.	23.314.356
b) Facultatea de Drept lei	13.432.212
c) Facultatea de Medicină lei	52.784.576
d) Facultatea de Litere lei	27.756.576
e) Facultatea de Ştiinţe lei	33.562.848
Total buget personal	150.850.568

A stabilit apoi următoarele norme de scutirea taxelor de inscriere:

a) Menţine dispoziţia anterioară confirmând-o şi de această dată în sensul că beneficiarii legii I. O. V. nu pot primi scutiri de taxă de inscriere decât numai până la vârsta de 24 ani şi la un singur titlu universitar, doctoratul fiind considerat al doilea titlu.

b) Refugiaţii fără părinţi care au căzut la un examen vor fi apreciaţi de dl Rector.

c) Refugiaţii fără părinţi care se înscriu în anul I la altă Facultate decât cea din anul trecut, pot fi scutiţi de taxa de înscriere chiar dacă anul trecut n'au făcut nici un examen la Facultatea unde fuseseră înscrişi.

In fine a dat aviz favorabil de aprobarea gradaţiilor de vechime funcţionarilor care îndeplinesc condiţiile legale.

IV. *Şedinţa IV-a din 13 Decemvrie.*

1. Considerând că bursele sunt acordate studenţilor pentru uşurarea condiţiilor de trai la studii, şi că beneficiul lor implică prezenţa permanentă în localitate, Senatul a hotărît ca studenţii concentraţi sau mobilizaţi, cu orice grad, să nu mai primească bursă pe timpul aflat sub drapel. In acel timp ei au primit întreţinerea completă dela trupa din care au făcut parte sau, în alt caz, au primit o soldă dela Stat, ceeace invedereazâ şi mai mult ilegalitatea de a primi şi bursă pentru acel timp.

2. Luând în examinare propunerea Facultăţii de Ştiinţe şi constatând îndeplinirea formelor legale Senatul a dat avizul legal de încadrarea D-nei Conf. def. Raluca Ripan, ca profesoară titulară la catedra vacantă de Chimie Anorganică, în conformitate cu decretul-lege No. 1018 publicat în Monitorul Oficial No. 276 din 20 Noemvrie 1941.

3. Prezentându-se contractul de arendare intervenit între comuna politică Cristian şi între Universitate pentru arendarea edificiilor şi teritoriului dela Păltiniş, Senatul aprobă contractul şi hotărăşte constituirea unui Comitet de conducere format din Domnii profesor A. Ionaşcu, Preşedinte, Conferenţiar Dr. L. Daniello şi şef de lucrări Dr. D. Todoran, membri care să aibă grija administrării acestor imobile.

4. In urma dispoziţiei Ministerului Culturii Naţionale, Senatul a hotărît comemorarea marelui cronicar Miron Costin, Vineri 19 Decembrie 1941, printr'o conferinţă ţinută de Dl Prof. Al. Procopovici şi prin lecturi din opera cronicarului.

5. Sesizat de propunerea motivată a Comisiei Căminurilor, Senatul a dispus ca pe timpul vacanţei să nu se restitue nici o bursă sau solvă dela Căminuri, deoarece ele sunt destinate a acoperi cheltueli angajate, ce nu se pot fracţiona pe fiecare zi de absenţă (întreţinere, personal), şi pentru motivul că prin stabili-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

rea unei cote de 500 lei lunar pe care orice bursier o primeşte numerar din bursă s'a mărit mult posibilitatea deficitelor.

6. Senatul a luat act cu mulţumire de donaţia unui tablou cu portretul lui Petru Maior făcută de Dl profesor E. Sperantia şi de suma de 5000 lei pe care Dl profesor V. Cădere a pus-o la dispoziţia D-lui Rector pentru ajutorarea studenţilor săraci şi meritoşi.

7. In fine, sesizat de adresa Institutului de Cultură Italiană, Senatul a autorizat pe Dl Rector să invite pentru o serie de conferinţe pe profesorii italieni Riccardo Del Giudice (jurist), Eugenio Morelli (medic) şi Arturo Rocco (economist).

V. *Şedinţa V-a din 31 Ianuarie 1942.*

1. Luându-se în dezbatere chestiunea gradaţiilor de merit ale D-lor Profesori, Senatul a delegat pe Dl Rector să facă recomandările necesare.

2. Prezentându-se proectul de regulament al fondului „operei de împrumut a studenţilor". Senatul îl aprobă şi fixează cifra de 60.000 lei, ca limită a împrumuturilor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

3. Se discută chestiunea gradaţiilor personalului ad-tiv şi se dă aviz în sensul referatului Secretarului General al Universităţii.

4. Se aprobă propunerile D-lui Preşedinte al Consiliului de Ad-ţie al oficiului de Editură cu privire la reorganizarea serviciilor de secretariat şi de desfacerea lucrărilor editate.

5. Se aprobă diurnele propuse pentru Comisia Clinicilor.

6. Se hotăreşte scutirea de taxe a eroilor sau fiii acestora, decoraţi în actualul război, cu ordinele care dau dreptul la astfel de scutiri, eroilor decoraţi în războiul trecut.

7. Se aprobă achiziţionarea păturilor, cearşeafurilor şi saltelelor pentru staţia Păltiniş în sumă de 2.235.300 lei.

8. Se dă descărcarea gestiunii anului 1940/41 în urma verificărilor D-lui subinspector general Marian şi se constată că actele gestiunii au fost bine întocmite, iar sumele acestora legal întrebuinţate.

VI. *Şedinţa VI-a din 7 Februarie 1942.*

Această şedinţă având loc sub preşedinţia d-lui Ministru Ion Petrovici, Dl Rector rosteşte un discurs în care schiţează activi-

tatea Senatului Universitar, începând din Iunie 1941 înainte, scoţând în relief eforturile făcute pentru readucerea Universităţii, la cele cinci funcţii vitale: „cercetarea şi creaţia ştiinţifică, instrucţia, educaţia, propaganda culturală şi viaţa studenţească".

Dl Ministru Petrovici, răspunzând D-lui Rector, constată că deşi în refugiu, Universitatea a lucrat totuşi foarte mult şi bine, iar spiritul studenţimei este sănătos îndrumat, Dl Rector fiind cunoscut peste tot ca un îndrumător de suflet şi un organizator de mare valoare.

Intrându-se în ordinea de zi a lucrărilor fixate pentru această şedinţă, D-nii Decani expun D-lui Ministru cererile facultăţilor de creaţii şi modificări bugetare (catedre, conferinţe, posturi de personal), după care Dl Ministru dă anumite indicaţii asupra cererilor expuse.

VII. *Şedinţa VII-a din 7 Martie 1942.*

1. S'a aprobat propunerea Facultăţii de Drept pentru decernarea titlului de Doctor Honoris Causa D-lui Riccardo del Giudice, Subsecretar de Stat la Ministerul Culturii din Italia.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

2. S'a stabilit modalitatea de dobândire a opt imobile evreeşti în Timişoara.

3. S'au acordat subvenţii publicaţiilor ştiinţifice a acestei Universităţi.

4. S'a dat aviz favorabil de ridicare la rangul de titular a D-lui Prof. agregat Erast Tarangul titularul catedrei de Drept administrativ.

5. S'a dat aviz favorabil de avansarea D-lui Petre Sopa la gradul de Contabil-Şef al Universităţii, d-lui Ioan Bota la gradul de arhivar registrator la Rectorat, a D-nei Ana T. Pop la gradul de subşef de birou, de transferarea D-nei Lucia Gheorghiu şi de numirea D-nei Valeria Mureşianu.

6. S'au stabilit insignele care vor forma drapelul Universităţii.

7. S'a luat în desbatere chestiunea drepturilor în natură (hrană, locuinţă, încălzit, luminat), pentru Dl Ion Buzilă directorul administrativ al Clinicilor în urma acţiunii acestuia în contencios.

8. In fine Senatul a luat act, cu deosebită satisfacţie, de adresa Ministerului Culturii Naţionale şi al Cultelor prin care ni

se comunică lista conferenţiarilor slovaci care vor veni în România şi a hotărît ca toţi aceşti conferenţiari să fie invitaţi şi la Universitatea noastră.

VIII. *Şedinţa VIII-a din 14 Martie 1942.*

Această şedinţă a fost restrânsă la intervenţia Facultăţii de Medicină de a se ridica la rangul catedră conferinţele de ftiziologie (derivată din catedra de Neurologie) şi de clinica boalelor contagioase şi ca titularii lor D-nii Conf. Daniello şi Gavrilă să fie apoi trecuţi la aceste catedre.

Senatul universitar a dat aviz favorabil acestor propuneri, care s'au inaintat astfel Ministerului pentru aprobare.

IX. *Şedinţa IX-a din 24 Martie 1942.*

Senatul a aprobat ca pe timpul concediului de boală, suplinitorul d-lui Profesor Florian Ştefănescu-Goangă să fie plătit din fondul universitar conform legii.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ocupându-se de chestiunea promovării ca Doctor Honoris Causa a D-lui Riccardo del Giudice, Senatul a luat cunoştinţă de precizările D-lui Rector şi a aprobat măsurile luate de D-sa.

X. *Şedinţa X-a din 2 Mai 1942.*

1. Luându-se în discuţie problema îmbunătăţirii existenţei personalului inferior, în urma expunerii D-lui Rector care a arătat că lipsurile ce se resimt peste tot sunt din ce în ce mai vizibile la personalul inferior, administrativ, tehnic şi de serviciu şi în urma propunerilor făcute de Dl Prof. Coriolan Tătaru, invitat pentru a participa la desbaterea acestei chestiuni, Senatul a hotărît următoarele:

a) Amenajarea unei barăci pentru cele 10 familii care locuesc într'o sală la Clinici.

b) Personalul tehnic inferior şi de serviciu căsătorit, care nu va putea fi plasat în această baracă, va primi un ajutor lunar până la 1500 lei pentru locuinţă în oraş, lista acestora urmează să se comunice Rectoratului. Pentru personalul aparţinător Clinicilor, ajutorul de locuinţă se va achita din fondurile Clinicilor.

c) In sala dela Clinici, care va trebui evacuată de servitorii

căsătoriţi în termen de cel mult una lună nu va mai rămâne decât personalul necăsătorit dacă e necesar noaptea diferitelor servicii ale Clinicilor.

O comisie restrânsă va face propuneri concrete în ce priveşte posibilitatea organizării unei cantine sau a unui serviciu central de aprovizionare. Pentru personalul dela Timişoara Dl Decan D. V. Ionescu urmează să facă propuneri detailate

2. Senatul constatând îndeplinirea formelor legale a dat aviz favorabil pentru aprobarea definitivării pe data de 1 Ian. 1942 a d-lui Emil I. Diaconu, în postul de lector de limba engleză în conformitate cu art. 48 al 5 şi 6 din legea învăţământului universitar din 1932.

3. La propunerea pentru definitivarea d-lui Conf. Dr. Zeno Borza în postul de şef de lucrări la Clinica chirurgicală, Senatul luând în considerare intervenţia scrisă a d-lui Prof. Al. Pop, hotăreşte ca chestiunea definitivării d-lui Dr. Zeno Borza să rămâe deocamdată în suspensie.

4. Constatând îndeplinirea formelor legale dă aviz favorabil de aprobarea definitivării d-lui Mihail Macrea în postul de şef de lucrări la Institutul de Studii clasice, în conformitate cu art. 48 al. 5 şi 6 din Legea învăţământului universitar.

5. Luând în discuţie chestiunea confecţionării drapelelor pentru Universitate, Senatul având în vedere că confecţionarea drapelelor este o lucrare artistică pentru care nu se cunoaşte în localitate nici un specialist şi considerând că dispoziţiunile art. 90 al d. din L. C. P. şi ale art. 24 din Regulamentul O. C. L. admit a se trata cu firma care are capacitate de execuţie şi prezintă încredere, a aprobat oferta D-lui Pictor G. Chirovici, Bucureşti pentru confecţionarea celor 5 drapele necesare Universităţii pentru suma totală de lei 376.750. In consecinţă dl Rector e autorizat să aprobe acontul de 50% din această sumă la darea comenzii.

6. Chestiunea imobilului dela Curtea de Argeş. In baza constatărilor făcute privitoare la situaţia acestui imobil Senatul îşi insuşeşte propunerea d-lui Rector de a se interveni la Minister pentru lichidarea acestei clădiri fixând pentru aceasta suma de 20 milioane lei.

7. Subvenţia de 300.000 lei acordată Universităţii noastre de Aşezământul Naţional pentru cultură şi binefacere I. Stănescu Bucureşti, a fost distribuit în următoarea proporţie:

30% pentru Facultatea de Ştiinţe
30% pentru Facultatea de Medicină
25% pentru Facultatea de Litere
15% pentru Facultatea de Drept.

8. S'a aprobat cererea Direcţiunii Grădinii Botanice de a i se acorda şi anul acesta cantitatea de 10 vagoane lemne de foc pentru personalul Grădinii Botanice.

XI. *Şedinţa XI-a din 20 Mai 1942.*

fiind consacrată problemelor de educaţie este rezumată în continuare.

XII. *Şedinţa XII-a din 8 Iunie 1942.*

fiind consacrată punerii în aplicare a legii No. 386 relativă la organizarea învăţământului superior (promulgată prin Decretul No. 1535 din 1942) s'au luat următoarele hotăriri:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

I. *Recrutarea corpului didactic.*

1 Se va aduce la cunoştinţa Facultăţilor că trebue să îndeplinească formele pentru aducerea la îndeplinire a art. 63, 64 şi 65 şi că ocuparea posturilor de personal ştiinţific ajutător aflate vacante se va face în strictă conformitate cu dispoziţiile art. 71—81 din lege

II. *Delegarea şi funcţionarea Comisiilor cerute de lege.*

In spiritul nouilor dispoziţii prevăzute în această lege se dau următoarele delegaţii:

1. Comisia Consultativă (art. 28) câte un membru de fiecare Facultate în persoana D-lor Profesori:

Aurelian Ionaşcu (Drept)
D. D. Roşca (Litere)
Ioan Tănăsescu (Ştiinţe)
Ioan Manta (Medicină).

2. Oficiul de Editură existent la această Universitate se menţine conform art. 34 cu următoarea compunere a Comisiunii acelui Oficiu:

Dl Prof. C. Negrea, Prorector ca preşedinte
„ „ G. Sofronie (Delegatul Fac. de Drept)
„ „ D. Popovici (Delegatul Fac. de Litere)
„ „ St. Secăreanu (Delegatul Fac. de Medicină)

3. ~~Comisia Bibliotecii Universitare~~ (art. 37).

In lipsa unor formaţiuni speciale de biblioteci la fiecare Facultate, Senatul hotăreşte noua constituire a Comisiei Bibliotecii universitare, delegând pe Dl Prof. V. Bologa ca preşedinte al ei şi invită totodată Facultăţile de litere şi medicină să delege câte un conferenţiar sau agregat, iar Facultatea de Drept un profesor titular (în lipsă de conferenţiar pentru constituirea acestei comisii).

4. Comitetul Clinicilor.

Senatul invită pe Dl Preşedinte al Consiliului Clinicilor să procedeze la desemnarea Comitetului restrâns al Clinicilor, din sânul Consiliului, conform art. 41 din această lege.

5. Pentru funcţionarea Comisiei de cenzori se dau conform art. 43 următoarele delegaţii:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dl Prof. P. Poruţiu (Drept)
„ „ D. V. Ionescu (Ştiinţe)
„ „ D. Negru (Medicină).

6. In ce priveşte funcţionarea Comisiei de disciplină pentru personalul ad-tiv prevăzută de art. 95, Senatul consideră că chestiunea nu este încă de actualitate, deoarece potrivit dispoziţiunilor art. 150 din această lege şi 225 din Codul Funcţionarilor Publici, se menţine încă procedura stabilită prin decretul lege din 4 Martie 1938.

7. Pentru formarea Comisiilor disciplinare de judecarea studenţilor, Senatul roagă pe D-nii Decani să procedeze la înfiinţarea Comisiilor, conform art. 120 iar pentru Comisia centrală Universitară (în cazuri de infracţiuni privind studenţii dela mai multe Facultăţi) se dau următoarele delegaţii:

Dl Prof. Traian Pop (Drept)
„ „ Petre Grimm (Litere)
„ „ Dumitru Negru (Medicină).

8. Făcând aplicaţia art. 136 din această lege care dă libertate Universităţii de a stabili „modul în care vor fi conduse, administrate şi controlate" Căminele şi Cantinele, combinat cu art. 34 privitor la funcţionarea Oficiilor, Senatul hotăreşte înfiinţarea Oficiului Căminelor şi Cantinei, în cadrul căreia se menţine

compunerea şi funcţionarea actualei Comisii a Căminelor şi Cantinei. Luând apoi în considerare dispoziţiile art 134 al. 3 şi ţinând seamă de propunerea d-nei Sofia Meteş, Preşedinta Comitetului Local al Operelor Sociale, Senatul dă următoarele delegaţii pentru înfiinţarea Comitetelor fundaţiilor de asistenţă socială:

La Cantină:

Prof. G. Benetato (Medicină)

Conferenţiar N. Mărgineanu (Litere)

(iar din partea Comitetului Operilor Sociale d-na Florica Goia şi d-na Lucia Ionaşcu).

La Căminul Avram Iancu:

Prof. E Petrovici

Conferenţiar Leon Daniello

(iar din partea Comitetului Operilor Sociale d-na Maria Haţieganu şi d-na Alma Popovici).

La Căminul studentelor:

Prof. Petre Grimm

Conferenţiar Ioan Gavrilă

Biblioteca Universitară Central University Library Cluj

(iar din partea Comitetului Operilor Sociale d-na Procopovici şi d-na Roşca).

Pentru fixarea atribuţiunilor acestor formaţiuni şi buna lor funcţionare, Senatul dă următoarele delegaţii de redactarea regulamentelor:

D-lui Prof. C. Negrea (pentru Oficiul de Editură)
„ „ A. Ionaşcu (pentru Of. Căminelor şi Cantinei)
„ „ C. Tătaru (pentru Clinici)
„ „ D. D. Roşca (pentru Căminul studentelor)
„ „ L. Rusu (pentru Căminul Avram Iancu)
„ Conf. I. Crăciun (pentru Cantină)
„ Şef de lucrări D. Tudoranu (pentru Of. Universitar).

9. In ce priveşte funcţionarea Societăţilor studenţeşti, în conformitate cu art. 135, Senatul hotăreşte să reia chestiunea în cadrul discuţiunilor proiectate a avea loc mai târziu, cu privire la problemele de educaţie.

Considerând necesitatea funcţionării unui Oficiu central care să înglobeze toate lucrările de licitaţii, recepţii şi inventar, Senatul hotăreşte înfiinţarea unui Oficiu economic universitar, în sensul art. 8 combinat cu art. 34 şi deleagă pe Dl Prof. Poruţiu să redacteze un regulament al acestui Oficiu.

III. *Organizarea taxelor.*

Senatul delegă pe Dl Prof. Aurelian Ionaşcu impreună cu Secretarul General al Universităţii, să redacteze un regulament al taxelor, care va fi supus deliberării Senatului Universitar, într'o apropiată şedinţă.

IV. *Diferite.*

1. Senatul hotăreşte ca d-nii Decani să facă în termenul legal propuneri de încadrarea membrilor corpului didactic ajutător, conform art. 142.

2. Senatul discutând în această şedinţă numai chestiunile a căror aplicare sau uniformitate cade în sfera sa de artibuţii, roagă pe d-nii Decani să convoace neîntârziat câte un Consiliu în care să discute dispoziţiile legii în părţile ce se referă la atribuţii date în sarcina Facultăţilor.

3. In ce priveşte bursele Senatul hotăreşte ca distribuirea lor să se facă în strictă conformitate cu dispoziţiile prezentei legi (art. 133) adică în baza unui examen obligatoriu pentru anul I, examen care va fi combinat cu nota dela Bacalaureat, cele dela examenul de admitere şi cele dela materiile claselor superioare înrudite cu specialitatea dela Universitate. Pentru studenţii din anii înaintaţi bursele se vor distribui pe baza unui concurs de acte (şcolaritate, frecvenţă, situaţie materială).

Fiecare student bursier va fi însă obligat să depue o declaraţie cerută de art. suscitat în sensul că „restituirea burselor constitue o onoare" pentru cei care vor ajunge „la o stare materială bună".

4. Se adoptă noua ordine protocolară a Facultăţilor stabilite prin art. 3 adică: Drept, Filosofie şi Litere, Ştiinţe şi Medicină umană.

5. Se stabileşte, că în sensul art. 9 personalitatea juridică e conferită de lege atât Universităţii reprezentate prin Rector (sau înlocuitorul său legal) cât şi fiecărei Facultăţi în parte.

6. In sensul art. 52 Senatul stabileşte ca fiecare profesor să menţie una oră săptămânală pentru convorbiri cu studenţii.

Senatul ia act că Dl Rector îşi ia asupra d-sale însărcinarea să elaboreze un regulament privitor la stabilirea mijloacelor şi normelor de educarea studentilor.

Digitized by Central University Library Cluj-Napoca

7. In conformitate cu art. 75 al. 3 se va aduce la cunoştinţa d-lor membri ai corpului didactic universitar, că printr'o cerere adresată Rectoratului, pot solicita „gradaţii speciale pentru merite ştiinţifice sau tehnice excepţionale fără condiţia termenului de 5 ani". Aceste cereri vor fi examinate în Comisia ce se va institui în confirmitate cu prevederile art. suscitat.

8. In sensul art. 18 al. 6 litera a. D-nii Decani sunt rugaţi să depună la Rectorat câte un raport detailat asupra activităţii Facultăţii în timpul anului şcolar, raport ce se va publica în Anuarul Universităţii.

9. Faţă de dispoziţiile art. 100 şi 106, se stabileşte ca fiecare Facultate să compue programul cursurilor şi lucrărilor anului ce urmează în cursul lunei Iulie astfel ca să se poată lua din timp măsurile necesare de bună orientare.

XIII. *Şedinţa XIII-a din 19 Iunie 1942.*

A fost consacrată verificării formelor legale de transformarea actualei conferinţe de Clinica bolilor contagioase, în catedră de Clinica bolilor contagioase în conformitate cu art. 109 din legea Nr. 386 pentru organizarea învăţământului superior, cu care ocazie s'a dat aviz favorabil.

Cluj, Central University Library Cluj

XIV. *Şedinţa XIV-a din 27 Iunie 1942.*

1. Dl Rector prezentându-şi raportul d-sale în care se expune rezultatul cercetărilor preliminare iniţiate de d-sa prin delegaţia Nr. 1338 din 25 Aprilie şi 11 Mai 1942, în urma denunţului semnat de E. Mircea contra D-lor I. A. Vătăşescu Secretarul General al Universităţii şi I. Ruja, Administratorul Universităţii, Senatul hotăreşte în unanimitate că îşi însuşeşte acest raport şi stabileşte că nu se constată nici o vină celor doi funcţionari care să justifice vreo acţiune disciplinară.

2. Ocupându-se de stabilirea taxelor pe 1942/43 Senatul aprobă tabloul alcătuit de Dl Prof. A. Ionaşcu şi studiat în amănunt de comisia consultativă şi hotăreşte ca taxele pe anul viitor să aibă cuantumul, distribuţia şi destinaţia următoare:

A. Taxele Universităţii: 3000 lei anual repartizate astfel:

1. Taxa de întreţinere 750 lei, revine în întregime Rectoratului pentru fondul de întreţinere.

2. Taxa de ajutor mutual şi asistenţă studenţi: 850 lei revine în întregime Rectoratului pentru următoarele fonduri: 280 Asistenţă socială, 250 Asistenţă medicală, 220 Educaţie fizică şi 100 lei Organizaţii studenţeşti.

3. Taxa de înscriere, 1000 lei din care 200 lei (20%) cota fondului de pensie, 200 lei (25% din rest) cota Facultăţii respective, iar restul de 600 lei (75% din rest) se repartizează astfel: 200 lei pentru laboratoare şi 400 lei pentru fondul de ajutorare a personalului.

4. Taxe de Bibliotecă, 400 lei din care 300 lei (75%) cota Facultăţii respective şi 100 lei (25%) cota ce revine Bibliotecii Centrale.

B. Taxa Facultăţilor.

1. Taxa de Seminar la Facultatea de Drept şi de Litere, 2800 lei anual, din care 2100 (75%) revine Facultăţii, iar restul de 700 (25%) Rectoratului, pentru Biblioteca Centrală a Universităţii (300) şi pentru fondul lucrărilor ştiinţifice (400).

2. Taxa Facultăţii de Ştiinţe:

a) Seminar la secţiile de Geografie şi de Matematici, 2000 lei anual se repartizează în aceiaş proporţie ca cea de mai sus (pct. 1), adică 1500 lei Facultăţii şi 500 lei Rectoratului. (300 Bibl. Centr., 200 fond lucrări ştiinţifice).

Repository Babeş-Bolyai University Library

b) Laborator de Ştiinţe naturale, 3200 lei anual, cu aceiaşi repartizare, adică 2400 Facultăţii (75%) şi 800 Rectoratului (25%) care revine: Bibliotecii Centrale (300 lei), fondul lucrărilor ştiinţifice (200 lei) şi Laboratoarelor (300 lei).

c) Laborator la chimie, 3600 lei anual, cu aceiaşi repartizare, adică 2700 Facultăţii (75%) şi 900 Rectoratului (25%) care se distribue: Bibliotecii Centrale 300 lei, fondului lucrărilor ştiinţifice 200 lei şi Laboratoarelor 400 lei.

3. Taxă Clinică (Lab.) la Facultatea de Medicină.

a) studenţi anul I—V, 3600 lei anual, cu aceiaşi repartizare ca mai sus, excepţie cota Rectoratului (300 lei Biblioteca Centrală), 400 fond publicaţii ştiinţifice, 200 materiale Decanat).

b) studenţii anul VI, 3200 lei anual cu aceiaşi repartizare ca mai sus (1, b), iar cota Rectoratului cu următoarea distribuţie: 300 Bibliotecii Centrale, 400 fond lucrări ştiinţifice şi 100 materiale.

c) Taxe de examen:

1 Examene anuale de licenţă, 200 lei de materie, din care

50% (100 lei) fondului de pensie, iar din rest 75% (75 lei) Facultăţii şi 25% (25 lei) Rectoratului.

2. Examene anuale Doctorat, la Drept 300 lei de materie cu aceiaşi distribuţie.

3. Examene de susţinerea tezei de licenţă, global 600 lei cu aceiaşi distribuţie.

4. Examen de susţinerea tezei de doctorat, global 1000 lei, cu aceiaşi distribuţie.

D. Taxe de diplomă:

1. Licenţă în drept, 1600 lei cu aceiaşi distribuţie (50% fond de pensii, iar din rest 75% Facultăţii şi 25% Rectoratului).

2. Licenţă Litere şi Ştiinţe, 1000 lei cu aceiaşi distribuţie.

3. Diplomă doctorat drept şi medicină, 1500 lei cu aceiaşi distribuţie.

4. Diploma doctorat litere şi ştiinţe, 1000 lei cu aceiaşi distribuţie.

5. Promoţie de doctorat 1500 lei, care revine în întregime Rectoratului spre a o distribui după normele din trecut.

6. Taxele de certificate la Facultăţi, cota 50 lei de fiecare certificat.

3. S'a ratificat avizul Comisiei consultative dat în şedinţa din 27 Iunie 1942, pentru incadrarea în gradul de secretar principal a D-lui Liviu Gomboş, prim secretar la Rectorat.

4. S'a ratificat avizul Comisiei consultative dat în şedinţa din 27 Iunie 1942, pentru numirile şi înaintările propuse în cele 8 posturi vacante dela Biblioteca Universităţii, însă cu condiţia ca Senatul să poată detaşa după necesitate, oricare dintre persoanele propuse fie la Rectorat fie la Decanate, unde serviciile sunt prea aglomerate iar personalul insuficient sau concentrat.

5. S'a dat aviz favorabil de aprobarea înaintării D-lui Victor Marian asistent definitiv, la gradul de şef de lucrări definitiv pe data de 1 Iulie 1942.

6. S'a luat act cu satisfacţie de acordarea din partea Ministerului Culturii Naţionale a unui fond în R. M. destinat comenzilor ce se vor face în Germania pentru instalaţiunile şi materialele necesare laboratoarelor şi clinicilor, din care fond ni s'a repartizat de Dl Ministru următoarele sume:

Pentru Facultatea de Ştiinţe	5.000.000 lei
Pentru Facultatea de Medicină	6.000.000 lei
Pentru celelalte Facultăţi	11.000.000 lei
Total	22.000.000 lei

Senatul hotăreşte ca suma de 11.000.000 lei repartizată „pentru celelalte Facultăţi" ale Universităţii noastre să fie împărţite astfel:

1.000.000 lei Rectoratului
4.500.000 lei Facultăţii de Drept
5.500.000 lei Facultăţii de Litere.

7. Procedând la verificarea propunerilor pentru chemarea prin numire ca profesori titulari la catedra pe Chimie anorganică a D-nei Conf. Raluca Ripan, la catedra de Teoria Funcţiolor a D-lui Conf. def. Gh. Călugăreanu, la catedra de Geografie fizică şi Geografia României a D-lui Şef de lucrări Tiberiu Morariu, la catedra de Biologie generală a D-lui asistent def. Radu Codreanu, la catedra de Histologie a D-lui şef de lucrări definitiv Dr. Cornel Crişan, la catedra de Clinică balneologică şi dietetică a D-lui şef de lucrări def. Dr. Marius Hângănuţ, la catedra de Igienă generală a D-lui agregat Dr. Mihail Zolog, şi la catedra de Ftiziologie a D-lui Conf. Dr. Leon Daniello şi constatând în unanimitatea celor 8 membri prezenţi din numărul total de 9 că s'au respectat toate formele legale cerute de art. 64 din legea Nr. 386 pentru organizarea inv. superior, hotăreşte să se facă cuvenitele demersuri pentru numirea celor susmenţionaţi la catedrele amintite.

8. Constatând în unanimitatea membrilor prezenţi (8 din numărul total de 9) că s'au respectat toate formele cerute de art. 68 din legea Nr. 386 pentru organizarea învăţământului superior s'a dat aviz legal de aprobarea titularizării D-lui Prof. agregat Constantin Pârvulescu, titularul catedrei de Astronomie.

XV. *Şedinţa XV-a din 30 Iunie 1942.*

1. S'a aprobat avizul Comisiei Consultative din şedinţa din 30 Iunie 1942 prin care avizează să se respingă cererea D-lui I. Buzilă, Directorul Clinicilor privitor la drepturile D-sale câştigate, pentru motivul că petiţionarul îşi repetă cererea integrală.

2. S'a hotărît că în ce priveşte personalul de serviciu şi teh-

nic inferior, valoarea chiriei locative să fie egală cu cota legală de chirie. Pentru celelalt personal chiria locativă trebue stabilită dela caz la caz.

3. S'a cerut d-lor profesori şi conferenţiari, să arate unde şi cum înţeleg să aducă contribuţia lor personală şi directă la munca de folos de răsboi, muncă care poate fi depusă fie în cadrul învăţământului fie în cadrul altor instituţii de stat. La Rectorat şi la Decanate se vor ţine liste asupra localităţii unde se află fiecare profesor sau conferenţiar. Totodată se hotăreşte să se reamintească studenţilor că nu se pot înscrie, nici obţine vre-o bursă, înainte de a prezenta un certificat dela autorităţile competente că au executat această muncă.

4. Dl Rector a fost autorizat să ia cuvenitele măsuri de realizarea şi desăvârşirea proectelor pe care le-a prezentat cu privire la organizarea cursurilor de iniţiere şi de sinteză pentru anul viitor, cum şi pentru alte probleme studenţeşti, şi anume:

a) Cursurile de iniţiere se menţin şi vor începe imediat după deschiderea cursurilor anului şcolar. Ele vor avea loc în fiecare zi la câte o oră diferită şi se vor termina în prima săptămână. Dl Decan împreună cu D-nii delegaţi vor forma câte o Comisie pentru fiecare Facultate pentru stabilirea programului până la 15 Iulie.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

b) Cursurile de sinteză deasemenea se vor continua însă în cadre mai reduse. Ele vor avea loc câte o oră pe săptămână (de preferinţă Luni dela 6—7) din luna Noemvrie până înainte de vacanţa Paştilor. Pentru fixarea lor Dl Rector va lucra cu doi delegaţi propuşi de D-nii Decani pentru fiecare Facultate.

c) Grupările studenţeşti se menţin însă producţiile lor trebuesc reglementate astfel: de două ori pe an reprezentaţii pentru marele public (de preferinţă odată la început şi odată la sfârşit, eventual în săptămâna culturală) şi cât mai dese între studenţi.

d) Deasemenea se vor lua relaţiile interuniversitare şi contactul cu satul românesc.

In ce priveşte unele proecte de realizări pentru anul viitor s'au făcut următoarele puncte:

Educaţia studenţimii în Cămine.

Infiinţarea unor cercuri studenţeşti ştiinţifice.

Organizare de excursiuni.

Fondarea casei studenţeşti.

Sfinţirea drapelelor şi predarea lor solemnă.

5. Procedând la verificarea propunerii pentru chemarea prin numire ca profesor titular la catedra de Istoria Transilvaniei şi a Europei Centrale a d-lui asistent def. Ioan Moga şi constatând în unanimitatea membrilor prezenţi (7 din numărul total de 9) că s'au respectat toate formele legale, stabilite prin art. 64 din legea Nr. 386 pentru organizarea învăţământului superior, s'a dat aviz favorabil pentru numirea d-lui Ioan Moga ca profesor titular la catedra susmenţionată.

XVI. *Şedinţa XVI-a din 9 Iulie 1942.*

Punându-se în discuţie problema lucrării ce urmează a se tipări ca răspuns la cartea apărută la Cluj în 1941 sub titlul „Univeristatea maghiară a Transilvaniei. Istoria ideii universitare ardelene şi a Universităţii regale ungureşti Francisc Iosif", Senatul de comun acord cu d-nii Prof. specialişti în materie prezenţi la această şedinţă, hotăreşte următoarele:

1. Constituirea unei Comisii de redactarea lucrării, care se va compune astfel:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dl Prof. S. Dragomir, delegatul Rect. ca preşedinte, D-nii P. Poruţiu (Drept), A. Borza (Ştiinţe), (suplinit de Dl P. Sergescu), C. Daicoviciu suplinit de E. Petrovici (Litere) şi V. Bologa (Medicină) ca membrii. Funcţia de secretar al Comisiei o va îndeplini Dl Izidor Todoran pentru care i se va stabili o diurnă.

2. In afară de această constituire Comisia poate coopta şi alţi membri din corpul profesoral sau ştiinţific auxiliar al acestei Universităţi.

3. Din fondurile de rezervă ale Universităţii, se pune la dispoziţia Comisiei suma de 100.000 lei (una sută mii lei), pentru a face faţă cheltuielilor preliminare.

4. Comisia îşi va stabili sediul în localul Seminarului de Filosofie, unde va funcţiona şi Secretariatul având la dispoziţie cameristul Institutului de istorie universală sau eventual dela Muzeul etnografic.

5. Lucrarea va cuprinde aproximativ 30 coale de tipar şi se va imprima în limbile franceză, germană, română şi eventual italiană.

6. Pentru ilustraţii se dă delegaţie D-lui Prof. C. Petreanu,

care este rugat să selecţioneze materialul fotografic din cel care i se va pune la dispoziţie.

7. Toate celelalte amănunte urmează să le stabilească Comisia, căreia i se dă imputernicirea să procedeze în consecinţă.

Totodată Senatul de comun acord cu profesorii specialişti în materie, care asistă la această şedinţă, având în vedere că chiar şi legea învăţământului superior, admite înfiinţarea institutelor de cercetări, (art. 100 şi 101) şi considerând că prin activitatea bogată şi variată de până acum astfel de formaţii s'au afirmat şi înainte, hotăreşte următoarele:

1. Constituirea unui centru de studii transilvănene având ca subtitlu: „Institut de cercetări şi documentări ştiinţifice, privitoare la problemele culturale, literare, artistice, istorice, linguistice, etnografice, geografice, economice, juridice, bioantropologice, etc.".

2. Rectorul în funcţiune va fi preşedintele de onoare a acestui centru.

3. Acest centru înglobează următoarele catedre:

a) Dela Facultatea de Filosofie şi Litere: Toate catedrele de istorie (Istorie universală, Istoria Românilor, Istoria Sud-Est Eurpeană, Arheologie şi Istoria Transilvaniei şi a Europei Centrale), Istoria Artelor, Etnografie şi Folklor, Istoria Literaturii Române, Muzeul Limbii Române (cu cele trei catedre ale D-lor Profesori Procopovici, Giuglea şi Paşca), Slavistica.

b) Dela Facultatea de Drept: catedrele de drept internaţional, Drept civil local, Drept comercial şi Economie politică.

c) Dela Facultatea de Ştiinţe: catedrele de Geografie, de Botanică şi de Mineralogie.

d) Dela Facultatea de Medicină: catedrele de Antropologie (Prof. V. Papilian), de Igienă (I. Moldovan) şi de Istoria Medicinii.

4. Preşedintele activ al acestui Centru se va alege în adunarea generală a titularilor acestor catedre, care va avea loc Joi 16 Iulie 1942.

5. Se deleagă Dl Prof. R. Vuia să studieze problema fotografiilor şi să facă un raport.

c) *Şedinţele educative ale Senatului.*

In ziua de 12 Noemvrie 1941, Senatul Universitar a ţinut o şedinţă consacrată problemelor de educaţie. La această şedinţă,

cu adevărat înălțătoare prin spiritualitatea ce a caracterizat-o, au luat parte și 11 delegați ai Facultăților.

In general s'au stabilit următoarele puncte care să formeze unitatea preocupărilor în chestiuni de educație.

Idealul național. România Mare în vechile hotare cu un popor mare prin suflet, puternic prin sănătate, etern prin creații spirituale.

Idealul spiritual. Acceptarea și aprecierea *valorilor spirituale;* considerarea *creației spirituale,* acceptarea unei concepții creatoare și eliminarea criticei negative.

Idealul omenesc. Prezentarea marilor calități omenești în colectivitatea națională și în general la toate națiunile.

Idealul Universitar. Continuitate creatoare spirituală, seriozitate la pregătire.

Trăirea acestor idealuri pentru a le transforma în concepție de viață și într'o atitudine creatoare eroică, jertfelnică.

Trăirea în muncă, cu iubire, cu onoare, cu devotament, cu răspundere, cu respect (față de maiestru, față de trecut), cu credință, cu eroism, cu sacrificiu în deplină solidaritate și disciplină.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Educația fizică și educația premilitară vor fi organizate cu toată seriozitatea.

O altă ședință consacrată aceloraşi probleme de educație a avut loc la Rectorat în ziua de 20 Mai 1942. La această ședință prezidată tot de Dl Rector, au luat parte în afară de membrii Senatului și 5 profesori delegați de Facultăți.

Recapitulându-se punctele principale din programul de educație expus în prima ședință, se arată realizările făcute, urmările lor bune și se expun puncte de vedere asupra realizărilor necesare pentru anul viitor in care scop au luat cuvântul, după expunerea D-lui Rector, următorii D-ni profesori: P. Poruțiu, C. Urechia, G. Sofronie, C. Petrescu-Ercea, D. D. Roșca, A. Ionescu și L. Rusu.

d) *Ședința de distribuirea premiilor* din 29 Mai 1942, se află rezumată la cap. VIII (Realizări noi), punct. 1 (Educația universitară, organizarea și îndrumarea vieții studențești) litera *c* (Premiile).

c) *Ședințele Consiliului (Comisiei) Consultativ Universitar*

fiind în acest an dependinte de Senatul Universitar, încheerile lui sunt trecute în procesele verbale ale Senatului. Dela data de 1 Octomvrie 1942 având rolul de Comisie pentru propuneri de numiri, încadrări şi avansări, toate avizele de această categorie sunt prevăzute în procese verbale aparte.

d) *Şedinţele Consiliului (Comisiei) Oficiului de Editură.*

Consiliul Oficiului de Editură a ţinut în acest an trei şedinţe în care s'au desbătut 11 puncte ale căror obiecte sunt expuse la capitolul acestuia.

e) *Şedinţele Comisiei Bibliotecii.*

Comisia Bibliotecii a ţinut în acest an 3 şedinţe în care s'au desbătut 7 puncte ale căror obiecte au trecut apoi în cuprinsul hotărîrilor Senatului Universitar pentru ratificare.

f) *Şedinţele Comisiei Clinicilor.*

Comisia Clinicilor a ţinut în acest an un număr de 37 şedinţe în care s'au desbătut 822 puncte privitoare la administraţia şi gestiunea Clinicilor, dintre care cele mai de seamă au fost ratificate de Senat, iar în explicaţii de amănunt sunt expuse în continuare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

g) *Şedinţele Comisiei de Cenzori,* au avut loc numai două: de constituire şi de distribuirea lucrărilor ce trebuesc verificate în amănunt, pentruca apoi să fie judecate în Comisie.

h) *Şedinţele Comisiei Căminelor.*

In acest an au avut loc 17 şedinţe în cursul cărora s'au desbătut 129 obiecte privitoare la administraţia şi conducerea Căminelor. Cele mai de seamă din acestea fiind ratificate de Senat, se află specificate în procesele verbale ale acesteia.

i) Comisia disciplinară centrală pentru judecarea studenţilor n'a ţinut în acest an nici o şedinţă.

j) Comisia de licitaţii a Universităţii a ţinut în acest an 130 şedinţe de licitaţii pentru darea în intreprindere a diferitelor lucrări de construirea, amenajarea şi repararea diferitelor clădiri, cum şi de livrarea materialelor necesare Universităţii.

k) Comisia de recepţii a Universităţii a ţinut în acest an 39 şedinţe în cursul cărora s'au recepţionat diferite materiale şi lucrări ale Universităţii şi instituţiilor pendinte.

4. Personalul Rectoratului.

Rector:
Dr. Iuliu Haţieganu

Prorectori:
Camil Negrea (până la 31. VII. 1942)
Ioan Lupaş (dela 1. VIII 1942)

A) *Secretariatul*

Secretar General: *Ioan A. Vătăşescu,* fost arhivar (1. XI. 1924—31. XII. 1927) şi Secretar (1. I. 1928—31. III. 1937). Avansat Secretar General al Universităţii la 1. IV. 1937 (I. D. R. No. 1883/1937). Bacalaureat în litere şi filosofie dela Universitatea din Nancy; Licenţiat în litere dela Sorbona; ş. a. Decorat cu Ordinul „Coroana României" în gradul de cavaler, (I. D. R. No. 1445/942, M. Of. Nr. 114/942) şi cu „Les Palmes Académiques".

Primsecretar: *Liviu Gomboş,* doctor în drept.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Şeful biroului mobilizării: *Gheorghe Ciosa,* licenţiat al Academiei Comerciale, Administrator la Căminul A. Iancu (detaşat la Rectorat).

Arhivar registrator: *Petre Sopa,* licenţiat al Academiei Comerciale (până la 31. VIII. 1942).

Ajutor de secretar: *Irina Ruja.*

Subşefi de birou: *Cornelia Nuţu* (până la 31. III. 1942), *Ana T. Pop,* licenţiată al Academiei Comerciale (dela 1. VIII. 1942), *Ioan Z. Bota,* licenţiat în drept (detaşat dela Ad-ţia Universităţii).

Impiegat: *Lucia Gheorghiu,* licenţiată în ştiinţe (dela 1. VIII. 1942), *Vasile Iancu* (utilizat) (până la 14. X. 1941).

Magazioner princ.: *Andrei Cipcigan.*

Camerist: *Vasile Lung, Vasile Crăciun* (dela 1. IV. 1942), (detaşat la Oficiul de Educaţie fizică).

Fochist: *Andrei Vereş* (dela 1. X. 1941), detaşat dela Uzina Universităţii.

B) *Administraţia*

Administrator: *Ioan Ruja,* licenţiat al Academiei Comerciale (dela 1. X. 1941).

Şef contabil: *Petre Sopa,* licenţiat al Academiei Comerciale (dela 1. IX. 1942).

Casier: *Ioan Raţiu,* subşef de birou (dela 17. I. 1942 şef de birou).

Director de Educaţie Fizică: *Onoriu Cheţianu,* doctor în ştiinţele politico-economice.

Şef de serviciu: *Petre Opriţoiu* (licenţiat al Academiei Comerciale), (detaşat cu postul la Direcţiunea Clinicilor).

Contabil: *Florica Zolog,* doctor în drept şi licenţiată a Academiei Comerciale.

Şefi de birou: *Letiţia Tutelea,* licenţiată în litere, *Simion Oprişor,* licenţiat al Academiei Comerciale (dela 17. I. 1942), *Gheorghe Căliman,* licenţiat al Academiei Comerciale (dela 1. VIII. 1942) până la această dată a funcţionat ca detaşat dela Insp. şc. Alba Iulia.

Subşefi de birou: *Maria Sortan* (până la 31. I. 1942), *Veturia Suciu, Maria Rusu, Ioan Z. Bota,* licenţiat în drept (detaşat la Rectorat), *Emilia Joşan,* licenţiată a Academiei Comerciale (dela 1. VIII. 1942) a funcţionat ca detaşată dela Bibl. Univ. (dela 1. II. 1942 până la 31. VII. 1942).

BCU Iaşi / Central University Library Iaşi

Impiegaţi: *Ioan Naidin,* licenţiat în filosofie.

Subingineri: *Petru Vartic, Theodor Pop* (detaşat dela Direcţiunea Clinicilor, iar dela 1. IV. 1942 transferat la Ad-ţia Universităţii).

Intendent şef: *Vasile Flueraş.*

Portari: *Constantin Hidişan, Marta Pop.*

Fochişti: *Ioan Mora, Filip Cazan.*

Oameni de serviciu: *Raveca Lung, Maria Cipcigan, Vasile Tălnaci* (detaşat la Oficiul Universitar), *Alexandru Lup, Ioan Chira, Ioan Cosma* (până la 30. XI. 1941), *Artenie Pop* (dela 1. XII. 1941).

C) *Uzina Universităţii.*

Mecanic principal: *Petre Bărăianu* sen.

Mecanici: *Octavian Cleşiu, Ioan Cosma* (dela 1. XII. 1941).

Meseriaş: *Ioan Fodor Flueraş.*

Fochişti: *Arghir Tocaciu* (dela 1. XI. 1941), *Andrei Vereş* (dela 1. X. 1941, detaşat la Rectorat).

CAP. IV.

CRONICA EVENIMENTELOR UNIVERSITARE

1. VIZITA D-LUI MINISTRU GENERAL RADU ROSETTI

La 3 Noembrie 1941, cu prilejul deschiderii solemne a noului an şcolar, cetatea universitară clujană, reanimată în Sibiul vechilor tradiţii culturale ardelene, a primit înalta vizită a D-lui General Radu Rosetti, Ministrul Culturii Naţionale şi al Cultelor. Pribeagă, dar demnă, Universitatea „Regele Ferdinand I" din Cluj a arătat reprezentantului Guvernului, în o atmosferă de sobră ţinută academică, prin cuvântul răspicat al Conducătorului său, că vieaţa universitară a Ardealului, în pofida crudelor încercări isvorîte din ingratitudinile istoriei contemporane, şi-a regrupat forţele pentru a servi marile comandamente ale momentului istoric şi a pune pietre statornice la zidirea templului ştiinţei româneşti. Cetate eternă a luptei spirituale întru lumină şi ideal naţional, Universitatea îşi soarbe seva de vieaţă din cvadrupla rădăcină a *cercetării ştiinţifice*, a *formării profesionale* superioare, a *educaţiei* studenţilor şi a *propagării* ştiinţei şi adevărului în straturile largi ale Naţiunii.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

După oficierea unui Tedeum în catedrala metropolitană, autorităţile universitare în frunte cu Dl Ministru General R. Rosetti au mers la Teatrul Municipal unde a avut loc şedinţa inaugurală a noului an universitar. După discursul festiv al D-lui Rector Iuliu Haţieganu[1]), a urmat vorbirea D-lui Ministru Radu Rosetti. Nimic nu poate releva mai distinct impresiunile culese cu prilejul acestei prime vizite la Universitatea noastră decât lapidarul şi întremătorul D-sale discurs. D-sa a spus adresându-se D-lui Rector, Onor. Senat Universitar şi studenţilor:

---

[1]) redat textual la pagina 7.

„In pragul acestui nou an de activitate pe care Universitatea Daciei Superioare îl începe sub lumina îmbărbătoare a victoriilor româneşti şi a refacerii Patriei, mă simt fericit de a face aici, în mijlocul Dvs., următoarea constatare:

Cu toată suferinţa adusă de pribegie, cu toate greutăţile, ce nu-mi sunt necunoscute, prin care au trecut şi trec atât d-nii profesori cât şi studenţii, cu toată îngustarea mijloacelor de lucru, Universitatea Regele Ferdinand I a găsit, în primele clipe ale aşezării sale în Sibiul lui Andrei Şaguna energia vitează de a-şi păstra faima de activitate creatoare — mândrie a culturii noastre din ultimile două decenii — şi de a nu întrerupe *nici o clipă* munca sa didactică.

Folosesc acest prilej sărbătoresc pentru a vă prezenta, Domnule Rector, Onorat Senat Universitar, Domnilor Profesori, sincerele mele elogii, cu atât mai meritate cu cât Dl Rector ne aduce la cunoştinţă că la 15 Octomvrie s'a terminat instalarea Universităţii, atât la Sibiu cât şi la Timişoara, în nouile localuri şi că mari progrese s'au realizat în ce priveşte căminurile şi cantinele.

Veţi putea deci porni la muncă sprijiniţi pe o mai bună înjghebare materială, dar mai ales cu mai mult avânt sufletesc.

Intr'adevăr, Domnilor, gloria câştigată de ostaşii noştri în Bucovina, în Basarabia, dincolo de Nistru, dincolo de Nipru, departe în câmpiile ruseşti, a cutremurat toată conştiinţa românească şi, de sigur, mai ales pe acelora pentru cari luptele lui Horia şi Iancu nu sunt simple amintiri istorice, ci întruparea trăitoare a spiritului viteaz ardelenesc.

Veţi porni la lucru cu mai mult avânt şi fiindcă aţi fost deprinşi *să lucraţi*, Domnilor, de când s'a întemeiat această Universitate sub zodie românească. Un frumos mănunchiu de profesori, veniţi din toate colţurile Ţării, Ardeleanul lângă Oltean, Munteanul alături de Moldovan şi de Bucovinean, a pornit acum 22 de ani cu avânt tineresc şi patriotic — mulţi dintre Dv., Domnilor Profesori, abia isprăviserăţi atunci să contribuiţi la punerea temeliilor Ţării întregite pe câmpul de luptă — a pornit, deci, la o operă de activitate culturală, care în curând s'a impus înăuntrul hotarelor şi, nu peste mult timp, departe în lumea largă.

Aţi ajuns astfel Domnilor la rezultate al căror răsunet nu s'a mărginit la limitele Ardealului. Dv. n'aţi făcut numai o operă de însemnătate locală oricât de folositoare ar fi putut ea să fie, ci aţi dovedit posibilităţile de creaţie şi de organizare al neamu-

lui nostru întreg. Având la îndemână sănătosul şi minunatul material uman pe care vi l-a furnizat mai ales robusta lume a satelor ardeleneşti, aţi dat Ţării buni medici, buni magistraţi şi avocaţi, excelenţi profesori şi un şir de străluciţi creatori în deosebitele domenii ale literaturii şi ale ştiinţelor.

Vin acum să vă cer, Domnule Rector, Onorat Senat Universitar, Domnilor Profesori, în acest sărbătoresc prilej, ca, în zodia nouă şi luminoasă în care intră cu paşi mari şi în zăngănit de arme neamul nostru, să daţi Ţării nu numai tinere şi tineri cu multe şi frumoase cunoştinţe, ci şi tinere şi tineri cu sufletul şi caracterul pregătit pentru marea operă care-i aşteaptă în Patria din nou şi pe veşnicie mărită.

Cunoaşteţi, de sigur, pentru ca să nu mai fie nevoe să revin asupra sa, planul schiţat de Ministerul Culturii Naţionale, plan menit *a pregăti educaţia şi orientarea în viaţă a tineretului român.*

Ministrul Culturii Naţionale socoteşte că o apropiere între tineretul plin de avânt idealist şi profesorii încărcaţi de experienţa vieţii şi de învăţătură va duce la netezirea asperităţilor care despărţiseră pînă mai deunăzi generaţiile din Ţara noastră, tocmai în îngrijorătoarele clipe când un vulcanic cutremur politic şi răsboinic începuse să dărâme zidurile despărţitoare ale Europei.

Ministrul Culturii Naţionale şi al Cultelor se adresează vouă, iubiţi Studenţi, şi vă spune din adâncul inimii lui de părinte şi de ostaş: „Aveţi încredere în profesorii voştri! Scuturaţi-vă fruntea de orice gânduri întunecate dacă vi s'au strecurat cumva în cuget! Inseninaţi-vă sufletele! Deschideţi-le pentru sfaturile şi orientările în viaţă venite dela profesorii voştri, cum se deschid florile spre razele soarelui de primăvară.

Apropiaţi-vă de ei, ca de nişte prieteni mai de vârstă!

Discutaţi cu ei problemele care vă frământă!

Ascultaţi-le sfaturile, fiindcă ei au o experienţă care, vouă, încă vă lipseşte! Veţi avea-o, după ce veţi fi trecut prin viaţă. Atunci veţi oferi-o şi voi altora, după cum astăzi v'o oferă profesorii voştri.

Voi nu sunteţi încă ceea ce sunt ei, dar ei au fost ceea ce sunteţi voi! Acordaţi-le deci credit!

Este dreptul vostru să năzuiţi a-i depăşi! Dar nu fiţi grăbiţi în succesiunea dintre generaţii!

Depăşirea se face prin creaţie, nu prin simple năzuinţe şi adevărata creaţie cere pregătire, suferinţe şi aşteptare!

Este dreptul vostru să căutaţi succesul în viaţă! Dar nu uitaţi că succesul repede obţinut este foarte trecător. Trainic este numai cel dobândit cu trudă!

Pregătiţi-vă pentru acesta.

Alături, mână în mână, minte lângă minte, dar mai ales *suflet lângă suflet,* să mergeţi, profesori şi studenţi, *frăţeşte* spre culmile luminoase ale credinţei, ale ştiinţei, spre gloria din ce în ce mai mare a Universităţii Daciei Superioare, spre mărirea şi victoria Patriei noastre iubite, *înainte!*".

In după amiaza aceleaşi, la ora 15, Dl Ministru R. Rosetti a asistat împreună cu Dl Rector şi Senatul Universitar la o demonstraţie sportivă pe arena A. N. E. F., organizată de studenţi în onoarea D-sale. In cadrul acestor manifestaţii, Dl O. Cheţianu, directorul educaţiei fizice universitare a adresat cuvinte elogioase D-lui Ministru Rosetti pentru tot ceeace a făcut şi face în vederea promovării educaţiei tineretului universitar, rugându-l să transmită aceleaşi gânduri omagiale D-lui Mareşal Antonescu, Conducătorul Statului, şi înaltului Guvern. Mulţumind, Dl Ministru Rosetti a dat o serie de îndrumări studenţimii sportive asigurând-o de tot sprijinul şi solicitudinea ce i-o poartă.

La orele 18, în aceeaşi zi, s'a ţinut cea dintâi întrunire a profesorilor, personalului ştiinţific şi a studenţilor în localul cantinei universitare. In cadrul acestei întruniri, de reţinută voioşie academică, în care „familia" universitară s'a regăsit într'o ambianţă de reciprocă înţelegere şi apreciere, Dl Ministru R. Rosetti a descins direct în mijlocul studenţimii şi a primit o delegaţie de studenţi, compusă din D-nii: Radu Stanca, R. Dăscălescu, I. Zecheriu, M. C. Tache, Danciu Gh., Zamfir A., Todoran Oct., Gr. Poruţiu, Liviu Pop, Dragoş V., şi Radu Stoichiţa. Delegaţia a prezentat un memoriu cuprinzând doleanţele studenţimii ardelene (suspendarea obligativităţii frecvenţei pentru examenele de doctorat şi acordarea posibilităţii înscrierii la doctorat a studenţilor care vor fi încorporaţi, reacordarea reducerii permanente pe C. F. R., încurajarea publicaţiilor studenţeşti, ajutorarea studenţilor refugiaţi fără părinţi, acordarea de sesiuni noi studenţilor medicinişti, crearea schimbului de studenţi între Universităţile din ţară). Răspunzând memoriului prezentat, Dl Ministru

Rosetti a soluţionat imediat o parte din cererile formulate, celelalte necesitând încă o serie de discuţii preliminare. Cu aceeaşi ocazie studentul Suciu E. a prezentat doleanţele candidaţilor la practica pedagogică, doleanţe care au fost satisfăcute. Dl R. Dăscălescu, student la Facultatea de Litere şi Filosofie, a rugat, în încheere, pe Dl Ministru R. Rosetti să se facă interpretul sentimentelor de adânc devotament cu care studenţimea ardeleană se alătură Conducătorului, Mareşalului Ion Antonescu, în opera sa de redresare naţională.

După ce a dat sfaturi şi îndrumări studenţilor prezenţi, Dl Ministru Rosetti s'a întreţinut cu fiecare student în parte într'un spirit de largă înţelegere şi încredere în studenţimea ardeleană, menită să fie un factor constructiv în noua Românie.

Vizita D-lui Ministru Radu Rosetti la Universitatea noastră s'a încheiat cu o masă intimă la restaurantul „Impăratul Românilor", dată în onoarea D-sale de Senatul Universitar.

2. COMEMORĂRI (MIRON COSTIN)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In urma dispoziţiilor date de Ministerul Culturii Naţionale cu adresa No. 287982/1941, Senatul Universitar în şedinţa din 13 Decemvrie c., a stabilit ca Vineri 19 Decemvrie c., între orele 11—13, să se comemoreze marele cronicar *Miron Costin* dela moartea căruia s'au împlinit 250 ani.

Comemorarea a constat dintr'o cuvântare ocazională rostită de Dl Prof. Al. Procopovici şi din lecturile unui student din opera marelui Cronicar. Au luat parte profesorii şi studenţii Universităţii.

Din expunerile conferenţiarului prindem aci doar vreo câteva gânduri asupra personalităţii şi operei lui Miron Costin:

„Şi astăzi, când am venit pentru vreo câteva clipe de pioasă reculegere la el, cronicarul ne întâmpină, în pragul înţelepciunii şi al patriotismului său luminat, cu toată căldura dragostei sale pentru toţi cei de un neam şi de o lege cu el, pentru toţi câţi am fost, suntem şi vom fi pe urma lui păstrători ai graiului şi chivernisitori ai moştenirii străbunilor noştri pe acest pământ românesc. Ii deschidem opera de istoriograf şi de poet şi-i răsfoim cartea vieţii, ca să culegem dintr'însele frumuseţa sau să spunem, mai potrivit cu graiul şi sensibilitatea veacului lui, să culegem „dulceaţa" gândurilor, trăirilor şi înfăptuirilor lui. Ele cuprind doară virtualităţi care au fost hotărîtoare pentru evoluţia nea-

mului nostru şi care îşi aşteaptă încă biruinţa lor de veci, mai presus de îngrădirile vremelnice şi de silnicia trecătoare a unei graniţe nedrepte.

„Cu cea mai aleasă educaţie intelectuală pe care o puteau da vremurile de atunci în partea aceasta a Europei şi cu cariera începută în armata regelui polon, Miron Costin s'a întors în Moldova către sfârşitul domniei lui Vasile Lupu. Nu împlinise încă 20 de ani. Indeplinind în serviciul ţării sale misiuni diplomatice importante, a cunoscut Maramureşul şi Ardealul întreg şi a pătruns dincolo de Nistru până la Nipru, deci până unde se întindeau, după credinţa lui, altădată hotarele Daciei.

„Monede şi inscripţii romane, valul lui Traian, pragurile podului aruncat de împăratul cuceritor peste Dunăre şi turnul lui Severin, au trezit curiozitatea lui şi au fost privite de el cu bucuria de a descoperi pe întreg întinsul pământului românesc mărturiile acestea veşnice ale certitudinilor lui ştiinţifice. Istoria ţării lui şi tot ce a scris despre neamul românesc de pretutindeni, se întemeiază deci pe învăţătura lui temeinică, pe ce a văzut cu ochii şi a verificat însuşi, pe experienţa propriilor sale făptuiri în societatea şi în orânduelile politice ale vremii sale.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„A scris „Viaţa Lumii", „nu să poftesc vreo laudă dintr'această puţină osteneală, ci mai mult să se vadă că poate şi în limba noastră a fi acest feliu de scrisoare ce se cheamă stihuri. Şi nu numai aceasta, ci şi alte dăscălii şi învăţături . . .". E parcă ar vorbi Gheorghe Lazăr, de care îl desparte un veac şi jumătate, şi e aci ceva din gândurile lui Heliade Rădulescu.

„Versurile lui Miron Costin au fost judecate prea aspru, declarându-se neîndemânatice, greoaie şi banale. Ele înseamnă mai de grabă un început foarte onorabil al versificaţiei române. Când Miron Costin scrie:

Norocul la un loc nu stă, într'un ceas schimbă pasul,
Anii nu pot aduce, ce aduce ceasul,

el nu rămâne mai prejos de V. Alecsandri când acesta îl face pe Despot Vodă să declame:

O de-ar voi norocul curând să-şi schimbe pasul!
Când el voieşte, anii nu-aduc ce aduce ceasul.

Desigur, poemul lui Miron Costin nu ne prea dă celor de astăzi prilej de încântări, dar „Viaţa Lumii" nu e lipsită pe alocuri de sclipiri de ritm şi de rimă:

Unde-s ai lumii împăraţi, unde este Xerxes
Alexandru Machidon, une-i Artaxerxes?

sau

Prinsu-l-au o femeie, i-au pus capul în sânge:
Satură-te de moarte, Kiros, şi te stânge
De vărsarea sângelui, o oame înfocate,
Că de vrăjmăşia ta nici Ganges poate
Cursul său să-l păzească!

Apoi, când nici filosofia, nici teologia nu poate să-l mântuiască pe om,

Aşa giosureşte
Impărăţiile lumea, aşa prăvăleşte.
Neci voi lumii înţelepţii cu filosofia
Hălăduiţi de lume, neci theologhia,

— apropierea este prea îndrăzneaţă — dar oricum, Miron Costin ni-l reaminteşte pe Johann Wolfgang Goethe făcându-l pe Faust să spună:

Am învăţat acu filosofia
Jurisprudenţa, medicin' am isprăvit
Am învăţat vai! şi teologia...

Miron Costin a avut un sfârşit neaşteptat şi tragic. După marile servicii pe care le-a adus ţării şi neamului, ne cutremurăm oridecâteori ne reamintim de soarta lui. De aceea serbarea de astăzi are o semnificaţie deosebită şi este pentru proslăvitorii sinceri ai lui Miron Costin şi un legământ. In ţara aceasta nime să nu se mai piardă, pentrucă este un om întreg şi drept, un gânditor ager, care are curajul convingerilor sale, şi pentrucă este prin fapte şi atitudini un slujitor credincios şi un adăugător al ei. Să ne chivernisim esenţele cele mai de preţ ale virtualităţii româneşti", a încheiat conferenţiarul.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

3. VIZITA D-LUI PROF. IOAN PETROVICI, MINISTRUL CULTURII NAŢIONALE ŞI AL CULTELOR

In şirul înaltelor vizite de care s'a bucurat Universitatea noastră în acest an, cea a D-lui Prof. Ioan Petrovici, Ministrul Culturii Naţionale şi al Cultelor, are o valoare deosebită. In adevăr, în răstimpul celor două zile — 7 şi 8 Februarie 1942 — cât a durat această vizită, s'a reliefat în conture distincte noua orientare a spiritului universitar ardelean şi s'au scos în evidenţă noile forme de manifestare şi afirmare ale vieţii studenţeşti în cadrele

reprezentate de grupările culturale ale studenţimii, — care constitue o experienţă unică la noi în ţară.

Sunt epoce în vieaţa popoarelor — ca cea prin care trece Naţiunea noastră — în care avalanşa prefacerilor şi concentrarea întregului potenţial de energii spre drepte şi totale împliniri, necesită prezenţa oamenilor de ţinută clasică; ele lasă profunde impresii liniştitoare. Gânditorul şi omul de litere, marele orator şi profesor, a făcut cea dintâi vizită, după noua D-sale chemare la departamentul Culturii Naţionale, în cetatea universitară a Transilvaniei pentru a aduce, atunci când se simţea mai viu nevoia, cuvântul de înţelegere şi de înoire a speranţelor şi certitudinilor de întregire şi întoarcere a Universităţii în matca ei originară. Ne-a mărturisit atracţia D-sale pentru Ardeal; în adevăr, Ardealul l-a stimat şi l-a preţuit întotdeauna. Cu ani în urmă, în vremi de glorie universitară clujană, studenţii Facultăţii noastre de Litere şi Filosofie i-au înmânat, într'un entuziasm care depăşise marginile unei sărbători, diploma de membru de onoare al societăţii acestor studenţi.

Universitatea i-a arătat, prin Dl Rector Iuliu Haţieganu, efortul ce l-a depus pentru a-şi crea cadre satisfăcătoare de cercetare şi studiu, dela clinici şi laboratoare până la organizarea vieţii studenţeşti, — care a constituit totdeauna una din cele mai vii preocupări ale conducerii Universităţii.

In ziua de 7 Februarie 1942 Dl Ministru I. Petrovici a prezidat şedinţa solemnă a Senatului Universitar. După şedinţa Senatului a primit pe D-nii profesori, precum şi delegaţiile conferenţiarilor, asistenţilor şi studenţilor, care i-au prezentat memorii în legătură cu noua lege universitară în curs de elaborare. Apoi D-sa a vizitat în mod amănunţit Facultăţile de Litere-Filosofie şi Drept, instalate în palatul central al Universităţii, Biblioteca Universităţii şi Oficiul Universitar, însoţit fiind de Dl Rector Iuliu Haţieganu.

A urmat prânzul comun la restaurantul „Impăratul Romanilor" la care luară parte: corpul didactic universitar, reprezentanţii asistenţilor şi ai corpului studenţesc. Seria toasturilor a fost deschisă de Dl Rector Iuliu Haţieganu, care a mulţumit D-lui Ministru în termeni călduroşi pentru preţuirea ce a acordat Universităţii noastre de a face cea dintâi vizită la noua D-sale venire în fruntea departamentului Culturii Naţionale în Sibiul refugiului nostru tragic, asigurându-l că Universitatea clujană va lupta

cu armele credinţei şi ştiinţei pentru triumful integral al idealului nostru naţional. Cu acelaşi prilej Dl Prof. I. Lupaş a evocat vremile de altă dată ale Sibiului cărturăresc şi încercările ce s'au făcut în trecut de a întemeia şi la Sibiu un „studium generale", o şcoală înaltă. Elogii au fost aduse apoi de Dl Prof. Gh. Sofronie, dela Facultatea de Drept, iar omagiul studenţimii ardelene a fost prezentat de Dl student Buteanu. In cuvântarea-răspuns a înaltului oaspe, cu care s'a încheiat acest „prânz academic", s'a putut desprinde mult aşteptata *precizare* a drepturilor şi dreptăţii româneşti, care se pierdea în furtuna aplauzelor ce nu mai conteneau. Amintind destinul generaţiilor de a-şi transmite una alteia marile idealuri care frământă vieaţa Naţiunii, D-sa a acceptat că există un vis „pe care generaţia conducătoare de azi *nu-l* încredinţează altor generaţii pentru a-l realiza": e visul graniţelor drepte şi întregi, care evocă imaginea nemângâiată de pe alte tărâmuri a lui Octavian Goga.

In după amiaza aceleiaşi zile Dl Ministru I. Petrovici a participat la inaugurarea activităţii cercului literar studenţesc „Octavian Goga". In lipsa D-lui Prof. Lucian Blaga (ce se găsea suferind), D-l Prof. D. D. Roşca, Decanul Facultăţii de Litere, a făcut primirea D-lui Prof. Petrovici şi într'o scurtă alocuţiune a schiţat menirea cercurilor literare studenţeşti, — care constitue noi cadre de afirmare ale activităţilor ce nu se pot încadra în munca propriu zisă a seminarelor şi laboratoarelor, unde „slăbiciunile" literare sunt sugrumate de exigenţele metodice ale cercetării ştiinţifice. In răspuns, Dl Ministru Petrovici a adus laude iniţiativei de a întemeia acest cerc şi a analizat, cu o supleţe ce-i rămâne proprie, caracteristicele psihice ale etăţii de student, în care sbuciumul şi nevoia exteriorizărilor în forme literare şi artistice sunt mai vii decât în orice altă epocă a vieţii, — conchizând că fiecare exigenţă a vieţii trebue trăită şi satisfăcută la vârsta ei potrivită; adeseori „poezia" nu se împacă cu ţinuta serioasă a maturităţii şi bătrâneţei, deşi „slăbiciunile" literare ţin de cea mai autentică esenţă a spiritului. Urmă apoi prezentarea unui „buchet de trei poezii şi trei poeţi" (studenţii Oana Negoiţescu-Dăscălescu), făcută de Dl student R. Stanca, vice-preşedintele cercului.

In aceeaşi zi, la orele 18, D-l Ministru Petrovici a luat parte la şedinţa secţiei de pregătire premilitară a studenţilor, ţinută în sala mare a Prefecturii judeţului; cu acest prilej D-sa a ţinut o

nouă şi aleasă cuvântare subliniind valoarea disciplinei patriotice în aceste vremi de mari prefaceri în istoria lumii. Plecând dela această şedinţă, Dl Ministru a vizitat căminul studentelor — unde a fost întâmpinat de Dl Prof. D. D. Roşca, directorul căminului — şi căminul studenţilor „Avram Iancu", unde a fost primit de studenţi în frunte cu Dl Prof. L. Rusu, directorul acestui cămin. In toate aceste vizite, Dl Ministru Petrovici a fost însoţit de Dl Rector Iuliu Haţieganu şi de Onor. Senat Universitar.

Cea dintâi zi a acestei înalte vizite s'a încheiat cu un concert, dat în onoarea D-sale, de gruparea filarmonică universitară a studenţilor de sub preşidenţia D-lui Prof. V. Papilian. S'a executat un program de muzică clasică; orchestra o fost dirijată de D-nii studenţi Comes şi Stănescu. In pauză a cântat corul universitar, de sub preşidenţia D-lui Rector Iuliu Haţieganu, condus fiind de Dl Prof. Caranica.

A doua zi, în 8 Februarie 1942 — Dl Ministru Petrovici a vizitat, în continuare, Facultatea de Medicină, clinicile universitare, precum şi institutele aparţinătoare acestora.

In după amiaza zilei de 8 Februarie 1942, Dl Ministru Prof. I. Petrovici a părăsit Sibiul. Din partea Universităţii se aflau pe peronul gării: Senatul Universitar în frunte cu Dl Rector Iuliu Haţieganu, profesorii şi studenţii.

Dincolo de caracterul ei oficial, înalta vizită a D-lui Prof. Ioan Petrovici a însemnat pentru Universitatea noastră un rar moment de afirmare a unităţii sale spirituale şi a forţelor productive ale corpului studenţesc ce s'a încadrat în formele creatoare ale grupărilor culturale studenţeşti.

4. INAUGURAREA CĂMINELOR ŞI CANTINEI UNIVERSITARE[1])

Printre cele mai imperioase cerinţe de organizare ale Universităţii noastre în refugiu, făceau parte Căminele şi Cantina. Regimul primului an, — când această problemă fusese dată de Guvernul legionar exclusiv în mâinile studenţilor — lichidându-se în împrejurările cunoscute, sarcina de a duce la bun sfârşit o problemă ce era încă departe de o soluţie definitivă, revine Uni-

[1]) Date cu privire la realizarea Căminelor şi Cantinei, personalul, bilanţele şi bursieri, sunt publicate în continuare la Cap. VII şi XIV.

versităţii, dar numai în luna Februarie 1941. Trebue să recunoaştem însă că la această dată existau totuşi unele începuturi de aşezarea căminelor. La Institutul Franciscan, Universitatea cheltuise o sumă importantă ca să amenajeze o aripă a clădirii pentru studente. Clădirea fiind însă rechiziţionată de armata germană în primăvara anului 1941, cele 20 de studente care se aflau adăpostite acolo au fost pur şi simplu evacuate şi fără ajutorul binevoitor al I. P. S. Mitropolitului Nicolae Bălan, dela care s'a obţinut îngăduinţa să fie adăpostite în localul Bulevard, până la sfârşitul anului şcolar, aceste studente ar fi rămas pe stradă. Un început mai temeinic se făcuse pentru băieţi, cărora Dl Mareşal Antonescu le cumpărase din bugetul veniturilor proprii, localul fostei fabrici Herma cu suma de 5 milioane lei. Dar în forma iniţială acest local nu putea adăposti decât 60 studenţi. In fine, Cantină Studenţească Universitară n'a existat tot anul 1940—1941, ci numai un restaurant în regie particulară unde o parte din studenţi lua masa împreună cu altă lume din oraş. Bogatele achiziţii ale splendidei Cantine Studenţeşti dela Colegiul Academic din Cluj, au rămas multă vreme împachetate în lăzi. Numai mai târziu o parte din acestea au fost trecute, conform dispoziţiilor de atunci, Căminului studenţesc dela fabrica Herma, împreună cu valorosul depozit de alimente ale Cantinei, evacuate în întregime dela Cluj.

Dacă aceasta era situaţia spre sfârşitul primului an de refugiu, se înţelege că în anul ce urma problema organizării Căminelor şi Cantinei Studenţeşti îmbrăca o formă de imperioasă necesitate. Soluţionarea ei devenise astfel o problemă vitală pentru Universitatea în curs de reorganizare.

Dl Rector Dr. Iuliu Haţieganu, sesizându-se de ea din primele zile ale luării conducerii Universităţii, a reuşit ca prin insistenţe neobosite, prin numeroase cercetări, demersuri, intrevederi să aducă problema aproape de rezolvirea ei complectă, în cele câteva luni ce au precedat deschiderii anului 1941—1942. Căminul Studenţesc renovat şi amplificat putea adăposti peste 200 studenţi, Căminul Studentelor s'a deschis în localul Internatului Astra, în urma unei convenţiuni speciale încheiate cu conducerea Asociaţiunii, iar ceva mai târziu Cantina Studenţească a fost amenajată într'un pavilion închiriat dela Camera de Comerţ, construcţie necorespunzătoare sforţărilor făcute şi astfel depăşită prin realizările obţinute, dar singura ce se putea obţine atunci.

Toate aceste înfăptuiri au necesitat sume importante pentru obţinerea cărora Universitatea s'a bucurat de sprijinul generos şi de înţelegerea largă a Consiliului de Patronaj al Operilor Sociale, de sub Preşidenţia D-nei Maria Mareşal Antonescu. Căminul Studentelor a fost renovat şi înzestrat cu tot confortul modern pentru a primi un număr de 120 studente; Căminul dela fabrica Herma, denumit Căminul „Avram Iancu", în amintirea celui rămas la Cluj, a devenit o instituţie asemănătoare celui renovat, amplificat şi înzestrat de noi la Cluj, iar Cantina, a putut alimenta în cele mai bune condiţii studenţii şi studentele care nu mai aveau loc la Cămine. Rectorul în aceste realizări a fost secondat de Senatul Universitar dar mai ales de directorii Căminelor şi Cantinei, — Dl Prof. D. D. Roşca Directorul Căminului de studente, Dl Prof. Liviu Rusu, Directorul Căminului studenţilor şi Dl Conf. I. Crăciun, Directorul Cantinei — care au dat un deosebit concurs în organizarea acestor instituţii.

Inaugurarea acestor înfăptuiri de mare răsunet în viaţa universitară s'a făcut cu fastul cuvenit în ziua de 22 Martie 1942 în prezenţa Doamnei Maria Mareşal Antonescu, însoţită de Doamne din Comitetul Central al Consiliului de Patronaj al Operilor Sociale. Prima instituţie inaugurată a fost Căminul Studentelor, la care după oficierea unei slujbe religioase de I. P. S. Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului, înconjurat de un sobor de preoţi, a urmat discursul D-lui Profesor D. D. Roşca Directorul Căminului Studentelor şi cuvântul unei studente, după care s'a servit apoi un bufet rece în cinstirea oaspeţilor. A urmat apoi Căminul Avram Iancu şi Cantina Universitară cu aceeaş ceremonie. Tuturor le-a răspuns Doamna Maria Mareşal Antonescu cu cuvinte de caldă îmbărbătare, de elogioase aprecieri şi de nutrirea unor speranţe de mai bine pentru viitor. Redăm în cele ce urmează textul discursurilor, iar la urmă programul festivalului organizat de grupările culturale ale studenţinei universitare, în onoarea Doamnei Maria Mareşal Antonescu.

a) *Discursul D-lui Prof. D. D. Roşca, directorul Căminului studentelor.*

Doamnă Preşedintă,

Sunt fericit că pot să Vă prezint omagiile mele respectuoase

şi Vă zic bine aţi venit, Doamnă, aici în casa noastră care e în bună măsură, şi a Domniei Voastre.

In ciasurile mari, vrednicia unui neam şi dreptatea la care poate să se aştepte se măsoară, o ştim cu toţii, prin puterea de jertfă de care dau dovadă nu numai bărbaţii pe câmpurile de luptă, ci şi prin puterea de abnegaţie şi sacrifiu pe care ştiu s'o arate acasă femeile.

Activitatea neostoită şi atât de rodnică desfăşurată în toate colţurile ţării, şi chiar dincolo de hotarele ei, de Domnia-Voastră, a arătat cu limpezime că femeia română ştie să fie la înălţimea jertfei de sânge a ostaşilor noştri şi la înălţimea clipei hotărîtoare de soartă prin care trecem.

Deşi, abia azi, la o jumătate de an dela deschiderea acestui Cămin, avem marea onoare de a Vă vedea în încăperile lui, sufleteşte studentele noastre V-au simţit, Doamnă, prezentă fără intermitenţe. Prezentă, prin ajutorul material pe care li l-aţi oferit cu generozitate; prezentă, prin exemplul muncii D-Voastre desinteresate, şi alinătoare de suferinţe, oriunde s'ar găsi acestea.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Fără concursul atât de mare ce ne-aţi dat, Rectorul nostru, neobositul şi priceputul nostru Rector, nu ştim dac'ar fi reuşit să deschidă porţi atât de primitoare la această casă care, cum veţi fi observat poate, continuă şi azi să se găsească în curs de amenajare.

Realizată în condiţii materiale mai modeste decât altele înfăptuite aiurea de râvna plină de suflet a D-Voastre, această casă, Doamnă Preşedintă, dată fiind partea de ţară în care se găseşte, face operă de ajutorare mai urgentă şi, poate, mai mare decât cele unde confortul lasă mai puţin de dorit decât lasă el la noi.

Mulţumindu-Vă pentru tot ce aţi făcut şi faceţi pentru acest Cămin, Vă urez, Doamnă preşedintă, să continuaţi a găsi în rîvna D-Voastre desinteresată mulţumirea sufletească cea mai mare pe care o poate afla omul în lumea aceasta. Iar pe studentele cari se bucură de binefacerile neobositei D-Voastre stăruinţe, le rog să nu uite niciodată jertfele cari s'au adus pentru ca ele să poată face studii, în condiţii relativ mulţumitoare, şi le mai urez, Doamnă, să găsească — cu uşurinţă — în exemplul faptelor Dv. îndemn puternic spre înfăptuiri asemănătoare, atunci când Ţara şi ziua binecuvântată le-o cere.

b) *Cuvântarea rostită de D-şoara Mariana Pulpas, absolventă în Litere, în numele studentelor din Cămin.*

Doamnă Preşedintă,

Vă spunem tradiţionalul „Bine aţi venit".

Venirea Domniei Voastre, noi nu o privim ca pe o vizită oficială, ci ca un simbol. Prin exemplul şi prezenţa Domniei Voastre în mijlocul nostru, al studentelor Universităţii Daciei Superioare, veniţi să ne aduceţi aminte că, înainte de a fi intelectuale trebuie să fim femei, că înainte de a ne cultiva raţiunea, trebuie să ne cultivăm sufletul, că sufletul pentru a trăi, trebuie să se dăruiască.

Şi aţi mai venit să ne aduceţi aminte în pragul zilelor grele, că dacă Ţara nu cere vieţile noastre, ea cere sufletul nostru.

Iar noi vă aducem aminte Doamnă, că această Transilvanie atât de încercată, a ieşit mereu învingătoare, căci pe lângă istoria faptelor măreţe, ea a mai avut o istorie, o istorie umilă, istoria vieţii de toate zilele, istoria sufletului femeii transivănene. El a fost lăcaş umil dar neînfrânt, în care pe aceste meleaguri s'a păstrat credinţa, limba, dar mai ales nădejdea şi icoana încoronărilor dela Alba-Iulia.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Acum suntem noi aici, între trecut şi viitor. Ni se cere să legăm firul şi nu avem alte arme decât sufletul. Dar aceasta e arma cea mai tare căci după fiecare înfrângere se înalţă şi mai sus.

Vă promitem deci că odată cu ultima filă de carte întoarsă, urmându-Vă pilda vom îmbrăca şi noi haina albă şi Vă vom da modestul nostru ajutor. Ne vom face în felul acesta nu numai datoria faţă de Ţară, ci vom încerca să ne arătăm recunoştinţa pentru sprijinul moral şi material pe care ni l-aţi dat şi care a fost cu atât mai mare, cu cât a venit în vremuri de grea restrişte.

Iar acum, Doamnă, nu ne luăm rămas bun, ci Vă spunem:

Aşteptăm cu nădejde să vă primim din nou, dar atunci, „la noi acasă".

c) *Discursul D-lui Prof. Liviu Rusu, directorul Căminului A. Iancu.*

Doamnă Preşedintă, Inalt Prea Sfinţite, Domnule Ministru, Doamnelor şi Domnilor,

Fiţi bineveniţi în acest lăcaş al studenţimii ardelene, în sânul căruia ne ocroteşte imaginea eternă a lui Avram Iancu. In vremuri de groaznică restrişte s'a intemeiat acest cămin, menit să adăpostească studenţimea Universităţii noastre în dureros refugiu. După ce pumnalul criminal s'a înfipt în inima Ţării noastre şi noi am fost nevoiţi să luăm drumul pribegiei, am venit în acest oraş unde studenţimea noastră era pe drumuri expusă celei mai negre mizerii. Atunci a intervenit gestul Mareşalului Conducător, care cu generozitate voevodală a cumpărat această clădire dăruind-o studenţimii năpăstuite. Dar e bine să se ştie amănuntul că prin gestul Mareşalului noi am fost aşezaţi aici într'una din citadelele vechei cetăţi a Sibiului, din care un bastion intact mai stăpâneşte în curtea noastră. Nouă ne place să vedem în aceasta un simbol: simbolul vădit, că românul este stăpân al propriului său destin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

După gestul Conducătorului a venit gestul tot atât de semnificativ al D-Voastre, Doamnă Preşedintă, care v'aţi dedicat cu atâta suflet ocrotirii celor năpăstuiţi şi care aţi făcut din partea Societăţii de Patronaj danii importante pentru ducerea la bun sfârşit a gândului Conducătorului.

Doamnă, când această clădire a fost luată în primire, ea era o fabrică părăginită. Totul trebuia refăcut cu muncă stăruitoare. Din nenorocire această epocă de reclădire a căzut tocmai în vremea când toate materiile erau blocate pentru trebuinţele armatei, iar muncitorii erau mobilizaţi şi trimişi pe front. Dacă totuşi, cu toate vitregiile vremii studenţimea noastră, toamna trecută a găsit aici adăpostul necesar, aceasta se datoreşte D-lui Rector al Universităţii, ale cărui străduinţe şi îndemnuri n'au cunoscut margini. Dar din nenorocire multele străduinţe n'au fost recompensate cu suficiente realizări practice. In calitate de director al acestui cămin trebue să recunosc că suferim încă de multe neajunsuri — însă toate inerente stării de răsboi şi deci independente de voinţa noastră. In schimb vă asigurăm, Doamnă, că înfăţişarea modestă, a acestui cămin ascunde bătăi de inimi oţelite în

cea mai sfântă flacără a iubirii de neam. In această clădire noi ne-am zidit durerile noastre, suspinele noastre, visurile noastre, visul nostru suprem: imaginea Căminului Avram Iancu din Cluj.

Cu aceste sentimente vă rugăm, Doamnă, să binevoiţi a transmite Domnului Mareşal cele mai sincere mulţumiri, şi vă asigurăm şi pe D-Voastră de cea mai adâncă recunoştinţă şi admiraţie pentru marea operă de binefacere, pe care aţi întreprins-o cu atâta abnegaţie pentru tămăduirea rănilor acestui neam, şi în special pentru ajutorarea studenţimii noastre.

Să trăiţi şi încă odată fiţi binevenită între noi.

După aceasta, a urmat o cuvântare rostită de Dl Trâpcea Teodor, doctorand la Litere, în numele tuturor studenţilor din Cămin.

d) *Discursul D-lui Conf. I. Crăciun, directorul Cantinei.*

Conducerea acestei Cantine Studenţeşti — înjghebată din jertfelnicia veghetoare a Mareşalului şi din isteţimea înfăptuitoare a Rectorului — vă zice din toată inima bine aţi venit în mijlocul nostru.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Familia noastră este o familie mare şi din mila lui Dumnezeu şi voinţa D-lui Rector avem 400 de copii, toţi mari şi toţi pretenţioşi, dar socotitu-ne-am în fruntea lor totdeauna numai al 401-lea şi astfel menajul nostru a fost un menaj liniştit şi mulţumitor, ba având în vedere împrejurările grele prin care trec ţara şi neamul, am îndrăsni să spunem chiar foarte mulţumitor.

Credinţa noastră? Am încercat să o depănăm zilnic pe această tablă[1]) şi cuvântul zilei de azi ne este un cuvânt străbătător peste veacuri al Mareşalului: „Crucea şi stindardul, ogorul şi patria, onoarea şi virtutea, înfrăţirea şi iubirea, legea şi omenia, să fie ţelul nostru de acum înainte, fiindcă el a fost, veac de veac, este şi va rămânea, crezul adevăraţilor Români". Iar parolele zilelor noastre de eri şi parolele zilelor noastre de mâine? Le-am putea sintetiza în cuvintele unei rugăciuni, pe care o rosteau odinioară câteva sute de studenţi la Seminarul Andreian din acest oraş, în fiecare seară, după cină: „Nădejdea mea este Tatăl,

---

[1]) Pe tabla din sala de mese înconjurată cu bandă tricoloră — se scrie în fiecare zi câte-o maximă din cugetările oamenilor mari străini sau români

scăparea mea este Fiul, acoperământul meu este Duhul Sfânt". Această rugăciune *creştinească* am încercat, prin cuvintele zilelor de până acum, şi vom încerca, prin cuvintele zilelor de mâine, să o transformăm într'o rugăciune *românească:* Nădejdea noastră este Regele, scăparea noastră este Mareşalul, acoperământul nostru este steagul ţări, al ţării mărite de el şi al ţării reîntregite de mâine.

Aşa credem şi aşa mărturisim în această casă a noastră, aşteptând cu încredere împlinirea cuvintelor unui voevod moldovean, rostite în împrejurări similare pentru ţara lui de atunci şi pentru ţara noastră de acum, cuvintele lui Petru Rareş, cari s'au împlinit atunci şi cari credem cu tărie că se vor împlini şi acum: „noi vom fi ce am fost, şi mai mult decât am fost".

e) A urmat apoi cuvântul de mulţumire din partea studenţilor, rostit de Dl O. Drimba student în Litere.

e) *Programul*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Festivalului organizat de grupările culturale ale studenţimii universitare în ziua de 22 Martie 1942, ora 20,30 în onoarea *Doamnei Maria Mareşal Antonescu*

I

1. Trăiască Regele, executat de gruparea corală universitară „Răsunetul Ardealului".
2. Cuvântul studenţimei, rostit de Dl student Romeo Dăscălescu.
3. Mozart: Nunta lui Figaro, executată de „Gruparea filarmonică studenţească".
4. Apostolul: Poezie de Octavian Goga, declamată de Dl student Cosma Aug. Aurel.
5. *a)* I. Niculescu: „Iac' aşa", cântec popular; *b)* I. Brătianu: „Eroi au fost", executat de gruparea corală universitară „Răsunetul Ardealului".
6. Exerciţii de scrimă, executate de gruparea „Educaţia fizică Universitară".

II

1. Lecturi din opere proprii, de D-nii stud. Radu Stanca şi I. V. Spiridon.

2. Caragiale: Justiţie, scenetă, executată de gruparea teatrală a studenţimii. Personagiile: Judecătorul: Bănicescu; Prevenitul: Pop Zaharie; Prevenita: D-ra V. Pescariu.
3. Dansuri Naţionale, 1. Hora dela Braşov; 2. Ardeleana; 3. Ţărăncuţa; 4. Căluşari; executate de gruparea stud. pentru păstrarea portului şi obiceiurilor strămoşeşti „Ardeleana".
4. Weber: Uvertură la Oberon, executată de „Gruparea filarmonică studenţească".
5. T. Popovici: Mă dusei şi eu la moară, cântec popular, executat de gruparea corală studenţească „Răsunetul Ardealului".

Deşteaptă-te Române!

5. PELERINAJUL DELA AVRIG

Universitatea „Regele Ferdinand I" a socotit că, în timpurile pe care le trăim, izolarea de corpul cel mare al naţiunii nu se poate admite. Păstrând neatins idealul său de ştiinţă şi de umanitate, ea a crezut că trebue să multiplice legăturile cu poporul din sânul căruia s'au ridicat slujitorii ei din toate timpurile. Avrig, — satul din care a plecat să-şi poarte mucenicia lui naţională ştiinţifică şi unde s'a întors să-şi închidă ochii, obosiţi de viaţă, dar luminaţi de o credinţă nemuritoare, — Gheorghe Lazăr şi Răşinari, satul în care şi-a găsit liniştea de totdeauna sufletul, închinat muncii neîntrerupte pentru propăşirea Românilor, al lui Andrei Şaguna, au fost ţinta a două pelerinaje.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In ziua de 23 Aprilie 1942 Universitatea Clujană s'a transportat, cu studenţii şi profesorii ei la Avrig. Ea a vrut să ducă acolo, la mormântul marelui înaintaş, prinosul său de recunoştinţă pentru jertfa lui neprecupeţită şi să afirme cu hotărîre identitatea de ideal a lui şi a ei: aceeaşi stăruinţă neobosită pe căile luminei, aceeaşi încredere nesdruncinată în tăria neamului românesc, aceeaşi hotărîre de a se jertfi pentru mântuirea lui.

Pelerinajul la Avrig n'a fost numai un prilej de a ne pleca cucernic în faţa unei mari figuri a trecutului: Lazăr este o putere vie, el trăeşte în noi toţi, el trăeşte în deosebi în învăţătorul român, şi pelerinajul nostru a mărit ca, înfrăţind soartea Universităţii Transilvane cu soarta şcolii satului Transilvan, să mărturisim reciproc botezul în apa sfinţită a aceloraşi năzuinţe.

Universitatea a înţeles în acelaş timp, ca unind cuvântului fapta, să se închine măririi trecute, dar să vadă şi realitatea prezentă. La apelul nostru, Ministerul Culturii Naţionale a arătat şi de data aceasta, ca totdeauna, aceeaşi largă înţelegere pentru gândul cel bun şi Dl Ministru Petrescu, care a onorat sărbătorirea cu prezenţa sa, a adus şcolii locale ca dar din partea Guvernului suma de 2.000.000 lei, necesară pentru terminarea construirii noului local.

Sărbătorirea a fost deschisă printr'un serviciu religios, oficiat la mormântul Marelui Invăţător, de I. P. S. Nicolae, Mitropolitul Ardealului. I. P. S. a deschis seria cuvântărilor şi în vorbe pline de cumpăt şi de simţire a arătat ce însemnează, pentru timpurile noastre, jertfa lui Lazăr.

Cuvântul Ministerului, rostit de Dl Ministru Petrescu, a mărturisit deopotrivă cultul pentru marile valori ale trecutului şi înţelegerea pentru nevoile prezentului.

La această sărbătorire s'a asociat şi biserica, învăţământul local, prin glasul părintelui Protopop Nistor, al D-lui Director al Şcoalei primare din Avrig, armata prin glasul D-lui Colonel Popovici, comandantul Uzinelor Mârşa precum şi Societatea Astra, reprezentată de Dl Inspector Ţeposu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Din partea studenţimii Universităţii „Regele Ferdinand I" au vorbit D-nii Pop şi Dăscălescu, iar în numele Universităţii au rostit câte o cuvântare Rectorul Iuliu Haţieganu şi Profesorul D. Popovici.

Publicăm în continuare cuvântările.

Discursul D-lui Rector

Dumnezeu a arătat în toate vremurile prin semne şi prin bărbaţi aleşi drumul pe care să inainteze naţiunea română. In întuneric i-a dat bărbaţi purtători de lumină, în războiu bărbaţi încinşi cu sabie.

Un trimis al lui Dumnezeu a fost şi Gheorghe Lazăr, care prin slova şi limba dacoromânească a trezit neamul la o nouă viaţă.

In ziua de Sf. Gheorghe, profesorii şi studenţii universităţii Ardealului am venit să ne închinăm memoriei marelui dascăl al neamului; am venit în satul naşterii lui, în satul românesc, isvor de viaţă românească; am venit ca să facem o mărturisire de voinţă şi de credinţă.

Mărturisirea de voinţă:

Voim să ne legăm prin serviciu şi sacrificiu de popor.

Mărturisirea de credinţă:

Credem în puterea şi nemurirea neamului, credem în victoria idealului naţional.

Prin această voinţă şi credinţă tineretul şi poporul, aceste două puteri mari se unesc organic şi pentru totdeauna într'o nouă viaţă închinată neamului şi ţării. Prin unirea acestor energii, naţiunea devine tânără, viguroasă şi de neînvins şi astfel poate să trăiască mai vibrant marele său ideal, *Unirea tuturor Românilor.*

Prin aceste legăminte şi trăiri, Universitatea exercită funcţiunea sa principală: *reînoirea vieţii naţionale;* începe opera sa evanghelică: *formarea noului Român.*

In faţa mormântului şi statuii marelui profet, luăm angajamentul solemn de a fi executorii fideli ai testamentului său, de a munci şi de a sacrifica totul pentru neam; şi de a arăta astfel lumii întregi că suntem de „neam împărătesc".

Satele muncitoare şi jertfelnice aşteaptă şi dela conducători muncă şi jertfă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Azi am venit să dăm dovadă că am înţeles sufletul lor. Prin înţelegerea Dlui Ministru Petrescu, comemorarea noastră este consfinţită printr'o faptă: D-sa vine ca să ajute terminarea şcolii din satul lui Gheorghe Lazăr.

Universitatea este recunoscătoare D-lui Ministru Petrescu că astfel a făcut posibilă pedagogia zilei de azi — universitatea din inimă românească zideşte o faptă din inimă românească.

Să rugăm pe Dumnezeu ca în ziua de azi să devenim pentru totdeauna învăţăceii lui Gheorghe Lazăr, aşa în cât Marele Dascăl din mormântul lui să poată zice din nou:

„Fericit este neamul acela care are credincioşi patrioţi şi oameni întru ştiinţă luminaţi".

Discursul D-lui Prof. D. Popovici.

Dacă Universitatea Clujană a luat hotărîrea să aducă tributul său de recunoştinţă memoriei marelui Lazăr, faptul a fost impus în primul rând de un puternic sentiment pe care începe să-l trăiască generaţia noastră: sentimentul solidarităţii cu istoria noastră, cu strămoşii noştri. Fie că li-s mormintele semănate pe câmpiile dunărene, fie că sângele lor a spălat drumurile Ar-

dealului, durerea lor vibrează în glasurile noastre, năzuinţele lor însufleţesc piepturile noastre, victoriile şi înfrângerile lor sunt stelele ce călăuzesc paşii noştri. Astăzi când, copleşiţi de durere şi revoltă, cuvintele au îngheţat pe buzele noastre, singure mormintele lor vorbesc. Şi acela, al cărui cuvânt răsună mai clar şi mai puternic, este mormântul în faţa căruia ne plecăm cu smerenie.

Lazăr răsare din negurile mitului şi apune în legendă: începând ca una din marile forţe morale ale neamului nostru, destinul lui a fost să sfârşească îmbrăcând sensul unuia dintre cele mai înalte simboluri. O vocaţie necruţătoare îl face să părăsească rosturile sale gospodăreşti şi să ia drumul cărţii la o vârstă la care alţii erau mult înaintaţi pe calea aceasta. Studiile din Transilvania îi deschid drumul către Viena, unde caută să adâncească teologia, dar unde se lasă ispitit şi de glasul, pe care secolul al XVIII-lea îl laicizase cu desăvârşire, al filosofiei. In preocupările sale figurează astfel nu numai teologia, căreia îi dă o atenţie particulară, ci şi filosofia emancipată a veacului al XVIII-lea, filosofia raţionalistă a *Luminilor*. Faptul acesta face ca Lazăr să îşi însuşească idealul politic şi social iosefinist, un ideal social la origine, dar care, în condiţiile speciale ale poporului român din Transilvania se converteşte în ideal naţional: formând o singură clasă socială, iobăgimea română alcătueşte aici naţiunea română. Acelaşi ideal animase şi activitatea marilor scriitori ai Blajului şi în numele lui ei toţi luptă pentru revendicări de ordin naţional şi pentru respectul demnităţii omeneşti. Această împărtăşire din luminile filosofice ale timpului era de natură să dea o bază mai largă protestatului lor naţional.

Toate lucrurile acestea duceau însă pe Lazăr sub legea aspră a istoriei, al cărei joc în contratimp făcea ca iosefinismului demofil să-i urmeze reacţiunea provocată de marea revoluţie franceză. Asemenea scriitorilor dela Blaj, Lazăr este un inactual, un spirit iosefinist într'o societatea antiiosefinistă. Din faptul acesta decurge tragismul ineluctabil ce îmbracă viaţa marelui profesor: continuând să reprezinte crezul societăţii anterioare, conflictul cu autoritatea devenea de neînlăturat. Explicaţiile curente văd în acest conflict persoanele cu scăderile lor: un profesor ambiţios pe de o parte, iar pe de altă parte un episcop incapabil să înţeleagă sbuciumul sufletesc al profesorului. Explicaţia prinde însă numai păturí secundare ale fenomenului. Episcopul ortodox al

Sibiului, asupra căruia apăsa răspunderea pentru un întreg popor, reprezenta un anumit moment din evoluţia istorică, în timp ce Lazăr reprezenta momentul opus acestuia. In episcopul Moga şi în profesorul Lazăr trăiau doi termini antinomici şi dialectica istoriei nu putea tolera coexistenţa lor. Istoria trebuia să suprime pe unul şi cel suprimat a fost Lazăr.

Niciodată însă o înfrângere n'a fost încărcată de roade mai binecuvântate decât aceasta. Nevoit să părăsească Transilvania, Lazăr merge la Bucureşti, unde împrejurările aveau să se dovedească favorabile pentru el. In societatea bucureşteană el găsea oameni capabili să-l înţelcagă sub toate raporturile. Unul dintre aceştia era, bunăoară, tânărul poet Iancu Văcărescu, el însuşi educat la Viena. Şi totuşi, între Lazăr şi dânşii erau diferenţe mari: cetindu-l ca exemplu, vlăstarul Văcăreştilor, îndrăgostit de poezie şi de viaţa uşoară, vedea societatea în alte colori decât fiul iobagilor ardeleni, a cărui tortură sufletească sporea pe măsură ce sporeau şi cunoştinţele sale. Amândoi trăiseră la Viena reflexele îndepărtate ale iosefinismului; însă în timp ce ele ajungeau adumbrite la marele boer, conştient de rosturile clasei sale sociale, Lazăr, nereţinut de considerente de ordin social, aspira întreaga lor febră revoluţionară. Dar convertirea idealului iosefinist în ideal naţionalist la Românii din Transilvania crea o zonă neutră, în care cei porniţi de jos şi cei născuţi foarte sus puteau lucra laolaltă. In aspiraţiile lui naţionale, Lazăr se întâlnea astfel cu marii boeri ai Munteniei şi activitatea lui avea să fie puternic susţinută de aceia.

La data când el sosea la Bucureşti, lupta politică împotriva Grecilor era pornită de un număr de boeri grupaţi în jurul Banului Constantin Bălăceanu. Bălăceanu era în acelaşi timp efor al şcoalelor din Principat şi în această calitate el trebuia să obldăuiască Academia grecească. In nicio altă împrejurare însă acest fin diplomat n'a dovedit o mai puternică pătrundere a situaţiilor decât atunci când a organizat desfiinţarea înaltei instituţii. In regim fanariot, suprimarea învăţământului grecesc era o operaţie care presupunea o abilitate particulară. Ceea ce nu se putea realiza printr'o luptă făţişe, se putea realiza printr'o ocrotire exagerată: alungându-i unii profesori, schimbându-i cât mai des pe ceilalţi şi modificându-i la intervale cât mai scurte organizarea, eforia lui Bălăceanu urmărea cu perseverenţă desfiinţarea Academiei greceşti.

Curentul antigrecesc exista aşa dar înainte de venirea lui Lazăr la Bucureşti; dar profesorul ardelean face mai mult decât să se încadreze acestui curent: el construeşte o bază teoretică reacţiunii antigreceşti care, la boerii din Muntenia, era mai mult de ordin sentimental. Şcoala întemeiată de el la Bucureşti nu este singura deschizătură de căi în ceea ce priveşte învăţământul in limba română peste Carpaţi: Seminarul dela Socola şi Şcoala de ingineri a lui Asachi introduseseră această limbă cu mult mai înainte. Iar în ceea ce priveşte cultura, şcoala lui Lazăr nu se putea ridica, în începuturile sale, până la înălţimea Academiei greceşti, care a cunoscut momente de strălucire, când putea sta cu cinste alături de Universităţile Occidentale. Mai mult însă: zestrea intelectuală a şcolii greceşti era atât de puternică, încât ea se impune şi şcolii lui Lazăr, care este nevoit să tolereze preocupările aceleia pentru filosofia sensualistă, deşi întreaga lui admiraţie era cucerită de filosofia lui Kant.

Nu în direcţia aceasta va trebui să se caute aşa dar marele rost al lui Lazăr în viaţa poporului român. Meritul său cel mare este altul: prin activitatea lui, el a contribuit într'o foarte mare măsură la elaborarea doctrinei naţionale române, în centrul căreia fixează ideea romană. Ideea romană dinamizase viaţa poporului român din Transilvania ea exista încă de mult la Românii de peste Carpaţi, dar existenţa ei era anemică, era amorfă. Şi rostul şcolii lui Lazăr a fost să creeze în jurul acestei idei aceleaşi stări de sentiment de care ea era înconjurată aici şi astfel să ridice, în faţa idealului elin al poporului grec, idealul roman al poporului său.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pe calea aceasta, Lazăr stabilea frontierele spirituale ale poporului român, pe care îl detaşa din comunitatea spirituală a Sud-Estului european. In acelaşi timp însă el contribuia esenţial la consolidarea noului plan pe care avea să se refacă unitatea spirituală internă a întregului popor român, unitate ce fusese asigurată vreme îndelungată de credinţa comună ortodoxă şi pe care Unirea dela 1700 o sfărâmase. Tot atât de puternic ca şi credinţa religioasă, idealul naţional avea să impună unora mari sacrificii şi să încordeze către o ţintă comună năzuinţele Românimii de pretutindeni.

Nimic nu este mai ilustrativ pentru căldura devotamentului său naţional şi pentru semnificaţia activităţii lui, decât scena finală dela Bucureşti. In clipa când părăsea capitala Munteniei ca

să vină să moară aici în satul natal, erau de faţă mai mulţi elevi ai săi. Slăbit şi culcat în căruţă, el are totuşi puterea să se ridice şi, în timp ce căruţa pleca, el binecuvântează oraşul de care să nu mă gândesc la un alt fapt, — la felul cum, câţiva ani mai târziu, învăţatul profesor grec Neofit Ducas părăsea Ţara Românească, ai cărei locuitori îl primiseră cu căldură şi care îl iubeau mai mult decât mulţi dintre Grecii lui. Se ducea şi el să moară în ţara lui; dar în clipa când părăsea Principatul, el nu găsea cuvinte de binecuvântare, ci numai blesteme. In aceste două momente avem două procese sufleteşti diferite, care subliniază două faze din istoria culturii române.

Piatră de hotar între aceste două epoci se ridică figura lui Gheorghe Lazăr, luptător fără teamă pentru cultură, făuritor al conştiinţei naţionale, simbol al luptei pentru unitate, şi mustrare vie a timpurilor noastre de destrămare sufletească. Amintirii lui ne închinăm.

6. RECEPŢIA ZIARIŞTILOR SLOVACI ŞI CROAŢI

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In ziua de 7 Mai 1942, a vizitat Sibiul o delegaţie de scriitori slovaci şi croaţi între cari D-nii Valentin Benjak, Ernst Bauer, Tom Smerdel, Zlatko Milkovici, Vladislav Kusan şi alţii întovărăşiţi de D-nul Valter Cisek, din partea Ministerului Propagandei Naţionale, Dl N. Herescu, preşedintele scriitorilor români, D-nul Ionel Teodoreanu, Dr. V. Voiculescu şi alţii.

La ora, 11 li s'a făcut o recepţie în sala festivă a Universităţii, în cadrul căreia au luat cuvântul Dl Rector I. Haţieganu, Dl profesor Emil Petrovici care a vorbit în limba slovacă şi croată şi câte un reprezentant slovac şi croat. S'au accentuat şi de o parte şi de alta solidaritatea indestructibilă ce leagă cele trei naţiuni prietene şi vecine.

La ora 1, s'a dat un banchet în cinstea oaspeţilor la Restaurantul Bulevard, prezidat de Domnul Rector Haţieganu.

La ora 3 oaspeţii au plecat la Sălişte, întovărăşiţi fiind din partea Universităţii de către Domnişoara Elena Eftimiu. La Sălişte li s'a făcut o primire oficială.

Seara la ora 8 li s'a oferit din nou un banchet la Hotel Bulevard.

In tot timpul vizitei a domnit o atmosferă însufleţită şi frăţească.

A doua zi oaspeţii au plecat spre Bucureşti pentru a lua parte la serbările de 10 Mai.

7. LEGIUIRI

Din punct de vedere al legiuirilor, învăţământul universitar se afla înainte de 23 Mai 1942 — data promulgării actualei legi — „sub imperiul unei babilonii", pentrucă învăţământul era condus „de un mozaic de dispoziţii", care ne mai având legătură organică între ele, produceau „o permanentă confuzie"[1]).

Intr'adevăr, legea învăţământului universitar promulgată la 22 Aprilie 1932 şi regulamentul general al acesteia[2]) care introducea şi Universitatea noastră[3]) în linia de conduită generală a legiuirilor ce aveau să guverneze unitar întregul învăţământ su-

---

[1]) A se vedea raportul Nr. 49621 din 4 Martie 1942 al D-lui Ministru al Culturii Naţionale şi al Cultelor către Dl Mareşal, din care se culeg câteva din datele prezentului capitol.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

[2]) Promulgat prin I. D. R. Nr. 3173/933, publicat în M. Of. Nr. 287 din 11 Decemvrie 1933.

[3]) Universitatea din Cluj, transformată în Universitate românească pe ziua de 1 Octomvrie 1919 prin Decretul Lege Nr. 4090 din 12 Septemvrie 1919, publicat în Mon. Of. Nr. 126 din 1919, a trecut succesiv şi parţial sub cârmuirea legiuirilor din vechiul regat. Astfel. de abia după 3 ani dela românizarea Universităţii maghiare din Cluj, se extinde prin Decretul Regal Nr. 4804 din 16 Noemvrie 1922 (Mon. Of. Nr. 184 din 1922) o parte din legea care guverna Universităţile din Bucureşti şi Iaşi încă din 1912 şi anume art. 72—95 care constituiau secţiunea III a legii învăţământului secundar şi superior (corpul profesoral universitar). La 4 Noemvrie 1924 se recunoaşte Universităţii noastre „calitatea de persoană juridică de drept public", (Decret Regal Nr. 3658 din 28 Oct. 1924, publicat în Mon. Of. Nr. 243 din 1924), iar prin Decretul Regal Nr. 2241 din 25 Iunie 1925 publicat în Mon. Of. Nr. 196 din 6 Sept. 1925, se extinde asupra Universităţii din Cluj şi dispoziţiile art. 106 şi 107 din legea învăţământului secundar şi superior, privitoare la personalul ştiinţific auxiliar. Rămâne deci ca pentru toate celelalte dispoziţii de organizarea Universităţii (cursuri, studenţi, taxe, administraţie şi în special alegerea Rectorului şi Decanilor) să se urmeze norme din vechiul regim adaptate regimului românesc, până la votarea legii din 1932. Datorită acestei lungi persistenţe a formelor vechi, unele din aceste forme se menţin şi azi în regimul nostru (cităm dintre cele mai de seamă, promoţiile de doctor şi textele latine ale diplomelor de doctorat)

perior, s'a aplicat integral un număr restrâns de ani. Cerinţe de ordin restrictiv au dictat „complectarea unor dispoziţii" prin legea publicată în Monitorul Oficial din 24 Martie 1937, după care a venit, aşa zisa „raţionalizare", a legii publicată în Monitorul Oficial Nr. 257 din 4 Noemvrie 1938[1]). Au urmat apoi câteva decrete legi[2]) destinate să coordoneze anumite situaţii, să limiteze unele drepturi sau să primenească cadrele.

Necesitatea unei stabilităţi în materie de legiuiri prin contopirea într'un tot organic a tot ce se prezenta disparat, anacronic, izolat sau contradictoriu, a dus la lunga încercare a elaborării unei legi armonioase şi complete, care începând imediat după legea de raţionalizare din 1938 şi ducând până la proectul de minuţioasă şi detailată examinare, elaborat de comisia prezidată de

---

[1]) Cu puţin înainte de această lege, se votase legea „pentru modificarea şi completarea unor dispoziţii referitoare la învăţământul superior" (Mon. Of. Nr. 186 din 13 August 1938) cu privire la pensionarea profesorilor şi dirijarea vieţii studenţeşti.

[2]) *a)* Decretul-Lege Nr. 3275 din 28 Septemvrie 1940 (Mon. Of. Nr. 228 din 1940) pentru pensionarea obligatorie a profesorilor din învăţământul superior la 65 ani şi abrogarea oricăror dispoziţii de excepţii;

b) Decretul-Lege Nr. 3460 din 14 Octomvrie 1940 (Mon. Of. Nr. 241 din 1940) pentru organizarea studenţimii în cadrul Statului Naţional Legionar;

c) Decretul-Lege Nr. 3670 din 31 Octomvrie 1940 (Mon. Of. Nr. 257 din 1940) pentru adaptarea învăţământului superior la structura Statului Naţional Legionar (revizuirea situaţiei întregului corp didactic).

d) Decretul-Lege Nr. 311 din Februrie 1941 (Mon. Of. Nr. 39 din 1941) pentru reorganizarea studenţimei după desfiinţarea regimului legionar;

e) Decretul-Lege Nr. 863 din 29 Martie 1941 (Mon. Of. Nr. 76 din 1941) pentru suspendarea din funcţie a personalului de orice categorie aflat în cercetări penale.

f) Decretul-Lege (legea Nr. 717) din 7 August 1941 (Mon. Of. Nr. 186 din 1941) pentru creearea de noi norme de punere în retragere sau în cadrul disponibil a întregului personal pendinte de Ministerul Culturii Naţionale şi al Cultelor.

g) Decretul-Lege (legea Nr. 921) din 16 Oct. 1941 (Mon. Of. Nr. 247 din 1941), pentru desfiinţarea unor catedre şi conferinţe şi suplinirea celor vacante;

h) Decretul-Lege Nr. 3134 din 11 Noemvrie 1941 (Mon. Of. Nr. 270 din 1941), pentru reînfiinţarea unor catedre şi conferinţe şi încadrarea titularilor (modificat prin D. L. Nr. 3228 Mon. Of. Nr. 276 din 1941).

i) Decretul-Lege Nr. 1189 din 22 Aprilie 1942 (Mon. Of. Nr. 94 din 1942), pentru revizuirea punerii în retragere sau a trecerii în cadrul disponibil (restrângerea efectului D. L. menţionat mai sus la lit. f.).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dl Profesor Emil G. Racoviţă, a preocupat deopotrivă pe toţi titularii departamentului, dar fără succesul definitiv realizat prin această lege.

Reînoind ţesăturile învechite, rectificând schimbările pripite, servindu-se de experienţa obţinută în materie de legiuiri universitare din orice parte şi ţinându-se seama de imperativele timpurilor noi, Legea No. 386 pentru organizarea învăţământului superior, promulgată prin decretul lege No. 1535 şi publicată în Monitorul Oficial No. 118 din 23 Mai 1942, aduce mult dorita stabilitate în organizarea şi îndrumarea învăţământului superior.

Care sunt tresăturile ei generale? Le rezumăm:

1. Delimitarea autonomiei universitare în faţa puterii executive, astfel ca rolul acesteia din urmă să-şi menţie pe deplin autoritatea.

2. Legitimarea autorităţii votului ca fundament al vieţii universitare clădită pe voinţa Facultăţilor în aspectele ei de seamă.

3. Stabilirea unui „sistem de grade didactice simplu şi coherent".

4. Raţionalizarea şi precizarea în toate amănuntele a modalităţilor de recrutarea corpului didactic, cu tendinţa de a facilita întrarea şi activarea în învăţământ a elementelor de valoare. In acelaş timp s'a prevăzut şi o „repetată verificare" a meritului de a rămâne în cadrele corpului didactic universitar.

5. Soluţionarea problemei asistenţilor după necesităţile facultăţilor.

6. Primenirea corpului didactic universitar cu forţe tinere, fără însă ca prin aceasta drepturile celor în etate să fie uzurpate. „Limita de vârstă a fost fixată în analogie cu alte bresle intelectuale" şi cu situaţia specifică a Universităţilor.

7. Ca inovaţii, legea prevede „un nou sistem pentru a se trece o catedră direct din mâna profesorului care se retrage în acea a titularului care înlocueşte; organizarea tineretului universitar; înfiinţarea cursurilor comune mai multor facultăţi cu scop ştiinţific sau educativ", iar în ce priveşte recrutarea corpului didactic profesoral s'a realizat o armonizare a principiului ştiinţific, (comisii de recomandare) ca cel al autonomiei universitare (votul Consiliilor).

8. In fine această lege înglobează toate şcolile de învăţământ superior cu nota specificată a fiecăreia şi este însoţită de un „ta-

blou enumerativ al catedrelor şi conferinţelor dela toate facultăţile şi şcolile superioare din ţară".

Aplicată cu obiectivitate şi interes susţinut pentru desăvârşirea scopului ei, această lege ce se întemeiază pe experienţă şi realitate, nu va întârzia să-şi arate roadele ei bune, pentru care însă, n'ar trebui să se omită stabilitatea, adică permanenţa ei în timp.

8. RECEPŢIA D-LUI PROF. MIHAI A. ANTONESCU, VICE-PREŞEDINTELE CONSILIULUI DE MINIŞTRI

Inaltele vizite de care s'a bucurat Universitatea noastră în acest an, au culminat cu recepţia D-lui Prof. *Mihai A. Antonescu, Vicepreşedintele Consiliului de Miniştri,* în ziua de 31 Mai 1942. In acea zi, Sibiul a îmbrăcat haină de sărbătoare. Flamurile tricolore însoţite de steagurile aliate, ce împânzeau întregul oraş, au dat un prestigiu naţional festivităţilor organizate pentru primirea la Universitate a D-lui Prof. Mihai A. Antonescu şi sărbătorirea „preotului" român la mormântul lui Andrei Şaguna din Răşinari. Iată succesiunea festivităţilor:

Digitized by Babeş-Bolyai University Library, Cluj

Sosirea delegaţiei studenţilor Universităţii din Bucureşti şi Iaşi.

După sosirea delegaţiei studenţilor dela Facultatea de Ştiinţe şi dela Politehnica din Timişoara în seara zilei de 30 Mai 1942 — delegaţie condusă de Dl Decan al Facultăţii de Ştiinţe, Prof. D. V. Ionescu, — studenţimea sibiană avea să primească în ziua de 31 Mai 1942 delegaţia, un grup de 400 studenţi dela celelalte două universităţi surori, care întorcea vizita studenţilor noştri în capitală cu ocazia „săptămânii universitare" dela începutul lunei Mai.

La sosirea trenului studenţesc bucureştean pe pământul sbuciumat al Ardealului, o delegaţie restrânsă de studenţi sibieni au îmbrăţişat pe colegii lor din capitală în numele întregei studenţimi ardelene. In numele delegaţiei, Dl Grigore P. Poruţiu, student la Facultatea de Medicină, le urează bun sosit, cu următoarele cuvinte:

„Studenţii Universităţii „Regele Ferdinand I" din Cluj, azi

în pribegie, vă aduc prin noi primul lor salut, la această graniță de altă dată, pe care dreptatea istorică și eroismul armatei au mutat-o acolo unde este marginea nemului românesc. Fiți bineveniți pe pământul Ardealului, care așteaptă acum din nou, pentru a vă putea primi, cu aceeași dragoste".

Trenul special al grupului studențesc ce venea dela București, a sosit la Sibiu la ora 10. Delegația studențească era condusă de Dl Prof. univ. Vrânceanu, prețedintele Oficiului Universitar-București, asistat de secretarii Facultăților bucureștene. La intrarea trenului în gară, fanfara Liceului „Gh. Lazăr" din Sibiu intonează „Deșteaptă-te Române". Intr'un legitim și vioiu entuziasm studenții bucureșteni se îmbrățișează cu colegii lor sibieni, cu aleasa bucurie a revederii. Din partea Universității noastre, grupul studențesc oaspe a fost primit de Dl Conf. N. Mărgineanu, Dr. D. Todoranu, directorul Oficiului Universitar-Sibiu și Dl Ciortin Horațiu, student, care le-a urat un călduros și semnificativ bun venit, — după care, conform programului, studențimea încolonată, în rânduri de câte trei, în frunte cu fanfara Liceului „Gh. Lazăr", s'a îndreptat spre palatul central al Universității.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cuvântarea D-lui Prof. Dr. Iuliu Hațieganu, Rectorul Universității.

Aclamată de publicul sibian, coloana studenților ajunge la universitate, unde se aliniază în front în fața rectorului și a membrilor corpului profesoral, care îi întâmpină. După aclamațiuni și manifestații naționale, la care se asociază din toată inima și publicul din localitate, d. *Rector Iuliu Hațieganu* le urează bun sosit, dând expresie bucuriei Ardealului de a primi pe studenții din București la serbările acestei zile.

„Acest prilej, — spune Dl Rector Hațieganu, — trebue să ne dea putere și învățătură ca să pășim hotărît pe drumul marelui nostru ideal național. Ardealul vă primește cu dragoste căci el este pământul solidarității și al fraternității. Deși este azi îndurerat, armele lui spirituale sunt gata să sprijinească oricând pe cele materiale, pentru împlinirea idealului la care zilnic ne gândim cu toții".

D. Rector Iuliu Hațieganu elogiază apoi spiritul naționalist al tineretului care a avut totdeauna înainte, imaginea sfântă a

patriei. România de mâine va fi așa cum a văzut-o tineretul: mare, puternică și eternă. Căci ori de câte ori idealul unei națiuni trăește viu în toate conștiințele, el poate fi considerat aproape realizat.

In numele universității din București, Dl Prof. Vrânceanu a mulțumit D-lui Rector Hațieganu pentru frumoasa și calda primire de care s'au bucurat, asigurându-l că studenții din Capitala Țării nu vor uita niciodată cuvintele sale care coboară de pe acum în suflete, imaginea măreață a zilei de mâine.

In numele studenților din Capitală, a răspuns studentul Ionel Cofariu, subliniind faptul că sufletul tineretului, care își varsă cu generozitate sângele pe front, va fi întotdeauna la înălțimea chemării sale. După aceea, studenții au fost conduși la locurile de găzduire, unde au luat masa de amiază.

Sosirea la Sibiu al D-lui Prof. Mihai A. Antonescu, Vicepreședintele Consiliului de Miniștri.

La orele 11,30, autoritățile militare și civile ale orașului, au plecat la aeroport pentru a eși în întâmpinarea D-lui *Prof. Mihai Antonescu,* Vice-Președintele Consiliului de Miniștri care sosia dela București cu avionul. Deasemenea se aflau pe aeroport Dl *Prof. Al. Marcu,* Subsecretar de Stat al Propagandei, Dl *C. Dănulescu,* Subsecretar de Stat la Muncă, *Dl Petre Strihan,* Subsecretar de Stat la Interne, Dl *General V. Iliescu,* Subsecretar de Stat la Educația Națională, și Dl *Al. Bădăuță,* Secretar General al Ministerului Propagandei sosiți de cu seară sau în cursul dimineții la Sibiu.

Din partea armatei au eșit în întâmpinarea oaspeților D-nii *General de Corp de Armată Macici, General de Divizie Pleniceanu* și numeroși ofițeri superiori, iar din partea autorităților locale Dl *Col. Vasile C. Mihăilescu, Prefectul județului, Dl Albert Dörr, Primarul Municipiului, Dr. Mitea,* ajutor de primar, etc.

Avionul aterizează ușor pe aerodrom și din interiorul lui descind Dl Prof. Mihai Antonescu, Dl General Pantazi, Ministrul Apărării Naționale și Dl General Jienescu, Subsecretar de Stat al Aerului. Compania de onoare prezintă armele și după trecerea ei în revistă, Dl Colonel Vasile C. Mihăilescu rostește următoarele cuvinte de bun sosit:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Domnule Prim-Ministru, judeţul Sibiu, cuib al unui românism de înălţătoare tradiţii naţionale, şi-a îmbrăcat azi haina de sărbătoare, pentru a Vă primi pe D-Voastră şi pe D-nii Miniştri care Vă însoţesc. In numele cetăţenilor judeţului Sibiu, care se simt mândri de onoarea ce li se face Vă zic: bine aţi venit!".

Dl Dr. Albert Dörr, Primarul Municipiului, salută pe Dl Prof. Mihai Antonescu în numele cetăţenilor oraşului, exprimând devotamentul lor neprecupeţit faţă de Stat şi faţă de Mareşalul Antonescu. „Data acestei vizite, — spune Dl Primar — va avea o importanţă istorică pentru viitor, iar noi o trăim de pe acum cu toată căldura sufletelor noastre.

„Suntem mândri că avem un Prim-Ministru tânăr şi credem în puterea lui de înfăptuire".

După ce s'a întreţinut câteva minute cu cei prezenţi, Dl Prof. Mihai Antonescu a plecat spre universitate, unde era aşteptat de Senatul universitar, de un numeros public din localitate şi de delegaţiile studenţimii.

Recepţia dela Universitate.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

La apariţia automobilelor în faţa Universităţii, studenţimea sibiană şi bucureşteană a făcut o însufleţită manifestaţie de simpatie D-lui Prof. Mihai Antonescu şi membrilor guvernului. In faţa portalului, Domniile lor sunt întâmpinaţi de I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae al Ardealului, de Dl Prof. Iuliu Haţieganu, Rectorul Universităţii şi de Decanii tuturor Facultăţilor în robe. Iluştrii oaspeţi sunt conduşi apoi, în ecoul care se răspândeşte departe peste oraş, al aclamaţiilor mulţimei, în sala Senatului universitar, unde s'au întreţinut cu profesorii Universităţii, despre problemele acestei instituţiuni de cultură a Ardealului.

A urmat în sala de lectură a bibliotecii, o înălţătoare solemnitate academică, la care a participat tot ceeace Sibiul are mai ales, precum şi delegaţii studenţimii din ţară.

In momentul în care, însoţiţi de I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului şi de Dl Rector Iuliu Haţieganu, Dl Prof. Mihai Antonescu şi membrii guvernului au intrat în sală, asistenţa le-a făcut o afectuoasă şi îndelungată manifestaţie de simpatie.

Discursul D-lui Prof. Dr. Iuliu Haţieganu, Rectorul Universităţii.

Luând cuvântul în numele Universităţii, Dl Rector Iuliu Haţieganu, adresându-se D-lui Vice-Preşedinte al Consiliului, a rostit următorul discurs:

„Universităţile sunt organismele cele mai vii şi cele mai sensibile ale vieţii naţionale. Ele fiind o parte importantă a vieţii colective participă hotărâtor la procesul acţiunilor naţionale.

Universitatea „Regele Ferdinand I" din Cluj — simbol al marei uniri — având misiunea sfântă — de afirmare a spiritualităţii româneşti pe plaiurile unde s'a născut şi a trăit în veacuri neamul nostru — în refugiu a devenit cetatea spirituală a voinţei şi luptei pentru idealul naţional.

Universitatea noastră din primele zile ale refugiului — fără pauză — a pus în mişcare toate marile sale funcţiuni — cercetarea ştiinţifică — instrucţia, educaţia, extensiunea culturală — viaţa studenţească a continuat munca sa într'un ritm şi mai viguros şi mai armonic. Lovitura arbitrară fără conţinut de dreptate şi fără respect de realitate — în loc să doboare — a zguduit sufletul universitar — făcându-l mai vibrant — mai puternic — mai mândru şi mai unitar.

Invăţământul din aceşti doi ani la Sibiu a fost dus la cele mai mari înălţimi din cele două decenii de existenţă universitară, iar studenţimea încadrată într'o muncă culturală, artistică şi sportivă a adus aerul proaspăt al tinereţei în zidurile universităţii, într'un elan, entusiasm şi optimism fără precedent în analele universitare.

Domnule Vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri,

Universitatea noastră graţie muncii profesorilor — a personalului didactic ajutător — a studenţilor şi fără „marile zidiri ale Clujului" este în ascendentă activitate creatoare demonstrând adevărul etern că spiritul este deasupra materiei — şi că nu Clujul a făcut strălucirea Universităţii Daciei Superioare — ci sufletul românesc a ridicat Clujul la înălţimea — pe care nu a avut-o niciodată în Transilvania. Sufletul mare universitar — a trăit la Cluj — iar la Sibiu — acelaş suflet — deşi adânc revoltat şi îndurerat — s'a manifestat şi mai plin de vigoare.

Manifestarea aceasta a fost posibilă mai ales graţie viziunei clare a Domnului Mareşal Antonescu. Domnului Mareşal Antonescu trebue să-i atribuim acest miracol naţional — miracolul Universităţii clujene — care în câteva zile a luat fiinţă în oraşul mitropolitan şi Astral al Sibiului. Alungată în Septemvrie — după 2 luni, în Noemvrie, — deschide porţile sale tineretului român — iar azi după doi ani de pribegie este la înălţimea universităţilor surori din ţară. S'a dovedit astfel şi trebue să repet — ca să se audă — că nu zidurile ungureşti au făcut universitatea românească a Ardealului — ci puterea spiritului creator românesc a dat viaţă acestei universităţi, care azi în cadre mai modeste desvoltă o activitate înaltă ştiinţifică şi culturală. Această activitate a primit noui puteri — cereşti şi pământeşti — în această reşedinţă mitropolitană pe care marele Archiereu Nicolae a transformat-o în reşedinţa cea mai palpitantă a revendicărilor noastre naţionale, iar noi fideli marelui ideal am înţeles cuvintele Domnului şi suntem gata de-a le duce la înfăptuire.

Vă rog Domnule Vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri — ca să binevoiţi a fi interpretul acestor sentimente şi să exprimaţi Domnului Mareşal Antonescu, Conducătorul Statului recunoştinţa întregului Ardeal — pentru această mare înfăptuire — adevărat miracol al puterii sufletului românesc — miracol — care s'a făcut sub bagheta dătătoare de viaţă a Conducătorului Statului.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Domnule Vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri,

Nu intenţionez să Vă expun întreaga şi variata activitate ai acestei universităţi — Domnia Voastră care aţi urmărit cu iubire şi cu înţelegere toate manifestările ei şi care aţi participat la viaţa noastră din primele zile ale existenţei sibiene — cunoaşteţi fiinţa noastră universitară. Azi — când o nouă lege dă posibilitate de reîmprospătare a cadrelor şi dă asigurare apărării prestigiului universitar — suntem convinşi — că Universitatea noastră în noua atmosferă — va merge cu un pas mai înainte.

Prezenţa Domniei Voastre între noi este un nou semn al solicitudinii conducerei de stat pentru universitatea noastră şi pentru problema vitală a Transilvaniei.

In numele profesorilor şi studenţilor Vă mulţumesc, — că ne-aţi onorat cu prezenţa Dvs. şi membrilor Guvernului — la

mica noastră sărbătoare universitară. Prezenţa Domniei Voastre, a Guvernului şi a studenţilor dela toate universităţile din ţară — fac, ca sărbătoarea noastră universitară — să se transforme într'o sărbătoare naţională. Domnule Vicepreşedinte, prin dragoste ferbinte de neam, prin pasiunea ce o depuneţi zi de zi pentru problema Ardealului — prin iubirea caldă ce o aveţi faţă de tineretul universitar — prin aceste puteri spirituale — aţi făcut şi azi — ca în această incintă universitară — adunând pe fii tuturor provinciilor româneşti — şi pe fii Ardealului de Nord, să trăim clipa României Mari — clipă — pe care generaţiile de azi suntem datori să o transformăm în eternitate. In aceste zile de suferinţă la vest şi de eroism la est — naţiunea română trăieşte adânc marele ideal naţional.

Vă mulţumim că aţi dat prilejul universităţii noastre — fidelă marilor probleme ale Ardealului şi idealului naţional — să se integreze şi mai organic în viaţa neamului şi să fie campioană luptei pentru realizarea idealului naţional. Noi am înţeles şi am executat comanda Mareşalului enunţată la deschiderea Universităţii, „Universitatea trebue să fie făclia — care despică drumul viitorului naţional — să fie amvonul din care pornesc credinţe vii".

Digitized by Babeş-Bolyai University Library, Cluj-Napoca

Cuvântul Studenţimii

In numele studenţilor localnici ia apoi cuvântul Dl *Radu Stanca,* rostind următoarele:

„Salutându-Vă în mijlocul ei, D-le Vice-Preşedinte al Consiliului, Domnilor Miniştri şi iubiţi colegi, — studenţimea ardeleană Vă cere permisiunea să vadă, dincolo de rosturile imediate ale manifestării culturale de astăzi, în vizita Domniilor Voastre, un rost naţional, mult mai profund decât s'ar putea părea şi mult mai evident decât s'ar putea crede. Acesta este: întoarcerea obştei româneşti, la matca adevărată, la toate brazdele întinderii româneşti.

Păstrătorii unei ţinute intelectuale şaguniene, dar şi continuatorii tradiţiei lui Avram Iancu, studenţii ardeleni îngemănează azi în sufletele lor cultul marilor porunci ale adevărului şi imperativul sfânt al dreptăţii, în care au crezut deopotrivă şi studenţii dela 1848 şi cei dela 1877 şi cei din 1916.

Cu aceste cuvinte ale sincerităţii nostre, Vă spunem din tot sufletul: Bine aţi venit!".

A luat apoi cuvântul Dl Prof. Mihai Antonescu, Vice-Preşedintele Consiliului, al cărui discurs îl redăm mai jos:

Discursul D-lui Prof. Mihai A. Antonescu, Vicepreşedintele Consiliului

Inalt Prea Sfinte,
Domnule Rector,
Domnilor Decani,
Domnilor Profesori,
Studenţi dragi,

Guvernul Mareşalului desrobitor se cinsteşte luând parte azi la sărbătorirea bisericii şi a Universităţii Ardealului nostru. (Aplauze).

Nu este în această participare numai voinţa de a mărturisi grija şi considerarea noastră pentru două instituţiuni de frunte ale vieţii noastre naţionale.

Ci, în această participare vă rog să vedeţi cinstirea pe care Guvernul o face Ardealului însuşi. (Vii aplauze).

Ardealul nu este pentru noi un pământ, un teritoriu, o provincie.

Ardealul este istoria naţională însăşi.

Pe pământul Ardealului, ne-am zămislit fiinţa atunci când două mari imperii: Imperiul Dac şi Imperiul Roman s'au înfruntat şi din moartea lor ne-am născut noi, straje a acestei glii.

Pe pământul Ardealului, în codrii Carpaţilor noştri de totdeauna, veac de veac, Neamul nostru a înseilat suferinţă de suferinţă, atunci când cotropirile asiatice deslănţuiau potopul lor de întuneric asupra bătrânei civilizaţii a continentului.

Ieri ca şi azi.

Din acelaş creştet de viaţă românească, din Carpaţii Ardealului a pornit descălecarea voevozilor noştri şi prin lupta lor zidirea Principatelor Româneşti care au răsfirat Neamul pe plaiurile Munteniei şi ale Moldovei, pe întinsul Dunării şi al Mării Negre. (Aplauze).

Tot aci în inima Ardealului, în Alba-Iulia şi-a înfipt în istorie misiunea lui de ziditor al unităţii noastre Mihai Vodă Viteazul, atunci când, împlinind un rost european de apărare creştină a civilizaţiei şi de unire cu împăratul german împotriva năvălitori-

lor, a aşezat pentru veacuri nu numai unitatea noastră creştină, dar însuşi sensul destinului nostru naţional. (Aplauze).

Aci pe pământul Ardealului, în zumzetul clopotelor ridicate de credinţa noastră creştină, Biserica Ardealului, păstrătoarea de suflet a unui Neam obidit, a ridicat catapetesme de mândrie şi a renăscut Neamul în suferinţă, deschizându-i drumul dreptăţii prin cuvântul amvonului şi în răsunetul şcoalei româneşti.

Deaceea, Ardealul nu este un pământ, o provincie.

Ardealul suntem noi toţi, este istoria noastră, este sufletul nostru însuşi. (Aplauze furtunoase).

Ceea ce este pământul Rinului cu tradiţiile lui, cu mitologia lui pentru Marele Popor German, ceea ce sunt şi vor rămâne Munţii Berchtesgadului pentru luptătorii lui Adolf Hitler, este şi rămâne pentru noi pământul Carpaţilor noştri. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Iubim Ardealul.

Şi cum o mamă îşi adoră pruncul pe care aducându-l pe lume i-a dat cea mai mare suferinţă, ne este scump Ardealul, pentrucă el este leagănul suferinţelor noastre. (Vii aplauze).

Năframa Neamului în care plânsetul veacurilor s'a adunat şi ne-a spălat suferinţa, este plină de lacrimile Ardealului nostru.

De aceea, trebue să vedeţi prezenţa Guvernului la această sărbătoare a Universităţii Ardelene, ca o cinstire naţională, ca o cinstire a Ardealului însuşi (vii aplauze).

Să nu aşteptaţi dela mine azi mărturii şi declaraţii.

Noi nu măcinăm cuvintele prin repetiţia lor nefolositoare şi nici nu le repetăm pentru a ne închipui numai aşa că credem în ele.

Lăsăm altora să facă din cuvinte instrumente de viaţă naţională (aplauze).

Noi nu participăm la istorie prin cuvinte, ci prin fapte, prin jertfă şi prin sânge.

Aceasta este contribuţia noastră la zidirea Europei Noui.

Aceasta este misiunea noastră şi preocuparea noastră în ceasul de faţă.

Ducem o luptă sfinţită pentru apărarea onoarei şi drepturilor noastre, pentru a apăra credinţa noastră creştină, pentru a apăra Europa de primejdia năvălirilor asiatice, cum au făcut-o totdeauna strămoşii noştri, pentru a prăbuşi întunericul comunismului cum ne porunceşte ceasul de faţă.

Deaceea, misiunea noastră, destinul nostru în acest ceas românesc, vă rog să înţelegeţi că stă în mâna ostaşului român.

Toate cuvintele pentru a ne rosti credinţele şi toată fapta pentru a ne apăra drepturile, nu se scriu cu cerneală şi nu se împlinesc prin vorbe, ci sângele jertfei şi al onoarei noastre clădeşte pentru noi. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Aci în Cetatea Ardealului de credinţă religoasă şi de luptă naţională, noi spunem răspicat nu numai că nu ne împotrivim prin cuvinte la ridicarea Europei viitoare din dreptate şi onoare, dar considerăm că această zidire este crezul vieţii noastre insuşi.

Noi luptăm pentru pământ şi pentru lege, pentru dreptate şi pentru viitorul de drepturi al Neamului nostru;

Dar în acelaş timp noi luptăm pentru unitatea Europei şi pentru salvarea ei din primejdia cotropirii slave din Răsărit şi a haosului comunist.

Şi săvârşind acest lucru, împlinim nu numai rostul nostru de azi şi porunca ceasului românesc de faţă, ci porunca noastră de veacuri. (Vii aplauze).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Fiindcă cei mai mari Voevozi pe cari i-a dat Neamul, Mircea, Ştefan cel Mare, Mihai Vodă Viteazul şi însuşi românul Huniade, toţi aceştia au ştiut să unească Crucea şi Spada şi să lupte pentru drepturile Neamului nostru, luptând în acelaş timp pentru creştinătate.

Azi urmăm aceeaşi luptă sfinţită.

Iar mâine vom aduce la zidirea Europei noui spiritul nostru de credinţă, puterea noastră de muncă, voinţa noastră de faptă şi nu cuvinte. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Cinstirea de azi a Universităţii este ea însăşi o mărturisire că Neamul întreg ştie, cu toată povara zdrobitoare a războiului, să-şi adune depe acum elemente de viaţă care vor sta mâine temelie la ordinea Europei drepte. (Aplauze).

Universitatea aceasta face dovada că Neamul Românesc ştie şi din prăbuşire să se înalţe şi din cioburile pribege, să se readune şi să-şi reintemeeze temelii pe care să-şi reazime viaţa spirituală. (Aplauze).

Intr'un an numai, D-voastră, Universitate pribeagă, v'aţi regăsit puterea de a întemeia aci, în Sibiul trecutului nostru, o nouă aşezare, dând exemplu şi înăuntru şi în afară de puterea de creaţie şi de organizare românească.

D-voastră aţi afirmat prin această înfăptuire că spiritul Uni-

versităţii şi unitatea românească este neatinsă şi rămâne nedeslipită de destinul naţional şi de misiunea ardeleană a acestei Universităţi Româneşti.

Aceasta arată tuturor că Neamul Românesc este un Neam de faptă, de linişte şi de organizare, că Neamul îşi cinsteşte Şcoala şi Biserica şi că acestea slujesc Neamul nu prin cuvinte, ci prin fapta lor zilnică.

Tu Universitate rătăcitoare, D-voastră profesori şi D-voastră studenţi care purtaţi în cuget stigmatul aspru al desrădăcinării, arătaţi că Neamul Românesc ştie şi din suferinţă să-şi facă puteri de împlinire, iar din sângele desrădăcinării toarce puteri de credinţă prin care se înalţă onoarea soldatului român şi se varsă sângele lui pentru Europa de mâine, pentru Europa de dreptate şi de onoare. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Decorarea Rectorului Universităţii şi Decanilor Facultăţilor

La sfârşitul festivităţii, Dl Vice-Preşedinte al Consiliului de Miniştri a decorat pe Rectorul Universităţii şi pe Decanii Facultăţilor, rostind următoarea cuvântare:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Domnule Rector,
Domnilor Decani,

„Sunt fericit că pot, în numele Majestăţii Sale Regelui şi al Guvernului Mareşalului Antonescu, să vă remit insemnele ordinului Coroana României în gradul de Mare Cruce, pe care M. S. Regele vi l-a acordat în urma propunerii Guvernului, ca o mărturie de recunoştinţă pentru opera Dvs. de zidire a Universităţii noastre pribege, aci, în Sibiul suferinţelor româneşti.

Vă rog D-le Rector, să vedeţi în această cinstire un semn care vi se adresează nu numai Dvs. personal şi Universităţii, ci o recunoaştere a puterilor Neamului nostru însuşi de a-şi face din suferinţă şi din prăbuşire, temeiuri noi de viaţă.

Această Universitate este o pildă de organizare şi de creaţie. Cine vrea să vadă ce poate spiritul românesc să împlinească într'un an tragic şi plin de încercări, să vină aici.

D-le Rector, aşi voi să încep azi, aci la Sibiu, o tradiţie nouă în Universitatea noastră.

Am făcut la Bucureşti inaugurarea tradiţiei studenţeşti prin

săptămânile universitare, care leagă aşa de sănătos tineretul nostru de pretutindeni, într'o manifestare naţională.

Aşa cum am afirmat recent, la Inalta Curte de Casaţie, decoraţiile şi ordinile în regimul Mareşalului Antonescu nu sunt simple formalităţi convenţionale sau mărturisi de recunoştinţă pe care să le înregistreze numai Decretul şi care să se adreseze numai individual pentru a răsplăti meritele personale ale unui slujitor al Statului. Decoraţiile sunt mai presus de orice instrumente educatoare pentru deosebirea meritelor şi afirmarea elitelor naţionale.

Deaceea, inaugurez azi, aci la Sibiu, o tradiţie nouă în decernarea ordinelor;

Şi vă rog să-mi propuneţi D-le Rector, ca toţi capii de promoţie studenţească din acest an; dela Universitatea Dvs., să fie propuşi pentru decorare;

Eu voi ruga pe M. S. Regele să cinstească aceste elemente de elită ale nouei generaţii, pentru fapta lor universitară, nu pentru a le răsplăti îndatoririle pe cari trebue să le împlinească, ci pentruca depe acum să constitue exemplele de elită ale generaţiei lor, pe care Regele însuşi şi Guvernul voeşte să le cinstească în semn educator de cinstire şi încurajare a meritelor naţionale.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Deaceea, aştept dela dvs. propunerile, prin care tineretul culturii noastre să simtă că Statul de azi, Statul Mareşalului Antonescu, este un Stat de cărturari, nu numai în afirmaţiuni de cuvinte sau în zidiri de aşezăminte, că Statul acesta este un Stat de cultură şi prin modul cum vrea să sprijine, să încurajeze formarea elitelor naţionale, deosebind pe cei cari întrunesc merite spirituale excepţionale din chiar răsăritul vieţii lor".

La părăsirea palatului Universităţii, Dl Prof. Mihai Antonescu şi membrii guvernului au fost îndelung şi repetat aclamaţi de studenţime. Domniile lor s'au îndreptat apoi spre Palatul Metropolitan, unde au fost oaspeţii I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae al Ardealului.

9. PELERINAJUL DELA RĂŞINARI

Descinzând pentru a doua oară, în cursul acestui an, în mijlocul poporului, Universitatea „Regele Ferdinand I" din Cluj a organizat în ziua de 31 Mai 1942, o mare festivitate la mausoleul lui Andrei Şaguna din comuna Răşinari pentru a sărbători pe

„Preotul" Român. Stâlp de rezistenţă şi de luminare a românismului, „preotul" român a reprezentat una din forţele de temelie, care au asigurat unitatea şi mai ales dăinuirea noastră în hotarele sbuciumate ale Transilvniei.

Prezenţa D-lui Prof. Mihai Antonescu, Vice-Preşedintele Consiliului de Miniştri, a I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae a Ardealului, a membrilor Guvernului ce au participat la recepţia dela Universitate în aceeaşi zi, a delegaţiilor studenţeşti dela Universităţile din ţară şi a corpului profesoral şi studenţesc al Universităţii noastre, a ridicat închinarea dela mausoleul marelui Andnei Şaguna la înălţimea unei manifestaţii naţionale, iar prezenţa D-lui Ministru al Apărării Naţionale — în ceasurile de permanentă veghe la graniţele răsăritene ale ţării, — a adus Ardealului speranţa neclintită a realizării dreptelor revendicări din spre Apus.

In această zi de mare sărbătoare, drumul dintre Sibiu şi Răşinari a fost mai plin ca oricând de suflul tinereţii studenţeşti înfrăţite în zarea aceluiaşi ideal.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pregătită de Universitate şi organizată în amănunt cu stăruitoare râvnă şi pricepere de Dl Al. Bădăuţă, secretarul general al Ministerului Propagandei, festivitatea dela Răşinari a însemnat un moment de înaltă afirmare a trăirii în raza aceluiaşi ideal, care aduce în frământata istorie contemporană amintirea luptelor biruitoare din trecut, integrând în continuitatea miraculoasă a neamului nostru eforturile generaţiilor şi tuturor straturilor sociale de azi.

Incă dela ora 14, în ziua de 31 Mai 1942, de-a-lungul parcursului pe care are să-l străbată maşina D-lui Vice-Preşedinte al Consiliului, sunt înşiruiţi într'o ordine pitorească, bătrânii fruntaşi ai comunei Răşinari, Reuniunea femeilor, meseriaşii, pompierii, apoi şcolile de copii şi grădiniţele. Toate se efectuiază în cea mai perfectă ordine şi nici cel mai mic incident nu tulbură armonia serbării. Rând pe rând sosesc, profesorii Universităţii şi ai Academiei Teologice, corul teologilor, ofiţerii superiori ai garnizoanei, etc. Un sobor numeros de preoţi prezidat de I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae, va oficia parastasul dela mormântul lui Şaguna şi în jurul baldachinului mitropolitan archimadritul vicar T. Scorobeţ, consilierii mitropolitani Cioran, Greavu, Cândea şi potopopii Aurel Nanu, Borcea şi Mihail Neagu, fac ultimele pregătiri pentru pornirea cortegiului de pelerinaj. Splendide coroane

de flori sunt aduse cu o maşină pentru a fi depuse pe mormânt, din partea *M. S. Regelui Mihai I,* din partea *Conducătorului Statului, a Guvernului,* etc., etc.

La sosirea în localitate a D-lui Rector al Universităţii, Prof. Dr. I. Haţieganu, Dl Primar *Şerban Ilcuş* îl salută în numele comunei, şi apoi întreaga asistenţă, se pregăteşte pentru primirea membrilor Guvernului. *Dl Vicepreşedinte al Consiliului* soseşte însoţit de *I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae* şi corul teologilor intonează imnul „Pe stăpânul".

In numele locuitorilor comunei, primarul Ilcuş oferă apoi pâine şi sare iluştrilor oaspeţi, urând, în cuvinte potrivite şi calde, bun sosit Inaltului Arhiereu, Vice-Preşedintelui Consiliului şi mebrilor Guvernului.

Se formează apoi cortegiul de pelerinaj, în frunte cu fanfara care cântă imnuri funebre, cu călugăriţele, preoţii, înalţii oaspeţi, ceilalţi învitaţi şi studenţii. Sunetul dulce al clopotelor răsbate departe peste văile scunde ale poalei muntelui şi binecuvântarea marelui Arhiereu, se împarte iubitoare la dreapta şi la stânga drumului, pe marginea căruia ţăranii îngenunchează smeriţi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In faţa Mausoleului, cortegiul se opreşte şi după ce Inalţii oaspeţi stau câteva clipe în interiorul lui, semnând în cartea de aur, I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae, oficiază parastasul de fericită pomenire.

Cuvântarea I. P. S. S. Mitropolitului Bălan

După terminarea slujbei I. P. S. S. rosteşte următoarea cuvântare:

Domnule Preşedinte al Consiliului,
Domnilor Miniştri,
Prea cucernici părinţi, iubită tinerime universitară,
Iubiţii mei fii sufleteşti,

Se împlinesc peste un an şapte decenii dela trecerea din viaţă pământească a marelui Păstor al Neamului Mitropolitul Andrei Şaguna, ale cărui oseminte se odihnesc aici.

Memoria lui însă e tot mai vie şi mai slăvită în conştiinţa românească, iar opera lui s'a înălţat din an în an în admiraţia obştească, pe măsura ce efectele ei binefăcătoare au ieşit tot mai imbelşugate la iveală.

Adunarea de azi, lângă acest mormânt, a suflării românești reprezentată prin Guvernul Țării, prin elita cărturărească și prin tineretul studios, e o dovadă cum nu se poate mai grăitoare despre locul de frunte ce-l ocupă Mitropolitul Andrei Șaguna în inima neamului și despre simțemintele de cinstire unanimă cu care este înconjurat numele lui.

Personalitatea lui se proectează azi covârșitor peste gândurile noastre, ca unul dintre marii Părinți ai neamului cari i-au oblăduit existența în trecut și l-au înzestrat cu puteri și cu mijloace cari aveau să-i aducă izbăvirea.

Opera lui a fost izvor de tărie și de viață pentru că a fost clădită pe tot ceea ce înțelepciunea și experiența trecutului fixase în tradiția poporului ca element trainic și sănătos.

Conștiința demnității și a valorii proprii insuflată de Șaguna smeritului nostru popor i-a devenit izvorul unei puteri mereu crescânde, care a grăbit sosirea ceasului de libertate din 1918 și a dăruit Țării mame o ramură românească mândră, trează și luptătoare.

E firesc să vină tinerimea la mormântul acestui mare și luminat bărbat al neamului. Opera lui a urmărit și a realizat întemeierea unei vieți unitare și puternică a neamului de care au beneficiat toate generațiile de la el încoace. Mitropolitul Andrei Șaguna a dat Ardealului o singură lege și a strâns toată turma duhovnicească sub o singură cârmă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Iubiți tineri,

Din pilda lui Șaguna să sorbiți îndemnul de a vă ține strâns pe lângă biserică pentruca să vă umpleți conștiințele de puterea și de dragostea ei de neam. Lupta lui pentru drepturile neamului, pentru libertatea și unitatea lui, să vă fie exemplu pentru lupta necurmată a voastră.

Personalitatea și opera lui Șaguna au contribuit în mare măsură să avem și noi azi conștiința deplină că pământul acesta al Ardealului pe care s'a plămădit viața românească și unde a dăinuit în decurs de veacuri ne aparține nouă și numai nouă.

Domnule Președinte al Consiliului de Miniștri,
Domnilor Miniștri,

Vă mulțumesc că ne-ați onorat cu participarea Domniei Voastre la această sărbătoare a noastră.

De aici din preajma Carpaţilor, de lângă mormântul marelui conducător de neam Andrei Şaguna, afirmăm cu neclintire drepturile Ardealului la libertate.

Făgăduim să dăm Mareşalului Conducător şi guvernului tot sprijinul nostru, la înfăptuirea marelui ideal care ne stăpâneşte...

Şi Tu, mare Păstor care străjueşti şi azi din înălţimea Cerului asupra turmei ce ai păstorit-o, roagă-L pe Dumnezeu să ne ajute la împlinirea gândurilor noastre şi coboară încăodată vie şi caldă binecuvântarea Ta arhierească peste poporul Tău".

Discursul D-lui Prof. Mihai Antonescu,
Vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri

Inalt Prea Sfinţite,
Părinţi Români,
Tineret Drag,

„Obişnuit, aducem la crucea mormintelor îngenunchierea creştină şi închinarea recunoştinţei.

Mormântul lui Şaguna nu este însă o simplă cruce la care să ne îngenunchiem pietatea.

Mormântul lui Şaguna e un altar naţional, pentrucă Şaguna este unul dintre ctitorii spirituali ai acestui Neam.

La moartea ziditorilor de Ţară şi al ctitorilor de Neam, aduci puterea credinţei şi spovedania voinţei de împlinire.

Şaguna este unul din marii împlinitori ai unităţii noastre.

Cel dintâiu care a înţeles că unitatea unui Neam nu se împlineşte numai prin puterea sângelui şi a jertfei, ci că pregătirea luptei şi stăpânirea ei stă în unitatea de credinţă, a fost Mihai Viteazul.

El ne-a deschis drum în istoria unităţii Neamului şi a Europei, prin Cruce şi prin Spadă.

Pentru a împlini unitatea românească, el a pregătit întâi unirea religioasă prin aşezământul religios din 1596 care făcea din biserica Ardealului şi a Ţării Româneşti una singură.

Şi a împlinit unitatea noastră prin barda luptei lui înfăptuitoare.

Mihai Vodă Viteazul s'a prăvălit.

Unitatea politică a luptei s'a stins ca un fulger în noaptea suferinţei româneşti.

Dar, din veac, prin semnul Crucii şi al unităţii religioase pe

care a întemeiat-o şi a întins-o pe întregul pământ românesc, a răsărit Şaguna, marele cârmuitor al Bisericei Ardealului care, reluând aşezământul lui Mihai Vodă Viteazu, i-a dat temelii noui, ridicând cugetul Ardealului prin fapta naţională a Bisericii şi prin înălţarea ţărănimii noastre trudite.

Azi, la mormântul lui Şaguna, aduc nu numai pietate şi recunoştinţă, aduc închinarea faptei Mareşalului Desrobirii care, continuând tradiţia strămoşească de a ne face loc în istorie, prin Spadă şi prin Cruce, duce azi, dincolo de Nistru, cuvântul credinţei noastre de totdeauna, renăscând în istoria noastră naţională, scrisă de sângele ostaşilor, crezul lui Mihai Viteazu şi al marelui Mitropolit Şaguna.

Fapta noastră de luptă este azi faptă de închinare pe care o facem Bisericii lui Şaguna.

Şaguna a luptat pentru credinţa strămoşească, pentru dreptatea Neamului, pentru unirea lui şi pentru drepturile ţărănimii.

Azi slujim aceleaşi credinţe şi le slujim nu prin cuvinte, ci prin sângele nostru.

Aşa cum altă dată a luptat Mihai Viteazu pentru ca să apere Europa de cotropire, şi cum a luptat Şaguna ca să unească şi să ridice civilizaţia Transilvaniei, aşa luptăm noi azi pentru credinţa strămoşilor, pentru pământul nostru, pentru împlinirea idealurilor naţionale şi de dreptate socială pentru care şi-a sbuciumat viaţa marele întemeietor al Bisericii Ardelene.

In loc de cuvinte de recunoştinţă tradiţională, mărturisesc marelui ctitor al Bisericii Ardelene mândria noastră că privim azi o Biserică a Ardealului care îi urmează tradiţia, o Biserică născută din fapta lui şi care, prin urmaşul său Inalt Prea Sfinţitul Bălan şi prin toţi credincioşii slujitori ai Ardealului duce mai departe pe pământurile noastre crezul naţional, crezul dreptăţii ţărănimii noastre şi voinţa îndârjită de a rămâne ceeace am fost totdeauna: slujitori de credinţă şi de drepturi.

Tineret drag,

Şaguna aparţine unei mari generaţii.

Şi generaţia lui a fost o generaţie de luptă.

Frământările Europei, atunci, în preajma lui 1848 cereau ca pentru credinţă şi pentru Neam să înfrânţi totul şi să jertfeşti totul.

Andrei Şaguna stă stâlp de viaţă şi anvon de învăţătură şi

pentru noi cei de azi cu frământarea vieţii lui şi cu luptele generaţiei lui.

Istoria nu este mare prin prezentul ei.

De aceea istoria nici nu cunoaşte prezentul.

Istoria este mare prin trecutul pe care ştie să-l cuprindă în puteri de legendă, pentru ca să toarne cu fiorii săi crezuri noui pentru viitorul neamurilor.

Lupta veacului trecut din Europa, strădania generaţiei de atunci, lupta mare pe care au dat-o Românii şi exemplul neîntrecut al lui Şaguna să vă stea azi poruncitor în faţă vouă tineri dragi, pentrucă voi care sunteţi purtătorii destinului de mâine şi care priviţi cum se scrie azi Istoria cu sângele Armatei noastre, trebue să faceţi din ceasurile mari ale luptei mari, nesfârşit de mari, a continentului nostru, puteri de viaţă nouă, pe care să rezemaţi Ţara de mâine.

Andrei Şaguna ne-a lăsat un mare învăţământ care se potriveşte cu împrejurările de azi.

A luptat pentru dreptatea Neamului nostru, pe care l-a slujit cu suferinţă, cu migală, cu muncă şi răbdare, fiind sigur că rodul lui va răsări mai târziu, dar va răsări cu siguranţă.

Şaguna a ştiut suferi şi a ştiut purta credinţă Impăratului German care i-a înţeles suferinţa.

După cum a ştiut a purta ură prigonitorilor care i-au umilit credinţa.

Prin sbucium şi prin răbdare a intemeiat cu migală de mucenic, slujind Biserica Ardealului, zi de zi şi ceas de ceas, ceeace a rămas temelie de veac pentru libertatea noastră şi va rămâne temelie veşnică pentru dreptatea şi credinţa noastră.

Vă doresc din tot cugetul meu să ştiţi urma fapta lui Şaguna, înţelegând că unitatea Neamului şi dreptatea lui cer răbdare şi credinţă, suferinţă şi jertfă.

Pentrucă nimic în lume nu poate fi câştigat fără încercarea durerilor, fără îngenunchierea muncii şi fără puterea jertfei.

Ţăranilor din Răşinari, din Răşinarii care cuprind în sânul lor, ca un tezaur, cripta aceasta de închinare a Bisericii Ardelene, Răşinarilor din care a răsărit poetul pătimirii noastre, le mărturisesc voinţa noastră de a sluji idealul de dreptate al lui Şaguna care a iubit poporul, ţărănimea şi a slujit-o ridicând-o prin fapta şi munca lui zilnică.

Drept închinare pentru marele sprijinitor al ţărănimii arde-

lene de altă dată, rostesc azi voinţa Mareşalului Antonescu de a realiza odată cu dreptatea naţională şi dreptatea socială, ridicând ţărănimea Neamului nostru şi făcând ca Neamul întreg să muncească pentru rosturile noui ale ţărănimii noastre.

Cu acest crez, urez Bisericii Ardealului să dea mulţi ctitori vrednici şi mari ca Andrei Şaguna, pentrucă ei vor rezema Neamul şi Istoria noastră".

La ora 6 seara, înalţii oaspeţi au părăsit Răşinarii, Dl Vice-Preşedinte al Consiliului plecând cu avionul la Bucureşti.

10. UNIVERSITATEA ŞI RĂZBOIUL

După refugiul la Sibiu abia au trecut câteva luni până la izbucnirea războiului contra bolşevismului. Prin mobilizarea unora dintre profesori, dar mai ales a celor mai mulţi din personalul ştiinţific ajutător, administrativ, tehnic şi de serviciu, Universitatea, deşi în plină reconstrucţie şi reorganizare, a făcut totuşi faţă tuturor marilor sale funcţiuni cu numărul foarte redus al personalului rămas la vatră. Profesorii dela Clinici, laboratoare, catedre cu seminarii, ca şi celălalt personal, au făcut deci un efort considerabil pentru a putea îndeplini cu demnitate şi în mod onorabil toate necesităţile importante ale instituţiei.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Profesorii şi personalul ştiinţific ajutător dela facultatea de Medicină au trebuit să mai lucreze şi în spitalele din zona interioară organizate în jurul Clinicilor. Clinicile Universităţii formând „spitalul matcă" s'au adăogat vre-o 600 paturi pentru spitalele care au fost conduse de profesorii şi asistenţii noştri.

In această muncă istovitoare şi fără repaus s'au distins cu deosebire clinicile chirurgicale (Prof. Pop, Prof. Ţeposu, Prof. Aleman şi Prof. Buzoianu), Clinica Dermatologică şi Balneologică (Prof. Tătaru, Prof. Hângănuţ).

Dl Profesor Ţeposu a mai condus o secţie de 120 paturi din Institutul Ursulinelor, iar D-nii Profesori Aleman, Kernbach şi Buzoianu au mai organizat câte o secţie de 200—100 paturi care însă nu a funcţionat, netrimiţându-se răniţi.

Dintre profesori au fost mobilizaţi pe front Prof. Benetato, fiind însărcinat cu conducerea unui centru igienic.

Asistenţii şi preparatorii fiind aproape toţi mobilizaţi pe

front, serviciul şi învăţământul practic au întâmpinat multe dificultăţi.

Pentru anul universitar 1942/1943, Marele Stat Major, la intervenţia Rectorului, a lăsat Clinicilor şi catedrelor dela Facultatea de Medicină un număr de 22 din personal ştiinţific pentru a face faţă învăţământului, mai ales că numărul studenţilor în Medicină a crescut considerabil prin majorarea la 400 al celor din anul I.

Faptele glorioase ale armatei noastre au fost pentru noi un exemplu, şi o obligaţie de a face faţă tuturor datoriilor pe frontul intern, care trebue să fie demn de sacrificiul soldatului român.

Cu încredere în destinul neamului, Universitatea şi-a făcut datoria atât pe frontul intern cât şi extern.

Lista personalului mobilizat sau concentrat

In scopul de a se evidenţia contribuţia adusă de Universitate în slujba apărării intereselor naţionale, publicăm în continuare lista întregului personal mobilizat sau concentrat la unităţile militare, pe capitolele bugetare ale fiecărei instituţii şi cu indicarea timpului concentrat sau mobilizat în cursul acestui an[1]).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1. *Rectoratul Universităţii*
(cu serviciile sale)

Gomboş Liviu, prim secretar, 11. VI. 1941—6. XII. 1941, 1. VI. 1942—1. VIII. 1942, 1. IX. 1942—30. IX. 1942.

---

[1]) *Recapitulând* toate aceste date, a căror exactitate se poate considera oarecum relativă, în sensul că timpul de concentrare este în realitate şi mai mare — el fiind socotit aci numai după actele de încetare de plată, — se constată că personalul nostru a fost concentrat sau mobilizat în acest an un număr total de peste 50.000 zile, dintre care:

1492 zile personalul didactic
20659 „ personalul ştiinţific auxiliar
4890 „ personalul administrativ
17108 „ personalul tehnic şi de serviciu.

Dacă acest gol ivit printr'o deplasare de activitate dintr'un domeniu în altul, se raportează la întreaga muncă de reorganizare — administraţie, ştiinţă şi învăţământ, — desfăşurată de Universitate în acest an, se vede mai bine ce efort a trebuit să depue personalul rămas la instituţie, pentruca activitatea ei să atingă amplitudinea ce se relatează în acest Anuar, ştiut fiindcă în genere personalul nostru este destul de redus ca număr.

Opriţoiu Petre, şef serv., dela 1 Oct. 1941—1. XII. 1941, , 1. VII 1942—30 IX. 1942.

Sopa Petru, arhivar dela 1. VIII. 1941—4 Dec. 1941, 1. III. 1942—30. IX. 1942.

Cheţianu Onoriu, director ed. fizică dela 1. VIII. 1941—1. IX 1941, dela 1. VIII. 1942—30. IX. 1942.

Zolog Nicolae, medic asistent, dela 1. VII. 1941—1. XII. 1941. dela 1. V. 1942—30. IX.1942.

Oprişor Simion, şef de birou, dela 1. VIII. 1942, 10 IX. 1942.

Bota Ioan, subşef bir. dela 1. V. 1941—16. XII. 1941, 10. II. 1942—30. IX. 1942.

Flueraş Vasile, intendent, dela 1. VII. 1941—1. I. 1942, dela 1. IV. 1942—30 Sept. 142.

Bărăian Petru, mecanic, dela 1. VII. 1941—30. IX. 1942.

Cleşiu Octavian, mecanic, dela 1. VII. 1941—1. IX. 1941, dela 1. III. 1942—30. IX. 1942.

Ioan Fodor Flueraş, meseriaş, dela 1. V. 1942—1. VIII. 1942.

Cazan Filip, fochist, dela 1. IV. 1942—1.VIII. 1942.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Lup Alexandru, om de serv. dela 1. VII. 1941—1. XII. 1942, dela 1. IV. 1942—30. IX. 1942.

Chira Ioan, om de serv. 1. VII. 1941—1. III. 1942.

2. *Facultatea de Drept*

Personal didactic

Moşoiu Tiberiu, profesor, dela 1. VII. 1941—1. XII. 1941.

Mănescu Virgil, asistent dela 1. VII. 1941—30. IX. 1942.

Cristescu Gheorghe, conferenţiar, dela 1. XII. 1941—1. III. 1942.

Alexandru Oltean, asistent dela 1. VI. 1942—30. IX. 1942.

Personal administrativ şi de serviciu

Oarcea Constantin, aj. secretar, dela 1. VII. 1941—1. VII. 1942.

Stăvaru Dumitru, om de serv. dela 1. X. 1941—30. IX. 1942.

Traian Nistor, dela 1. X. 1941—30. IX. 1942, om de serv.

Mureşan Gheorghe, om de serv. dela 1. X. 1941—1. XI. 1941, 1 V. 1942—1.VIII. 1942.

3. *Facultatea de Litere*
pers. didactic

Constantinescu Pimen, prof. supl. dela 1. IV. 1942—30 IX. 1942.
Diaconu Emil, lector dela 1. VIII. 1941—1. XII. 1941.
Onu Liviu, asistent, dela 1. VIII. 1941—1. XI. 1941, 16. VII. 1942—30. IX. 1942.
Lungu Şerban, asistent dela 1. XI. 1941—1. III. 1942.
Dan Mihail, asistent dela 1. XI. 1941—1. XII. 1941, 1. IV, 1942—30. IX. 1942.
Bogdan Mihail, asistent, dela 1. VII. 1942—30. IX. 1942.

Personal administrativ şi de serviciu

Giurgiu Eugen, secretar aj. dela 1. I. 1942—30. IX. 1942.
Rusu Gheorghe, intendent, dela 1. VIII. 1941—14. X. 1941, 1. IV. 1942—30. IX. 1942.
Catarig Ioan, om de serv. dela 1. X. 1941—1. XI. 1941.
Becşa Nicolae, om de serv. dela 1. IV. 1942—1. V. 1942, 1. VI. 1942—1. IX. 1942.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

4. *Decanatul Facultăţii de Ştiinţe*

Lupea Constantin, secretar aj. dela 1. X. 1941—30. IX. 1942.
Petrui Solomon, camerist dela 1. X. 1941—15. XI. 1941, 1. IV. 1942—30. IX. 1942.

5. *Facultatea de Medicină*
Personal didactic

Buzoianu Gheorghe, profesor, dela 1. IX. 1941—1. I. 1942.
Goia Ioan, profesor, dela 1. XII. 1941—30. IX. 1942.
Haţiegan Iuliu, profesor, dela 1. IX. 1941—1. I. 1942.
Pop Alexandru, profesor, dela 1. IX. 1941—1. I. 1942.
Ţeposu Emil, profesor, dela 1. IV. 1942—1. VII. 1942.
Zolog Mihail, profesor, 1. IX. 1941—1. I. 1942.
Gavrilă Ioan, conferenţiar, dela 1. IX. 1941—1. I. 1942.

Personal administrativ şi de serviciu

Chiran Teodor, secretar aj. dela 1. VIII. 1941—1. IX. 1941.
Saşcă Ioan, arhivar dela 1. X. 1941—1. XI. 1941.
Chifor Timotei, om de serv. dela 1. X. 1941—1. XI. 1941.

6. *Biblioteca Universităţii*

Boitoş Olimpiu, prim bibliotecar, dela 1. III. 1942—1. VI. 1942.
Prodan David, bibliotecar şef, dela 1. V. 1942—1. VII. 1942.
Stanca Petru, bibliotecar şef, dela 1. VIII, 1941—1. XII. 1941, dela 1. VII. 1942—30 IX. 1942.
Petruţiu Dumitru, bibliotecar aj. dela 1. IX. 1941—1. XII. 1941.
Bărăian Petru, mecanic, dela 1. VIII. 1941—1. XII. 1941, dela 1. VII. 1942—1. VIII. 1942.
Mureşan Vasile, om de serviciu. dela 1. X. 1941—1. XI. 1941.
Micheşan Vasile, om de serv. dela 1. X. 1941—1. XII. 1941, dela 1. IV. 1942—30 IX. 1942.
Bojan Ioan, om de serv. dela 1. IX. 1941—1. XII. 1941.
Iepure Vasile, om de serv. dela 1. IX. 1941—1. XI. 1941.
Guţiu Ştefan, om de serv. dela 1. IX. 1941—1. X. 1941, dela 1. V. 1942—1. VII. 1942.
Gârloanţă Nicolae, om de serv. dela 1. IX. 1941—1. X. 1941, dela
Drăgan Aurel, om de serv. dela 1. VII. 1942—1. IV. 1942, dela 1. IV. 1942—30. IX. 1942.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

7. *Institutul de studii Clasice.*

Horedt Kurt, preparator, dela 1. X. 1941—1. XI. 1941.
Horaţiu Virgil, preparator, dela 1. VII. 1941—1. XII. 1941.
Moga Marius, supl. dela 1. II. 1942 până la 30. IX. 1942.
Trifu Daniel om de serv. dela 1. VII. 1941—1. XII. 1941, dela 1. V. 1942—1. VI. 1942.
Balea Victor, om de serv. dela 1. VIII. 1941—1. X. 1941.
Moldovan Ioan, om de serv. dela 1. V. 1942—30. IX. 1942.

8. *Muzeul Limbii române*

Constantinescu Ilie, asistent, dela 1. IX. 1941—1. XII. 1941, dela 1. I. 1942—1. IV. 1942.
Poenaru Ştefan, desenator, dela 1. V. 1942—1. VIII. 1942.

9. *Institutul de Psihologie*

Beniuc Mihai, asistent, dela 1. VIII. 1941—1. IV. 1942, dela 1. V. 1942—30. IX. 1942.
Barbu Zevedei, asistent, dela 1. IX. 1941—1. II. 1942.

Simtion Nicolae, sub şef de birou, dela 1. XII. 1941—1. V. 1942
Căliman Gheorghe, mecanic, dela 1. VII. 1941—1. XII. 1941.

10. *Institutul de Istorie Universală*

Pall Francisc, asistent, dela 1. VII. 1941—1. VIII. 1941.
Pop Artenie, om de serv. dela 1. X. 1941—1. XI. 1941.

11. *Laboratorul de fonetică*

Mircea Ion, om de serv. dela 1. VIII. 1941—1. XII. 1941.

12. *Institutul de Istorie română*

Puşcaş Ştefan, om de serv. dela 1. VIII. 1941—1. XII. 1941.

13. *Seminarul de Geometrie*

Bâtea Ioan, asistent, dela 1. VIII. 1941—1. XI. 1941.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

14. *Seminarul de algebră*

Ghircoiaşiu Nicolae, asistent, dela 1. X. 1941—30. IX. 1942.

15. *Inst. de gravitate căldură şi electricitate*

Marian Vasile, electrician, dela 1. VII. 1941—1. XII. 1941.
Ciucur Gheorghe, laborant, dela 1. IX. 1941—1. XI. 1941, dela 1. VIII 1942—30. IX. 1942.
Călbăjos Alexandru, om de serv. dela 1. IX. 1941—1. XI. 1941, dela 1. III. 1942—1. V. 1942, dela 1. VIII. 1942—30 IX 1942.

16. *Institutul de Fizică Moleculară.*

Drăgan Mircea, asistent, dela 1. X. 1941—30. IX. 1942.
Dinu Dumitru, subing. dela 1. X. 1941—1. III. 1942, dela 1. V. 1942—15. V. 1942.
Albu Simion, laborant, dela 1. X. 1941—1. XI. 1941, dela 1. III. 1942—30. IX. 1942.
Istrate Ioan, meseriaş, dela 1. VII. 1941—1. XI. 1941.

17. *Laboratorul de chimie generală.*

Toma Ioan, asistent, dela 1. IV. 1942—30. IX. 1942.
Lemnean Alexandru, electrician, dela 1. X. 1941—1. XII. 1941.
Dumea Petru, fochist, dela 1. XII. 1941—1. I. 1942.
Chiorean Victor, meseriaş, dela 1. VII. 1941—1. I. 1942, dela 1. IV. 1942—30. IX. 1942.
Lemnean Ioan, meseriaş, dela 1. VI. 1942—30. IX. 1942.

18. *Institutul de Chimie organică*

Alexandru Silberg, asistent dela 1. VIII. 1941—1. IX. 1941.
Drăgan Gheorghe, om de serv. dela 1. X. 1941—30. IX. 1942.

19. *Inst. de chimie anorganică*

Liteanu Candin, preparator, dela 1. VIII. 1941—22. XII. 1941, dela 1. V. 1942—30. IX. 1942.
Popa Grigore, preparator, dela 1. VIII. 1941—1. XI. 1941.
Ioniţă Dumitru, om de serv. dela 1. XI. 1941—1. I. 1942.
Matei Alexandru, laborant, dela 1. IV. 1942—30. IX. 1942.

20. *Laboratorul de chimie fizicală*

Moga Valeriu, asistent, dela 1. VIII. 1941—30. IX. 1942.
Didan Iosif, om de serv. dela 1. X. 1941—1. XII. 1941, dela 1. V. 1942—1. VI. 1942.
Dumea Petru, fochist, dela 1. I. 1942—30. IX. 1942.

21. *Institutul de Mineralogie*

Stoicovici Eugen, şef de lucrări, dela 1. VII. 1941—1. X. 1941.
Crăciun Vasile, preparator, dela 1. II. 1942—30. IX. 1942.

22. *Laboratorul de geologie*

Maxim Ioan, şef de lucrări, dela 1. IX. 1941—1. II. 1942.
Noge Dumitru, laborant, dela 1. VII. 1941—30. IX. 1942.
Chiorean Alexandru, laborant, dela 1. VIII. 1941—1. I. 1942, dela 1. V. 1942—30. IX. 1942.

23. *Institutul de fiziologie animală*

Degan Corneliu, şef de lucrări, dela 1. V. 1942—30. IX. 1942.
Pora Eugen, asistent dela 1. X. 1941—1. XI. 1941, dela 1. II. 1942—30. IX. 1942.
Dan Gheorghe, preparator, dela 1. IV. 1942 până la 30. IX. 1942.
Jurj Ilie, om de serv. dela 1. VII. 1941—1. XII. 1941.

24. *Institutul Botanic*

Todor Ioan, preparator, dela 1. VII. 1941—1. II. 1942.
Acu Macedon, sub şef bir. dela 1. VII. 1941—1. II. 1942.
Ploaţă Petru, ad-tor agric. dela 1. IX. 1941—1. X. 1941, dela 1. IV. 1942—30. IX. 1942.
Ghişa Eugen, asistent, dela 1. X. 1941—1. XII. 1941, dela 1. IV. 1942—30. IX. 1942.
Trifan Augustin, şef de cultură, dela 1. X. 1941—1. XII. 1941, dela 1. IV. 1942, până la 30. IX. 1942.
Pteancu Paul, preparator, dela 1. III. 1942—1. IV. 1942, dela 1. VII. 1942—1. VIII. 1942.
Oargă Teodor, mecanic, dela 1. III. 1942—1. IV. 1942.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

25. *Laboratorul de fiziologie*

Lay Mihail, preparator, dela 1. III. 1942—30. IX. 1942.
Sas Alexandru, laborant, dela 1. VII. 1941—30. IX. 1942.
Ilarie Bogdan, om de serviciu, dela 1. VIII. 1941—30. IX. 1942.

26. *Institutul de Geografie*

Turcu Simion, om de serv. dela 1. VIII. 1942—30. IX. 1942.
Becşa Loghin, om de serv. dela 1. VIII. 1942—30. IX. 1942.

27. *Observatorul Astronomic*

Armeanca Ioan, astronom, dela 1. VII. 1941—1. XI. 1941.
Chiş Gheorghe, preparator, dela 1. VIII. 1941—1. II. 1942, dela 1. IV. 1942—30. IX. 1942.
Ioan Motoc, om de serv. dela 1. VIII. 1941—1. II. 1942.

28. *Institutul de Anatomie umană*

Veluda Constantin, şef de lucrări, dela 1. X. 1941—1. XII. 1941.
Rusu I. Gh., asistent, dela 1. VIII. 1941—1. XII. 1941, dela 1. VIII. 1942—30. IX. 1942.
Preda V. D., asistent, dela 1. VIII, 1941—1. XII. 1941, dela V. 1942—30. IX. 1942.
Ciuca Eugen, art. spec. dela 1. III. 1942—30. IX. 1942.
Bera Ioan, intendent, dela 1. V. 1942—1. IX. 1942.
Dari Vasile om de serv. dela 1. VII. 1941—1. XII. 1941, dela 1. VIII. 1942—30. IX. 1942.
Roşca Vasile, om de serv. dela 1. XII. 1941—1. II. 1942.
Pop Alexandru, om de serv. dela 1. XII. 1941—1. II. 1942, dela 1. VIII. 1942—30. IX. 1942.

29. *Institutul de Istologie.*

Mihalca Iosif, asistent, dela 1. VII. 1941—1. XII. 1941, dela 1. V. 1942—30. IX. 1942.
Popescu Horia, asistent, dela 1. VII. 1941—30. IX. 1942.
Ureche Constantin, preparator, dela 1. III. 1942—30. IX. 1942.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

30. *Institutul de Fiziologie*

Oprean Romul, asistent, dela 1. XII. 1941—1. IV. 1942.
Bologa Emil, asistent, dela 1. III. 1942—30. IX. 1942.
Agârbiceanu Teodor, preparator, dela 1. VII. 1941—1. I. 1942, dela 1. II. 1942—1. VIII. 1942.
Tudoraş Teodor, preparator, dela 1. VIII. 1942, până la 30 IX. 1942.

31. *Institutul de Anatomie Patologică*

Mircioiu Crişan, preparator dela 1. VIII. 1941—1. XII. 1941.
Popa Ştefan, intendent, dela 1. VII. 1941—1. XII. 1941, dela 1. VI. 1942—30. IX. 1942.
Radu Nicolae, om de serv. dela 1. VII. 1942—30. IX. 1942.

32. *Institutul de Bacteriologie*

Gaftoiu Ioan, laborant dela 1. VII. 1941—1. IV. 1942.
Dincă Apostol, laborant, dela 1. VIII. 1941—1. XII. 1942, dela 1. VIII. 1942—30. IX. 1942.

33. *Institutul de Patologie generală*

Puiu Vespasian, asistent, dela 1. VIII. 1941—1. XII. 1941, dela 1. III. 1942—30. IX. 1942.
Voina Ioan, om de serviciu, dela 1. VIII. 1941—30. IX. 1942.

34. *Institutul de Igienă*

Ardelean Ilie, şef de lucrări, dela 1. IX. 1941—1. I. 1942, dela 1. V. 1942—30. IX. 1942.
Lustrea Vasile, preparator, dela 1. VIII. 1941—30. IX. 1942.
Maier Nicolae, preparator, dela 1. IX. 1941—1. IV. 1942, dela 1. VI. 1942—30. IX. 1942.
Cailă Ioan, laborant, dela 1. VIII. 1941—1. XI. 1941.
Brăzdău Teodor, laborant, dela 1. V. 1942—30 IX. 1942.
Lup Vasile, fochist, dela 1. VII. 1942—30. IX. 1942.

35. *Institutul de Chimie bologică*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Lupea Virgil, asistent, dela 1. VIII. 1941—1. I. 1942, dela 1. VI. 1942—30. IX. 1942.
Crişan Cornel, preparator, dela 1. VIII. 1941—13. XII. 1941.
Guţiu Vasile, om de serv. dela 1. VIII. 1941—1. IX. 1941.
Ittu Gheorghe, om de serv. dela 1. V. 1942—1. VI. 1942.

36. *Clinica Balneologică*

Moraru Eugen, şef de lucrări, dela 1. VIII. 1941—1. III. 1942, 1. VIII. 1942—30. IX. 1942.
Dinculescu Traian, asistent dela 1. IX. 1941—1. I. 1942. dela 1. VI. 1942—30. IX. 1942.
Stoicovici Silviu, preparator, dela 1. VI. 1941—30. IX. 1942.
Pascu Teodor, preparator, dela 1. IV. 1942—1. VI. 1942, dela 1. VII. 1942—1. VIII. 1942.
Deac Gheorghe, om de serv., dela X. 1941—1. XI. 1941.

37. *Institutul de Farmacologie*

Antonescu Caius, asistent, dela 1. VII. 1941—1. XI. 1941, dela 1. V. 1942—30. IX. 1942.

Corondan Gh., preparator, dela 1. VII. 1941—1. I. 1942, dela 1. V. 1942—30. IX. 1942.

38. *Clinica Medicală I*

Hăngănuţ Marius, şed de lucrări, dela 1. IX. 1941—1. II. 1942.
Spârchez Tiberiu, asistent, dela 1. IX. 1941—1. XI. 1941.
Radu Petru, asistent, dela 1. IX. 1941—30. IX. 1942.
Secărea Valer, asistent, dela 1. VIII. 1941—1. IV. 1942.
Maçavei Ioan, preparator, dela 1. VIII. 1941—1. XII. 1941.
Hărăguş Ştefan, preparator, dela 1. VIII. 1941—1. XII. 1941, dela 1. VII. 1942—30. IX. 1942.
Fodor Octavian, preparator, dela 1. VIII. 1941—1. II. 1942.
Bumbăcescu Nicolae, preparator, dela 1. X. 1941—1. XI. 1941.
Gligore Viorel, preparator, dela 1. X. 1941—15. IX. 1942.
Chira Dumitru, om de serv. dela 1. VII. 1942—31. VIII. 1942.
Hampu Ilie, laborant, dela 1. IX. 1941—1. XII. 1941.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

39. *Clinica Medicală II*

Degan Emil, asistent, dela 1. VII. 1941—22. XII. 1941.
Ciplea Alexandru, asistent, dela 1. VIII. 1941—1. IX. 1941, 1. V. 1942—30. IX. 1942.
Josan Radu, asistent, dela 1. VIII. 1941—1. XII. 1941.
Meţian Cornel, preparator, dela 1. VIII. 1941—30. IX. 1942.
Ciurdariu Pavel, preparator, dela 1. VIII. 1941—30. IX. 1942.
Faur Gheorghe, preparator, dela 1. III. 1942—1. V. 1942, 1. VI. 1942—30. IX. 1942.
Miulescu Ioan, laborant, dela 1. VI. 1942—30. IX. 1942.

40. *Clinica Chirurgicală*

Borza Zeno, şef de lucrări, dela 1. X. 1941—1. XII. 1941.
Prăgoi Ioan, asistent, dela 1. VIII. 1941—1. XII. 1941, dela 1. VII. 1942—30. IX. 1942.
Nana Aurel, asistent dela 1. IX. 1941—1. XII. 1941, dela 1. VI. 1942—30. IX. 1942.
Adam Eugen, asistent, dela 1. VII. 1941—1. XII. 1941.
Gheorghiu Dungă Constantin, asistent, dela 1. VII. 1941—15. XII. 1941, dela 1. VI. 1942—30. IX. 1942.

Spătaru Titu, asistent, dela 1. VII. 1941—30. IX. 1942.
Stoicoiu Traian, asistent, dela 1. II. 1942—1. IV. 1942, dela 1. VIII. 1942—30. IX. 1942.
Perţia Basil, preparator, dela 1. VIII. 1941—30. IX. 1942.
Ilian Virgil, preparator, dela 1. IX. 1941—1. XI. 1941, dela 1. III. 1942—30. IX. 1942.
Gavrilă Victor, preparator, dela 1. VIII. 1941—30. IX. 1942.
Opriş Cornel, preparator, dela 1. IV. 1942—30. IX. 1942.
Ciupe Gheorghe, laborant, dela 1. VIII. 1942—30. IX. 1942.

41. *Clinica Urologică*

Petre Bruda, şef de lucrări, dela 1. IX. 1941—1. I. 1942, dela 1. III. 1942—30. IX. 1942.
Mircea Poluca, asistent, dela 1. VIII. 1941—1. VI. 1942, dela 1. VIII. 1942—30. IX. 1942.
Ioan Birău, asistent, dela 1. IX. 1941—1. V. 1942, 1. VII 1942—30. IX. 1942.
BCU Cluj / Central University Library Cluj
Togănel Dionisie, asistent, dela 1. VIII. 1941—24. IX. 1941.
Berariu Traian, preparator, dela 1. X. 1941—30. IX. 1942.
Epurescu Alexandru, preparator, dela 1. IX. 1941—1. I. 1942.

42. *Clinica Dermato Venerică*

Opriş Alexandru, preparator, dela 1. VII. 1941—1. XI. 1941, dela 1. V. 1942—30. IX. 1942.
Păcescu Nicolae, preparator, dela 1. IX. 1941—1. I. 1942, dela 1. VIII. 1942—30. IX. 1942.
Modran Liviu, asistent, dela 1. I. 1942—15. V. 1942, 1. VII. 1942—30. IX. 1942.

43. *Clinica Ginecologică*

Căprioară Dumitru, asistent, dela 1. VIII. 1941—10. XI. 1942.
Voicu Ioan, asistent, dela 1. VIII. 1941—1. II. 1942.
Coja Nicolae, preparator, dela 1. VIII. 1941—12. XII. 1941, dela 1. IV. 1942—30. IX. 1942.
Petrescu Iancu, preparator, dela 1. VIII. 1941—1. IV. 1942, dela 1. VIII. 1942—30. IX. 1942.

44. *Clinica Infantilă*

Munteanu Victor, şef de lucrări dela 1. VIII. 1941. 1. I. 1942. dela 1. IX. 1942—30. IX. 1942.
Avrămoiu Petre, asistent, dela 1. IX. 1941—1. II. 1942, dela 1. IV. 1942—30. IX. 1942.
Pop Octavian, preparator, dela 1. VIII. 1941—1. XII. 1941.
Man Augustin, preparator, dela 1. IV. 1941—30. IX. 1942.
Urcan Ioan, om de serv. dela 1. VIII. 1941—1. XII. 1941.
Bărăian Iuliu, laborant, dela 1. IX. 1941—15. XI. 1941, 1. VII 1942—30. IX. 1942.
Nicula Ioan, custode, dela 1. X. 1941—1. II. 1942, 1. IV. 1942—30. IX. 1942.

45. *Clinica Neuro Psichiatrică*

Duma Desideriu, asistent, dela 1. VIII. 1941—30. IX. 1942.
Bumbăcescu Mihail, asistent, dela 1. V. 1942—30. IX. 1942.
Morariu Gavril, preparator, dela 1. VIII. 1941—30. IX. 1942.
Zegreanu Emil, preparator, dela 1. VIII. 1941—1. IV. 1942, dela 1. VII. 1942—30. IX. 1942.
Furdui Sever, art. spec., dela 1. IX. 1941—1. X. 1941.
Gavriluţiu Nicolae, om de serv. dela 1. IX. 1941—1. X. 1941.
Lungu Pavel, lab. 1. X. 1941—1. XI. 1941.
Roşu Silviu, preparator, dela 1. VII. 1942—30. IX. 1942.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

46. *Clinica Oftalmologică*

Păcurariu Ioan, asistent, dela 1. VIII. 1941—1. XI. 1941, dela 20. XII. 1941—30. IX. 1942.
Popovici Ioan, preparator, dela 1. IX. 1941—1. XI. 1941, dela 1. VIII. 1942—30. IX. 1942.
Joldiş Ioan, om de serv. dela 1. VIII. 1941—30. IX. 1942.

47. *Clinica Otorino Laringologică*

Gârbea Ştefan, asistent, dela 1. VIII. 1941—30. IX. 1941.
Popovici Gheorghe, asistent, dela 1. VIII. 1941—1. VII. 1942
Iubu Mihai, preparator, dela 1. IX. 1941—1. XII. 1941.
Pop Vasile, preparator, dela 1. X. 1941—1. XI. 1941.

48. *Institutul Medico Legal*

Hurghiş Vasile, şef de lucrări, dela 1. VII. 1941—1. IX. 1941.

49. *Clinica Stomatologică*

Vasilescu Vasile, asistent, dela 1. IX. 1941—1. XI. 1941, 1. IV. 1942—30. IX. 1942.
Baba Iosif, asistent, dela 1. IX. 1941—1. XI. 1941, dela 1. IV. 1942—30. IX. 1942.
Popa Avram, preparator, dela 1. IX. 1941—1. III. 1942.
Rusu Maria, preparatoare, dela 1. IX. 1941—1. XI. 1941. dela 1. IV. 1942—1. VII. 1942.
Muţiu Nicolae, laborant, dela 1. X. 1941—30. IX. 1942.

50. *Institutul de Radiologie*

Vasculescu Traian, asistent, dela 1. VIII. 1941—1. I. 1942, dela 1. VIII 1942—30. IX. 1942.
BCU Cluj / Central University Library Cluj
Bârzu Ioan, preparator, dela 1. VIII. 1941—20. IV. 1942.
Furnea Ioan, electrician, dela 1. XI. 1941—30. IX. 1942.

51. *Institutul de Istoria medicinii.*

Cordoş Gavril, om de serv. dela 1. III. 1942—1. IV. 1942.

52. *Farmacia clinicilor*

Lupaş Ioan, şef de lucrări, dela 1. IX. 1941—1. II. 1942, dela 1. V. 1942—30. IX. 1942.
Vlad Livia, preparatoare, dela 1. X. 1941—1. I. 1942.
Cadar Gheorghe, laborant, dela 1. X. 1941—1. V. 1942.

53. *Direcţiunea Clinicilor*

Beşuan Alexandru, şef de secţie, dela 1. VI. 1942—30. IX. 1942.
Fediuc Constantin, şef de birou, dela 1. IX. 1941—1. XII. 1941, dela 1. VIII. 1942—30. IX. 1942.
Blăgescu Nicolae, şef de birou, dela 1. X. 1941—1. I. 1942.
Saitiş Petru, impiegat, dela 1. IX. 1941—23. XI. 1941, dela 1. IV. 1942—30. IX. 1942.

Istrate Nicolae, portar, dela 1. IX. 1941—1. XI. 1941.
Verde Gheorghe, om de serv. dela 1. X. 1941—1. XI. 1941.
Simtion, Nicolae, laborant, dela 1. IX. 1941—1. I. 1942.
Pop Teodor, mecanic, dela 1. VII. 1941—1. X. 1942.
David Iuliu, meseriaş, dela 1. VII. 1941—1. V. 1942.
Someşfălean Vasile, meseriaş, dela 1. VII. 1941—1. I. 1942.
Hodrea Ioan, meseriaş, dela 1. IX. 1941—1. XI. 1941.
Vecerdea Vasile, camerist, dela 1. XII. 1941—30. IX. 1942.
Cociş Ştefan, portar, dela 1. III. 1942—1. IV. 1942.
Sângeorzan Ioan, meseriaş, dela 1. III. 1942—1. IV. 1942, dela 1. VIII. 1942—30. IX. 1942.
Sicoe Ilie, electrician, dela 1. III. 1942—1. IV. 1942, dela 1. VI. 1942—1. VII. 1942.
Vlas Teodor, portar, dela 1. IV. 1942—1. VII. 1942.
Corpodean Alexandru, portar, dela 1. VI. 1942—30. IX. 1942.
Brăzdău Grigore, portar, dela 1. VII. 1942—1. VIII. 1942.
Coroian Ştefan, meseriaş, dela 1. VII. 1942—1. IX. 1942.
Marchiş Ioan, impiegat, dela 1. VII. 1942—1. IX. 1942.
Rusu Ioan, om de serv. dela 1. VII. 1941—30. IX. 1942.
Varga Nicolae, portar, dela 1. VII. 1942—30. IX. 1942.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

54. *Căminul Avram Iancu*

Oprişor Simion, econom, dela 1. VII. 1941—8. IX. 1941.
Marian Ştefan, mecanic, dela 1. VIII. 1941—24. VIII. 1941.
Petrescu Constantin, secretar, dela 1. VI. 1942—30. IX. 1942.

1. SĂRBĂTORIREA ZILEI DE 1 DECEMBRIE

Reamintind ziua în care majoritatea populaţiei Transilvaniei şi-a putut exprima liber voinţa ei unanimă de a se alătura pentru totdeauna Patriei de care fusese despărţită în lunga vitregie a vremurilor, această zi s'a înscris în istoria neamului, alături de celelalte două sărbători naţionale: 24 Ianuarie şi 10 Mai.

Universitatea noastră, care din anul 1919 a sărbătorit ziua de 1 Decembrie cu elan şi înţelegere specifică a măreţului act pecetluit în acea zi, nu putea, în durerosul ei refugiu, să nu reamintească noilor generaţii de studenţi importanţa şi chemarea acestei zile.

Strângând în incinta ei profesorii şi studenţii, într'un cadru sobru şi cu o ţinută demnă, Universitatea a luat parte, în corpore, la serviciul religios oficiat la Catedrală, după care s'au rostit în sala mare a Facultăţii de Drept cuvântările al căror rezumat se redă în cele ce urmează:

a) *Cuvântul introductiv al D-lui Rector Haţieganu.*

Ziua de 1 Decembrie este ziua cea mai sfântă a neamului românesc.

Universitatea noastră a sărbătorit totdeauna această zi a solidarităţii naţionale şi o sărbătoreşte trăind acelaş ideal şi aceiaşi disciplină naţională, în aceste vremuri când pământul Ardealului este rupt în două.

Generaţiile tinere trebue să înveţe prin sărbătorirea acestei zile că o naţiune nu poate fi victorioasă decât prin unirea tuturor generaţiilor.

O naţiune nu se compune din o singură generaţie, ci ea este lanţul infrangibil al tuturor generaţiilor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Generaţiile Unirii, înfăptuitoare ale hotarelor etnice ne lasă nouă generaţiilor de azi, ca pe un sfânt testament, servirea pe mai departe a marelui ideal naţional.

Universitatea noastră, purtătoarea marilor idealuri ale neamului, în această zi se închină memoriei acelora care au înfăptuit Unirea şi face promisiune solemnă de a fi luptătoare plină de încredere pentru realizarea marelui ideal naţional — *Unirea tuturor Românilor.*

b) *Rezumatul cuvântării rostite de Dl Prof. R. Cândea.*

Sărbătorim astăzi numai provizoriu ziua de 1 Decembrie la Universitatea noastră. Adevărata sărbătorire a zilei de 1 Decembrie, adică a proclamării Unirii noastre, nu o putem face. Românii i-au dat Clujului prestigiul ştiinţific şi moral, Românii au făcut din Cluj adevărata capitală a Transilvaniei.

Ziua de 1 Decembrie este ziua încheerii unei răfueli milenare; este capătul unor suferinţi fără seamăn, este însă şi începutul unei vieţi nouă. A unei vieţi naţionale, care nu va putea fi stânjenită în desfăşurarea ei firească.

Cu gândul la această Românie de mâine Universitatea îşi

strânge rândurile, îşi întemează şi revendică drepturile şi, ca cea mai cuprinzătoare instituţie sufletească a noastră, se pune în fruntea tuturora pentru pregătirea sărbătoririi celei mari.

c) *Cuvântarea D-lui Prof. Marin Ştefănescu, „Unirea Ardealului cu Patria Mumă".*

Gândul meu rostit acum, aici, în actualele împrejurări, este cu deosebire acela al unui fiu al României născut; crescut în vechiul Regat, dar al cărui unul din visurile dragi, sfinte, a fost Ardealul. Această educaţie li s'a făcut copiilor din generaţia mea în vechiul Regat: Să avem credinţa creştină în Dumnezeu, şi să ştim că unul din idealurile vieţii noastre pe acest pământ este, trebue să fie, unirea cu fraţii noştri români de pretutindeni.

Ardealul!... Mă revăd copil în clasele primare, la şcoala Iancului din Bucureşti. Institutorul desena harta României pe tablă. Şi ne spunea, cu glas întretăiat, abia stăpânindu-şi lacrimile, că noi, neamul românesc, avem dela Dumnezeu o ţară mândră, frumoasă, bogată, cum rar este alta pe lume. Dar vrăşmaşii ne-au răpit părţi din ea, unii Ardealul, alţii Bucovina, Basarabia. Şi datoria noastră este să ne pregătim ca să ne reluăm ce este al nostru, pentru ca astfel să împlinim cele dumnezeeşti în ţara noastră întreagă liberă.

Firește, noi, copiii, nu ne dam bine seama atunci de cuvintele scumpului învăţător, şi totuşi le simţeam, ele ne pătrundeau, ele ne entusiasmau. Ne încingea mila de fraţii robiţi, ni se aprindea dorul de vitejie. Dar acum înţelegem profund, de tot profund, cuvintele scumpului învăţător, şi, noi, la rândul nostru, vorbim cu glas întretăiat, şi abia ne stăpânim lacrimile.

De acest spirit deci erau animaţi Românii. De aceea, când a isbucnit războiul desrobirii neamurilor, în timpul dela 1914—1919, ei au luat parte la luptă cu atât avânt. Eu sunt unul din fericiţii hăraziţi de Providenţă care au sângerat atunci pe front, pentru unirea tuturor Românilor în ţara noastră întreagă liberă. Imi înţelegeţi emoţia. Şi Dumnezeu a răsplătit vrednicia României, prin graţia Lui. S'a făcut unirea cu Basarabia, Ardealul, Bucovina. Atunci au venit mulţi din vechiul Regat ca profesori la Universitatea românească din Clujul Ardealului românesc. Printre ei am fost şi eu. Ce vis frumos s'a împlinit!...

Insă acum suntem de iznoavă în obidă, greu încercaţi, cu

Patria sfâşiată de streini. Universitatea Clujului este în băjenie, refugiată la Sibiu. Dar să ştie duşmanii noştri, şi să ştie lumea toată, că noi, Românii, avem credinţa creştină, dela Dumnezeu. Avem credinţa neclintită în justiţia divină. Va veni în curând ziua strălucită, vom înălţa un altar tot mai măreţ de cultură, de civilizaţie, de omenie, întru preamărirea adevărului, a sfintei dreptăţi, a lui Dumnezeu, după învăţătura creştină. Iar voi, studenţii noştri, copiii noştri, să ne duceţi visul, idealul, mai departe precum noi l'am dus pe al învăţătorilor, pe al părinţilor noştri. Şi aşa îl vom avea pentru totdeauna împlinit, desăvârşit.

2. COMEMORAREA „UNIRII" DIN 24 IANUARIE 1859, s'a făcut în cadrul unor solemnităţi universitare unde Dl Prof. G. Şofronie dela Facultata de Drept a fost delegat să rostească o cuvântare, din care se redă următoarele idei:

In pribegia sa, dar plină de încredere în triumful dreptului şi dreptăţii neamului nostru, Universitatea Daciei Superioare — profesorii şi studenţii ei — comemorează şi în acest an Actul istoric din 24 Ianuarie 1859, îndreptându-şi cu pietate gândurile spre patriotica generaţie de la jumătatea veacului trecut, făuritoare a „Unirii" celor două Principate. Dând firească interpretare şi deslegare unei îndelungate evoluţii istorice, ştiind să stăpânească evenimentele prin îndrumarea lor pe calea destinului naţional, şi mai pre sus de orice, descifrând datele reale ale adevăratei *voinţe naţionale* — a Moldovenilor şi a Muntenilor — de fondare a *Statului român* unitar, generaţia de la 1859 stărue într'adevăr ca strălucit şi impresionant exemplu, de patriotism, de înţelepciune politică şi de spirit de jertfă, în analele istoriei noastre naţionale. Infăptuind actul politic din 24 Ianuarie 1859, — în entuziasmul întregei obşti româneşti, — s'a dat nouă mărturie de energia şi vitalitatea neamului românesc, în mers spre un ideal, şi s'a înscris autoritate de „lucru judecat", într'o întreagă desvoltare istorică.

O deosebită semnificaţie juridică şi istorică dobândeşte astfel „Unirea" de la 1859, ca şi „Unirea" din 1918: Ceea ce le explică şi le garantează în acelaş timp dăinuirea, ceea ce le întăreşte cu pecetea definitivatului, este acest fapt pe care nepărtinitoarea istorie îl arată înaintea lumii civilizate, că ele sunt firească urmare a *dreptului la viaţă a naţiunilor*, — astăzi dogmă

în alcătuirea dreptului popoarelor, — şi concretizare la naţiunea română, cu seculară misiune istorică, a comandamentelor *dreptului* şi a *dreptăţii*. Spusese odinioară — în veacul trecut — jurisconsultul italian Mamiani, că „trecerea timpului nu poate transforma nici odată violenţa în drept". Şi proclamase deopotrivă Preşedintele Millerand — în epoca elaborării Tratatului eliberator de naţionalităţi, de la Trianon, — că „o stare de lucruri fie şi milenară, nu este vrednică să dăinuiască, când este ea recunoscută a fi contrarie ideii de justiţie". Ori, acest adevăr — expresiune în acelaş timp a unui principiu de bază în noul drept al ginţilor, — aduce prin el însuşi deplină justificare şi îndreptăţire a Unirilor noastre, acte de consfinţire a unui Stat român *naţional* şi *unitar*. Stat construit nu pe nedreptăţirea altor naţiuni, ci pe îndepărtarea unor nefireşti imperialisme. Stat ce rămâne expresiune a comandamentelor *principiului naţional*, la 1859 ca şi la 1918, şi afirmare a acelui *drept de revendicare* — înscris în dreptul ginţilor, — prin care se recunoaşte unei comunităţi naţionale, divizată prin vitregia vremurilor între diferite stăpâniri streine, de a fonda în spaţiul teritorial străbun, un Stat naţional.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dar această măreaţă realizare politico-teritorială nu ar fi fost cu putinţă de înfăptuit, nici la jumătatea veacului trecut, „secolul revendicărilor naţionale", precum îl caracterizase Mancini, nici după „războiul naţionalităţilor", precum a fost definit cu dreptate războiul mondial, — fără pătrunderea şi generalizarea în conştiinţa Românilor, prin grea şi îndelungată luptă ajuns a fi privit, ca o idee călăuzitoare în materie de formaţiune a Statelor. Paginile istoriei naţionale ne arată că însăşi epoca de constituire, de închegare a Ţărilor Române, — în secolele XIII—XIV-lea, — a manifestat o concepţie *naţionalitară*, fie şi în mod subconştient afirmată. S'a spus într'adevăr, că alături de *ideea domniei*, şi de aceea a *teritoriului definit*, cea de a treia idee călăuzitoare dealungul desvoltării noastre istorice, a fost *ideea naţională*. Astfel, contopirea numeroaselor cnezate şi voevodate, — existente cu mult înaintea secolului XIII-lea, — în cele două Ţări Române libere; fiinţarea şi dăinuirea dincoace de munţi în Ţara de „leagăn al românismului", a aceluiaş fel de organizare politico-teritorială, până târziu în timp; expansiunea Ţărilor Române numai în limitele teritoriului locuit de naţiunea română, deci lipsa oricărui imperialism; toate acestea dovedesc pentru îndepărtate vremuri, o putere de acţiune a principiului naţional,

luat chiar în înţelesul său modern. Şi dacă totuşi fuzionarea celor două Ţări într'un singur Stat nu s'a realizat mai timpuriu, dacă însuşi procesul unităţii totale a Românilor a trebuit să întârzie veacuri de a rândul, explicaţia trebue căutată în adânca împământenire în concepţia timpului, a ideii că Ţara este proprietatea Dinastiei, *concepţia teritorialităţii* adică, ca şi în acele vitrege împrejurări ce au dus la infiltrarea unui element strein, de opresiune faţă de populaţia autohtonă, în Transilvania românească. Numai când în Moldova încetează Dinastia Bogdan-Muşatinilor, apare de îndată Unirea de la 1600 a lui Mihaiu Vodă Viteazul, căzută însă odată cu înfăptuitorul ei. Dar nu fără a lăsa pentru urmaşii săi — astfel cum constată istoriografia naţională, „o ispită, un îndemn şi o datorie". Ea a însemnat desigur, un impuls conştient al tuturor manifestărilor noastre de viaţă, care a îndrumat naţiunea română spre „Unirile" politice din 1859 şi 1918.

Din secolul XVII-lea încoace, fiecare veac a adăugat noui elemente şi manifestări, în promovarea procesului unităţii naţionale. Prin consolidarea conştiinţei naţionale, prin sporirea raporturilor dintre diferitele părţi ale corpului naţional românesc, dintre Ţările Române şi Românii din Transilvania adică, prin anumite Uniri *de fapt* dacă nu de drept, dintre cele două Principate. Dar întreg acest proces istoric s'a găsit promovat, prin opera de precizare şi de continuă desvoltare la Români, a datelor principiului naţional. Secolul redeşteptării şi revendicărilor naţionale, — secolul XIX-lea, — trebuia astfel într'un mediu oarecum format, să ducă la pozitive urmări şi în ordinea realităţilor româneşti. Aceasta a fost *Unirea Principatelor* din 1859, deja pregătită sufleteşte, căci *ideea naţională* cu dezideratele şi urmările sale, devenise principala preocupare a tot ce era intelectualitate românească.

Unirea din 1859 este mai presus de orice, opera naţiunii române de la sudul şi răsăritul Carpaţilor. Ea afirmă ca semnificaţie juridică, o impresionantă manifestare de *voinţă colectivă*, ce a depăşit voinţa Europei timpului. Ea a fost pregătită prin mai îndepărtate manifestări unioniste, prin evenimentele de trecătoare *Unire* — fie şi de fapt, — ca şi prin *voinţa* clar exprimată a naţiunii române, în Divanurile Ad-Hoc din 1857. In aceste organe de consultare extraordinară a voinţei naţionale, din lupta ce s'a purtat între *unionişti* şi *separatiştii* în disparentă minoritate, a învins *teza unionistă*. Şi chiar dacă Convenţia de la

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paris (din 7 August 1858) — care trebuia să fie noua Constituţie octroiată de Puterile garante (cele şapte Puteri Mari ale timpului) *Principatelor Unite,* — nu onora în întregime dorinţele exprimate de către Divanurile Ad-Hoc, instituind numai jumătate de Unire a celor două Ţări Române, înţelepciunea politică a generaţiei de la 1859 a ştiut să înfăptuiască sub acel regim al Convenţiei, *Unirea deplină.* Dacă la 5 Ianuarie 1859 a învins la Iaşi, candidatura acelui „personagiu deosebit de simpatic" care era Alex. Ioan Cuza, alegerea lui la 24 Ianuarie la Bucureşti, — prin înfrângerea oricărei alte candidaturi la Domnie, — a dovedit cu prisosinţă forţa *ideei naţionale,* dar şi măsura în care pătrunseseră în conştiinţa naţională, comandamentele *principiului naţionalităţilor.* Ori în adevărata interpretare şi înţelegere a acestui principiu, această cea dintâiu mai largă aplicare a sa, la Dunărea de Jos, a adus o deosebit de preţioasă contribuţie, şi ea a fost opera naţiunii române. Conştientă de drepturile şi năzuinţele sale, ea a înscris astfel în istoria politică, exemplul unui *Stat naţional,* înfăptuit nu prin adoptarea unei hotărâri conforme a voinţei celor mari, — Concertul european al timpului, — ci prin depăşirea acestei voinţe. Era acesta un element nou, pe care noi îl adusesem. Cu drept cuvânt, scria N. Iorga: „A fost în acest act politic, ceva sufletesc şi ceva popular... Unirea Românilor de la Dunăre, ca şi Unirea Italienilor, a fost ultimul rezultat al unei lungi evoluţii de cultură naţională, care trebuia neapărat să ajungă acolo". Este raţiunea pentru care, nu numai istoria naţională, dar şi istoria diplomatică şi aceia a evoluţiei principiilor de drept public, acordă un loc deosebit semnificaţiei istorico-juridice a *Unirii române* din 1859.

Dar Unirea din 1859, străduinţele „Domnului Unirii" Alex. Ioan Cuza şi a „Omului Unirii" Mihail Kogălniceanu, nu a rămas un act politic fără mari urmări. Se poate spune că din momentul realizării sale, se întrevedeau deja urmările sale strălucite. Întreaga noastră evoluţie istorică ce a urmat, — a Românilor de dincoace şi de dincolo de Carpaţi, — a pornit de la actul din 1859, actul de bază al fondării României moderne, ca de la un moment de crucială însemnătate, spre a ajunge la firesca deslegare a „Chestiunii Române", înfăptuită prin „Marea Unire" din 1918.

3. SĂRBĂTORIREA ZILEI DE 10 MAI, s'a făcut cu tradiţionalul ceremonial iniţiat de autorităţile militare, civile bisericeşti şi şcolare după următorul program:

La ora 11: Te-Deum la Sfânta Mitropolie.

La ora 12: Trecerea în revistă a trupelor, şcolilor şi asociaţiunilor, de către Dl General Comandant al Armatei I-a.

La ora 12,45: Defilarea armatei în faţa D-lui General Comandant al Armatei I-a, în piaţa Regele Ferdinand I.

4. AMINTIREA MAREI ADUNĂRI DE PE CÂMPIA LIBERTĂŢII DIN 3/15 MAI 1848, a fost admirabil evocată de Dl Prof. Silviu Dragomir, în faţa profesorilor şi studenţilor acestei Universităţi, vorbind despre „Generaţia dela 3/15 Mai 1848".

Conferenţiarul expune felul în care a fost pregătită generaţia luptătorilor ardeleni în epoca premergătoare a revoluţiei: şcoli primare sunt puţine în teritoriul de atunci al Transilvaniei, Banatului şi Ungariei, iar cele secundare, care propagă spiritul naţionalist, se reduc la două. Şcoala normală din Arad are însă tocmai între anii 1840—48 o eclipsă, aşa că numai dela Blaj, din mijlocul tinerilor profesori, se putea propaga crezul reînoirii naţionale. Rolul lui Bariţiu şi Bărnuţiu este covârşitor, primul prin gazetele sale, iar doctrinarul naţionalismului prin acţiunea sa politică, au pregătit calea renaşterii sufleteşti. In aceeaşi vreme Eftimie Murgul inaugurează în Banat lupta pentru naţionalitatea română. Conştientă de misiunea ei, această generaţie elaborează un program şi se înfige de îndată în poziţie din care se poate încerca apărarea naţionalităţii române. Meritul lor cel mai însemnat este că au reuşit să exalteze ideea naţională şi cu puterea ei nebiruită să plămădească sufletul cărturarului luptător din Ardeal: „tăcut şi chibzuit, harnic şi însetat de cultură, neclintit în crezul său, perseverent şi gata de sacrificiu, greoiu câteodată în gândirea încâlcită de şcoala streină, sincer şi neprefăcut, dispreţuind interesele egoiste şi materiale, împletindu-şi destinul numai cu pământul de baştină, de care rămâne legat cu mii de fire nevăzute, sobru şi cu adâncă simţire românească, pe care o păstrează şi subt crusta culturii străine şi în stângăcia graiului prea adeseori forţat".

Zestrea aceasta trebuie să o păstreze tineretul şi pe mai departe, căci ea este mai necesară acum ca oricând pentru marile împliniri ale neamului.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CAP. V.

ACTE SOLEMNE

Promovarea de Doctor Honoris Causa a D-lui Riccardo Del Giudice, Subsecretar de Stat la Ministerul Educaţiei Italiene din Roma.

Consiliul Facultăţii de Drept şi Senatul Universitar, apreciind activitatea ştiinţifică şi contribuţia de animator pe teren educativ şi organizator al vieţii naţionale italiene, a D-lui Riccardo Del Giudice, Consilier naţional al Camerii Fasciilor şi Corporaţiilor şi Subsecretar de Stat pentru educaţia naţională, au decis să-i confere titlul de Doctor Honoris Causa[1]).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

---

*) Del Giudice Riccardo, consilier naţional al Camerei Fasciilor şi a Corporaţiilor, subsecretar de stat la Ministerul Educaţiei Naţionale, fiul lui Sugenio şi al Anei Testa, născut în 16 Iulie 1900, la Lucera (Foggia). Doctor în filosofie.

Inscris în Partidul Naţional Fascist din 1921, în M. V. S. N. (Armata Voluntară Siguranţa Naţională) din 1923. A luat parte la Marşul asupra Romei. Fondator şi secretar politic al Fasciului din Lucera (1921—26). Membru al Federaţiei proniciale fasciste din Foggia şi comisar al Direcţiei P. N. P. al Fasciului din Trani. (1923). Consilier şi deputat provincial al Capitaniei (1923—26). Fu între primii organizatori sindicali fascişti, subsecretar şi apoi secretar federal al sindicatelor fasciste din Foggia (1922—26). Membru al Direttorio-ului naţional corporaţiilor agricole (1924). Subsecretar al corporaţiilor naţionale textile din Roma (1926). Secretar al biroului provincial al sindicatelor fasciste din Torino (1927). Directorul serviciilor economice şi statistice ale Confederaţiei Naţionale a Sindicatelor Fasciste (1928). Comisar al sindicatelor fasciste din Bari şi al Federaţiei naţionale a Sindicatelor fasciste din Bari şi al Federaţiei naţionale a Sindicatelor Fasciste industriale ale lemnului şi a altora asemănătoare (1929). Secretar al Federaţiei naţionale a Sindicatelor Fasciste şi a industriei lemnului până când a fost numit secretar al confederaţiei naţionale a Sindicatelor Fasciste.

Festivitatea înmânării diplomei a avut loc în sala festivă a Universităţii (sala de lectură a Bibliotecii universitare) în ziua de 25 Martie 1942, în prezenţa tuturor autorităţilor universitare, a reprezentanţilor autorităţilor bisericeşti, ai legaţiei italiene din Bucureşti şi a unui public numeros. Ea s'a desfăşurat astfel:

Şedinţa a fost deschisă de Dl Rector al Universităţii Profesor Dr. Iuliu Haţieganu, cu următoarele cuvinte:

Domnilor Colegi,
Doamnelor şi Domnilor,

Facultatea de drept în şedinţa din 6 Martie 1942 a propus decernarea titlului de doctor honoris causa, în ştiinţele politice şi economice, Domnului Profesor Riccardo Del Giudice, Subsecretar de Stat al educaţiei naţionale în guvernul Italiei. Senatul Universitar în şedinţa din 7 Martie 1942 a aprobat cu unanimitate propunerea Facultăţii de drept şi a decis acordarea titlului de Doctor Honoris Causa Excelenţei Sale Riccardo Del Giudice pentru activitatea sa ştiinţifică în domeniul ştiinţelor juridice-politice şi economice — pentru meritele sale excepţionale pe terenul organizării ştiinţifice a muncii — pentru rolul important în opera educativă a tineretului precum şi pentru sentimentele sale de amiciţie arătate poporului nostru şi universităţii noastre.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Preşedinte al confederaţiei Fasciste a muncitorilor comerţului (1934). Membru al Consiliului Naţional al Corporaţiunilor. Din 1928 până în 1936 expert şi delegat al muncitorimii la Conferinţa internaţională a muncii. Deputat în Parlament pentru a XXIX-a legislatură; Consilier Naţional al Camerei Fasciilor şi a Corporaţiilor pentru a XXX-a. Din Decembrie 1939 e subsecretar de stat la Ministerul Educaţiei Naţionale.

Opere: Telesio, Lucera, 1926; A. Oriani, Napoli, 1930; Corporazioni e Confederazioni, Roma, 1934; La Costitizione in Italia del Patronato, ib., 1935; I Lavoratori del Commercio Nell'impresa Africana, Rocca S. Casciano, 1937; Problemi del Lavoro, Roma Africana, Rocca S. Casciano, 1937; Problemi del Lavoro, Roma, 1937; La Carta del Lavoro e il Lavoro a Domicilio, ib., 1937; Linementi Storici e Concettuali della Legislazione del Lavoro, Bari, 1937; Per L'Unificazione dei Contributi Sociali, Bologna, 1937; Assicurazioni Sosiali, ib., 1937; L'Istruzione Professionale Nello stato Corporativo, Roma, 1930; Per una Riforma Fascista della Giurisdizione, ib., 1938; Le Confederazioni Nell'Ordinamento Corporativo, ib., 1938; Autarchia e Corporativismo, ib., 1939; La Riforma Fascista della Previdenza Sociale, ib., 1939.

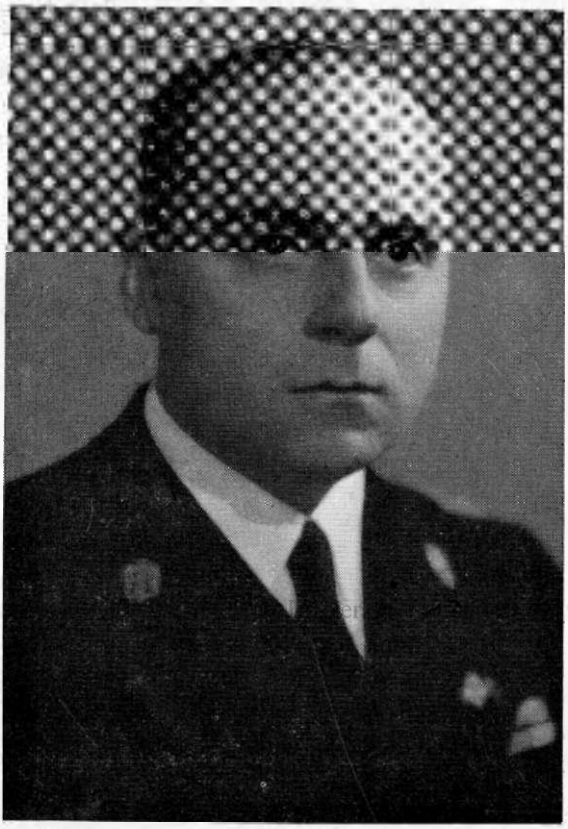

Dl Prof. RICCARDO DEL GIUDICE
Subsecretar de Stat al Educaţiei Naţionale din Italia.

Pentru solemnitatea acordării acestei distincţii Senatul Universitar în şedinţa din 7 Martie 1942 a fixat ziua de azi.

Declar deschisă şedinţa şi dau cuvântul D-lui raportor al Facultăţii de Drept, D-lui Prof. P. Poruţiu.

Dl Profesor P. Poruţiu citeşte următorul raport:

Domnule Rector,
Excelenţă,
Doamnelor şi Domnilor,

Cartea pe care o învăţăm noi — cei dela Facultatea de Drept a acestei universităţi — este cunoaşterea legilor, e cultul *dreptu-*

lui. „Iustitiam colimus et aequi et boni notitiam profitemur". Acelui drept — prin excelenţă roman, — care impreună cu învăţăturile Mântuitorului a pus temeliile civilizaţiei noastre.

Din Roma radiază azi o nouă doctrină juridică şi socială care deschide orizonturi nouă înaintea ochilor noştri, *fascismul.* Precum odinioară fasciile consulilor şi a dictatorilor romani au străbătut lumea dela un capăt la altul biruitoare, aşa devine azi doctrina fascistă o nouă lege pentru aşezarea Statului şi a ordinei sale interne.

Excelenţa Sa Domnul *Riccardo Del Giudice,* Consilier Naţional al Camerei Fasciilor şi a Corporaţiunilor, Subsecretar de Stat la Educaţia Naţională a guvernului dela Roma, este unul dintre cei mai aprigi luptători pentru noua ordine. Opera sa caracterizează o activitate bogată în domeniul ştiinţei şi a aplicaţiunii ei practice.

Il libro che noi della Facoltà di diritto di questa Università studiamo è la conoscenza delle leggi, è il culto del diritto.

Di quel diritto — per eccellenza romano — che, insieme con gli insegnamenti del Redentore, ha fissato le fasi della nostra civiltà.

Da Roma s'irradia oggi una nuova dottrina giuridica e sociale, che schiude nuovi orizzonti ai nostri occhi: il fascismo.

Come altra volta i fasci dei consoli e dittatori romani percorsero le vie del mondo da un capo all'altro, vittoriosi, cosi oggi divente — la dottrina fascista — una nuova legge basilare dello Stato e del suo ordine interno.

L'eccellenza Riccardo Del Giudice, consigliere nazionale della Camera dei fasci e delle Corporazione, sottosegretario di stato all'Educazione Nazionale del governo di Roma, è uno tra i più ardenti lottatori per il nouvo ordine.

La sua opera è il segno di una ricca attività nel dominio della scienza e delle sue pratiche applicazioni.

Intrat la vârsta de 21 ani în anul 1921 în partidul naţional-fascist, *Riccardo Del Giudice* a luat parte la marşul asupra Romei. Devine apoi secretarul politic şi fondatorul fasciei din oraşul său natal *Lucera.* Din această epocă datează primele studii, ce a publicat. Şi e semnificativ că cea dintâi lucrare a sa *Telesio* (1924) este un studiu asupra naturalistului şi filosofului italian din veacul XVI Bernardino Telesio, autorul celebrei opere *„De rerum natura, interpretata juxta propria principia",* despre care

s'a spus, că cu toată reacţiunea ce a stârnit din partea bisericii a avut meritul de a fi contribuit la eliberarea creştinismului din cătuşele teologiei şcolastice, întemeiată pe filosofia aristotelică. In cugetarea lui Telesio interesează nu într'atât caracterul particular al principiilor sale, cât mai mult încercarea de a deduce din acele „principii proprii" toate fenomenele naturale, fără ajutorul vreunui element teologic.

Prima lucrare a lui Del Giudice îmbrăţişează deci pe una din marile figuri ale renaşterii italiene, pe un îndrumător spre orizonturi nouă. Ea ne lasă să întrevedem în Del Giudice chiar dela începutul activităţii sale literare şi ştiinţifice pe viitorul cercetător al „naturei lucrurilor", care pentru el este aşezarea socială cu multiplele ei aspecte şi probleme. In cercul aceloraşi preocupări şi-a căutat el şi subiectul celei de a doua lucrări pe care o publică la 1930, când ocupă un loc important în mişcarea fascistă. Este iarăşi un studiu asupra unei mari personalităţi, asupra scriitorului *Alfredo Oriani*. Ducele l-a numit pe acest Oriani un *„anticipatore del fascismo"*, spunând despre el, că în timpurile, când alţii se socoteau cuminţi, fiindcă nu îndrăsneau nimic şi se complăceau în ideea unei păci eterne, Oriani a visat imperiul, a prevăzut izbucnirea apropiată a furtunei care va răscoli întreaga lume şi în vreme ce oamenii dela conducerea treburilor publice îşi exhibau slăbiciunile, Oriani a exaltat calităţile poporului italian; într'o epocă când triumfa un anti-clericalism murdar, Oriani voia să moară cu crucea pe piept, spre a-şi mărturisi cu mândrie credinţa creştină. Intr'adevăr Oriani în scrierea sa „Rivolta Ideale", apărută la 1908, *combate democraţia* afirmând necesitatea statului forte ca suprem regulator al acţivităţii sociale şi opune concepţiunilor confuze ale contimporanilor săi ritmult fatal al istoriei, libertăţii neînfrânate *principiul autorităţii*, iar egoismului şi hedonismului morala creştină. Scrierile lui Oriani au lăsat urme adânci şi în gândirea lui Del Giudice. Telesio şi Oriani l-au îndrumat pe Del Giudice spre fascism.

Cercetările sale în domeniul problemelor sociale şi în deosebi al muncii, precum şi soluţiunile date de regimul fascist le publică Del Giudice în trei volume, dintre care cel dintâi este volumul *„Dottrina e Prassi corporativa"*, Bari 1940. Acest volum cuprinde o serie de studii (saggi) legate între ele numai prin afinitatea subiectelor tratate. Incercăm să le rezumăm pe cele mai importante.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cu lucrarea *„Lineamenti storici e concetuali della legislazione del lavoro"* şi-a deschis în anul 1937, la Universitatea „Benito Mussolini" din Bari cursul asupra *legislaţiei muncii.* In acel *curs* schiţează întreg complexul normelor juridice care cârmuesc raportul de muncă, dela înfiinţarea şi până la stingerea lui, încadrând fiecare din aceste norme în sistemul general al dreptului pozitiv şi insistând asupra conţinutului concret al fiecărei dispoziţiuni. El arată că, deşi complexă şi încă în formaţiune, această materie are totuşi o *consistenţă proprie* şi nu poate fi confundată cu alte ramuri ale ştiinţelor juridice, economice şi politice. De altă parte însă, spune el, nici un ram al dreptului nu a resimţit în aşa măsură ca dreptul muncii evoluţia politică, juridică şi economică. *Antichitatea* abea cunoscând munca liber prestată, nu s'a ocupat prea mult de reglementarea ei, totuşi distincţiunea dintre *locatio operis* şi *operarum* este o moştenire a dreptului roman. In *veacul de mijloc,* cam pe la anul 1000, prin disoluţia feudalităţii şi înfăptuirea libertăţii cetăţeneşti, au început a se modifica şi ameliora condiţiile juridice ale tuturor oamenilor tocmai pe baza *reorganizării muncii,* care în statul modern a ajuns apoi la importanţă covârşitoare. Dispoziţiunile cuprinse în statutele corporaţiunilor şi în codurile orăşăneşti din evul mediu nu se ocupă însă de regulamentarea muncii, cum înţelegem noi aceasta astăzi, ci se referă doar la modul de prestare al lucrului, la ucenicie, orarul de muncă şi preţul mărfii, fără a constitui un sistem de *protecţia juridică a muncii,* concepută ca *activitate liberă şi autonomă* în procesul producţiunii. Acele dispoziţiuni medievale aveau în vedere împiedecarea concurenţei, în scopul de a se putea garanta *buna calitate* a produsului. Munca era în parte covârşitoare *meserie* şi nu muncă dependentă. Ucenicia avea unicul scop de a forma *măeştri.* Motivele care determinau această reglementare: preţul just, salarul just şi grija creştinească de copii se explică mai mult prin sentimentul religios care le inspirase, decât prin consideraţiuni asemănătoare acelora care stau la baza legiuirilor din zilele noastre. Chiar *Toma Acvinatul,* care cel dintâi vorbeşte despre justiţia socială şi concepe munca ca un drept şi o datorie a naturii, conclude totuşi că omul, să nu se servească de ea, spre a schimba ordinea socială voită de Dumnezeu. Evoluarea cugetării filosofice, promovată prin *umanism* şi *renaştere* a creat mai târziu premisele ideale pentru justa apreciere a muncii, iar evoluţia economică şi în deosebi *capitalismul* a pus la ordinea zilei

problemele care au dat naştere exigenţelor şi posibilităţilor unei legislaţii a *muncii,* dar aceasta a întârziat, încă multă vreme, din cauza teoriilor economice şi politice dominante până la începutul secolului al XIX-lea.

Când în deosebi din cauza creşterii pieţii, organizaţiile corporative nu au mai putut face faţă obligaţiunilor de reglementare ce-şi luaseră, a intervenit puterea publică. In *Genova* (1539) şi *Paris* (1545) iau mai întâi fiinţă *căminuri* pentru săraci, care în acelaşi timp formează muncitori şi măeştri, călcând peste orânduiala corporativă. A urmat apoi *în Franţa edictul Turgot* (1776), *legile din Martie* 1791 şi în fine *legea Chapelier* în Iunie acelaşi an. Aceste măsuri au dărâmat corporaţiile, împiedecând în acelaşi timp ca revoluţia industrială în plină desfăşurare, să-şi poată găsi în curând mijloacele de restabilire a echilibrului. Nici în această epocă cuprinsă între jumătatea sec. al XV-lea şi finele sec. al XVIII-lea nu poate fi vorba de o legislaţie a muncii, dacă nu o confundăm pe aceasta cu unele măsuri de legislaţie *socială. In Anglia statutul* dela 19 Decemvrie 1601 al *Reginei Elisabeta* pune pe baze mai largi şi legale — încă tot ca o consecinţă a reformei religioase — asistenţa celor lipsiţi, dar deocamdată nu se înregistrează nici un progres în tutelarea muncii, care rămâne sub cârmuirea corporaţiilor, devenite mai mult instituţii pentru *protecţiunea câştigului patronilor,* până când sub imperiul necesităţii, *muncitorii* prin *asociaţiile lor* separate şi prin *greve* reuşesc să obţină unele ameliorări în condiţiile de muncă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In veacurile 16 şi 17 aspiraţia supremă a tuturor a fost *libertatea individuală* absolută, interpretată în sensul, de a se înlătura barierele din calea îmbogăţirii. Revoluţia franceză înscrisese printre realizările sale această libertate *abstractă,* formulată de enciclopedişti, dar curând s'a resimţit nevoia ca statul, să intervină pentru a stăpâni liberul joc al forţelor economice, căci printr'un contrast izbitor libertatea proclamată de revoluţie modifica şi *îrăutăţea* pentru o mare parte din oameni *condiţiile de viaţă individuală şi colectivă.* Acest fapt ieşea în evidenţă cu deosebire la contractul de muncă. In consecinţă, primele măsuri de protecţie a muncitorilor le ia Anglia în 1802 şi 1829, cu privire la întrebuinţarea *copiilor în fabrici. Legea engleză din 1829* pune temelia *legislaţii muncii, distincte de legislaţia asistenţei sociale.* Din acest moment legislaţia muncii evoluiază spre o tot mai accentuată *limitare a libertăţii contractuale,* atât în domeniul drep-

tului privat cât şi a celui public. Un drept autonom al muncii ia fiinţă deodată cu apariţia *contractului de muncă colectiv* şi îşi găseşte expresiunea clasică în *legea fascistă* dela 3 Aprilie *1926*, lege *fundamentală* nu numai pentru istoria legislaţiei muncii, ci chiar *pentru istoria generală a dreptului şi a civilizaţiei.*

In concluzie autorul stabileşte că:

a) Acest *drept al muncii,* profund unitar, cuprinde toate normele juridice care reglementează *formaţiunea şi activitatea profesională a muncitorului, precum protecţiunea lui* contra riscurilor fizice şi economice ale profesiunei.

b) *Legislaţia socială* şi *legislaţia muncii* reprezintă din punct de vedere istoric două faze depăşite de evoluţie ale dreptului muncii, iar din punctul de vedere sistematic două clasificări, dintre care cea dintâi cuprinde norme care azi nu mai au nimic comun cu dreptul muncii, iar a doua indică numai o parte a izvoarelor şi instituţiunilor prin care s'a format dreptul modern al muncii.

c) Studiul acestor norme pune în evidenţă *opera revoluţiei fasciste pentru realizarea celei mai înalte justiţii sociale,* care din veac în veac a însufleţit pe cei mulţi în lupta aspră de toate zilele pentru satisfacerea celor mai elementare nevoi ale vieţii.

„Stato Fascista e questione sociale". Autorul introduce acest studiu cu constatarea că, fără a nega importanţa factorilor economici în istoria publică şi privată, trebue să considerăm de arbitrară şi simplistă concepţia, care vede în istorie o creaţiune a luptei de clasă. Intr'adevăr *lupta de clasă* este *un fapt al unui period determinat, ea nu este şi nu poate fi legea şi dialectica istoriei universale.* E tot atât de greşit — spune Del Giudice — a căuta originile chestiunii sociale într'o epocă îndepărtată, care era profund deosebită, de acea în care s'a născut de fapt această chestiune, aşa cum o înţelegem noi, modernii.

Statul modern se naşte deodată cu criza sa şi *chestiunea socială,* în afară de inegalitatea, injustiţia şi mizeriile colective ale industrializării începătoare, cuprinde *problema juridică a neputinţei noului stat de a garanta şi tutela relaţiunile sociale ale omului modern.* Cea mai aspră critică a ordinei liberal-democratice, inspirată de scrierile lui Montesquieu şi Rousseau, au făcut-o şcolile socialiste, încercând în acelaşi timp să acrediteze părerea, că numai ele ar putea da soluţiile definitive ale problemelor puse. După părerea lui Del Giudice, *ideologia individualistă a li-*

beralismului sunt două aspecte ale aceleeaşi construcţii teoretice, care pornind dela o concepţie optimistă a naturii omeneşti tinde prin metode deosebite, unul prin libertatea producţiei, iar celălalt prin organizarea ei colectivă, la acelaşi scop, *bunăstarea individului.* Cât priveşte *bolşevismul,* Del Giudice e de părerea, că în nicio epocă a istoriei nu întâlnim o asemenea *comprimare a personalităţii umane* şi o *răsturnare a aspiraţiunilor sale ideale,* că oricât şi-ar putea el găsi justificarea naţională rămâne o formă învechită şi neomenească de organizare juridică şi morală a societăţii. *Concepţia fascistă* tinde să ajungă la o organizare economică care nu pune accentul pe profitul individual, ci se preocupă de *interesul colectiv* şi înfăptueşte o *justiţie socială superioară,* ceeace înseamnă *posibilitatea garantată a muncii, salar echitabil, cămin propriu şi putinţa unei continue îmbunătăţiri.* Fascismul crede în *puterea educatoare a disciplinei şi a exemplului dat.* Oamenii au creat statul — când şi cum nu importă — pentrucă nu puteau trăi izolaţi. E absurd, să mai vorbim despre drepturi naturale, când omul natural s'a transformat în cetăţean. E tot atât de eronat, a pune faţă în faţă cetăţeanul şi statul, cum e de fără rost întrebarea, că oare statul trebue să servească cetăţenilor sau cetăţenii statului. Este un al treilea element, care constitue *ţinta din urmă a indivizilor şi a statului* deopotrivă: *naţiunea.* Statul fascist e după asemănarea statului revoluţiei franceze, stat de drept, dar spre deosebire de acesta el îmbrăţişează *toată vieaţa culturală, religioasă şi economică* a individului, nu pentru a o absorbi, ca statul rus, ci pentru a o ridica, transplantându-o pe planul valorilor naţionale. In această ordine a noului stat creat de fascism au funcţiune fundamentală *asociaţiunile profesionale. Statul fascist fiind organizaţia juridică a unităţii morale, politice şi economice a naţiunii,* găseşte în ordinea corporativă instrumentul caracteristic al funcţiunii sale. *Ordinea corporativă e un sistem de tutelare şi reprezentare a cetăţeanului producător.* Prin acest instrument, care este ordinea corporativă, se înfiinţează şi menţine contactul continuu între puterile constituite şi cetăţeni, pentru a menţine concret şi actul acel scop, care e suprema lege a statului şi a cetăţeanului: *naţiunea.*

„Assicurazioni sociali". Asigurările sociale sunt *prevederi obligatorii instituite de stat sau de asociaţiunile profesionale, gerate de persoane de drept public şi măsurate după veniturile din muncă ale celor interesaţi.* Ele se împart în asigurări contra ris-

curilor *fizice* (accidente, boale, graviditate, naştere, invaliditate, bătrâneţe, moarte) şi asigurări contra riscurilor *economice* (şomaj), asigurările contra riscurilor fizice putând fi în acelaşi timp şi economice, cum ar fi cazul diminuării temporare sau permanente, totale sau parţiale a capacităţii de câştig. Nu intră aici *ajutoarele familiare*, care au mai degrabă caracterul asistenţei sociale. Asigurările sociale se deosebesc de cele private prin aceea, că asigurările private se întemeiază pe un *contract liber consimţit, riscul* e lăsat la *aprecierea subiectivă* şi asigurarea este obiectul unei *speculaţiuni comerciale,* câtă vreme asigurările sociale nasc din *nevoi colective* şi au drept scop de a *preveni, repara şi indemniza unele categorii de riscuri* (nevoi viitoare incerte), care fără acţiunea preventivă şi reparatoare a asigurării obligatorii ar constitui un *pericol* şi o *daună de natură socială.* De aici dreptul şi datoria statului, de a impune obligaţiunea asigurărilor. Comune sunt ambelor feluri de asigurări cele trei elemente fundamentale ale activităţii asiguratoare: riscul, prima şi întreprinderea. Insă la asigurările sociale *legea stabileşte riscurile şi măsura* în care acestea urmează a fi acoperite prin asigurare, *prima e în funcţie de capacitatea de plată* a asiguratului şi este calculată mai mult pe *compensarea riscurilor între ele,* decât a riscurilor prin prime; în fine la asigurările sociale lipseşte întreprinderea speculativă, institutele de gestiune fiind *persoane de drept public,* conduse de către reprezentanţii muncitorilor şi întreprinzătorilor. Originea asigurării sociale trebue căutată în tendinţa de lărgirea cercului de activitate a statului, caracterizată prin legislaţia socială, mai mult ca în evoluţia fenomenului asigurării, fără a se putea totuşi nega contribuţia disciplinei juridice şi tehnice asiguratoare, începând dela mijlocul veacului al 18-lea. *Fascismul,* precum a influenţat în mod hotărîtor evoluţia noţiunii de stat, tot astfel a afirmat o doctrină şi o practică a asigurărilor sociale, care desvoltând principiile şi instituţiunile existente le-a întrecut pe toate prin o *nouă concepţie* nu numai a prevederii, ci a muncii, a producţiunii şi a *solidarităţii naţionale.*

„La riforma fascista della previdenza sociale". Autorul arată că reforma înfăptuită prin Decretul-Lege Nr. 636 din 14 Aprilie 1939—XVII constitue, împreună cu dispoziţiunile în vigoare pentru asigurarea contra accidentelor, boalelor profesionale şi boalelor comune, un sistem de asigurare obligatorie dintre cele mai complete ce se cunosc. *Familia muncitorului,* dela întemeierea până

la creşterea şi decăderea ei din cauza bătrâneţelor, a invalidităţii sau a morţii celor ce o compun, precum şi în tot timpul crizelor care o pot lovi din cauza întreruperii câştigurilor, datorită lipsei de lucru, boalei, sau accidentului, găseşte acum în *legislaţia fascistă un sistem de sprijinire şi de tutelare* de cea mai mare importanţă, nu numai în cadrele legislaţiei sociale şi în cele ale dreptului muncii, ci chiar în cel mai larg cadru al *vieţii economice, sociale şi politice a naţiunii.* Programul fusese fixat încă dela 1927 prin declaraţia XXVII din Carta del Lavoro, dar realizarea a depăşit toate premisele. *Ducele* a voit, mânat de o îndrăsneală egală numai cu dragostea sa profundă pentru poporul muncitor, *să aşeze Italia în fruntea ţărilor care au un bun şi eficient sistem de asigurări sociale.* Muncitorii de toate categoriile au dovedit, că au înţeles şi apreciază pe deplin valoarea materială şi morală a acestor străduinţe. Sistemul ce fusese în vigoare mai înainte, dusese la o *aversiune* crescândă faţă de asigurările obligatorii, dovedite în practică ca necorespunzătoare aşteptărilor şi nevoilor celor interesaţi. Iar acest neajuns venea de acolo, că au fost *subevaluate*, s'ar putea zice în mod sistematic, atât *nevoile viitoare cât şi bunurile prezente, menite a le satisface.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Reforma fascistă elimină inconvenientele cele mai grave ale sistemului precedent o *organicitate,* care face din asigurările obligatorii un *sistem de tutelă integrală a muncitorului.* In acelaşi timp ea apără *familia,* considerându-l pe asigurat totdeauna sub aspectul de cap sau de membru al unei familii, nicicând ca un izolat. Reforma fascistă ridică plafonul salarului maximal, ce poate fi asigurat, dela 77 Lire la 180 Lire pe săptămână şi dela 3456 Lire la 9360 Lire anual, pentru muncitori, iar plafonul pentru impiegaţi (funcţionari) la 18.000 Lire. *Pensiunea maximă,* care după vechea lege era 2980 Lire anual, la vârsta de 65 ani şi după 50 ani de contribuire, este ridicată la 7538 Lire anual pentru muncitori şi 16.000 Lire anual pentru impiegaţi (funcţionari), la vârsta de 60 ani şi după 46 ani de contribuire, fiind în acelaşi timp *reversibilă* în favoarea soţiei şi copiilor. După vechea lege, impiegaţii contribuiau câtă vreme retribuţiile lor nu depăşeau 800 Lire lunar, iar când atingeau această limită, încetau de a mai fi membri casei şi nu mai trăgeau nici un folos din vărsămintele făcute. Reforma a înlăturat şi această anomalie. In această ordine de idei se mai încadrează următoarele două lucrări:

„*La Cassa Nazionale Unica per gli assegni familiari*". Prin-

tre măsurile luate de Duce în materie de legislaţie socială, măsuri „menite a scurta distanţele" şi a consacra din nou şi în mod solemn *demnitatea muncii* în concepţia şi practica corporatistă, merită să fie subliniate şi directivele date pentru constituirea unei *singure case de distribuire* a ajutoarelor familiare. Realizările pe acest tărâm le dovedeşte faptul, că într'un an şi un sfert (dela 2 August 1937 până la 31 Octombrie 1938) o sumă de 800 milioane Lire a fost distribuită unui număr de 1 milion jumătate de îndreptăţiţi. Unificarea celor patru gestiuni separate existente (agricultura, industria, comerţul, creditul şi asigurarea) realizează înainte de toate o importantă *simplificare structurală*, care, şi prin *reducerea cheltuelilor de administraţie;* va contribui într'o măsură importantă la creşterea eficienţii funcţionale a organului distribuitor, asigurând în acelaşi timp omogenitatea conducerii şi coordonarea acţiunii, ce-i chemată a desvolta în diverşii sectori ai vieţii economice naţionale.

„Per l'unificazione dei contributi sociali". Se ocupă de unificarea contribuţiunilor categoriilor producătoare din sectorii agricultură, comerţ, industrie, credit şi asigurare, pentru asistenţa şi prevederea socială şi alte scopuri. Pornind dela directivele fixate de către ministrul corporaţiunilor: 1. maturitatea şi capilaritatea orânduelii sindicale, în ale cărei cadre se mişcă 13 milioane de producători, 2. unificarea şi simplificarea maximă a procedurii de impunere şi încasare, 3. eficienţa organelor de asistenţă, fără a spori costul, — autorul conclude, că toate *contribuţiunile trebue să fie calculate pe aceleaşi baze şi după acelaşi sistem,* iar perceperea să se facă *printr'un singur organ.*

Câteva dintre *problemele muncii,* împreună cu sugestiile sale sau cu soluţiile ce li s'au dat, ne înfăţişează Del Giudice în scrierile sale despre cartea de meşter, munca la domiciliu, fiduciarul întreprinderii, confederarea corporativă şi încadrarea sindicală a cooperativelor. Toate aceste se cuprind încă în volumul suscitat. Muncii comerciale îi consacră apoi un întreg volum despre care vom vorbi mai jos.

In *„La patente di mestiere"* Del Guidice arată că patenta de meserie *(cartea de meşter),* ca condiţie pentru exerciţiul unor meserii, pune în discuţie o serie de probleme ale căror consecinţe practice şi de ordin doctrinar nu sunt uşor de prevăzut. Introdusă ca mijloc de selecţiune pe capacitate, ar putea sub presiunea unor interese particulare evolua spre *numerus clausus.* S'ar crea deci,

un sistem de încătuşare ale cărui avantaje nu apar destul de clar, însă în acelaşi timp ar putea fi dăunător unei părţi însemnate a poporului italian, care îndemânatic prin genialitatea sa tradiţională unită cu o dragoste de muncă sobră este chemat să-şi folosească timpul disponibil şi capacitatea în activităţi productive autonome, care prezintă toate caracteristicile meseriei.

„La „Carta del Lavoro" e il lavoro a domicilio". Autorul mărturiseşte, că mai înainte şi el avea părerea, că munca la domiciliu, fiind o reminiscenţă a unor raporturi economice şi sociale depăşite, trebue desfiinţată. *Fascismul* a adoptat însă o atitudine nouă în această chestiune. Declaraţiunea XXI din Carta del Lavoro a facilitat, prin o *nouă caracterizare, încadrarea sindicală* a muncitorului la domiciliu şi *extinderea beneficiilor contractelor colective, precum şi a legislaţiunii sociale,* asupra lui. In această nouă concepţie, funcţiunea caracteristică a muncitorului la domiciliu consistă în aceea, că *el pune la dispoziţia întreprinzătorului capacitatea sa de muncă personală pentru prelucrarea unei materii, furnizată în mod normal de către comitent.*

„Il fiduciario di azienda". Autorul arată, că fiduciarul este azi — în opoziţie cu trecutul, când îndeplinea o acţiune locală şi fragmentară — expresiunea directă şi genuină a *sindicatului.* El face legătura între sindicat şi muncă, iar sindicatul contribue zilnic cu noi elemente la lămurirea şi precizarea intereselor fundamentale ale categoriei.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In *„Le confederazioni nell' ordinamento corporativo"* autorul pledează pentru confederarea pe sectoare de producţie (agricultură, industrie, comerţ şi transport) a grupurilor care îndeplinesc funcţiuni omogene.

„L'inquadramento sindicale delle cooperative". Autorul susţine că muncitorii membrii ai cooperativelor să fie încadraţi după activitatea profesională şi deci *în asociaţiile profesionale* de categorie, constituite de către *dependenţii* întreprinderilor similare, în baza criteriului unitar, care serveşte la *încadrarea lor sindicală.* Actualul sistem care încadrează lucrătorii, membri ai societăţilor cooperative în *federaţiunile naţionale* ale cooperativelor de care depind ca lucrători, în afară de faptul că este contradictoriu, exclude dela supunerea la disciplina colectivă a raporturilor de muncă o masă de raporturi care în realitate sunt raporturi de muncă şi din care cauză un număr însemnat de muncitori devin asimilaţi întreprinzătorilor.

Volumul *„Aspetti del lavoro commerciale"* publicat la Roma in 1940, în momentul când autorul părăsea *preşedinţia Confederaţiei fasciste a muncitorilor din comerţ*, cuprinde o colecţie de studii privitoare la *reglementarea muncii în comerţ*. Ea reprezintă o documentare a punctelor de vedere susţinute şi a directivelor date de autor în acea calitate, o dovadă — spune el — a spiritului de care a fost condus timp de 6 ani în căutarea *substanţei etice şi sociale a muncitorului comercial*. Cel dintâi dintre aceste studii tratează despre muncitorii comerciali în întreprinderile din Africa, iar următoarele despre consiliile naţionale ale federaţiei, ordinea şi acţiunea sindicală, probleme corporatiste, instrucţia profesională şi asistenţa socială, — toate sub aspectul muncii comerciale. Munca comercială. arată autorul, se interpune într'o fază a ciclului economic, care centralizează interesele şi scopurile tuturor celorlalte faze. Ea se manifestează în momentul, când toate perspectivele, speranţele şi programele de producţie se întâlnesc cu consumaţia, şi din atingerea aceasta urmează, a se trage învăţăminte pentru viitor şi directive pentru adaptarea la realităţi. Deaceea e incalculabilă importanţa aceluia, care stă în frunte în acel moment cu capacitatea sa profesională şi cu constituţia sa intimă politică. E incalculabilă *influenţa ce poate exercita un comis de negoţ asupra cumpărătorilor* — preocupaţi de interesele lor sau nesatisfăcuţi — cu simţul său uman şi cu sensibilitatea sa politică. El este lentila prin care clientul priveşte în momentul achiziţiei nenumăratele motive ale proprei sale nemulţumiri şi misteriile producţiei. Şi fiindcă o stare sufletească colectivă e suma atâtor stări sufleteşti singulare, *funcţiunea îndreptătoare şi luminătoare*, care într'o zi acostează o masă enormă de persoane, se dovedeşte a fi şi de *importanţă covârşitoare politică;* funcţiune cu atât mai importantă, într'un period de economie autarhică. Dar nu numai aceste sunt relaţiunile intime, pe care le are munca comercială cu toate caracteristicile sociale, economice şi politice ale consumului; pe plan corporativ se poate uşor afirma o absolută *identitate funcţioanlă* a celor două noţiuni, *muncitorii comerciali* putând fi consideraţi ca legitimi reprezentanţi în acţiunea corporativă ai nevoilor şi dorinţelor consumului, ca unii care asistă zilnic la manifestările acestuia. Aceste convingeri reflectează tot ceeace a vorbit şi scris Del Guidice în calitatea sa de preşedinte al confederaţiei şi este adunat la un loc în acest volum.

„Trattato di diritto corporativo" sub direcţia profesorului

BCU Cluj / Central University Library Cluj

G. Chiarelli în colaborare cu mai mulţi — *„L'organizzazione sindicale e corporativa"*, partea II-a. În acest volum Riccardo Del Guidice publică studiul *„Il consiglio nazioanle delle corporazioni"*. Vorbeşte despre consiliile economice care au precedat actualului consiliu naţional al corporaţiilor, arătând că încă în anul 1869 a fost înfiinţată o comisie consultativă, iar mai târziu un consiliu superior al economiei naţionale, ambele fiind mai târziu — după unele încercări de a le reforma — suprimate. Apoi arată, cum au fost instituite organele corporative şi consiliul naţional al corporaţiilor prin legislaţia din 1926 şi reforma înfăptuită prin legea din 1930, aceasta din urmă înfiinţând comitetul corporativ central, ca organ intern al consiliului. In fine arată aşezarea consiliului naţional al corporaţiilor în cadrele constituţiei. Conclude: orânduiala corporativă, în deosebi cât priveşte consiliul naţional al corporaţiunilor, se află într'o fază transitorie, care se va desăvârşi în conformitate cu legea din 5 Ianuarie 1939 prin revizuirea legilor din 1930 şi 1934. De prezent *consiliul naţional al corporaţiunilor* se compune din membrii comitetului corporativ central şi din consilierii efectivi ai corporaţiilor, dar el nu exercită nici o funcţiune practică, acţiunea corporativă fiind desfăşurată de către corporaţiuni şi de către comitetul corporativ central. Organul principal al ordinei corporative, subordonat capului guvernului, rămâne *comitetul corporativ central* care tinde a se transforma din organ secundar în organ principal prin compoziţie şi funcţiuni. Activitatea corporativă tinde tot mai mult *a se eli bera de iniţiativa sindicală* şi a deveni forţa autonomă de disciplinare a *raporturilor economice ale categoriilor unite în corporaţiune,* fără a se desfiinţa în acelaşi timp disciplina exercitată de către asociaţiunile sindicale, care pot să o aplice prin acte proprii susceptibile de aprobarea comitetului corporativ central, acesta la nevoie putând să ceară părerea corporaţiunii competente. *Norma corporativă* evoluează accentuând natura sa de act complex, format prin colaborarea corporaţiunii cu comitetul corporativ central. *Funcţiunea capului guvernului în ordinea corporativă tinde a se asimila aceleia exercitată de puterea legislativă. Reprezentarea corporativă tinde să rezolve în sine toate cerinţele reprezentative ale statului modern, asociindu-şi organele partidului naţional-fascist pentru reprezentarea aşa ziselor forţe extraeconomice.*

Questi e numerosi altri lavori danno prova di un'attività

BCU Cluj / Central University Library Cluj

letteraria e scientifica ininterrotta, di un'incontestabile valore e originalità.

Sia che ci esponga in una breve rassegna storica l'evoluzione delle idee e delle istituzioni, indicando che il diritto del lavoro — così come lo concepisce il fascismo — è una materia profondamente unitaria, che ha oltrepassato di molto i quadri più limitati della legislazione sociale, sia che constati l'impotenza dello stato liberal-democratico a garantire e tutelare i raporti sociali dell'uomo moderno, combattendo al tempo stesso il socialismo per il motivo, che anche esso pone il benessere dell'individuo al disopra dell'interesse collettivo e della giustizia sociale,

Riccardo del Giudice mostra di essere un osservatore attento e uno spirito acuto atto a penetrare i fenomeni sociali e a studiarli, vedendoli e caratterizandoli attraverso il prisma della sua personalità.

Rileviamo la sua osservazione che lo Stato fascista è Stato di diritto, come anche lo stato della Rivoluzione francese — ma a differenza di quest'ultimo, lo stato fascista abbracia la vita culturale. religiosa ed economica dell'individuo, fondandosi sull'ordine corporativo come sistema, che tutela e rappresenta il cittadino produttore.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In un'altro ordine d'idee egli mostra, che le assicurazioni sociali sono caratterizzate — da una parte — dallo scopo di prevenire, riparare e indennizzare alcune categorie di rischi che, senza l'azione preventiva e riparatrice dell'assicurazione obbligatoria costituirebbe un pericolo e un danno di natura sociale, e da un'altra parte, dal fatto, che i rischi e la misura del loro indennizzo è stabilita per legge e, che la prima è in funzione della capacità di pagamento dell'assicurato ed è calcolata sulla compensazione dei rischi. La riforma fascista della previdenza sociale considera il lavoratore come membro o capo di famiglia, evitando l'errore del passato di sottovalutarne i bisogni avvenire e i beni presenti, destinati a soddisfare i primi.

Ma Riccardo del Giudice conosce i problemi discussi anche per la sua lunga esperienza acquistata sul campo, come lottatore per la attuazione dell'ideale fascista.

Osservazione come quella, che la generalizzazione della carta di mestiere potrebbe condurre al „numerus clausus" e alla diminuzione delle possibilità di lavoro, o che una „cassa unica" di distribuzione dell'assegno familiare semplificherebbe la struttura

dell'istituzione, ridurebbe le spese e ne faciliterebbe il coordinamento, provano le sue conoscenze di ordine pratico.

Particolarmente interessante è la sua constatazione riguardante l'importantza politica dell'azione, che puó esercitare il lavoratore commerciale (commesso di negozio) a contatto delle masse di compratori.

Tendendo conto, come risulta da quanto su largamento esposto, che Riccardo del Giudice ha dato prova di un'attività creatrice nel dominio della scienza e di guida nella vita pubblica,

Io sottoscritto, in qualità di relatore, ho l'onore di proporre al Consiglio della facoltà di Diritto di conferirgli il titolo di Dottore „honoris causa" in diritto nella sezione delle Scienze Politico-Economiche.

Aceste lucrări fac dovada unei activităţi ştiinţifice continue, de o incontestabilă valoare şi originalitate.

Fie că ne înfăţişează într'o scurtă privire istorică evoluţia ideilor şi a instituţiilor, arătând că dreptul muncii — aşa cum îl concepe *fascismul* — este o materie profund unitară, care a depăşit de mult cadrele mai strâmte ale legislaţiei sociale,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

fie că constată neputinţa Statului liberal-democrat de a garanta şi tutela raporturile sociale ale omului modern, combătând în acelaşi timp socialismul pe motivul, că şi acesta pune bunăstarea individului deasupra interesului colectiv şi a justiţiei sociale,

Riccardo Del Giudice dovedeşte, că este un observator atent şi un spirit pătrunzător, capabil a sesiza fenomenele sociale şi a le studia, văzându-le şi caracterizându-le prin prisma individualităţii sale.

Remarcăm observaţiunea sa, că *Statul Fascist* e Stat de drept ca şi Statul revoluţiei franceze, — dar spre deosebire de acesta din urmă, Statul fascist îmbrăţişează toată viaţa culturală, religioasă şi economică a individului, întemeindu-se pe ordinea corporativă ca sistem de tutelare şi reprezentare a cetăţeanului producător.

In altă ordine de idei arată, că *asigurările sociale* sunt caracterizate pe deoparte prin scopul de a preveni, repara şi indemniza unele categorii de riscuri (nevoi viitoare incerte), care fără acţiunea preventivă şi reparatoare a asigurării obligatorii ar constitui un pericol şi o daună de natură socială, iar pe de altă parte

prin faptul că riscurile şi natura acoperirii lor este stabilită prin lege şi că prima este în funcţie de capacitatea de plată a asiguratului şi este calculată pe compensarea riscurilor între ele. *Reforma fascistă a prevederilor sociale* îl consideră pe muncitor ca membru sau cap al familiei evitând greşeala din trecut de a-i subevalua nevoile viitoare şi bunurile prezente, menite a le satisface pe celea dintâi.

Dar Riccardo Del Giudice cunoaşte problemele discutate şi din lunga sa experienţă, câştigată pe teren, ca *luptător* pentru înfăptuirea idealului fascist. Observaţii ca aceea, că generalizarea *„cărţii de meşter"* ar putea duce la numerus clausus şi la diminuarea posibilităţii de a munci, sau că *o casă unică* de distribuire a *ajutoarelor familiare* ar simplifica structura instituţiei, ar reduce cheltuelile şi ar facilita coordonarea, dovedesc cunoştinţele sale de ordin practic. Deosebit de interesantă este constatarea sa privitoare la *importanţa politică* a influenţei, ce poate exercita muncitorul comercial *(comisul de negoţ) în contact cu masele cumpărătorilor.*

Având în vedere, că din cele expuse rezultă, cu prisosinţă că Riccardo Del Giudice a făcut dovada unei *activităţi creatoare* în domeniul *ştiinţei* şi *îndrumătoare* în *viaţa publică.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

subsematul, în calitate de raportor, am onoarea a propune Consiliului Facultăţii de Drept, să-i decearnă titlul de *Doctor honoris causa în ştiinţele politice-economice.*

„quia litterarum artium scientiarumque studiis et eximia in rempublicam diligentia ad augendam suorum civium prosperitatem et ad fundandam felicitatem patriae plurimum valuit, quare non Italae modo nationis gratiam esset consecutus sed etiam nostri populi Daco-romani amicitiam comparasset".

Urmează apoi alocaţiunea rostită de Dl Prof. Camil Negrea, Decanul facultăţii de Drept, cu următorul text:

Universitatea din Cluj *„Regele Ferdinand I" mutată temporar* la Sibiu, îşi face titlu de mândrie ca sub forma unui act ceremonial propriu aşezămintelor de înaltă învăţătură, să-şi manifeste sentimentele de adâncă şi caldă preţuire faţă de unul din cei mai eminenţi organizatori şi reprezentanţi ştiinţifici ai Statului Naţional fascist italian: Excelenţa Sa Domnul Riccardo del Giudice.

Noua viaţă publică, economică şi socială a naţiunii italiene

nu se putea concepe altfel decât prin inaugurarea de nenumărate reforme, unele de bună seamă radicale echivalând cu îngroparea trecutului, altele sub forma de adaptări ori transformări ale aşezămintelor tradiţionale. Infăptuirea (realizarea) acestor reforme presupunea însă ca Ducele să aibă colaborarea fără odihnă a celor mai viguroşi şi valoroşi fii ai naţiunii italiene. Era necesară deopotrivă colaborarea pe teren, pentru organizarea vieţii în toate resorturile: de altă parte, dar în perpetuu paralelism, se cerea ca persoane competente în cele mai variate domenii ale ştiinţelor să întemeieze şi să desvolte aceea ce în curând urma să constitue doctrina specifică a fascismului.

Concepţia fascistă a Statului, ca unitate morală, politică şi economică, găseşte în orânduirea corporativă instrumentul producţiunii şi organul de directivă al acţiunii şi al tutelei în diversele categorii productive, sub supravegherea Statului,

Una din problemele moderne cele mai dificile, cauzând frământări, cari pe alocurea ameninţau chiar existenţa Statelor, a fost desigur rezolvirea justă a problemei muncii, în cadrele organizării economice statale. Se poate afirma cu drept cuvânt, că Statul fascist a ştiut să găsească în organizaţiile sale soluţiile cari după putinţă sunt cele mai mulţumitoare pentru deslegarea problemelor de reorganizarea muncii. Creiarea unui „drept unitar şi autonom al muncii" este meritul Statului fascist.

In chiar acest domeniu, concepţia fascistă şi-a găsit un strălucit reprezentant în persoana Domnului Riccardo del Giudice, atât ca exponent conducător pe teren, cât şi ca om de doctrină. In numeroasele sale lucrări relevă şi rezolvă în modul cel mai temeinic şi cu documentare de nedesminţit o serie de probleme complexe de capitală importanţă, pentru ca ideea fascistă a muncii să-şi poată găsi treptat-treptat realizarea apropiată de desăvârşire. Domnia Sa cercetează aşezămintele trecutului, arătând că lipsite de busolă, prin mijloace empirice şi rudimentare, tindeau şi ele să îndrepte situaţia masselor lucrătoare. Din aceste cercetări Domnia Sa trage învăţămintele cari converg într'o concluzie: în partea lor covârşitoare, vechile aşezăminte trebue să fie înlăturate: ele urmează să fie înlocuite cu altele, prin cari să se asigure desvoltarea dreptului autonom al muncii în ordinea corporativă, instrumentul de căpetenie pentru funcţionarea Statului fascist.

Unele din problemele de cari se ocupă Domnia Sa par a fi

probleme de amănunt faţă cu imensa construcţie a Statului. Dar numai la aparenţă, căci toate problemele sunt examinate în vederea unicului scop mare: acela de a aşeza naţiunea italiană pe temelii de neclintit.

În lumina arătată, activitatea ştiinţifică a Domnului Riccardo del Giudice apare ca operă unitară, de mare amploare şi totodată pătrunsă de un spirit de înaltă nobleţă prin scopurile urmărite.

Pentru toate acestea, Facultatea noastră de Drept a propus Senatului Universitar al Universităţii „Regele Ferdinand I", ca în semn de omagiu să investească pe Domnul Riccardo del Giudice, cu titlul de Doctor honoris causa în ştiinţele politico-economice.

După acest raport, Dl Rector pronunţă următoarea formulă, căreia îi urmează înmânarea diplomei:

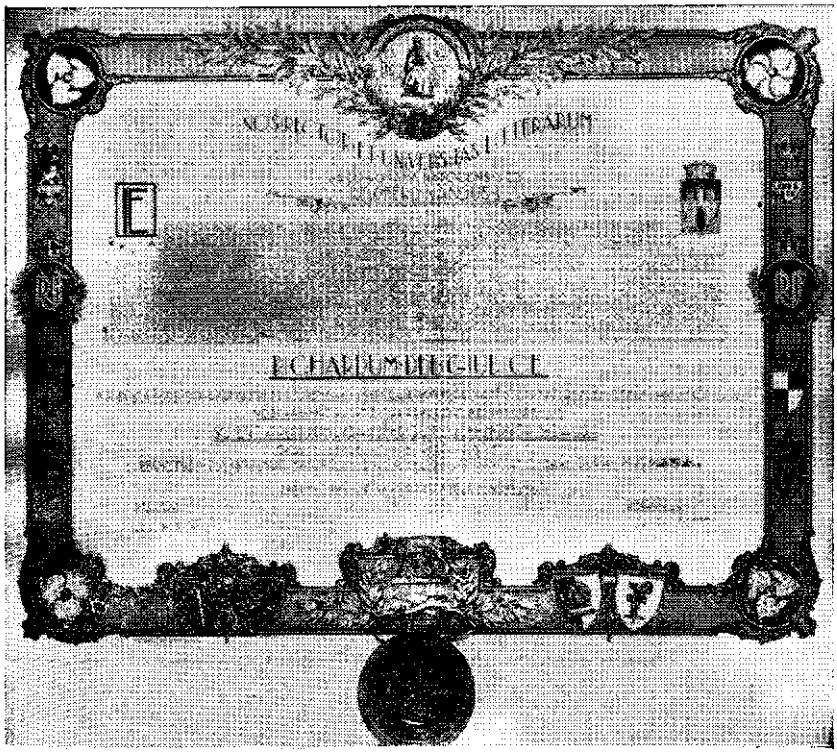

IN URMA PROPUNERII FACULTĂŢII DE DREPT ŞI A PRIMIREI EI CU UNANIMITATE DE SENATUL UNIVERSITAR, DECLAR DOCTOR HONORIS CAUSA PE DL RICCARDO DEL GIUDICE.

După înmânarea diplomei, Dl Rector adresându-se sărbătoritului, pronunţată în limba italiană, următoarea alocaţiune:

Excelenţă, Iubite Coleg,

Să-mi fie permis, ca după terminarea ceremonialului promoţiei Domniei Voastre de Doctor Honoris Causa a Universităţii noastre să spun câteva cuvinte dela inimă frăţească la inimă frăţească.

Excelenţă,

Veniţi dela Roma — din oraşul Coloanei lui Traiano, a lui Traian cel drept, veniţi să păşiţi pe pământul Daciei — pe care înainte de 2000 ani legionarii Romei voind să fondeze un imperiu, au fondat o naţiune.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Veniţi dintr'o ţară unde ştiinţa şi credinţa sunt contopite intr'o singură flacără — luminătoare pentru a găsi în această ţară aceeaş lumină Dumnezeiască şi umană — dătătoare de viaţă.

Veniţi dintr'o ţară — unde tineretul trăeşte în noua pedagogie mussoliniană. obbedire, credere, combatere — pentru a găsi aici un tineret integrat în naţiune, trăind vibrant idealul naţional în concepţia Mazziniană: a constituire i Dacoromani in una Nazione, independenta — libera. Veniţi din Italia Romană în Dacia Romană.

Veniţi ca frate — la frate — să ne cunoaşteţi, să ne iubiţi, să ne înţelegeţi şi ca frate mai mare să ne ajutaţi.

Solemnitatea de azi a stabilit deja între Excelenţa Voastră şi între profesorii şi studenţii Universităţii noastre un raport de înţelegere şi amiciţie.

Profesorii şi studenţii acestei Universităţi — exprimă admiraţia lor sinceră pentru munca spirituală extraordinară ce aţi depus pe altarul patriei Voastre atât ca profesor cât şi ca om politic. Suntem convinşi, că admiraţia noastră plină de iubire faţă de personalitatea Dvs. distinsă va găsi un ecou vibrant în inima Dvs.

Pentru mine a fost o mare onoare, că am prezidat această

şedinţă solemnă, care va lăsa o amintire profundă în inimile noastre.

Termin, exprimând dorinţa că între Universitatea italiană şi română să se facă cât mai strânsă colaborare, iar reîntorcându-Vă la Roma să duceţi cu D-voastră dovada afecţiunii nostre frăţeşti — dar şi dorinţa şi voinţa pentru dreptate a poporului român.

Fragment din discursul pronunţat de către Excelenţa Sa Del Giudice.

In discursul de mulţumire care a urmat, Dl Del Giudice, vorbind despre legăturile dintre Italia şi România, a spus:

„Domnul Rector a amintit tradiţiile comune care ne leagă. Aceste tradiţii comune mi-au apărut, în aceste zile de trăire împreună, nu ca o amintire literară, nici ca o urmă arheologică, ci ca o realitate vie şi actuală. Tocmai din cauza aceasta, numai după puţine zile, am avut impresia, găsindu-mă în mijlocul Românilor, că mai sunt încă la mine acasă. *(Aplauze).*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Istoria îmi sugerează o altă amintire: dacă nu mă înşel, cel dintâi stat care a recunoscut Statul Român reconstituit în secolul trecut, a fost Piemontul lui Cavour. Astfel, după secole, după milenii, micul Piemont care lupta pentru unitatea Italiei, fiica cea mare a Romei antice, micul Piemont, deşi angajat în lupta şi suferinţa sa pentru renaşterea italiană, aduce aminte că undeva departe o naţiune înrudită, din acelaş sânge, reconstituindu-şi unitatea, avea cu prisosinţă dreptul la un cuvânt de sprijin frăţesc din partea Italiei renăscânde".

Dl Del Giudice a încheiat evocând tradiţia Romei care renaşte astăzi sub forma unei frăţii de arme într'o luptă comună, pentru un ideal comun, pentru o mare şi comună victorie.

Conferinţa D-lui Del Giudice: Statul Corporativ.

A doua zi după promoţie (26 Martie) Dl Del Giudice a ţinut în sala Facultăţii de Drept o conferinţă în limba italiană, intitulată Lo Stato Corporativo, la care au participat Senatul universitar, profesori, studenţi, autorităţi şi public.

Stăruind, la început, asupra trainicelor legături de sânge şi de destin, care unesc poporul italian şi poporul român, „singurul

în lume care are invidiatul privilegiu de a repeta în numele său profetica denumire a Romei", conferenţiarul analizează noua orientare europeană. D'upă ce face critica automatismului liberalistic economic, arată care sunt idealurile active şi constructive ale noilor generaţii. Asociaţiile corporative s'au închegat la început în Italia, apoi s'au extins pe rând în Germania, Portugalia, Spania şi sunt pe cale de a se aplica în România. In continuare, autorul face o analiză economico-juridică a sistemului corporatist, arătând cum se petrece procesul social de subordonare a intereselor individuale, care se realizează printr'o spontană disciplină de raporturi între factorii de producţie. Corporaţiile fac legătura între stat şi individ, satisfac particularismele regionale, reglementează forţele de producţie în Stat, aduc o descentralizare, sunt forţe morale şi au o valoare instrumentală şi ideală de mare amploare. In Italia s'a realizat sistemul corportist printr'o serie de legături între anii 1926 şi 1939, între care „Cartea muncii". Prima e organizaţia sindicală care se formează prin iniţiativa particulară, apoi vine organizaţia corporatistă. Sindicatele care au funcţii de reprezentanţă, normative şi tributare se formează pe categorii: patroni, lucrători, liberi profesionişti şi artişti. Competinţa lor teritorială e: comunală, judeţeană, interjudeţeană şi naţională. Ele se pot grupa în federaţii naţionale, iar acestea se pot regrupa în confederaţii naţionale. Persoanele care ocupă funcţii publice pot să se grupeze numai în asociaţii cu scopuri de asistenţă, culturală şi reprezentare politică. Corporaţiile în care sunt reprezentate în părţi egale atât munca cât şi capitalul, exercită un control şi poartă răspunderea procesului economic. Ele au consilii judeţene, naţionale şi într'o oarecare măsură Camera fasciilor şi a Corporaţiilor. Corporaţiile dirijează vieaţa economică şi cumulează funcţiile: consultative, normative, conciliative şi de control. In concepţia mussoliniană munca fiind un subiect al economiei, Consiliul Naţional al Corporaţiilor este Statul Major economic, iar corporaţiile de diferite grade sunt comandamente de unităţi.

Viaţa economică are un mers normal şi cointeresează toţi factorii. Statul are o intervenţie limitată.

In cadrul programului stabilit*) au avut loc două banchete,

*) Publicat în continuare

BCU Cluj / Central University Library Cluj

unul oferit de Senatul Universitar, altul de Facultatea de Drept. La aceste banchete s'au rostit toasturi în care s'au accentuat afinităţile de rasă şi comunitatea de idei dintre cele două ţări surori, drepturile poporului român la o cultură superioară, dureroasa despărţire de realizările româneşti din Cluj, rapida organizare în refugiu şi legitimele aspiraţii ale Neamului Românesc.

Redăm textul unora din toaste:

Toastul rostit în limba italiană de Dl Rector la banchetul Senatului.

Suntem aici — azi — să sărbătorim pe Excelenţa Sa, Riccardo dell Giudice, subsecretar de stat în guvernul fascist — profesor universitar — iar cu ziua de azi — doctor honoris causa al Universităţii noastre. Marea sa operă ştiinţifică şi politică este binecunoscută — simpatia sa faţă de poporul nostru am simţit-o şi o simţim frăţeşte. Suntem siguri că petrecerea sa între noi va contribui la adâncirea acestei simpatii.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Excelenţă,

Universitatea din Cluj — deşi are numai 23 ani de existenţă — ea a trăit de mult în sufletul poporului nostru. Românii din Transilvania — popor băştinaş — care de secole formează marea majoritate a poporului — au dus în ultimii 4 secoli o luptă pentru o universitate românească — luptă, care la începutul secolului al XIX-lea devine conştientă şi luminată. Biserică, şcoală au fost fundamentul solidarităţii tuturor forţelor sociale. Această universitate însă n'a putut lua fiinţă din cauza regimului politic din acele vremuri. Două oraşe — aşezate în plină masă românească — s'au luptat aici în Transilvania pentru o universitate românească — Clujul şi Sibiul — rezultatul luptei duse de conducători luminaţi a fost instituirea universităţii maghiare în anul 1872 la Cluj. Şi până la această dată au existat încercări de-a realiza aşa numite universităţi — totdeauna în centre de populaţie românească — cu scopuri mai mult politic şi religios decât ştiinţific şi educator. Universitatea maghiară din 1872 nici ea nu a deviat dela această linie politico-militantă — şi astfel instituită la Cluj într'o masă compactă românească a servit mai mult scopuri politice şi astfel nu este mirare — că după însăşi

mărturisirea rectorului maghiar — a coborât la nivelul unui gimnaziu — ridicându-se numai în ultimii 20 ani înainte de războiul mondial 1914 — şi în această perioadă mai mult prin profesori şi personal evreiesc şi maghiarizaţi.

După războiul mondial în locul universităţii maghiare a venit în chip natural universitatea română — care din primii ani a dinamizat toate facultăţile universitare — funcţia ştiinţifică, instrucţiei, educaţiei, extensiunii şi a vieţii universitare — plasându-se printre primele faruri de ştiinţă şi cultură în sud-estul Europei.

Noua universitate — trăind cu un ideal, cu o concepţie de viaţă — armonizând toate funcţiunile sale a devenit centru puternic de lumină şi de viaţă având deja în primul an 4000 de studenţi până când la universitatea maghiară şi în ultimii ani abea erau 1000—1500 studenţi. Timp de 21 ani a desvoltat o activitate rodnică iar imprejurările au silit-o să ia drumul refugiului, să părăsească capitala românismului transilvănean.

De 2 ani funcţionăm aici la Sibiu — în timp aşa de scurt a ştiut să se instaleze — dar mai ales în laboratoarele, seminare bibliotecă inzecit reduse să înceapă o activitate foarte ridicată.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Graţie marilor eforturi ale profesorilor — ale studenţilor Universitatea „Regele Ferdinand I" lucrează în plină fiinţă şi azi este nu numai un atelier de ştiinţă şi de educaţie — ci păstrător al patrimoniului naţional şi al idealului naţional integral — de care naţiunea noastră nu a abzis.

Universitatea Daciei Superioare este mândră, că Vă poate avea printre doctorii honoris causa şi este sigură, că veţi înţelege durerea sufletului nostru şi de aceea Vă roagă să credeţi că în această durere nu e diminuată iubirea frăţească derivată din legăturile eterne de sânge cum se uită adeseori legăturile prin acte diplomatice şi declaraţii retorice.

Azi când ţările noastre sunt pe axa aceluiaş ideal — aceleaşi jertfe — aceste legături de sânge trebue să fie tot mai mult şi mai adânc înţelese de conducătorii noştri.

Excelenţă,

Vă rog să fiţi ambasadorul acestor legături frăţeşti şi să duceţi la Roma toată iubirea noastră de fraţi doritori şi voitori de dreptate şi bună înţelegere.

Răspunsul D-lui Del Giudice.

Dl Riccardo Del Giudice, răspunzând numeroaselor discursuri, îşi exprimă mulţumirea pentru plăcuta primire ce i-a fost făcută cât şi toată admiraţia faţă de voinţa nesdruncinată şi credinţa vie pe care a găsit-o la Români.

Referindu-se la discursul pronunţat de către Dl Rector şi după ce a adăugat, glumind, că nu-i pare tocmai potrivit să ia cuvântul el, noul laureat, în prezenţa maestrului, Excelenţa Sa Del Giudice termină cu cuvintele:

„Actului de credinţă exprimată prin cuvintele Dvs., Domnule Rector, eu trebue şi simt că pot să-i răspund numai *rugând pe Dumnezeu să ia sub ocrotirea Lui toate speranţele susţinute de inimi nesdruncinate şi voinţe adevărate.* In acest răsboiu care pune, cu adevărat, două civilizaţii, două concepţii de viaţă faţă în faţă, România a afirmat o capacitate şi un drept la viaţă, nu numai prin declaraţii şi atitudini, ci prin tot ce are ea mai viu, prin sângele eroic al fiilor săi . . .

Tineretului vreau să-i spun acest lucru: că toate speranţele şi bucuriile unei ţări au valoare desigur şi prin intensitatea cu care bătrânii ştiu să le susţină şi să le ocrotească, însă, în realitate, ele se înscriu în istorie numai prin puterea şi voinţa de sacrificiu cu care tineretul ştie să le realizeze . . .

Să nu pară un paradox, dacă voiu zice tinerilor că trebue să mulţumească lui Dumnezeu că au de apărat o cauză pentru Patria lor. Decade acel tineret care nu trăeşte decât din renta capitalurilor strânse de către părinţi; înfloreşte în istoria lumii acel tineret care culege o flacără care e pe punctul să se stingă şi o înalţă, mai strălucitoare, în inima Patriei şi dincolo de graniţele ei!

Toastul D-lui Rector rostit la banchetul oferit de Facultate).*

Universitatea Daciei Superioare — Universitatea Transilvaniei salută în Domnia Voastră — Excelenţă — pe distinsul reprezentant al ştiinţei şi pe eminentul fiu al marei surori latine — al Italiei fasciste. Universitatea noastră — Excelenţă — după refugiul din Septemvrie 1940 şi-a deschis porţile sale deja în luna

*) Pronunţat în limba italiană.

Noemvrie a acelui an — punând în acţiune toate mari sale funcţiuni în serviciul ţării şi neamului. Ea azi — în aceste vremuri de răscruce — sigură în victoria dreptăţii şi adevărului merge în fruntea naţiunii, propovăduind idealul sfânt, o Românie mare — puternică şi eternă, ideal — care va fi realizat de armata noastră gata de ori-ce sacrificiu pentru realizarea lui.

Excelenţă — întorcându-Vă în minunata şi eroica D-voastră ţară fiţi interpretul sentimentelor noastre de durere — de-a nu fi înţeleşi tocmai de aceia — cari sunt mai apropiaţi de noi ca sânge şi suflet — să interpretaţi însă şi sentimentele noastre de iubire caldă şi admiraţie sinceră pentru poporul Italian — ce a dat lumii atâtea comori spirituale.

In numele Universităţii ridic paharul meu — pentru prosperitatea naţiunii Italiane — şi pentru D-voastră Excelenţă — care venind la noi cu prietenie pentru poporul român — Vă zice să trăiţi întru mulţi ani.

Toastul Domnului Profesor Traian Pop).*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Excelenţă,

Universitatea noastră V'a primit astăzi în sânul familiei sale. Este un eveniment fericit în relaţiile dintre cele două ţări ale noastre, care sunt unite prin originea lor comună, prin afinitate de spirit şi de limbă — influx al spiritualităţii italiene asupra spiritualităţii noastre, sprijin italian fratern în momentele ei mari — precum şi prin războaie şi interese comune.

Astfel, între ambasadorii Romei şi între noi Românii nu este vorba de un schimb de curtoazii convenţionale, de o simpatie impusă şi dirijată, ci de expresia cea mai spontană, cea mai sinceră şi mai adâncă a unei prietenii, a unei înţelegeri, care îşi au temelia biologică de mii de ani.

Nu suntem aici ca să ne spunem cuvinte alese, ci să evocăm, să reinprospătăm, în momente de bucurie şi de durere, temeiurile adânci ale legăturilor noastre de înrudire.

Găsiţi în noi, Excelenţă şi dragă coleg, un popor plămădit din sânge roman.

La temelia noastră este un amestec daco-trac, pe care roma-

---

*) Pronunţat în limba italiană.

nii şi-au altoit rasa lor. Elementul daco-tracic a fost perfecţionat şi modelat de elementul roman în cea mai glorioasă epocă a imperialismului roman, atât pe cale paşnică, prin expansiunea italiană din secolul întâi după Hristos, cât şi prin războaiele împăratului Traian pe care Românii îl cântă în cântecele lor ca pe un împărat şi părinte, care a făcut din Dacia o provincie romană.

Tocmai atunci în epoca Daciei felix a pătruns ideea dreptului şi a disciplinei romane, virtute pe care poporul român, născut din contopirea daco-romană, a păstrat-o şi a păzit-o cu dârzenie până în zilele noastre.

Numele Excelenţei Voastre, atât de latin şi de străvechiu, s'a păstrat tocmai în provincia aceasta, ca nume al unei instituţii de drept, cu origine şi caracter autohton.

Juzii şi Judeţii au supravieţuit epocelor întunecoase din istorie şi împreună cu moştenirea întreagă pe care o avem neştirbită, dovedesc romanitatea noastră neîndoelnică.

Am fost puşi de către Romani, sentinele la Dunărea de jos, unde am apărat latinitatea şi civilizaţia care s'a desvoltat din ideea romană.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Stăm înrădăcinaţi aici de mii de ani.

Nimic n'a putut să ne schimbe substanţa noastră latină.

S'a dovedit minunea că după două mii de ani, un mic popor latin trăeşte în toată esenţa sa neschimbată, la porţile orientului înconjurat de popoare de alte rase şi departe de surorile sale latine.

Suntem poporul cel mai vechiu şi cu rădăcini adânci înfipte în glia moştenită dela daco-romani, glie pe care am stat fără întrerupere sfidând toată vitregia timpurilor, pentruca în timpurile moderne când s'a cristalizat ideea de naţiune şi de rasă, noi să fim acei ce ne-am ivit pe meleagurile acestea, ca cei mai vechi şi mai autentici urmaşi ai coloniştilor aduşi aici din vechime de Roma Imperială.

Acestea sunt mărturii scrise cu sudoare, cu străduinţă, cu sânge şi de realitatea efectivă, în faţa cărora încercările de mistificare sunt neputincioase.

Ideea continuităţii noastre pe meleagurile acestea a fost pusă în lumină de marii cronicari moldoveni şi de şcoala latinistă ardeleană; idee care ea singură aduce o explicare firească şi logică originei şi situaţiei noastre teritoriale.

Pleiada iluştrilor jurişti ardeleni, Simion Bărnuţiu, Papiu

Ilarian şi Iosif Hodoş, în timpul studiilor făcute la universităţile italiene şi după întoarcerea lor în patrie, a răspândit ideea romană în forma ei nouă, iar ei deveniră prietenii şi admiratorii Italiei ce renăştea.

Am apărat civilizaţia şi creştinismul.

Graiul sângelui şi conştiinţa noastră latină ne-au ţinut totdeauna cu privirile îndreptate spre Roma, care în momentele mari din istoria noastră, a stat alături de noi.

Risorgimentul italian a avut influenţă asupra războiului de dezrobire a teritoriilor române. La împlinirea actului Unirei dela mijlocul secolului trecut, Roma ne-a dat preţiosul ei sprijin politic prin acţiunea lui Cavour şi sprijinul ei militar prin unităţile sarde şi piemonteze trimise împotriva imperialismului moscovit.

In procesul Memorandului din 1894, care s'a desbătut la Cluj împotriva exponenţilor români pentrucă au protestat împotriva oprimării şi au pretins recunoaşterea drepturilor naţionale şi politice ale Românilor din Transilvania, inima Italiei a bătut lângă a noastră. Presa, opinia publică şi Parlamentul italian au îmbrăţişat cauza noastră. In şedinţa din 27 Mai, Camera Deputaţilor din Roma ne-a adresat un cuvânt de simpatie în favoarea luptei de independenţă şi de apărare a personalităţii noastre latine.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In războiul din 1916—18, România a luptat alături de Italia şi fiecare pentru aspiraţiile naţionale proprii.

Din prizonierii români ardeleni din Italia, proveniţi din armata austro-ungară, s'a format în rândurile armatei italiene o legiune română, care a luptat pe frontul italian sub comanda generalului Ferigo.

Pentru realizarea unităţii naţionale a României în 1918, Italia ne-a dat sprijinul ei călduros.

Apoi ne-a recunoscut Basarabia.

Iar România la rândul său, în cea mai perfectă unire, a împărtăşit totdeauna bucuriile şi durerile Italiei.

Unirea din 1918 a dovedit şi mai mult conştiinţa latină a ţării noastre întregite şi a mărit resursele şi posibilităţile de împlinire a destinului său şi a misiunei sale la porţile orientului.

Chiar dacă România n'ar fi avut nici un alt temeiu pentru întregirea ei din 1918, şi-ar fi câştigat atunci dreptul cel mai strălucit şi mai temeinic prin apărarea civilizaţiei şi a omenirii împotriva bolşevismului.

România a fost cea dintâi țară care a trebuit să primească botezul focului împotriva bolșevismului.

In 1917 armata română a respins valurile armatei ruseşti bolşevizate dela frontul român şi le-a aruncat dincolo de Nistru, precum a distrus şi în 1919 focarul revoluţionar bolşevic din Ungaria.

Astăzi România îşi varsă sângele alături de Italia în cruciada dusă de uriaşa armată germană împotriva bolşevismului

Poporul nostru de origine daco-romană, aşezat cu o mare misiune între apus şi răsărit, tânăr şi viguros, puternic şi generos, cu o concepţie de viaţă, cu o putere de creaţie şi un simţ de dreptate socială superior şi mai progresat decât a celorlalţi vecini ai săi, trebue să-şi redobândească drepturile ce i se cuvin prin cea mai veche, mai autentică şi mai neîntreruptă etnicitate, pentru dreptate şi pentru necesitatea internaţională.

Suntem siguri că Italia, în care graiul sângelui, afecţiunea spirituală şi sentimentul de dreptate vor fi mai puternice decât intriga şi linguşirea, ne va da întregul ei sprijin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In afară de cele spuse până acum, trebue să menţionez în deosebi despre legăturile catedrei mele de drept penal cu Italia.

Este ştiinţa care ne leagă de Italia mai mult decât oricare alta, deoarece italienii au adus cea mai preţioasă contribuţie la progresul dreptului penal.

Italia este patria dreptului penal.

Prin cursul meu de criminologie fac cunoscută generaţiilor de studenţi români doctrina şi personalitatea celor mai reprezentative figuri de penalişti şi de criminalişti italieni.

Astfel învăţăm să cunoaştem şi să iubim Italia.

Ca unul dintre codificatorii codului nostru penal şi al codului de procedură penală din 1936, pot să afirm că la redactarea lor ne-am inspirat mai ales din codul penal şi din codul de procedură penală din 1931, celebre opere ale fostului ministru de justiţie Alfredo Rocco, a cărui moarte prematură o deplângem atât de mult, noi penaliştii, şi cu atât mai mult o deplânge Italia.

Din aceste evocări şi mărturii, precum şi din cunoştinţele şi din observaţiile Domniei Voastre, aveţi dovada, Excelenţă, că suntem popoare dintr'o tulpină comună, că avem o conştiinţă latină miraculos de vie, că împlinim o misiune mare dată nouă de Roma.

Duceţi la Roma devotamentul şi omagiul sentimentelor noastre de fii credincioşi patrimoniului sfânt şi comun.

Ridic paharul pentru propăşirea Italiei, în sănătatea Ducelui şi în sănătatea Domniei-Voastre.

Incheere.

La înapoierea sa spre Italia, Dl Del Giudice a făcut un popas la Timişoara, cu care ocazie Primăria acelui municipiu i-a oferit un banchet în saloanele Cazinoului. Discursurilor rostite de P. S. S. episcopul Lăzărescu, Emil Ţăranu, ajutor de primar, Rector Andronescu, Decan D. V. Ionescu şi Ion Raţiu vicar al bisericii unite le-a răspuns Dl Del Giudice cu următoarele cuvinte:

„Am venit în România — a spus d-sa — pentru a ţine câteva conferinţe de specialitate în domeniul şcolar şi corporatist. Această misiune tehnică şi culturală s'a îmbogăţit însă repede şi neprevăzut printr'un motiv sentimental, care a cuprins sufletul meu de om peste interesul intelectual al acestei călătorii.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Am găsit aci personalităţi inteligente şi inimi atât de identice cu cele din Italia încât m'am simţit printre d-voastră ca acasă şi m'am convins că înrudirea — repet, înrudirea — noastră nu se reazimă numai pe auguste tradiţii comune, ci trăeşte adânc şi viu în sufletul nostru de azi, care simte la fel şi năzueşte spre aceleaşi idealuri.

In felul acesta, trimisul tehnic şi cultural s'a transformat într'un călător pasionat, care a parcurs o ţară minunată, cunoscându-i oamenii şi munca, grijile şi durerile tainice, eroismul şi aspiraţiile ei sfinte.

Am vorbit cu ţăranii limba părinţilor noştri latini, am cunoscut casa lor şi le-am admirat costumele, conservatismul sănătos al tradiţiilor. Mi-au lăsat urme neşterse icoanele, zestrea miresei, bătrânul care mi-a dat în dar o traistă ca s'o am la drum, binecuvântările simple, sufletul deschis şi primitor al acestui vrednic popor.

V'am înţeles frământările, de care mi-au vorbit cele mai înalte personalităţi ale ţării, reprezentanţii clerului, ai armatei, ai şcoalei, dar şi oamenii cei mai simpli.

Voi fi interpretul fidel şi pasionat al acestor frământări şi cu convingere că niciodată Dumnezeu nu lasă fără împlinire

atâta credinţă îndreptăţită, vă aduc omagiul meu nu numai pentru trecutul vostru minunat şi nu numai pentru prezentul eroismului vostru militar dar şi pentru viitorul pe care îl veţi înfăptui, fiindcă aveţi o înaltă misiune în lume".

Programul urmat:

I. Miercuri 25 Martie 1942:

Ora 9.30: Primirea la gară din partea oficialităţilor.
Ora 11: Vizita la I. P. S. Sa Nicolae, Mitropolitul Ardealului.
Ora 11,30: Vizita la Rectorat şi la Decanatul Facultăţii de Drept.
Ora 12: Şedinţa solemnă de remitere a diplomei de *doctor honoris causa Excelenţei* Sale Riccardo del Giudice.
Ora 13,30: Banchet oferit de Senatul Universitar, în onoarea Excelenţei Sale Riccardo del Giudice, în saloanele Restaurantului „Împăratul Romanilor".
Ora 17: Vizitarea Comunei Răşinari.
Ora 19: Gustarea în comuna Răşinari.
Ora 21: Festivalul studenţesc organizat de gruparea „Ardeleana", în sala mare „Unicum".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

II. Joi 26 Martie 1942:

Ora 10: Vizitarea Institutelor Universitare şi Astrei.
Ora 12: Conferinţa E. S. Riccardo del Giudice, despre „Lo stato corporativo", în sala mare a Facultăţii de Drept.
Ora 13,30: Masa oferită de I. P. S. Sa Nicolae, Mitropolit al Ardealului, în onoarea E. S. Riccardo del Giudice.
Ora 18: Recepţie la Institutul de Cultură Italiană în onoarea Excelenţei Sale Riccardo Del Giudice, Str. Şaguna No. 8.
Ora 21: Banchet oferit de Facultatea de Drept în saloanele Restaurantului „Împăratul Romanilor".

CAP. VI.

MIŞCARE ÎN PERSONAL

A) CORPUL DIDACTIC UNIVERSITAR.

1. Pensionări din oficiu.

In conformitate cu dispoziţiile Decretului-Lege No. 717 publicat în Monitorul Oficial No. 186 din 8 August 1941 au fost puşi în retragere pentru limită de vârstă pe data de 1 Septemvrie a. c.*).

a) *La Facultatea de Drept:*
Prof. Nicolae Ghiulea şi Dumitru Mototolescu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

b) *La Facultatea de Medicină:*
Prof. M. A. Botez şi Dumitru Michail,
Dr. G. Zugravu, şef de lucrări, la Clinica Infantilă.

c) *La Facultatea de Litere:*
Prof. Vl. Ghidionescu, Dumitru Teodorescu.

d) *La Facultatea de Ştiinţe:*
Prof. N. D. Costeanu, D. Rădulescu, Vasile Meruţiu, Augustin Maior.

---

*) Pentru a se reglementa completarea catedrelor vacante şi stabilirea celor necesare, s'a promulgat Decretul-Lege No. 921 în Mon. Of. No. 247 din 1941 aplicabil până la 31 Decemvrie 1941, care dă dreptul Ministerului Culturii Naţionale şi al Cultelor să desfiinţeze sau să transforme unele din catedrele, conferinţele şi posturile de personal didactic ajutător şi să aprobe ocuparea prin suplinire a celor vacante în condiţiile stabilite prin art. 3 din suscitatul Decret-Lege.

2. Pensionări la cerere proprie.

Prof. I. Lunguleac dela Facultatea de Drept.

3. Treceri în cadrul disponibil.

Tot în virtutea dispoziţiilor susamintite, a fost pus în cadrul disponibil următorul personal:

Maria Gheorghescu, şefă de lucrări la Inst. de Farmacologie,

Remus Doctor, asistent la Clinica Oto-Rino-Laringologică,

Valer Cimoca, asistent la Clinica Dermato-Venerică,

Teodora Caranica, asistentă la Muzeul Limbii Române,

Hortensia Georgescu, preparatoare la Inst. de Istorie Naţională,

Nicolae Popescu, cartograf la Muzeul Limbii Române.

4. Publicări de vacanţe.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ca urmare a acestui Decret-Lege, Ministerul a publicat vacanţa următoarelor catedre şi conferinţe, în vederea suplinirii lor în anul 1941/1942:

Facultatea de Drept.

Catedra de Istoria dreptului,
Catedra de Drept constutiţional,
Catedra de Drept administrativ,
Catedra de Istoria doctrinelor economice,
Catedra de Finanţe şi Statistică,
Catedra de Legislaţie agrară şi industrială.

Facultatea de Medicină.

Catedra de Istologie şi Embriologie,
Catedra de Patologie generală şi experimentală,
Catedra de Farmacologie,
Catedra de Clinică neurologică şi endocrinologie,
Catedra de Clinică Oftalmologică,
Conferinţa de Fiziologie şi Fizică medicală.

Facultatea de Filosofie şi Litere.

Catedra de Istoria literaturii române vechi,
Catedra de limba şi literatura germană,
Catedra de limba şi literatura italiană,
Catedra de limba şi literatura maghiară,
Conferinţa de Istorie medievală.

Facultatea de Ştiinţe (Timişoara).

Catedra de fizică moleculară, acustică şi optică,
Catedra de Chimie anorganică,
Catedra de Chimie Fizicală,
Catedra de Geografie şi Geografia României,
Catedra de biologie (speologie),
Conferinţa de chimie generală,
Conferinţa de fizică generală.

5. Supliniri.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In urma acestor dispoziţii şi a recomandărilor făcute de Consiliile Facultăţilor, ca urmare a decretului amintit mai sus, Ministerul Culturii Naţionale a aprobat următoarele supliniri ale catedrelor vacante pe anul 1941/1942:

1. Profesor Dr. Urechia Constantin, catedra de Clinică Neurologică.
2. Dr. Crişan Cornel, catedra de Istologie.
3. Dr. Spârchez Tiberiu, catedra de Farmocologie.
4. Opreanu Emil, Conferinţa de Fiziologie.
5. Dr. Mitter Valeriu, catedra de Clinica Oftalmologică.
6. Bardoşi Caius, catedra de Finanţe.
7. Profesor Ionaşcu Aurelian, catedra de Istoria Dreptului.
8. Profesor Sofronie George, catedra de Drept constituţional.
9. Brădeanu Salvator, catedra de legislaţie agrară.
10. Profesor Coroamă Cristofor, catedra de Istoria doctrinelor.
11. Ripan Raluca, catedra de Chimie anorganică.
12. Ţiţeica Radu, catedra de fizică moleculară.
13. Profesor Tănăsescu Ioan, catedra de Chimie fizicală.
14. Morariu Tiberiu, catedra de Geografie.

15. Codreanu Radu, catedra de Biologie generală.
16. Macarovici Constantin, conferinţa de chimie generală.
17. Marian Victor, conferinţa de Fizică generală.

6. Incadrări.

Domnii profesori notaţi mai jos au fost incadraţi la Universitatea noastră:

Pârvulescu Constantin, profesor agregat la Facultatea de Ştiinţe,

Popescu G. I. profesor titular la Facultatea de Ştiinţe.

7. Repuneri în funcţie (din oficiu).

In baza decretului-lege No. 94 din 24 Aprilie 1942, au fost repuşi în funcţie pe data de 20 Mai 1942:

Prof. Augustin Maior la catedra de Gravitate, căldură şi electricitate, dela Facultatea de Ştiinţe.

Prof. Dr. D. Michail la catedra de Clinică Oftalmologică.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

8. Repuneri în funcţie (la cerere proprie).

Profesor Ion Lunguleac dela Facultatea de Drept.

9. Chemări la catedre şi conferinţe*).

In urma îndeplinirii formelor cerute de art. 64 din legea învăţământului superior, au fost aprobate următoarele chemări:

La Facultatea de Litere.

Dl asistent I. Moga la catedra nou creiată de Istoria Transilvaniei şi a Europei Centrale.

La Facultatea de Ştiinţe.

D-na Conferenţiară Raluca Ripan la catedra vacantă de Chimie alimentară.

Dl şef de lucrări Tiberiu Morariu la catedra de „Geografie Fizică".

Dl asistent Radu Codreanu la catedra de „Biologie Generală".

---

*) Datele amănunţite sunt publicate la capitolul fiecărei Facultăţi.

La Facultatea de Medicină.

Dl agregat Mihai Zolog, la catedra nou înfiinţată de Igienă Generală.

Dl şef de lucrări Marius Hăngănuţ la catedra de Balneologie şi Dietetică.

Dl şef de lucrări Cornel Crişan la catedra de Istologie.

Dl asistent Leon Daniello la catedra nou înfiinţată de Ftiziologie.

10. Decese.

In acest an a incetat din viaţă Prof. Ion Lunguleac dela Facultatea de Drept.

B) DELEGĂRI, NUMIRI ŞI AVANSĂRI LA PERSONALUL ŞTIINŢIFIC AUXILIAR.

1. Ţintea Hariton, şef de lucrări la Inst. de Fizică Moleculară.
BCU Cluj / Central University Library Cluj
2. Bujoreanu Gheorghe, şef de lucrări la Inst. Botanic.
3. Togănel Dionisie, asistent la Clinica Urologică.
4 Lustrea Vasile, asistent la Inst. de Igienă.
5. Crăciunescu Elena, asistentă la Inst. de Biochimie.
6. Cornelia Gruia, asistentă la Laboratorul de Mineralogie.
7. Horedt Kurt, asistent la Inst. de Studii Clasice.
8. Popovici Cornel, preparator la Clinica Neorologică.
9. Tamburlini Elena, preparatoare la Inst. de Biochimie.
10. Faur Gheorghe, preparator la Clinica Medicală II.
11. Usinevici Gheorghe, preparator la Clinica Neurologică.

C) PERSONAL ADMINISTRATIV ŞI ŞTIINŢIFIC DE BIBLIOTECĂ

In cursul acestui an s'au făcut următoarele avansări:

1. Ruja Ioan, avansat la gradul de Administrator al Universităţii.
2. Boitoş Olimpiu, avansat la gradul de primbibliotecar.
3. Prodan David, avansat la gradul de bibliotecar şef.
4. Marinescu Niculina, avansată la gradul de bibliotecară.
5. Crăciun Olivia, avansată la gradul de bibliotecară ajutor.

CAP. VII

RELAŢIUNI INTERNAŢIONALE ŞI INTERUNIVERSITARE

Reorganizată din temelii în toate alcătuirile ei, Universitatea română din Cluj, a putut să se facă repede cunoscută şi apreciată în străinătate, graţie activităţii profesorilor ei, puterii lor de creaţie ştiinţifică şi de organizare.

Reclădită din nou în refugiu, Universitatea noastră a mers pe aceeaşi linie de tradiţie proprie, a menţinerii legăturilor cu străinătatea.

Deşi cu posibilităţi atât de reduse şi cu spaţiu limitat, datorită refugiului şi dificultăţilor excepţionale creiate de război, în acest an, Universitatea noastră a primit la sediul ei vremelnic 10 universitari şi oaspeţi streini, care au ţinut diferite conferinţe (la care se mai adaogă vizita celor 10 ziarişti slovaci şi croaţi), iar dintre profesorii noştri, 8 au fost delegaţi în diferite misiuni culturale şi ştiinţifice în străinătate, în cursul căror a au ţinut 33 conferinţe şi comunicări ştiinţifice. Chiar şi studenţii noştri s'au afirmat în mod strălucit în străinătate. Ministerul Propagandei cerându-ne să delegăm un grup de studenţi pentru cursurile internaţionale organizate la Sofia în vara acestui an, a ţinut prin aceasta ca şi „studentul Ardelean să fie prezent" pentruca astfel „să răsune pretutindeni glasul drepturilor noastre revendicări"*).

*) Din adresa No. 16935/1942 a Ministerului Propagandei (Cabinet), care constituind un răspuns de mulţumire în urma concursului dat de Universitatea noastră la organizarea delegaţiei române pentru aceste cursuri, relatează în continuare următoarele: „Pentru alcătuirea grupului de studenţi români ce aveau să participe la cursurile de vară din Bulgaria (1—15 August) ne-am adresat Universităţii din Cluj-Sibiu şi am avut bucuria să aflăm acolo toată înţelegerea acestei preocupări a Ministerului Propagandei. Intr'adevăr, delegatul nostru la aceste cursuri, Dl Aurel Cosmoiu, cum şi serviciul nostru de presă din Sofia ne-a raportat că, alături de cei trei colegi ai lor din Bucureşti, studenţii recomandaţi de D-Voastră: Poruţiu Gri-

Aceste reluări de contact cu străinătatea au constituit tot atâtea prilejuri fericite de expunerea demnă şi de demonstrarea ştiinţifică a dreptelor noastre revendicări. Universitatea fiind slujitoarea naţiunii în aceiaş măsură în care contribue la îmbogăţirea tezaurului spiritual al umanităţii, în vizitele făcute instituţiilor universitare, unde argumentele cauzei româneşti se impun prin autoritatea ştiinţifică (Muzeul Limbii Române, Institutul de Igienă, Institutul de Istorie Naţională, Muzeul de Arheologie, Muzeul Etnografic, etc.) oaspeţii străini au rămas convinşi de dreptatea cauzei noastre.

Avem satisfacţia să afirmăm că în diferite alocuţiuni, toaste, discuţiuni şi schimburi de idei, toţi oaspeţii străini s'au exprimat categoric de partea revendicărilor noastre.

A) Oaspeţi străini la Universitatea noastră.

a) *La Facultatea de Drept.*

1. Dl Profesor *Hans Weigmann,* dela Universitatea din Berlin, a ţinut la Universitate în ziua de 24 Oct. a. c., o conferinţă cu titlul: „Intracontinenten-Raumordnung". Prezentat numeroasei asistenţe de Dl Prof. Traian Pop, profesorul german s'a ocupat de problema organizării *spaţiului european* în noua ordine, subliniind ideea *federalizării statelor europene* sub conducere germană.

2. Dl *Riccardo Del Giudice,* Subsecretar de Stat la Ministerul Educaţiei italiene, invitat de Universitatea noastră, a ţinut o conferinţă cu titlul „Lo Stato Corporativo" şi a fost promovat Doctor Honoris Causa (a se vedea mai sus pag. 150).

b) *La Factultatea de Litere şi Filosofie.*

Dl Profesor *W. Weber* dela Universitatea din Berlin, a ţinut în zilele de 19 şi 20 Martie 1942, ca invitat la Facultatea de Litere şi Filosofie 2 conferinţe dintre care una cu subiectul: „Rö-

---

gore, Odeşteanu Alexandru, Pop Victor, Cosma Eugen şi Ciuciu Dumitru, au avut o ţinută ireproşabilă. Disciplinaţi, cunoscători de limbi străine, cunoscători ai problemelor româneşti, ei au reprezentat cu deplină competenţă interesele ţării în faţa străinilor... Ca urmare la acestea, aducem cele mai vii mulţumiri Universităţii din Cluj-Sibiu pentru această colaborare rodnică şi elogiem buna pregătire pe care corpul profesoral o dă studenţimii ardelene".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

mische Reichspolitik an der unteren Donau" (Politica imperială romană la Dunărea de jos), iar a doua cu subiectul „Das Dakischgetische Volk" (poporul Daco-Get).

c) *La Facultatea de Ştiinţe.*

1. Dl Prof. *Dr. Eugen Fischer* dela Universitatea din Berlin a vizitat Facultatea de Ştiinţe în zilele de 3 şi 4 Noemvrie 1941 şi a ţinut o conferinţă cu titlul „Rasa ca factor istoric".

2. Dl Prof. *Dr. R. Harder* dela Facultatea de Ştiinţe din Göttingen, a făcut o conferinţă publică în ziua de 25 Noemvrie cu titlul „Deosebiri între animal şi plantă şi originea vieţii" şi o altă conferinţă pentru specialişti, în ziua de 26 Noemvrie cu titlul „Cercetări asupra hormonilor înfloririi". A vizitat Institutul Botanic şi Laboratorul de Mineralogie, Fiziologie animală, Fiziologie vegetală şi Zoologie.

3. Dl Prof. *Dr. Carl Correns,* decanul Facultăţii de Ştiinţe din Göttingen, a făcut o conferinţă publică în ziua de 23 Februarie 1942 cu titlul „Petrografia şi exploatarea petrolului" şi altă conferinţă pentru specialişti, cu titlul „Petrografia sedimentului şi cercetarea regiunilor petrolifere". A vizitat Laboratoarele de Mineralogie, Fiziologie animală, Fiziologie vegetală şi Zoologie.

Babeş-Bolyai Central University Library Cluj

4. Dl Prof. *Dr. F. Hofmann* director onorar al Institutului Kaiser Wilhelm pentru studiul cărbunelui, dela Breslau, a făcut o conferinţă în ziua de 11 Mai 1942, cu titlul „O oră în ţara magică a chimiei cărbunelui" şi a vizitat Institutul de Chimie unde a făcut pentru studenţi şi personalul ajutător diferite experienţe cu cauciucul sintetic.

5. Dl Prof. *Dr. D. Marotta,* membru al Academiei Regale Italiene şi Director General al Institutului superior al Sănătăţii din Roma a făcut o conferinţă în ziua de 18 Mai 1942 cu titlul „Marii Chimişti Italieni" şi a vizitat Institutul de Chimie precum şi laboratoarele de Mineralogie, Fiziologie animală, Fiziologie vegetală şi Zoologie.

6. Dl Prof. *Dr. Fr. Valentin* rectorul Politechnicei din Bratislava şi Decanul Facultăţii de Ştiinţe, a făcut o conferinţă în ziua de 27 Mai 1942 cu titlul „Sinteza Vitaminei C" şi a vizitat toate institutele şi laboratoarele Facultăţii de Ştiinţe.

d) *La Facultatea de Medicină.*

Profesorul *Eugenio Morelli,* dela Universitatea din Roma,

directorul Institutului Carlo Forlanini a vizitat Sibiul în cursul lunei Mai, insoţit de Dl Ministru al Sănătăţii Dl Prof. Tomescu.

Intâmpinat în comuna Viştea de Jos de reprezentanţii Facultăţii de Medicină şi ai serviciului sanitar, el a asistat acolo la un festival ţărănesc organizat în onoarea sa rămânând viu impresionat de aspectul satului românesc din Ardeal, dar mai ales de caracterele rasiale şi graiul ţăranilor pe care le-a găsit atât de apropiate de cele ale poporului Italian. Aceiaşi constatare a făcut-o ilustrul savant şi cu ocazia vizitării comunei Răşinari.

La Sibiu profesorul Morelli a ţinut două conferinţe. Una la Universitate vorbind despre tratamentul chirurgical al tuberculozei pulmonare cu care ocazie a demonstrat rezultatele foarte satisfăcătoare ale unei noi technici de toracoplastice axilară precum şi instrumentarul necesar acestei intervenţii imaginat şi realizat tot de Domnia-Sa.

A doua conferinţă a fost ţinută la Institutul Italian fiind destinată marelui public şi a tratat problema organizării luptei antituberculoase în Italia. Servindu-se de numeroase grafice şi proecţiuni profesorul Morelli a arătat însemnatele progrese pe care Italia fascistă le-a realizat în domeniul combaterii tuberculozei.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prin claritatea şi eleganţa expunerii, precum şi prin cuvintele de caldă simpatie pe care profesorul Morelli le-a rostit cu aceste ocazii la adresa poporului român, Domnia-Sa a stârnit în public un veritabil entuziasm, iar în cercurile medicale şi universitare din Sibiu vizita Domniei-Sale a lăsat o excelentă impresie.

B) Profesorii noştri în străinătate.

1. Dl Profesor *Ioan Lupaş* a ţinut 14 Conferinţe istorice în diferite centre universitare din Germania, Slovacia şi Transnistria astfel: Berlin (1), Leipzig (1), München (1), Stuttgart (1), Tübingen (3), Viena (2), (una la Universitate şi una la Radio), Bratislava (3, una la Universitate, una la Radio şi una la Societatea Româno-Slovacă), Odesa (2, una la Univeristate şi una la Universitatea Populară).

2. Dl Profesor *Silviu Dragomir* a ţinut la Universităţile din Viena şi Breslau câte o conferinţă cu titlul: „Politica minoritară a României în anii 1918—1940".

3. Dl Profesor *Lucian Blaga* a ţinut, ca invitat al Ministerului Culturii Reichului o conferinţă la Universitatea din Viena

despre „Caracterul Sofianic al culturii Sud-Est Europene" (26 Noemvrie 1941), iar la Universitatea Germană dela Praga o Conferinţă despre „Sufletul românesc" (29 Noemvrie 1941).

4. Dl Profesor *Onisifor Ghibu* reprezentând Universitatea la inaugurarea Institutului Român de cercetări ştiinţifice din Tiraspol, (14 Decemvrie 1941), a redactat actul fundaţional al Universităţii Populare Româneşti din Odesa, a organizat Frăţia Ardelenilor în Transnistria „Octavian Goga", a ţinut 2 conferinţe la Tiraspol cu subiectele „Ce trebue să fie Institutul ştiinţific Transnistrian", „Universitatea Daciei Superioare şi contribuţia ei la ştiinţa şi viaţa românească", iar în cadrul cursurilor de cultură românească pentru învăţătorii români din Transnistria şi de peste Bug, a ţinut următoarele 3 conferinţe: *a)* Temeiurile naşterii Moldovenilor dintre Nistru şi Bug, *b)* Ardealul ca pârghie a regenerării românismului, *c)* Pedagogie nouă şi Pedagogie veche. In fine la Teatrul Naţional din Tiraspol a ţinut o Conferinţă cu titlul: „Un focar de românism: Transnistria" iar în cadrul Universităţii Populare Româneşti din Odesa o altă conferinţă cu titlul „Odesa ca centru de politică general românească în timpul primului război mondial" (1916—1918).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

5. Dl Profesor *Sextil Puşcariu* a continuat şi în acest an să conducă în calitate de director Institutul român din Berlin.

6. Dl Profesor *Emil Panaitescu* a continuat şi în acest an misiunea sa ştiinţifică la Roma.

7. Dl Profesor *Constantin Marinescu* a fost numit director al Scolii române din Paris, funcţie pe care a continuat-o şi în acest an.

8. Dl Profesor *Alexandru Borza* întreprinzând o călătorie mai lungă în străinătate, a ţinut următoarele conferinţe şi comunicări ştiinţifice: Zagreb, 1. Conferinţă publică în cadrul Universităţii, în limba germană, despre „Naturschätze Rumäniens un ihr Schutz". 2. Comunicare în societatea de ştiinţă croată, în limba germană despre: „Der Stand der Botanischen Forschung in Rumänien". Geneva, 3. Conferinţă publică în limba franceză despre „Les richesses naturelles de la Roumanie et leur protection", în cadrul Universităţii. 4. Comunicare în cadrul Institutului naţional de Geneva, Secţiunea Ştiinţelor Naturale-Matematice şi a Societăţii Botanice de Geneva, în limba franceză, despre „Botanica românească în ultimii 20 ani". Lausanne, 5. Conferinţă publică în limba franceză, la Universitate despre „Les richesses de la faune et de la flore roumaines". Zürich, 6. Conferinţă în limba

germană la Politechnică, în cadrul Societăţii Botanice din Zürich, despre „Vegetationsforschung un Naturschutz in Rumänien". Roma, 7. Conferinţă în limba italiană la Universitate despre „Tesori della Natura in Romania". Milano, 8. Conferinţă publică în limba italiană în cadrul Organizaţiei „Societa del Giardino", despre „Le bellezze naturali della Romania". Bologna, 9. Conferinţă în limba italiană la Universitate despre „Tesori dela natura e loro protezione in Romania".

C) Omagierea Sanctităţii Sale Papei Pius XII.

Cu ocazia împlinirii a 25 ani de Episcopat Dl Rector al Universităţii a trimis sfântului Părinte o scrisoare omagială al cărei text se reproduce mai jos, în facsimil, la care Dl Rector a primit răspunsul care se publică în continuarea acestei scrisori omagiale.

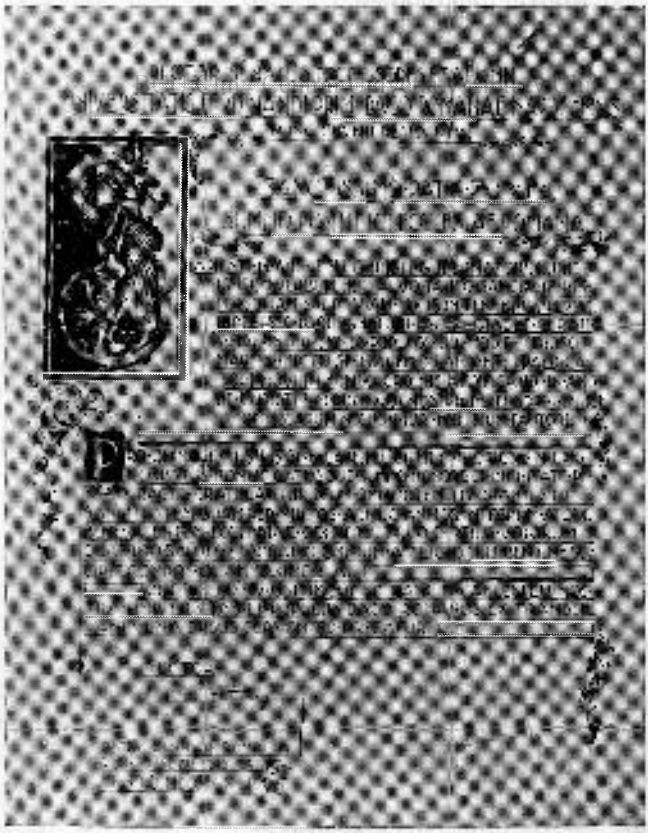

Dal Vaticano, 6 Augusti 1942.

SEGRETARIA DI STATO
DI SVA SANTITA
No. 53033.

Illustrissime Vir,

Senatus, Professorum alumnorumque Athenaei istius interpres factus, officiosis datis litteris, vota detulisti quae ipse iidemque universi suscipitis pro Augusto Pontifice, ab Episcopali munere initio annum XXV explente.

De pietatis observantiaeque sensibus, quos missa epistola redolet, Sanctitas Sua valde delectatur, eosque paterna caritate rependens, viccissim ex animo auspicatur, ut Athenaeum vostrum, Deo opitulante, majora in dies incrementa capiat.

Tibi vero iisque omnibus qui fidem atque obsequium suum Christi Vicario testati sunt, Is caelestium bonorum copiam precatus, peramanter in Domino benedicit.

Ego autem haec tibi referens, ea qua par est existimatione me libenter profiteor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tibi
addictissimum
Aloys. Card. Maglione

Perillustri Rectori
Regiae Universitatis Ferdinand I
Cibinium.

D) **Alte participări.**

In urma unei manifestaţii de simpatie ce a avut loc la Sibiu cu ocazia reprezentării unui film din viaţa eroică a Finlandei, Dl Rector a primit din partea Legaţiunii acestei ţări următoarea scrisoare:

LÉGATION DE FINLANDE
Nr. 817.

Bucarest, le 11 juin 1943.

Monsieur le Recteur,

Je m'empresse de vous exprimer mes remerciements les plus chaleureux por le grand intérêt et la sympathie pour le Finlande

ainsi que pour toute l'amabilité et l'amitié à mon adresse personnelle qui me furent témoignés lors de ma récente visite à Sibiu. J'en garderai pour toujours un très beau souvenir, et je n'ai pas manqué d'en faire savoir a mon Gouvernement.

En adressant mes remerciements tout spéciaux à vous personnellement, je vous prie Monsieur le Recteur, de vouloir bien agréer les assurances de ma haute considération.

E. Hj. Palin, Ministre de Finlande.

Sa Magnificence
M. le Professeur *Iuliu Haţieganu*
Recteur de l'Université Cluj-Sibiu
Sibiu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CAP. VIII.

REALIZĂRI NOUĂ

„Această Universitate este o pildă de organizare şi de creaţie. Cine vrea să vadă ce poate spiritul românesc să împlinească într'un an tragic şi plin de încercări, să vină aici"[1]).

Pentru ca o instituţie de învăţământ superior să-şi poată îndeplini misiunea ei esenţială — creaţia ştiinţifică şi pregătirea profesională — ea are nevoie, în primul rând, de un personal bine pregătit şi de un spaţiu suficient utilat. Cu cât aceste două cerinţe sunt mai bine asigurate, cu atât mai uşor se desăvârşeşte misiunea ce îi este încredinţată, de îndrumarea Naţiunii pe căile prosperităţii spirituale.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pentru Universitatea noastră, care după 21 de ani de muncă creatoare, a trebuit să ia drumul pribegiei cu toată elita ei de dascăli şi de cercetători, şi numai cu o mică parte din utilajul ştiinţific ce şi-l achiziţionase, problema cea mai de seamă, de urgentă şi imperioasă necesitate, era de a-şi realiza un nou spaţiu în care să-şi poată continua misiunea ei, după cedarea impusă prin arbitrajul dela Viena[2]). Şi dacă reamintim că realizarea unui spaţiu adecuat vitalismului instituţiei noastre a format, la Cluj, până în anii din urmă, mobilul atâtor acţiuni de mari în-

---

[1]) Din discursul Dlui Vice-preşedinte al Consiliului de Miniştri, publicat în acest Anuar, la pagina 120.

[2]) Asupra acestui act politic a se vedea judicioasa analiză din teza de doctorat a dlui Vasile V. Călugăru „Arbitrajul şi chestiunile rezervate, cu referire la arbitrajul dela Viena din 30 August 1940" (Sighişoara, 1940, 114 pagini), premiată de Universitate (a se vedea şi raportul de premiere publicat în cadrul acestui Anuar, în continuarea prezentului capitol: B) realizări în domeniul spiritual, premii.

făptuiri, este spre a se înţelege mai uşor câte sforţări au trebuit făcute, pentruca în cadrul aşa de restrâns ce i s'a atribuit după refugiu, cu mijloace mult reduse, într'un timp scurt şi în împrejurări cu adevărat grele de război, Universitatea noastră să-şi poată totuşi realiza spaţiul care să permită reclădirea ei din nou, astfel ca la începutul celui de al doilea an de refugiu, ea să poată desfăşura pe un teren atât de variat, activitatea ce se oglindeşte în acest Anuar.

La această accelerare a „renaşterii" sale, a contribuit desigur şi felul cum înalta conducere de Stat a înţeles importanţa problemei, dând conducătorilor Universităţii puteri libere[1]) şi acordând toate avantajele şi toate mijloacele, atunci posibile, pentruca Universitatea Daciei Superioare să nu fie reţinută din activitatea şi misiunea ei[2]).

Intenţia a fost pe deplin răsplătită cu fapte, fiindcă în ciuda tuturor greutăţilor, activitatea Universităţii noastre în refugiu s'a desfăşurat aproape normal, adică fără prea mari întreruperi.

Intr'adevăr, deşi transplantată într'un mediu fără tradiţie universitară, lipsit de confortul necesar şi chiar de locuinţe suficiente pentru personal, Universitatea noastră şi-a deschis totuşi cursurile înainte de Universitatea maghiară din Cluj, care succedând în toate alcătuirile îmbogăţite şi perfecţionate de noi, a putut astfel beneficia de cele mai prielnice mijloace unei funcţionări nestingherite în toată întinderea vieţii universitare[3]).

Cuvintele citate la începutul acestui capitol, formează, pentru recunoaşterea acestor realizări, o autoritară certificare ce se imprimă sărbătoreşte pe fila care închee capitolul final din ac-

---

[1]) Decretul lege No. 3391 din 5 Octomvrie 1940 care înlocueşte Rectorul şi Decanii anteriori, acordă noilor conducători ai Universităţii depline puteri pentru aşezarea şi funcţionarea ei.

[2]) In afară de întreruperea — în curs de program format — a activităţii renumitei şcoale de ofiţeri de care va fi vorba în continuare, şi de acordarea sumelor cerute pentru acoperirea cheltuelilor de instalare, amintim că prin Decretul-Lege No. 1192/1941 (Mon. Of. No. 100/1941) Rectorul a fost autorizat să angajeze lucrările de amenajare şi să facă faţă tuturor cheltuelilor de instalare, cu forme simple, prin derogare dela Legea Contabilităţii Publice.

[3]) Solemnitatea deschiderii Universităţii noastre refugiate la Sibiu, a avut loc la 10 Noemvrie 1940, iar la Timişoara cu 7 zile mai târziu, în timp ce aceeiaş solemnitate la Universitatea maghiară din Cluj s'a făcut de abia în luna Decemvrie.

tivitatea unui întreg an universitar. O verificare anterioară, o făcuse Dl General Rosetti. Participând la festivitățile deschiderii anului școlar 1941/42, în calitate de Ministru al Culturii Naționale și al Cultelor, D-sa a pătruns adânc în realitatea noilor stări universitare, pe care le-a înfățișat prin cuvinte de autoritară constatare, din care desprindem următoarele:

„În pragul acestui an de activitate pe care Universitatea Daciei Superioare îl începe sub lumina îmbărbătătoare a victoriilor românești și a refacerii Patriei, mă simt fericit de a face aici, în mijlocul Dv., următoarea constatare:

„Cu toată suferința adusă de pribegie, cu toate greutățile ce nu-mi sunt necunoscute, prin care au trecut și trec atât Dnii Profesori cât și studenții, cu toată îngustarea mijloacelor de lucru, Universitatea Regele Ferdinand I a găsit, în primele clipe ale așezării sale în Sibiul lui Andrei Șaguna, energia vitează de a-și păstra faima de activitate creatoare — mândrie a culturii noastre în ultimele două decenii — și de a nu-și întrerupe *nici o clipă* munca sa didactică"[1]).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Desigur că această activitate, cu care s'a reluat munca de deșteleniree unui nou ogor unversitar în primele zile ale lunei Noembrie 1940, nu reprezenta, în acest mohorît început de an școlar, toată viața universitară. Dar dela acest prim capitol de muncă, în care elanul și conștiinciozitatea profesorilor s'au revărsat cu dărnicie spre a acoperi inerentele lipsuri ale unui început vitreg, până la reluarea întregei activități universitare prin reorganizarea Clinicilor și punerea în funcție a tuturor compartimentelor de viață științifică și de activitate administrativă, s'a scurs mai puțin timp decât s'ar fi crezut la început.

Este deci o realizare care a întrecut orice așteptare, fiindcă în acest scurt timp Universitatea noastră nu numai că și-a reluat în perfecte condiții funcțiile ei esențiale, dar în acest al doilea an de pribegie, ea le-a depășit chiar.

Cu drept cuvânt se poate afirma că miracolul organizării și deschiderii Universității române la Cluj în anul 1919, într'un timp record și în cele mai bune condiții, n'a fost un fapt fortuit și izolat.

Acest miracol, favorizat atunci de entuziasmul întregirii

---

[1]) Din discursul publicat în acest Anuar (pag. 84).

Neamului, se repetă şi în pătimirea schingiuirii lui, cu acelaş avânt, spre a se dovedi încă odată că spiritul creator de valori permanente, cu care Transilvania românească a intrat în concertul internaţional al marilor instituţii de învăţământ superior, e capabil să-şi creeze singur un cadru de existenţă şi de acţiune, de cea mai autentică originalitate, după imaginea propriei sale năzuinţe şi a robustei vitalităţi ce-l caracterizează.

A) REALIZĂRI IN DOMENIUL SPAŢIAL: AMENAJĂRI ŞI INSTALĂRI; ACHIZIŢII.

Lipsa esenţială a oricărei perspective de spaţiu la Sibiu, a dus la nefireasca şi costisitoarea separare a Facultăţii de Ştiinţe, care în perioada căutării unui centru prielnic, a gravitat spre Timişoara, oraşul cu mai multe posibilităţi de desvoltare, unde laboratoarele de ştiinţe similare, sau înrudite, ale Şcoalei Politechnice, ofereau cadrul unei vieţi ştiinţifice organizate şi prin aceasta o posibilitate în plus pentru adaptarea acestei facultăţi la noul mediu[1]).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Şi totuşi munca de reorganizare a avut şi aci multe dificultăţi materiale de învins. La Sibiu însă această reorganizare avea nu numai dificultatea cerinţii unei restrângeri în interior, spre a se putea aşeza toate alcătuirile celor trei facultăţi şi Biblioteca universitară, ci mai avea să înlăture multele greutăţi ale realizării acestui interior, în edificii în care nici exteriorul nu era complect terminat.

Să trecem acum la expunerea sumară a lucrărilor ce s'au efectuat pentru realizarea spaţiului necesar instalării vremelnice

---

[1]) Articolul V din Decretul-Lege No. 3463/1940, publicat în Mon. Of. No. 241/1940 precizează:

„Universitatea Regele Ferdinand I din Cluj se mută la Sibiu, cu toate facultăţile, biblioteca universitară, întregul inventar şi personalul de toate categoriile, afară de Facultatea de Ştiinţe dela Universitatea din Cluj, care se mută provizoriu la Timişoara, cu întregul inventar şi personal de toate categoriile, rămânând încadrată organic în Universitatea Regele Ferdinand I din Sibiu".

Dispoziţiile art. IX ale acestui Decret-Lege au fost însă schimbate, deoarece în locul imobilelor indicate în acest articol, au fost cedate Universităţii spre folosinţă, alte imobile, după cum se va vedea în continuare.

a Universităţii, complectând această expunere sumară cu câteva imagini vizuale[1]).

I. Amenajeri la Sibiu.

1. *Clădirea centrală* (Str. Carmen Sylva 3 b)

Aparţinând liceului de fete Domniţa Ileana din Sibiu, această clădire de mari proporţii şi de frumoasă aşezare, se afla, la debarcarea noastră în localitate, deabia cu zidăria terminată (în roşu). Cedată pentru folosinţă temporară Universităţii, s'a început imediat munca de amenajare (confecţionarea şi instalarea uşilor şi ferestrelor, darea tencuelilor, introducerea apei, luminei şi gazului metan, etc.) de sistematizarea interiorului, şi de înzestrarea ei cu mobilierul necesar.

Toate aceste lucrări şi investiţii care au costat suma de 17.000.000 lei, au fost terminate în etape succesive, începând din luna Decembrie 1940 (gaz, electrică, apă) până în cursul acestui an, când în afară de terminarea ultimelor lucrări interioare şi exterioare, s'a mai ridicat un etaj lateral pentru lărgirea spaţiului Bibliotecii centrale.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pe frontispiciul măreţului edificiu străjueşte azi numele patronului întregitor de Ţară, ca neştearsă amintire a glorioasei inaugurări din 2 Februarie 1920[2]) şi ca un îndemn pentru viitor.

In vestibul, privirea celui care intră în proaspătul edificiu universitar, e atrasă de semnul sfintei cruci purtătoare de izbândă, ca şi de inscripţia ce perpetuiază amintirea originei noastre: *Almae Matri Napocensi Sacrum.* In fine, în faţa postului de comandă al Universităţii, figura măreaţă a lui Andrei Mureşanu

---

[1]) Caracterul de concentrată documentare ce-l prezintă Anuarul nostru, nu ne permite să expunem în acest capitol toate fotografiile spaţiului şi instalaţiilor acestei Universităţi. Apreciind însă valoarea documentară a acestor imagini, Rectoratul le-a colecţionat pe toate şi într'un format mai mare ele vor fi expuse cât mai complect, într'o lucrare de mai amplă documentare, al cărei material este în curs de elaborare.

[2]) A se vedea „Serbările pentru inaugurarea Universităţii din Cluj", (cu ediţie în limba franceză „Fêtes de l'inauguration" . . .) Bucureşti, Cartea Românească, 1920.

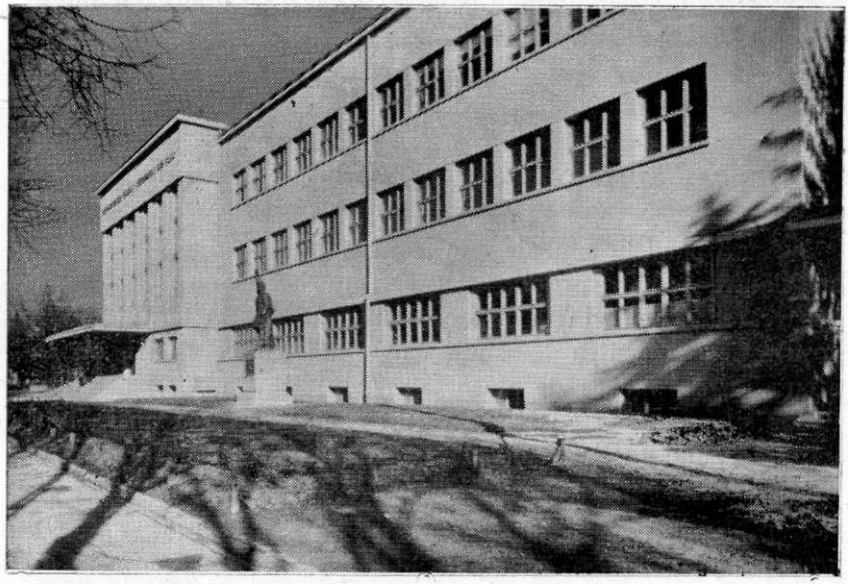

Clădirea centrală a Universității.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Vestibulul din clădirea centrală.

eternizată în masiva statue de bronz, opera sculptorului Medrea, evacuată şi ea din teritoriul cedat, dă semnalul redeşteptării naţionale, mai imperioasă ca oricând.

Statuia lui Andrei Mureşanu.

Toate aceste imagini formează simbolul trinităţii sub care instituţia şi neamul vor înfrunta vitregia vremurilor.

In această clădire s'au instalat în condiţii neaşteptat de bune — dacă exceptăm o inevitabilă aglomeraţie — Rectoratul cu serviciile sale centrale, Decanatele celor 3 Facultăţi (Drept, Litere, Medicină), sălile de cursuri şi seminarii ale facultăţilor de Drept şi Litere, Institutul de studii clasice, Muzeul Etnografic şi Biblioteca Centrală a Universităţii.

Valorosul mobilier al Colegiului Academic, evacuat în în-

tregime şi transportat la Sibiu cu mare grije, dă în interior tonul distincţiei şi senzaţia confortului, care trezeşte nostalgia spaţiului cedat.

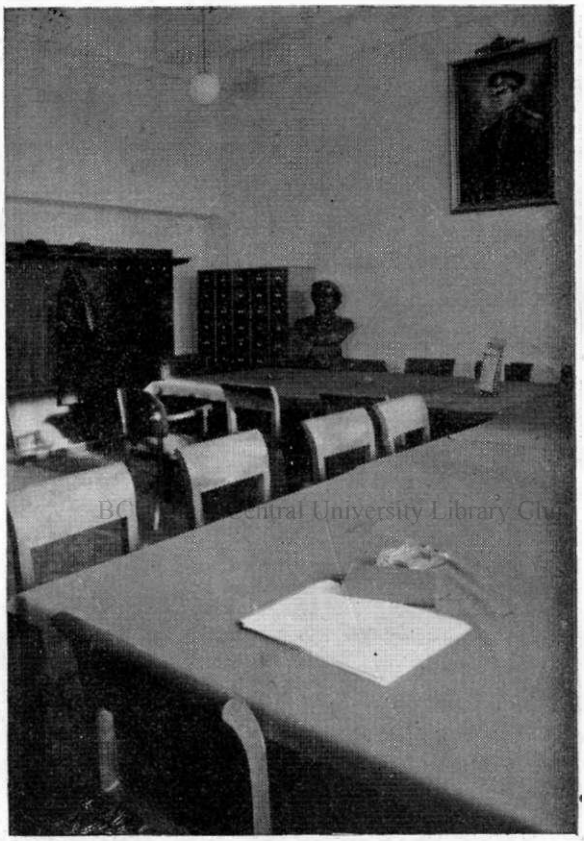

Facultatea de Litere (Sala de Consiliu).

Această instalare, prielnică desvoltării unei munci de realizări în toate domeniile vieţii universitare, nu are însă nici caracterul unei definitivări, nici spaţiul suficient al unei îndestulări. Spre a se îmbunătăţi mai simţitor condiţiile de muncă, s'a proectat continuarea etajului de deasupra Bibliotecii, pentru descongestionarea seminariilor facultăţii de Drept şi pentru amenajarea unei săli de consiliu a acelei facultăţi. In subsolul edificiului s'a plănuit instalarea unei băi pentru personalul de serviciu, după ce se vor muta institutele de aci (Studii clasice şi Muzeul Etnografic) într'o clădire pe care Universitatea este pe cale s'o

Cabinetul Rectorului

BCU Cluj / Central University Library Cluj

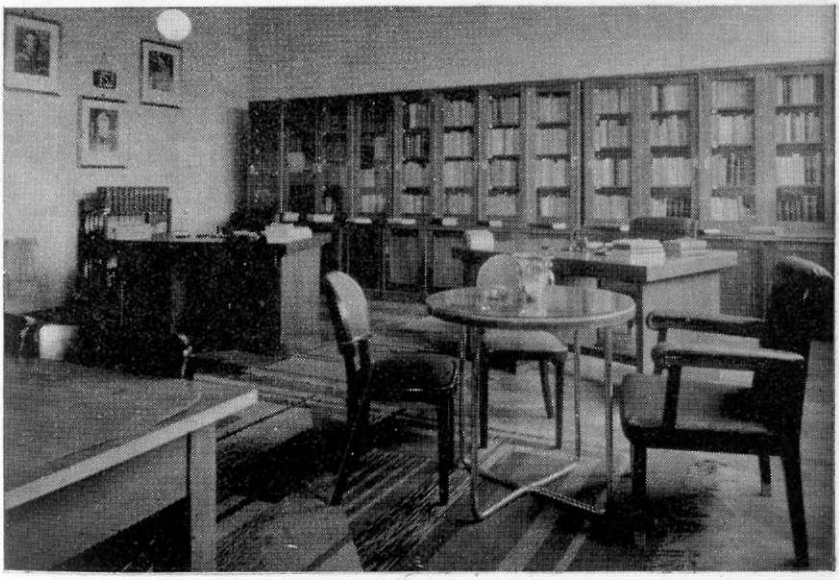

Facultatea de Drept (Seminarul de Drept civil).

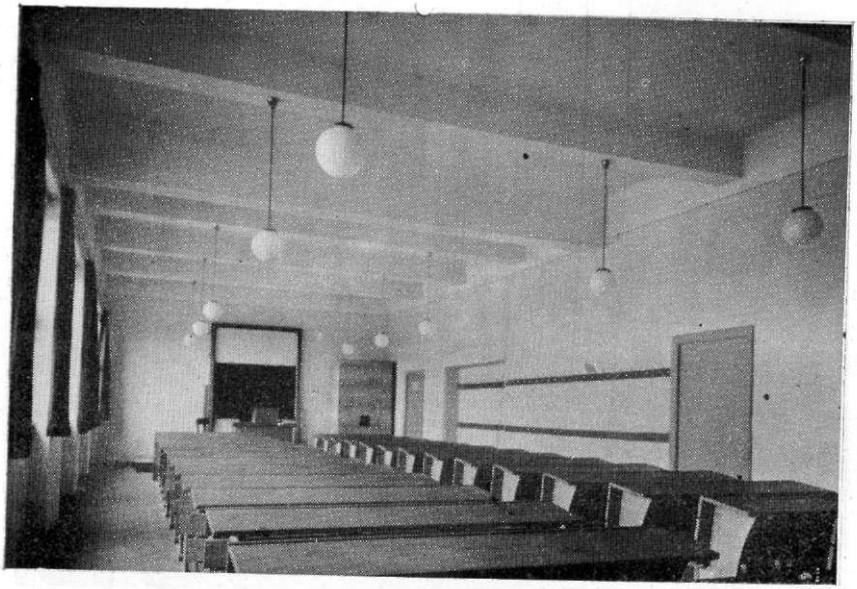

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Facultatea de Drept (Sala Nr. 1).

Biblioteca Universităţii (Sala de lectură).

cumpere. In fine, tot aci se va mai amenaja un atelier pentru legătorie, căruia i s'au comandat maşini speciale.

Situaţia comparativă de mai jos, arată în mod exact, spaţiul realizat în această clădire, faţă de cel pe care Universitatea noastră îl poseda până la evacuare, în 5 clădiri separate.

	Numărul total al încăperilor realizate la SIBIU[1])	în comparaţie cu cele de care dispunea la CLUJ[1])
Rectoratul:		
Aulă	—	1
Sală de şedinţe	—	1
		plus Colegiul Academic[2])
Secretariatul	4	7
Administraţia (casieria, contab.)	3	4
Oficiul Universitar	2	2
Serviciul Tehnic	1	11 (cu uzinele şi atelierele)
Facultatea de Drept:		
Decanatul	3	4
Săli de cursuri	3	4
Seminarii	7	13
Facultatea de Litere:		
Decanatul	4	4
Săli de cursuri	4	4
Seminarii	9	15
Institutul de Studii Clasice[3])	5	73
Muzeul Etnografic[4])	5	14
Decanatul Facultăţii de Medicină	4	4
Biblioteca centrală	14	40

BCU Cluj / Central University Library Cluj

---

[1]) Spaţiul realizat în încăperile dela Sibiu nu se poate însă compara ca volum cu cel avut la Cluj unde camerile erau mult mai spaţioase ca cele de aici.

[2]) Descrierea acestei admirabile realizări româneşti la Cluj, inaugurată în 13 Iunie 1937, se poate vedea în Anuarele anterioare (1936/1937 pag. 51; 1937/1938 pag. 414 şi 1938/1939 pag. 342).

[3]) Pinacoteca Cioflec, care la Cluj dispunea de un admirabil spaţiu clădit recent în marea clădire a Institutului de Studii Clasice cumpărată de Statul Român în anul 1922, se află instalată provizoriu în sala de conferinţe dela Casa Studenţilor (a se vedea pagina 227).

[4]) Cea mai mare parte a colecţiilor sunt depozitate într'un pavilion al Târgului de mostre şi într'un apartament de 4 camere din str. Principele Nicolae Nr. 7.

2. *Clinicile.*

a) *Palatul Clinicilor.*

Cine a cunoscut splendida organizare şi funcţionare a renumitei şcoale militare de ofiţeri la Sibiu, îşi poate da mai bine seama ce sacrificii s'au făcut şi ce tradiţie a trebuit întreruptă pentru ca localul acestei şcoale şi vastul ei teren înconjurător, să fie în întregime cedate pentru instalarea Universităţii noastre.

Dar sacrificiile au rodit în plin. Măreaţa clădire frumos aşezată la extremitatea oraşului înspre „Dumbravă" pe un platou ce se deschide spre centrul oraşului printr'o largă perspectivă, fiind

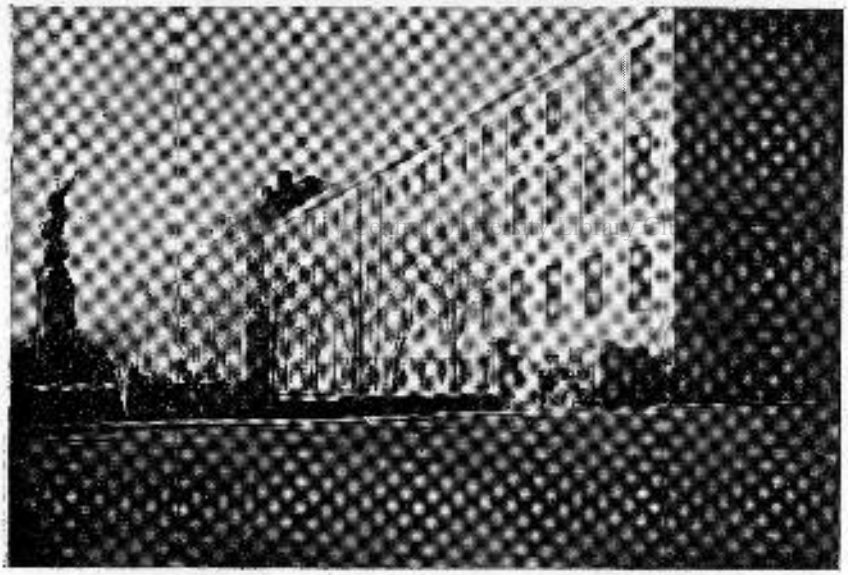

Palatul Clinicilor.

destinată pentru a se instala în ea „Clinicile Universităţii Regele Ferdinand I Cluj" cu un renume bine stabilit, a devenit unul din punctele cele mai frecventate din oraş. Spre acest „izvor al tămăduirii" aleargă, într'adevăr, un public numeros, de toate categoriile sociale şi din toate părţile Ţării.

Dacă exteriorul acestei clădiri cu splendidul ei parc de coniferi a rămas neschimbat[1]) interiorul însă a fost radical trans-

[1]) Cu excepţia construirii unui mic pavilion pentru subadministrator şi mecanic, care a costat suma de aproximativ 2.000.000 lei, a unei bărăci

format spre a-l face apt înzestrării lui cu toate aparatele igienice, sanitare şi ştiinţifice şi cu confortul necesar perfectei funcţionări a celor opt clinici şi unui institut instalate aci (Medicală I, Chirurgie, Urologie, Oto-Rino-Laringologie, Radiologie, Dermato-Venerică, Stomatologie, Balneologie, Anatomie Patologică). Toate cheltuelile de amenajare şi instalare prin care s'a putut obţine spaţiul proectat prin aceste imagini, au atins cifra de 60.000.000 lei[1]). Din această sumă o mare parte reprezintă instalaţiile sani-

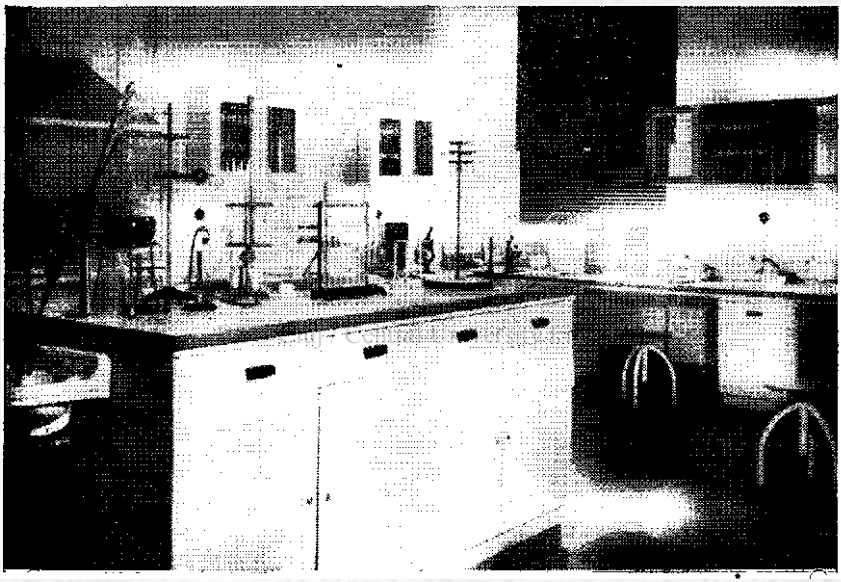

Clinica Medicală I. (Laborator).

tare şi instrumentarul medical, pentru care şi alte comenzi mai sunt în curs de executare în Germania.

---

pentru locuinţele servitorilor şi a unui sanatoriu de boli pulmonare în curs de construcţie pe terenul platoului din spatele clădirii centrale.

[1]) Cifra exactă, comunicată de direcţia Clinicilor, este de lei 46.873.484, la care se adaugă 12.595.579 lei cheltuiţi de Universitate cu lucrări de transformări şi zidărie, instalaţii sanitare, repararea acoperişului, instalaţii de gaz, electricitate şi sobe. Un capitol special fiind rezervat în acest Anuar pentru Clinici (cap. XIII), date mai amănunţite asupra administraţiei acestor instituţii sanitare şi de învăţământ sunt redate la acel capitol.

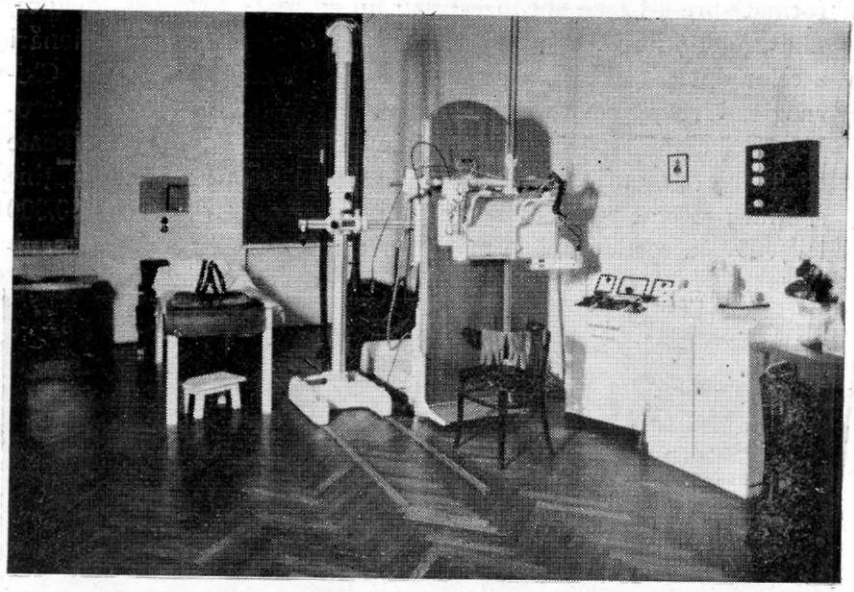

Clinica Medicală I. (Sala de Röntgen).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Clinica Chirurgicală (Sala de operaţii)

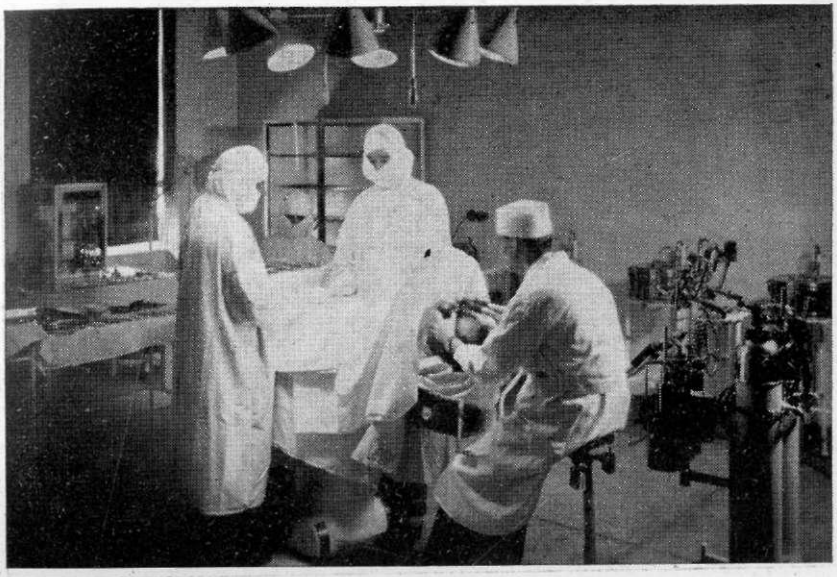

Clinica Urologică (Sala de operaţii).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

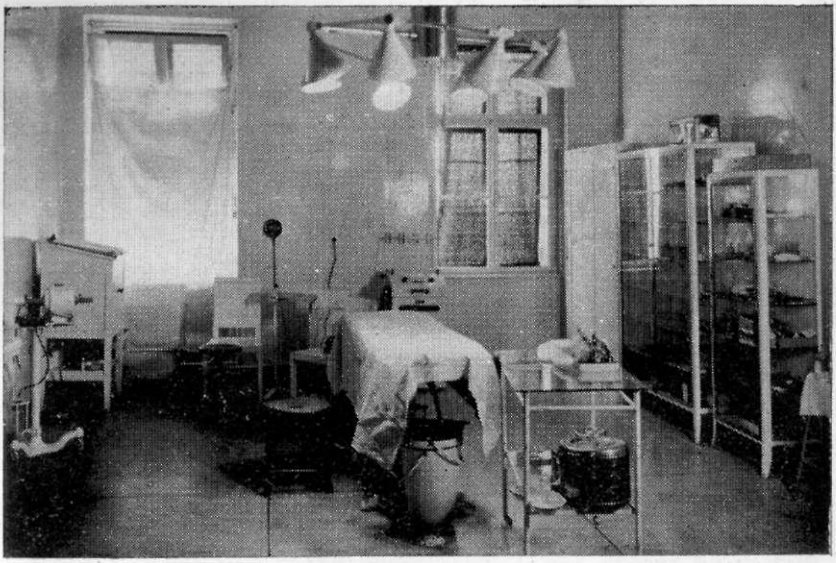

Clinica Oto-Rino-Laringologică (Sala de operaţii).

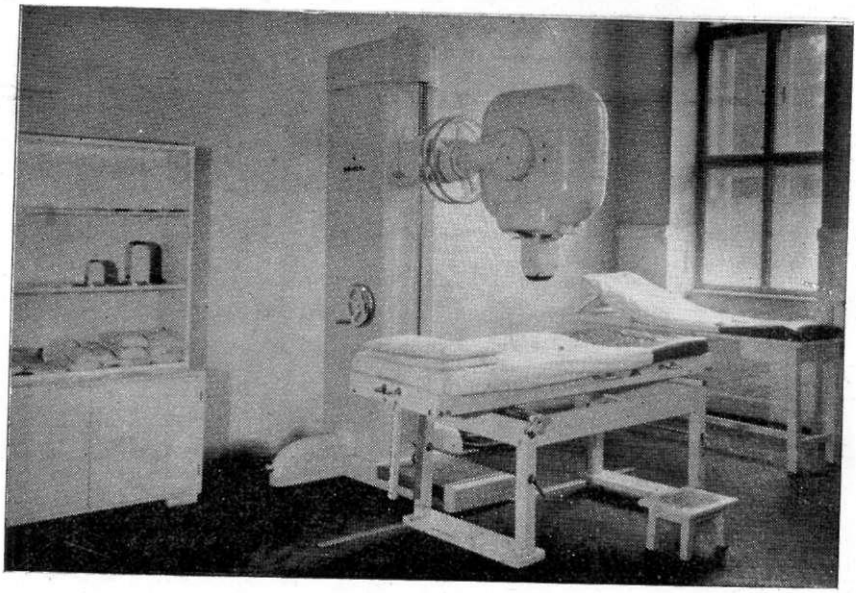

Institutul de Radiologie (Sala de tratament).

Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca / Biblioteca Universității Babeș-Bolyai Cluj

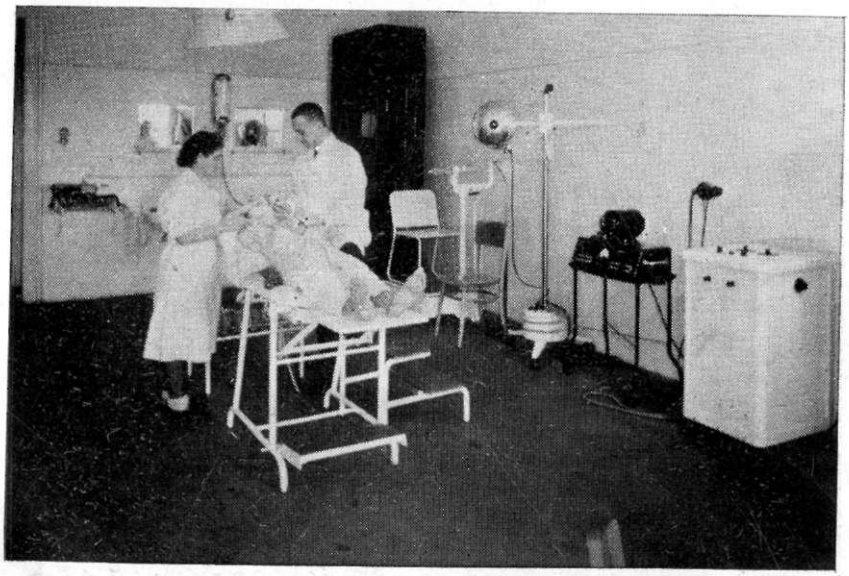

Clinica Dermato-venerică.

Clinica Stomatologică. (Sala de lucrări).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

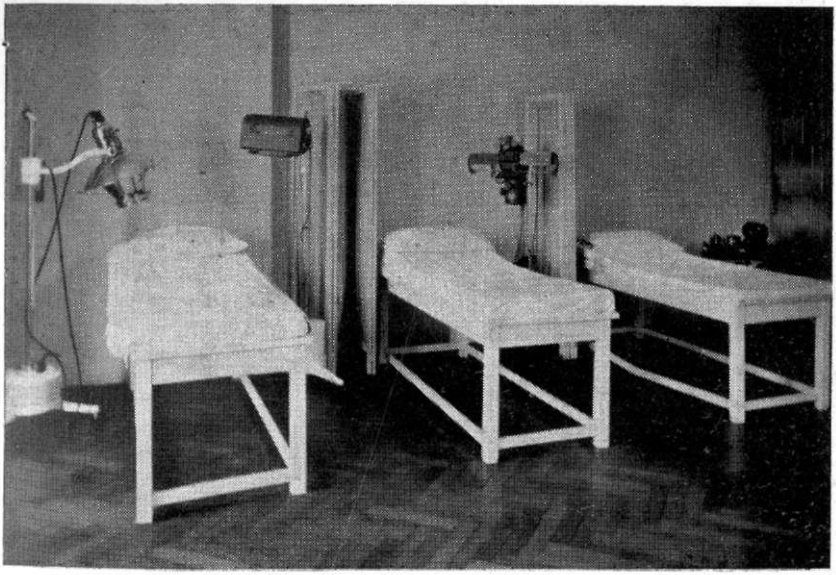

Clinica Balneologică (Sala de tratament).

b) *Clinicile din Spitalul public.*

De la început s'a putut însă vedea, că oricât de mare şi frumos aşezată este clădirea destinată Clinicilor, în ea nu ar putea totuşi intra toate Clinicile noastre, care la Cluj aveau un întreg cartier în cuprinsul căruia se realizase din anul 1919 înainte multe îmbunătăţiri şi amplificări, iar în anii din urmă se construise şi se înzestrase cu cel mai perfect aparat ştiinţific un nou palat pentru patru clinici şi un pavilion administrativ cu trei etaje[1]).

La această vădită lipsă de spaţiu, se mai adăoga inconvenien-

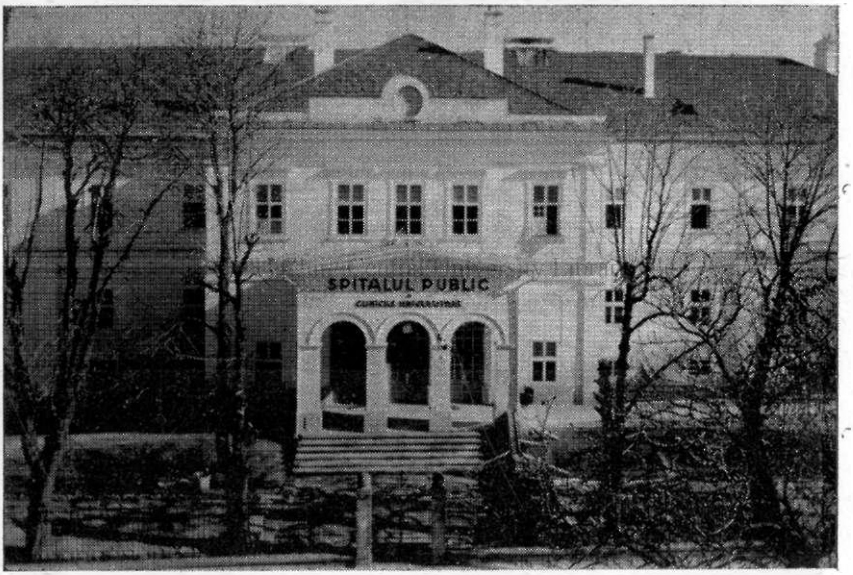

Spitalul public (vedere spre stradă).

tul de neînlăturat, că amplele lucrări de amenajare şi de reinstalare impuneau o durată în timp şi implicit o oarecare stagnare a activităţii Clinicilor.

Caracterul lor de instituţii sanitare, tot aşa de pronunţat ca cel de învăţământ, implica însă cu necesitate, cerinţa de a le deschide cât mai neîntârziat pentru nevoile unei populaţii de toate

[1]) Noul Palat al Clinicilor (str. Mico) întrunea cele mai bune condiţii şi toate mijloacele tehnice moderne pentru perfecta funcţionare a Clinicilor Medicală II, Oto-Rino-Laringologică, Urologică şi Balneologică, instalate aci.

categoriile, care le urmărea instalarea din primele zile ale refugiului spre a le solicita asistenţa medicală.

Datorită acestui fapt, unele clinici (Gynecologică, Medicală II, Infantilă, Neuro-Psichiatrică, Oftalmologică, Sanatorul de boli pulmonare, Boli contagioase) s'au instalat în localurile spitalelor publice din localitate.

Cea dintâi clinică care în felul acesta şi-a reluat activitatea integrală, deodată cu începerea anului şcolar în care a avut loc aşezarea noastră aci, a fost Clinica Gynecologică şi Obstetricală[1]).

Clinica Ginecologică şi Obstetricală.

Pentru amenajarea localurilor şi instalarea acestor şapte clinici la Spitalele publice în felul ce se vede din fotografiile următoare, Universitatea a cheltuit până acum suma de peste 5.000.000 lei.

---

[1]) Instalată în clădirea aparte ce se vede mai sus (str. Haller 1), nu departe de Spitalul Public, această clinică, care pe lângă avutul evacuat a mai moştenit şi tot confortul Spitalului cu care colaborează, dispune acum de 160 paturi. In amfiteatrul acestei Clinici s'au ţinut timp de câteva luni la începutul anului 1940/41 toate cursurile Facultăţii de Medicină, până la punerea în funcţie a celor două clădiri atribuite acestei Facultăţi.

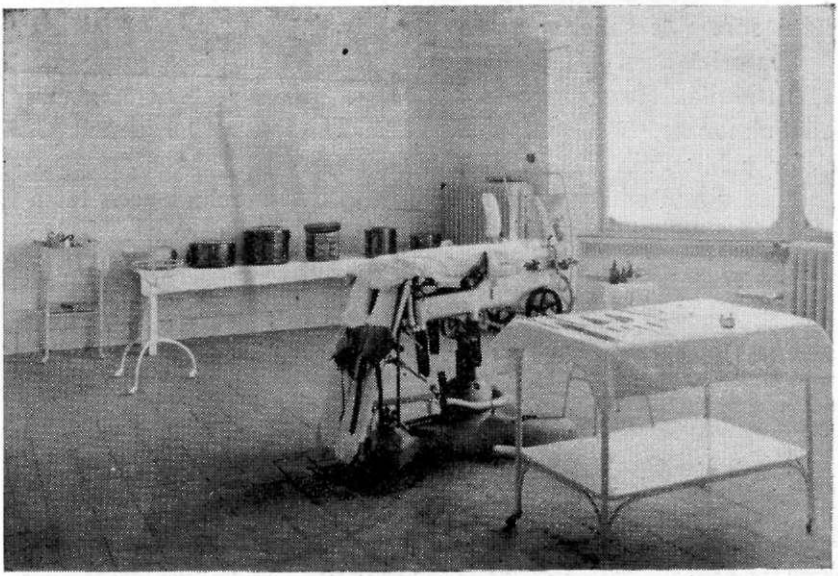

Clinica Ginecologică (Sala de operaţii).

Cluj University Library Cluj

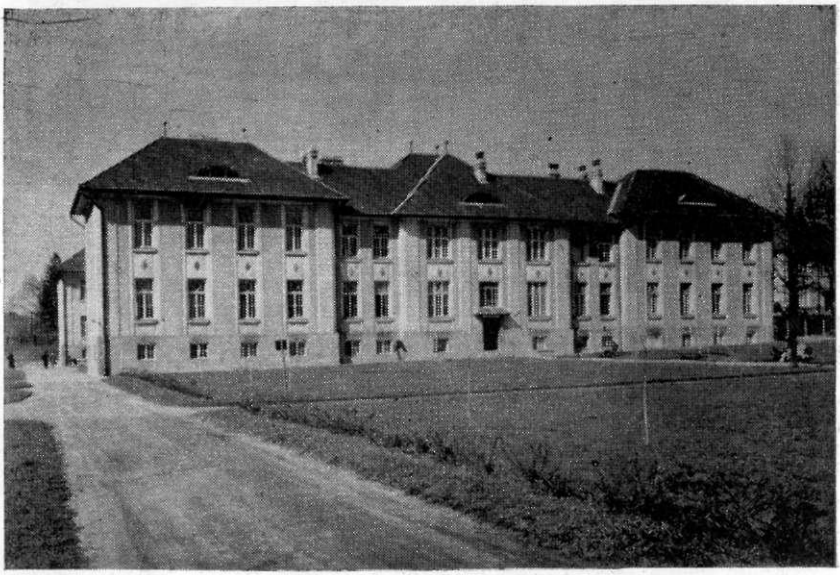

Spitalul Public (vederea din curte).

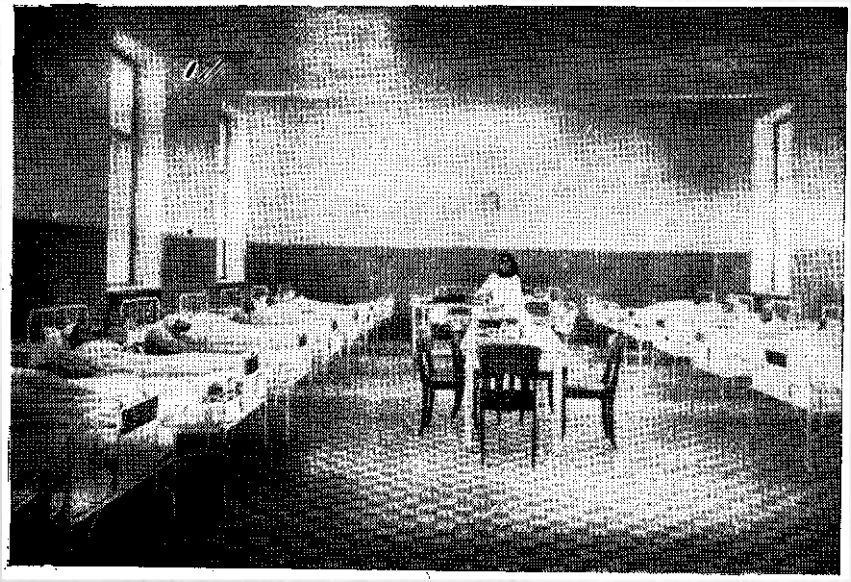

Clinica Medicală II (un salon).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

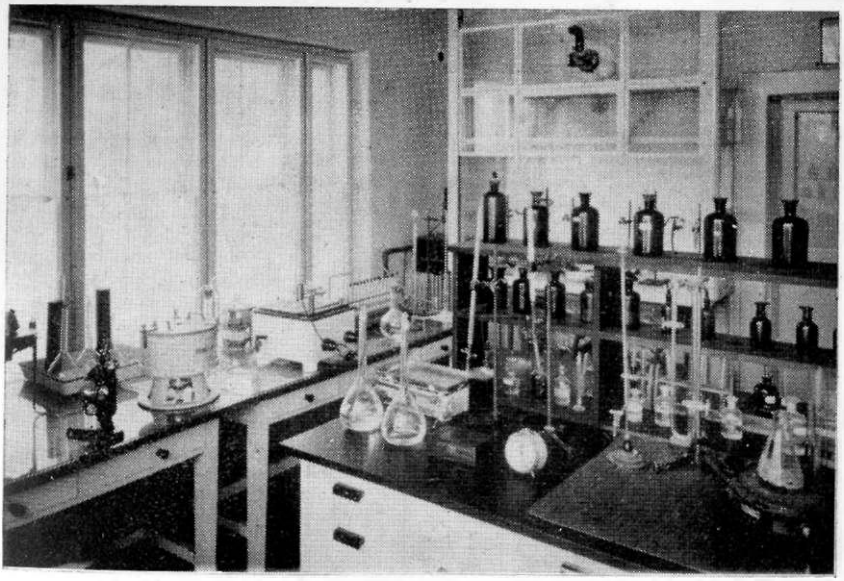

Clinica Medicală II (Laboratorul).

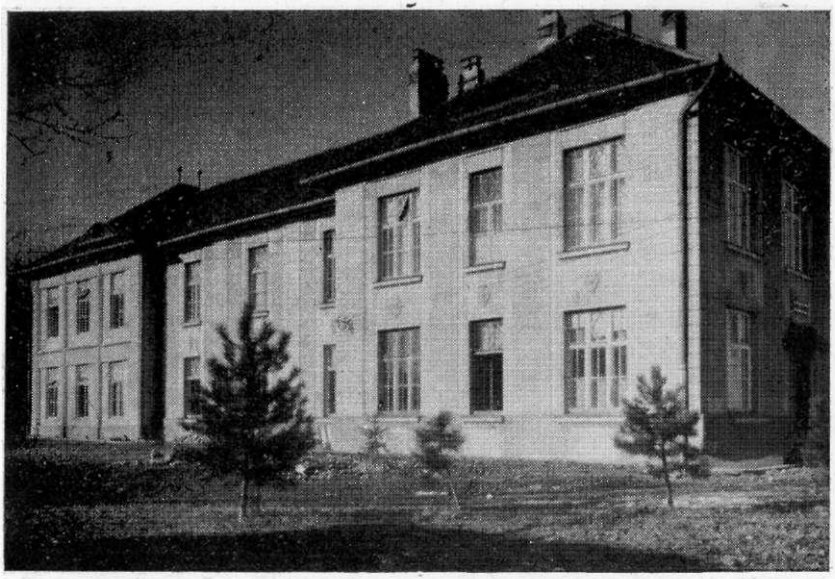

Sanatorul de boli pulmonare (exteriorul).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

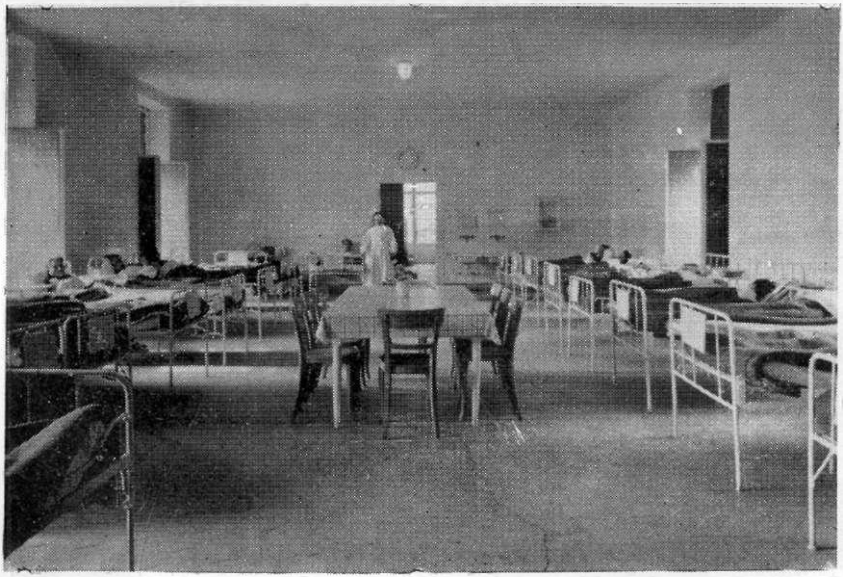

Interiorul Sanatoruluí de boli pulmonare.

3. *Institutele Facultăţii de medicină „Dr. V. Babeş".*

Această clădire de mari dimensiuni (cazarma General Dragalina) a fost destinată instalării celor 11 institute ale Facultăţii de Medicină (Farmacia Clinicilor, Anatomia umană, Fiziologie, Chimie, Istologie, Bacteriologie, Medicina-Legală, Istoria Medicinei, Farmacologie, Patologie) şi a Institutelor dela Facultatea de Litere care n'au mai putut fi plasate în clădirea centrală (Istoria Naţională, Istoria Sud-Est Europeană. Psihologie, Pedagogie).

Institutul „Dr. V. Babeş".

Restrânse mult din spaţiul necesar activităţii lor normale, aceste institute şi-au putut totuşi asigura cadrul strict necesar activităţii didactice, iar într'o măsură mai restrânsă şi al cercetării ştiinţifice, în felul ce se constată din imaginele de mai jos.

Sumele cheltuite până acum cu amenajarea acestui spaţiu — nu însă şi cu investiţiile de material ştiinţific — au atins cifra de 9.110.783 lei.

O descongestionare a acestor institute pentru a fi plasate într'un spaţiu mai încăpător, este pe cale de realizare. In localul din strada Funarilor No. 20, cumpărat de Universitate, şi de care

Laboratorul Institutului de Chimie medicală.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Farmacia Clinicilor.

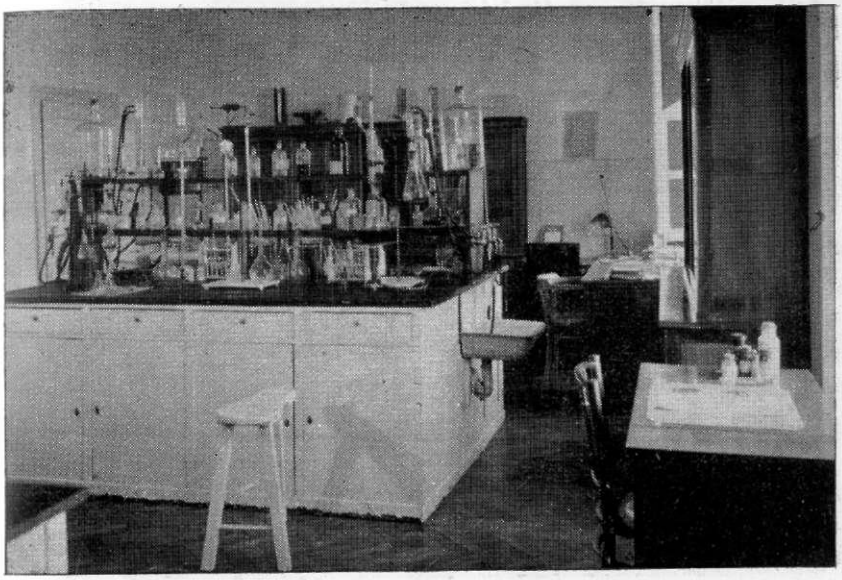

Laboratorul Institutului de Chimie Biologică.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

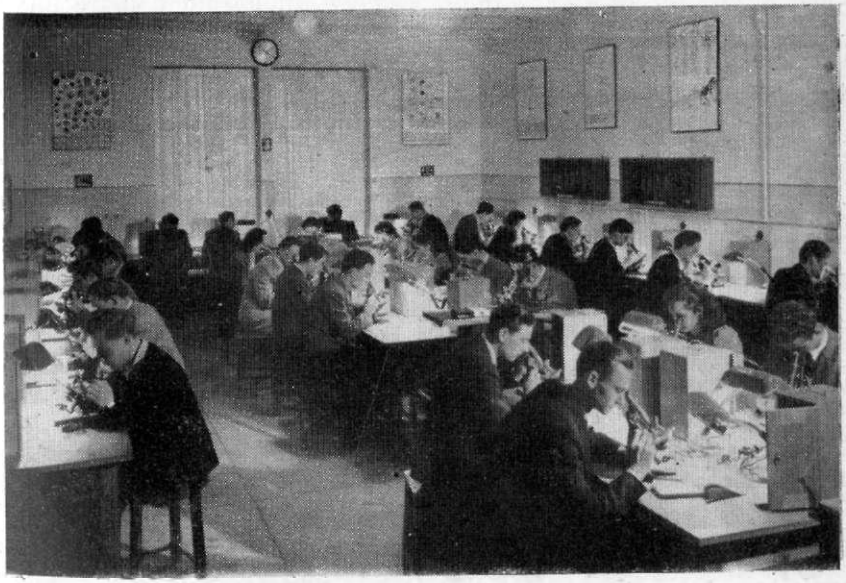

Institutul de Istologie (Sala de lucrări).

va fi vorba în continuare (II Achiziţii, punct. 2) se vor instala toate catedrele de Istorie. In acest fel clădirea Dr. V. Babeş va rămâne, cum e mai firesc, numai pentru Institutele Facultăţii de Medicină.

4. *Muzeul Limbei Române şi Institutul de Igienă.*

Lipsa unui plan iniţial de aşezarea Universităţii într'o oarecare ordine de necesară legătură organică între diferitele discipline de învăţământ, se explică în primul rând prin lipsa de imobile disponibile în spaţiul atribuit ca soluţie de ultim moment. Organizarea acestui spaţiu succedând, în timp, plasării achiziţiilor evacuate dela Cluj, armonizarea legăturilor organice între Institute, a rămas o problemă de viitor.

Aşa se explică faptul că Farmacia Clinicilor nu s'a putut plasa în chiar clădirea Clinicilor ce le deserveşte, sau mai aproape de ele, că unele institute ale Facultăţii de Litere s'au aşezat în aceeaşi clădire cu cele ale Facultăţii de Medicină după cum s'a văzut la punctul precedent (Localul Dr. V. Babeş) şi că în pavilionul ce servea pentru locuinţele ofiţerilor dela fosta Şcoală Militară şi în imediata apropiere a acesteia (Strada Principele Nicolae No. 24) s'au plasat 2 instituţii cu bogate achiziţii evacuate dela Cluj: *Muzeul Limbei Române* inglobând o mare bi-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

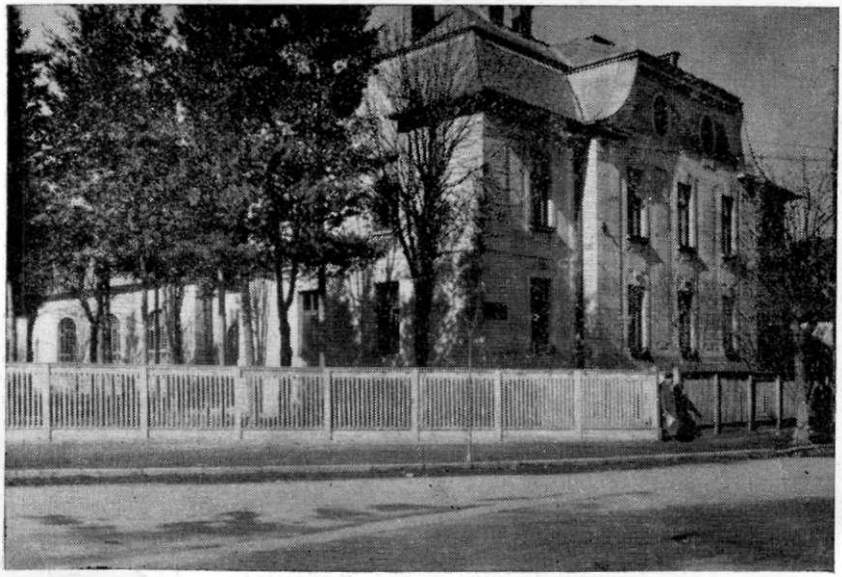

Muzeul Limbei Române.

Biblioteca şi sala de lectură a Muzeului Limbei Române.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

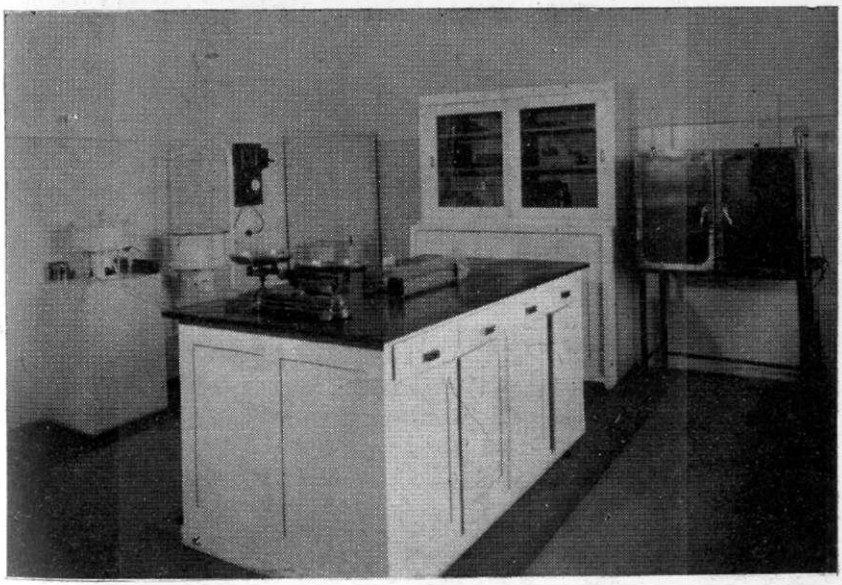

Institutul de Igienă (Laborator).

bliotecă de specialitate a tuturor catedrelor aşezate la un loc (Limba română 2 catedre, Literatura română 2 catedre, Slavistica) şi *Institutul de Igienă* cu cele 2 catedre ale sale.

Pentru amenajarea clădirii şi confecţionarea mobilierului s'a cheltuit de Universitate suma de lei 1.039.221.

5. *Căminul Astra.*

In urma încercării nereuşite, de a amenaja un cămin pentru studente într'o aripă a clădirii institutului franciscan din localitate, unde Universitatea noastră făcuse investiţii de 668.762 lei, problema adăpostirii studentelor la Sibiu se afla în criza unei totale lipse de soluţie favorabilă. Acordul intervenit între Universitate şi Asociaţia Astra, a adus totuşi soluţia aşteptată, gra-

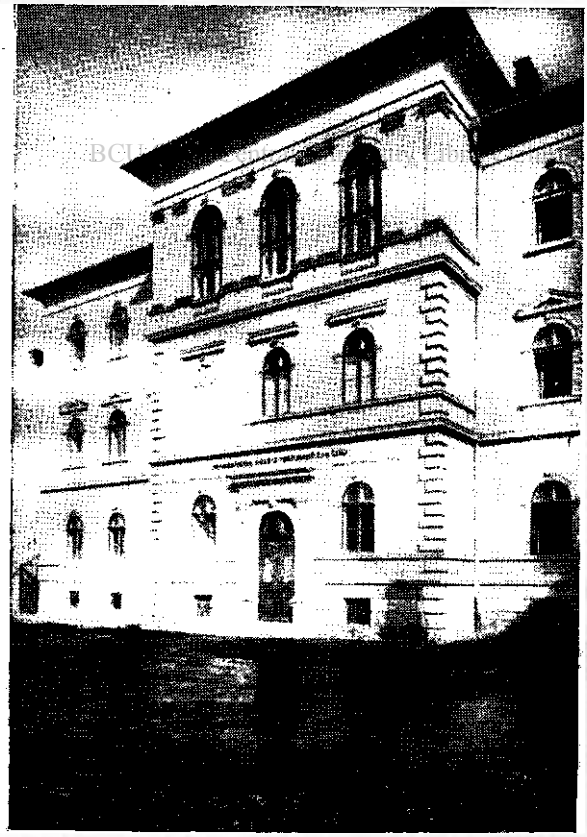

Căminul studentelor „Astra".

Căminul de fete (Salonul).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Căminul de fete (Sufragería).

ţie căreia internatul care adăpostea un număr de 60 eleve ale Liceului Domniţa Ileana din localitate, a fost pus la dispoziţia Universităţii pentru amenajarea căminului de studente.

Amenajarea s'a realizat printr'o amplificare şi o îmbunătăţire a spaţiului şi prin înzestrarea acestuia cu tot confortul necesar bunei adăpostiri a 140 studente.

Lărgirea spaţiului şi utilarea lui în felul care a adus un real folos pentru ambele părţi contractante[1]) a costat până acum suma de lei 4.933.668.

6. *Cantina studenţească.*

Răspunzând uneia din cele mai imperioase cerinţe de îmbunătăţirea vieţii studenţeşti, cantina studenţească n'a putut fi organizată, în lipsă de local, decât într'unul din pavilioanele Camerei de Comerţ destinate Târgului de Mostre. Clădirea fiind mediocră din punct de vedere al calităţii arhitectonice, prezintă foarte multe inconveniente, care n'au putut şi nu vor putea fi

BCU Cluj / Central University Library Cluj

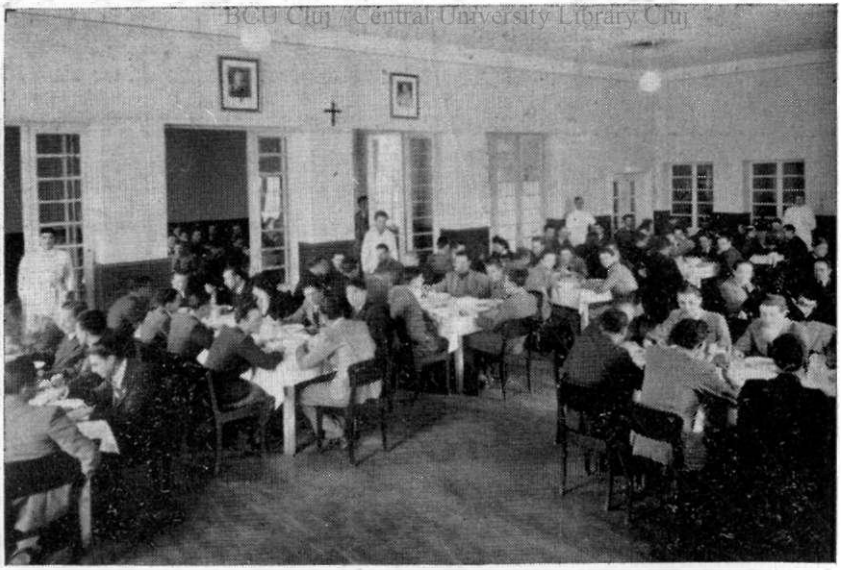

Cantina studenţească (sufrageria)

[1]) A se vedea textul contractului la cap. XIV unde se dau şi date asupra administraţiei căminului, despre a cărui inaugurare s'a făcut menţiune la pagina 14.

complect înlăturate, deşi Universitatea a cheltuit până acum suma de 1.621.132 lei pentru punerea în stare de funcţionare şi întreţinerea acestui local[1]).

7. *Căminul de munte din staţiunea Păltiniş.*

Expirând contractul de arendare dintre Societatea Carpatină Ardeleană (S. K. V.) şi comuna Cristian—Sibiu, Universitatea noastră a arendat în luna Iulie 1941 pe timp de 15 ani, — nu fără o dârză opoziţie a vechilor arendaşi, — pavilioanele şi dependinţele acestora din staţiunea Păltiniş, spre a amenaja un cămin de munte pentru reconfortarea studenţilor[2]) şi a corpului didactic, cum şi pentru marele public. Domeniul arendat

Vederea pavilioanelor din Păltiniş.

[1]) A se vedea date asupra administraţiei la cap. XIV şi festivitatea inaugurării la pagina 98.

[2]) O organizare de acest fel o realizase Universitatea noastră încă din anul 1930/1931. In splendida regiune a munţilor Rodnei, Universitatea clădise un pavilion la sanatoriul din Colibiţa, condus cu multă dragoste şi înţelegere de Doamna Olivia Deleu preşedinta Societăţii Caritatea. In această staţiune de munte Universitatea întreţinea în fiecare vară un număr de 40—50 studenţi (a se vedea Anuarul 1930/1931 pagina 305). Şi de această realizare ne desparte hotarul teritorului cedat prin arbitrajul dela Viena.

cuprinde 3 pavilioane mari de locuit, un pavilion mic, un pavilion rezervat casinoului şi sălilor de lectură, o casă a turiştilor, precum şi dependinţele necesare (bucătărie, locuinţe pentru servitori, instalaţii de baie etc.).

In urma amenajărilor, transformărilor şi înzestrărilor făcute de Universitate, s'a cheltuit suma de lei 7.069.858, în care intră şi mobilierul în curs de furnizare.

Căminul a funcţionat în vara anului 1942 în mod neaşteptat de bine, ospitalizând studenţii refugiaţi fără părinţi, corpul didactic, personalul universitar şi alt public. Bilanţul activităţii primului sezon s'a solvit cu un excedent de 559.521 lei, pentru care Senatul Universitar în şedinţa din 3 Octomvrie 1942 a exprimat Dlui Profesor Ionaşcu, Preşedintele Comitetului de conducere, mulţumiri şi felicitări pentru munca, priceperea şi stăruinţa permanentă cu care D-sa a contribuit la realizarea acestui excedent, vărsat Universităţii.

8. *Casa Studenţească.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Necesitatea obţinerii unui spaţiu pentru ca toată viaţa şi activitatea studenţească, individuală şi colectivă, din timpul liber,

Clădirea Administraţiei financiare în partea cedată (aripa dreaptă) pentru instalarea Casei Studenţeşti.

să se grupeze într'un singur loc, a dus la ideia înfiinţării unei case studenţeşti, inscrisă de Dl Rector în programul de nouă activitate supus Senatului în prima şedinţă din acest an.

Prin lungi stăruinţe, sprijinite de inalta conducere de stat, s'a obţinut evacuarea aripei drepte a localului Administraţiei Financiare din localitate, situat în imediata apropiere de clădirea centrală a Universităţii (Strada Carmen Sylva No. 1).

In urma transformărilor interioare, care împreună cu lucrările de amenajare şi confecţionarea mobilierului în curs de livrare au costat suma de 5.000.000 lei, s'au putut realiza toate compartimentele proectate, adică: o sală de gimnastică (cu vestiar şi duşuri) 3 birouri pentru Oficiul Universitar, o sală de conferinţe, (provizoriu destinată Pinacotecii Cioflec până la instalarea acesteia în alt local), o sală de distracţii, o sală de radio, un bufet, sedii pentru grupările studenţeşti, o sală de repetiţii şi întruniri a grupărilor studenţeşti, o cameră de oaspeţi cu bae, locuinţă pentru director şi pentru personalul de serviciu.

II. Amenajeri la Timişoara.
(pentru instalarea Facultăţii de Ştiinţe)[1]).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1. *Localul din Bulv. Diaconovici Loga 1 a* (parterul), în care s'a instalat Decanatul (3 birouri), secţia de Matematici cu cele 5 catedre şi 1 conferinţă (3 săli de curs şi 3 de lucru) şi birourile Observatorului Astronomic în 2 camere[2]).

2. *Localul Institutului Pasteur* (str. Babeş Nr. 16), obţinut pentru folosinţă gratuită dela Ministerul Sănătăţii şi Ocrotirilor Sociale, în care s'au instalat laboratoarele de Speologie (12 camere), Mineralogie (9 camere), Fiziologie Animală (17 camere), Fiziologie Vegetală (11 camere) şi Zoologie (11 camere).

3. *Clădirea Auto-Club* (str. Haret) în care s'a instalat secţia de chimie cu toate laboratoarele ei: chimie organică, chimie anorganică, chimie fizicală şi conferinţele de chimie alimentară, chimie generală şi chimie tehnologică (in total 26 camere).

4. *O parte din Palatul Timiş-Bega,* în care s'au instalat sec-

---

[1]) Fotografiile exteriorului şi interiorului acestei facultăţi întârziind prea mult în execuţie, vor fi publicate ca Anexă, la sfârşitul acestui Anuar.

[2]) Toate aparatele Observatorului Astronomic din Cluj au fost montate într'o construcţie specială, făcute pe terenul Primăriei Timişoara, la Horticultura Municipiului.

ţiile de Fizică (Gravitate, căldură şi electricitate 9 camere); Fizică moleculară, acustică şi optică 13 camere), Geografie (cu 2 catedre şi o conferinţă) în 10 camere şi Laboratorul de Geologie în 11 camere.

5. *Palatul Poştelor,* în care s'au instalat Muzeul şi institutul Botanic (ocupând în total 12 camere). O convenţie specială intervenind între acest Institut şi Primăria Municipiului Timişoara, pentru aranjarea unei grădini botanice pe terenurile Muncipiului, în vara anului 1941 s'a putut aprecia această realizare importantă

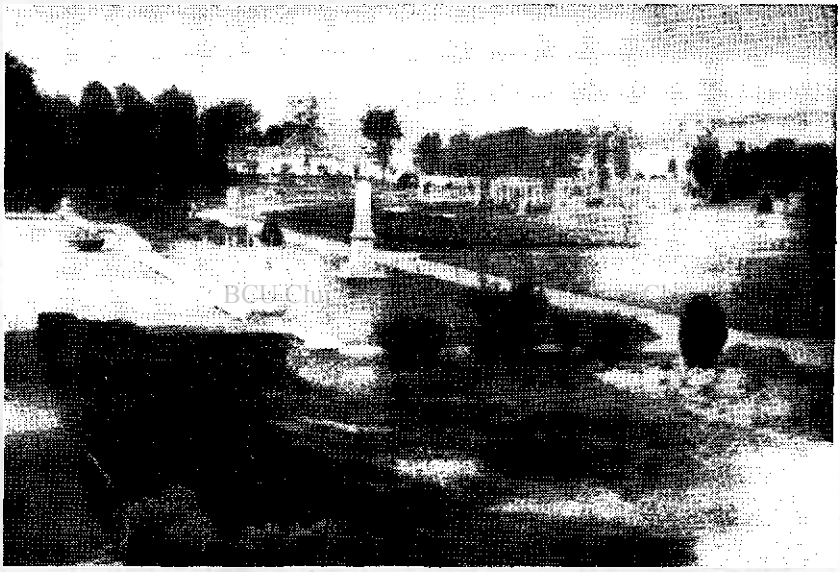

Fig. 41. — Parcul Rozelor.

a Facultăţii de Ştiinţe în Timişoara, datorită competinţei şi puterii de muncă a personalului grădinii noastre botanice condus de Dl Prof. A. Borza.

III. Achiziţii la Sibiu.

1. *Căminul Avram Iancu.*

După cum s'a văzut mai sus la capitolul IV[1]), organizarea vieţii studenţilor în Cămine n'a fost posibilă fără mărinimoasa

[1]) Inaugurarea Căminelor şi Cantinei, pag. 92, iar în continuare, la cap. XIV activitatea şi gestiunea.

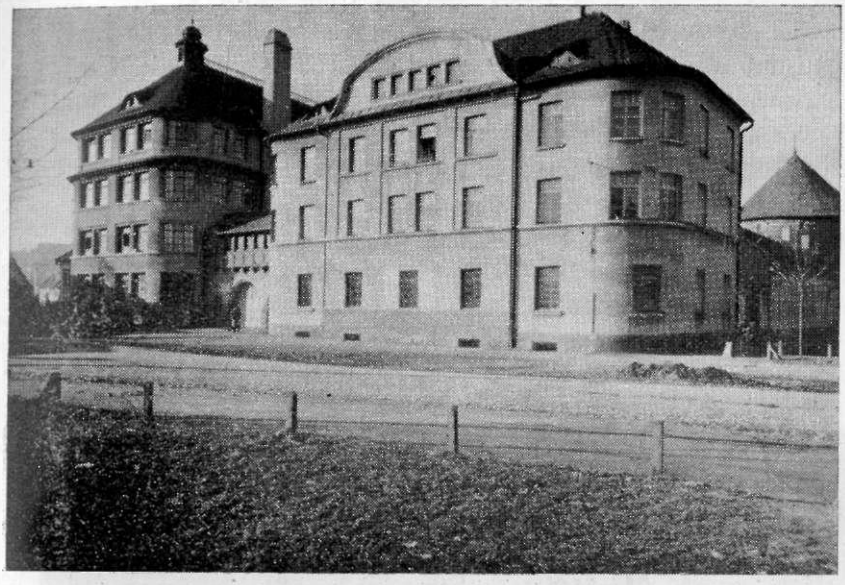

Căminul Avram Iancu (fosta fabrică de incălţăminte Herma).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

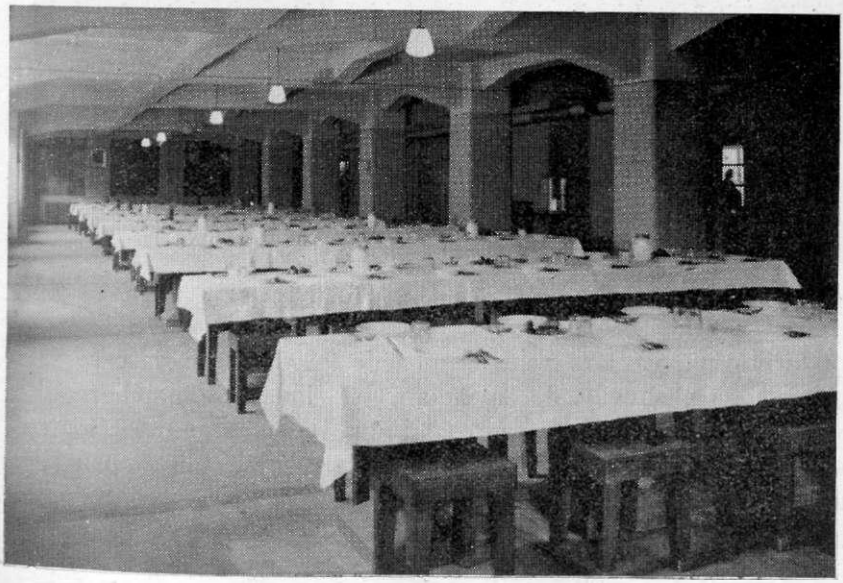

Căminul Avram Iancu (Sala de mese).

contribuţie personală a D-lui Mareşal Conducător al Statului, Ion Antonescu, care a cumpărat în acest scop clădirea de mari dimensiuni a fostei fabrice Herma, situată în Piaţa Cetăţii No. 1.

Amenajată şi înzestrată în cursul acestui an cu tot confortul necesar pentru care s'a cheltuit suma de 15.508.922 lei, acest local a devenit un cămin care poate adăposti în cele mai bune condiţii un număr de 250 studenţi.

2. *Clădirea institutelor de Istorie.*

Situată în imediată apropiere de sediul Universităţii (strada Funarilor 20), această clădire a fost cumpărată din economiile

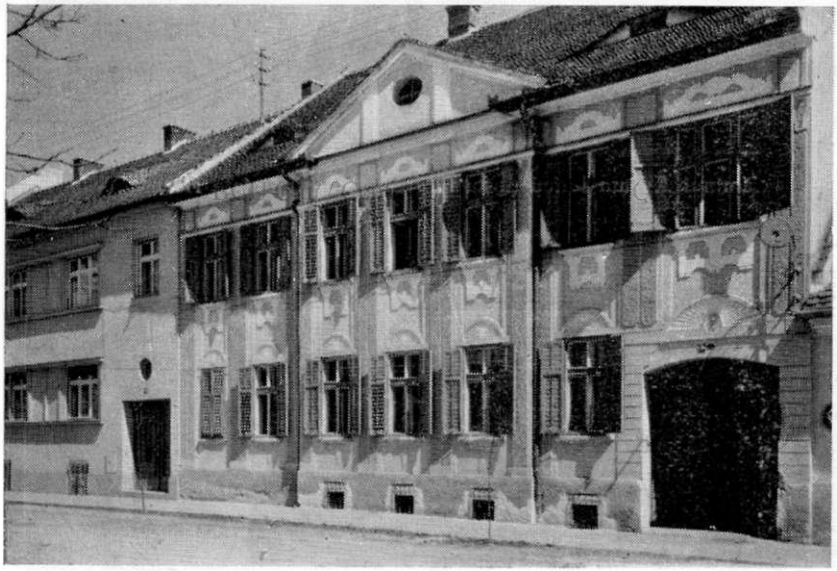

Clădirea Institutului de Istorie.

fondurilor universitare pentru suma de 9.800.000 lei, la care se mai adaogă cheltuelile de amenajare şi investiţii mobiliare în curs. Clădirea e destinată pentru a aduna într'un singur loc toate disciplinele de Istorie împreună cu Centrul de studii transilvănene, creaţie recentă[2]).

[2]) Amintită în acest anuar la pag. 78 şi mai detailat în continuare, la acest cap., B. III.

B) REALIZĂRI IN DOMENIUL SPIRITUAL

I. Organizarea şi îndrumarea vieţii studenţeşti.

În acest an s'a dat educaţiei o deosebită importanţă. In discursul inaugural, Rectorul a declarat, că educaţia în universitate nu poate fi decât naţională şi divină, iar aceasta însemnează *o trăire eroică prin marile virtuţi omeneşti, ascultând şi practicând marile legi ale neamului şi ale lui Dumnezeu.* Astfel va tinde spre formarea Românului — bun cetăţean şi cucernic creştin — cultivându-i toate calităţile biologice, intelectuale, morale şi fizice.

Pentru lămurirea acestei concepţii în educaţie universitară s'au ţinut două şedinţe de Senat şi două şedinţe de colegiu, cu participarea tuturor profesorilor. Discuţiile au fost animate, interesante şi instructive. Din ele s'a desprins absoluta necesitate a educaţiei, printr'un contact permanent cu studenţii, printr'o posibilitate de apropiere mai caldă între profesori şi studenţi, — cu respectarea mai ales a unei spiritualităţi înalte pe linia aprecierii valorilor spirituale.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In vederea acestei apropieri profesorii au stabilit ore de audienţe pentru studenţi, ore în care studentul poate să vadă pe profesor şi să-i vorbească. Ba chiar s'a mers mai departe împărţind grupe studenţeşti de câte 10—20 studenţi, pentru profesori, conferenţiari, şefi de lucrări şi asistenţi.

Afară de şedinţele educative necesare pentru fixarea unui ideal, unei concepţii de viaţă şi unei atitudini comune pentru toţi, s'a pornit din sânul studenţimei o serie de organizaţii culturale — pe cari Rectorul le-a facilitat, le-a animat, le-a ajutat.

Să amintim formarea următoarelor organizaţii:

Orchestra filarmonică — sub preşedinţia D-lui Prof. Papipilian.

Gruparea teatrală, sub preşedinţia D-lui Prof. Papilian.

Gruparea corală „Răsunetul Ardealului", sub preşedinţia D-lui Prof. I. Haţieganu.

Gruparea „Ardeleana" pentru păstrarea portului şi obiceiurilor ardelene române, sub preşedinţia D-lui Prof. Vuia.

Gruparea literară „Octavian Goga", sub preşedinţia D-lui Prof. Lucian Blaga.

Educaţia fizică universitară condusă de Dl Cheţianu.

In aceste grupări a fost o viaţă plină de entuziasm şi cu manifestări bine organizate şi bine reuşite.

Numai în cadrul acestei vieţi culturale s'au putut cultiva o serie de calităţi — dar mai ales au putut să se prezinte adevărate talente în toate ramurile spirituale, morale şi fizice.

Afară de viaţa din grupările culturale — sportive studenţeşti, educaţia religioasă a fost bine condusă şi admirabil trăită din partea ambelor biserici naţionale. Părintele Protopop Nanu şi Părintele Canonic Agârbiceanu au fost prezentaţi în mijlocul studenţilor împărtăşindu-i cu învăţătura Domnului.

Poporul, biserica, ţara — formând puterile educaţiei noastre universitare, s'au organizat două descinderi la sate — la Avrig şi la Răşinari, în mijlocul poporului, trăind o zi de înfrăţire cu bravii şi cuminţii noştri ţărani[1]).

Ziua dela Avrig şi Răşinari — formează cele mai strălucite pagini ale educaţiei noastre universitare.

Astfel s'a incadrat studenţimea pe marile linii tradiţionale, în marea pedagogie naţională

BCU Cluj / Central University Library Cluj

cu deviza: „Totul pentru binele Neamului".

1. Viaţa studenţească.

Anii universitari sunt anii cei mai frumoşi ai tinereţei — sunt anii vigoarei, speranţelor — visărilor — dar şi a pregătirei pentru viaţă. In vârsta academică se formează caracterul — şi se acumulează cunoştinţele şi tecnica profesională. Sunt anii efervescenţelor şi revoluţiilor. Universitatea are datoria să asigure un mediu liniştit — robust — optimist — entusiast — pentru a favoriza toate aceste procese în permanentă şi ascendentă devenire.

Universitatea refugiată a fost foarte sensibilă faţă de această problemă. Din această grijă părintească s'au născut căminele, cantinele, casa studenţilor, bursele, ajutoarele, asistenţa medicală şi socială.

Toate aceste compartimente au funcţionat bine — astfel studenţimea a avut posibilitatea de-a se ocupa serios cu studiul.

Viaţa universitară a decurs în cea mai deplină armonie.

---

[1]) A se vedea mai sus, pag. 100 şi 121.

Studenţimea a fost la datorie şi în plină disciplină. In tot cursul anului nu s'au produs abateri cari ar fi necesitat sancţiuni severe. Admonestările părinteşti ale Rectorului şi Decanilor au fost primite cu multă înţelegere şi au fost urmate de corectări de atitudine. Repetatele denunţuri şi note informative ale autorităţilor poliţieneşti s'au dovedit exagerate şi făcute mai mult cu scopul de-a se degaja de ori ce răspundere. Prin aceste constatări nu vrem să enunţăm, că între studenţi nu sunt şi elemente turbulente. Pe aceştia i-a stigmatizat cu multă durere un student la o şedinţă educativă! Intr'adevăr studenţi cari nu fac carte, cari îşi bat joc de muncă — şi de tot ceea ce este sfânt şi etnic — nu au ce căuta în universitatea noastră. Suntem convinşi, că trupul sănătos al studenţimei îi va elimina pe cale naturală.

Se poate spune despre viaţa studenţească a universităţii noastre — că ea în anul 1941—1942 a fost ritmică, armonică, robustă, de atitudine înaltă spirituală şi creştină.

2. Universitatea şi Biserica.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Educaţia fiind *problema centrală* în şcoală — ea nu se termină cu examenul de bacalaureat.

Procesul formării caracterului abia se termină la vârsta de 25—30 ani. Educaţia — fiind însăşi viaţa — încetarea educaţiei religioase în Universitate ar însemna oprirea vieţii în epoca când ea este mai pulsantă. Omul fiind şi suflet, elementul religios este foarte important în educaţie.

Educaţia fiind trăire — fiind viaţă — nu e posibilă fără prezenţa oxigenului divin, al învăţăturii bisericii lui Cristos.

Cristos este lumina şi iubirea, iar fără aceste energii divine educaţie adevărată nu se poate face. Invăţătura creştină dă vitaminele indispensabile pentru trăirea spirituală. Numai ea dă adevăratul sens al vieţii şi valoarea superioară a tuturor manifestărilor. Actualitatea evangheliei, niciodată nu a fost mai arzătoare ca în vremurile noastre.

Statul nostru românesc nu se poate nici imagina — fără biserica cu clopotele chemătoare la rugăciune. Prima unitate a noastră naţională, este — biserica Domnului.

Universitatea Ardealului — fără prezenţa permanentă a bisericei — nu ar fi întreagă — dar nici nu putea să priveze de lumina cerească, lumina sa pământească.

In clipa când educaţia a devenit principala preocupare biserica noastră a intrat cu toate învăţăturile sale eterne în sălile Universităţii.

Principiile eterne ale evangheiliei au devenit hotărâtoare în oţelirea virtuţilor şi în întărirea sănătăţii sufleteşti şi trupeşti.

Universităţile nu pot fi numai cultivatoare de ştiinţă, ci ele trebue să fructifice marile valori spirituale ale frumosului binelui, şi sfântului. O educaţie sănătoasă fără religie nu este posibilă. Religia trebue să lucreze ca cea mai animată şi binefăcătoare cultură de origine divină. Numai astfel concepând educaţia putea să evite universitatea, intrarea ei într'o criză a educaţiei. Cultura noastră românească nu poate fi decât omenească şi dumnezeiască. Ca ori ce muncă adevărată ea trebue să fie în prima linie spirituală.

Educaţie şi religie — sunt legate organic şi formează o unitate dătătoare de adevărată viaţă. Ştiinţa şi credinţă sunt indisolubil legate şi numai asociate duc spre viaţă dătătoare de viaţă.

Universitatea noastră este pe marea linie a educaţiei biologice şi naţionale — iar educaţia naţională fără cea religioasă pur şi simplu nu se poate. Românism şi creştinism — formează o simbioză naturală.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Universitatea prin această concepţie rămâne credincioasă devizei ce ne-a dus în trecut şi ne va duce şi în prezent şi în viitor la victorie.

„Nihil sine Deo".

In opera noastră am fost ajutaţi de ierarchii ambelor biserici naţionale.

Inalt Prea Sfinţitul Nicolae — deschide săptămâna religioasă prin cuvinte apostolice şi trezitoare de nouă viaţă.

Părintele Agârbiceanu trăeşte intens în mijlocul studenţimei prin predicele sale duminecale.

Iar Părintele Nanu este prezent în permanenţă predicând învăţătura Domnului.

Universitatea noastră tresaltă de bucurie — că Mântuitorul Isus a binevoit să vină în mijlocul tineretului cu lumina sa Dumnezeiască.

Pentru ca crucea pusă în locul de onoare deasupra altarului dacic in holul Universităţii să fie strălucitoare şi să trăiască trebue să repetăm zilnic cuvintele Mântuitorului:

„Iubiţi-Vă unul pe altul şi pe Dumnezeu mai presus de toţi şi de toate".

Drapelele noastre cu crucea mărturisesc *„Cred într'un Dumnezeu".*

a) *Realizări în educaţia religioasă a studenţilor gr. ortodocşi.*

Învăţământul superior de azi se orientează deci, cu paşi hotărâţi spre credinţă, căci fără seninul ei stăpâneşte furtuna îndoelilor şi fără busola spiritualităţii creştine generaţia tânără se scufundă în noaptea celei mai cumplite şi feroce degradări şi barbarii, iar în lumina şi puterea credinţii se deschide zarea unei epoci strălucitoare înălţătoare şi rodnice pentru contimporani şi urmaşi.

Universitatea Ardealului devenind astfel îndrumătoarea acestei fericite orientări creştine, este sufletul propovăduitor al creştinismului integral, în toată lărgimea şi adâncimea lui. Profesori şi studenţi se disting în apostolatul lui.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului a oferit supremei instituţii ştiinţifice a Daciei Superioare întreg concursul său spiritual, pentruca să poată aprofunda şi trăi tot mai intens adevărul creştin, ce străluceşte mai frumos decât razele soarelui; să cultive sfinţenia creştină, mai curată decât lumina; să hrănească dreptatea lui Hristos, după care însetează tot sufletul de azi, din crengi în rădăcinile sale şi să promoveze egemonia iubirii în lume, care nu doreşte şi nu voieşte dela nimenea nimic, numai fericire pentru toţi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A instituit *Dumineca universitară*, cu Sf. Liturgie şi servicii religioase lunare pentru profesori şi studenţi, căci rugăciunea este adevăratul climat al sufletului, în care el devine mare şi tare şi frumos şi în căldura ei se transformă sentimentul religios în pasiune sacră şi'n energie biruitoare.

A stabilit *Predica universitară* în catedrala mitropolitană, ţinută lunar, cu subiecte actuale din viaţa religioasă a studenţimei, pentru complectarea şi adâncirea cunoştinţelor de doctrină religioasă-morală, pentru elaborarea acestora în fortăreaţă de convingere şi mai ales în far de concepţie de viaţă creştină, aşa de imperios necesară prin ceaţa vremii noastre.

Preoţimea centrului mitropolitan înţelegând valoarea şi utilitatea înaltei iniţiative, şi-a dat cu tot zelul şi devotamentul con-

tribuţia spirituală la opera de înviorare şi înălţare a vieţii religioase în Universitate, în frunte cu: Arhimandritul-vicar T. Scorobeţ, protopopii D. D. Stăniloae, E. Cioran, A. Nanu şi M. Neagu.

I. P. S. Sa a înfiinţat apoi *conferinţele religioase* pentru Universitate, deschizând personal ciclul prin magistrala interpretare şi aplicare a vieţii biblice din parabola tinărului bogat, la toate referinţele studentului român de azi: care are nevoie de suflet curat şi tare, căci numai prin astfel de suflet se înalţă generaţiile din abisuri spre mândrele cărări de culmi.

A rânduit *Săptămâna spirituală* a studenţimei, pentru crearea mediului psihic necesar conversiunii şi purificării sufleteşti. Intâia săptămână de reculegere şi perfectare spirituală la Universitate s'a ţinut între 15—22 Februarie 1942, cu programul:

1. Duminică, 15 Februarie, Diacon Dr. N. Balcă: *„Tineri, veniţi la Hristos"*, predică în Catedrală.

2. Luni, 16 Februarie, ora 7½ seara: Vicar arhim. Teodor Scorobeţ: *„Hristos şi Tinerimea Sfintei Evanghelii"*, meditaţie religioasă la Universitate, sala 1, Facultatea de Drept.

3. Marţi, 17 Februarie, ora 7½ seara: Prof. Izidor Todoran, *„Hristos şi viaţa religioasă a studenţimei în timpul cruciadei noastre împotriva ateismului comunist"*, meditaţie religioasă la Universitate.

4. Miercuri, 18 Februarie, ora 7½ seara: Prof. Univ. Eugen Speranţia, *„Hristos şi valorile spirituale ale studenţimei"*, ca factori determinaţi ai biruinţei noastre viitoare, meditaţie religioasă la Universitate.

5. Joi, 19 Februarie, ora 7½ seara: Prof. Univ. Dr. Valeriu Bologa, *„Hristos şi virtuţile studentului Român din zilele Reîntregirii"*, meditaţie religioasă la Universitate.

6. Vineri, 20 Februarie, ora 7½ seara: Prot. Cons. Gheorghe Maior, *„Hristos şi ispitele Tinerimii noastre culte de azi"*, meditaţie religioasă la Universitate.

7. Sâmbătă, 21 Februarie, ora 7½ seara: Pr. Prof. Nicolae Terchilă, *„Hristos şi Sfintele Taine ca izvoare de energie spirituală în lupta sufletească a Tinerimei*, meditaţie religioasă la Universitate.

8. Duminică, 22 Februarie, la Sf. Liturghie: Prot. Cons. Spiridon Cândea, *„Hrstos şi ortodoxia, ca axă spirituală a Tinerimei"*, predică în Catedrală.

In interesul pastoraţiei sistematice a studenţimei a creat demnitatea de duhovnic al Universităţii, pe care a încredinţat-o profesorului protopop A. Nanu, sub conducerea căruia se desfăşoară toată viaţa religioasă a studenţimei ortodoxe dela Universitatea Ardealului, servicii religioase, meditaţii, conferinţe, şedinţe cu comunicările studenţilor, asistenţa morală şi materială. La propunerea sa I. P. S. Mitropolit Nicolae a distribuit sute de mii de lei studenţilor săraci, bine ştiind că roua de pe genele studentului sărac şi chinuit n'o zvântă nici zefirul călduţ şi nici focul razelor de soare, ci numai sfânta milă creştinească şi românească.

b) *Realizări în educaţia religioasă a studenţilor români uniţi.*

Dela 15 Octomvrie 1941, s'au ţinut întreg anul de către Părintele canonic Ion Agârbiceanu conferinţe religioase, tot a treia Duminică, în biserica parohiei II Sibiu, la sfârşitul Sfintei Liturgii. Conferinţele s'au ţinut în faţa întregei asistenţe din biserică. Deci şi părinţi ai studenţilor între alţii, şi s'a tratat problema: Trăirea creştinismului în pătura noastră cultă, piedecile acestei trăiri şi originile înstrăinirii la creştinism, mijloacele apropierii de el şi binefacerile trăirii lui în viaţa practică, subt raport individual, social şi naţional. Superioritatea şi concepţia optimistă asupra lumii şi vieţii a creştinismului, faţă de alte credinţe sau sisteme filosofice. Necesitatea armonizării păturii culte ca masele mari româneşti subt raportul trăirii religioase.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tineretul universitar care a ascultat conferinţele, a asistat şi la Sf. Liturgie în număr mulţumitor.

In prima săptămână a postului mare s'au făcut aceluiaşi tineret exerciţii spirituale, vreme de o săptămână, cuvântările ţinându-se seara. Lipsa unui local corespunzător şi la îndemâna tineretului la un timp potrivit a făcut să participe la ele un număr redus de studenţi. S'au ţinut neavând alt local şi alt timp la dispoziţie, în biserică, neîncălzită şi peste mână şi ca distanţă şi ca timp între orele de curs.

Mărturisirea şi Sf. Cuminecare a studenţilor s'a făcut cu ceilalţi credincioşi în decursul postului Paştilor în număr redus de studente şi studenţi s'au apropiat şi mai de multe ori în cursul anului de Sf. Taine.

3. Cursurile de iniţiere şi sinteză.

Acel care veghează dela postul înalt de conducerea instituţiei în care se desăvârşesc virtuţiile elitei unei naţiuni, îşi poate da seama că tânărul care intră dornic de învăţătură în libertatea vieţii academice, trece printr'o fază în care se simte lipsa unei iniţieri care să-i lămurească fiinţa Universităţii, să-i deschidă perspectivă de orientare cu toate disciplinele şi să-i dea siguranţa primilor paşi ce face în Universitate.

Dacă această oscilaţie e caracteristică generaţiei de noi studenţi, nu mai puţin se constată că la capătul oricărei evoluţii, când absolventul studiilor universitare se apropie de practica vieţii sociale, lipsesc principiile diriguitoare de pregătire generală, lipsesc sugestiile adânci de sinteză din care noul titrat universitar să-şi poată construi o substanţială gândire românească.

Era deci nevoie ca pentru o temeinică îndrumare a noilor studenţi spre viaţa universitară, ca şi pentru formarea absolvenţilor în cadrul naţiunii, să funcţioneze anumite cursuri speciale.

Acesta este scopul cursurilor de iniţiere şi de sinteză, cărora dându-li-se un caracter informativ şi de sensibilizare, au constituit anul acesta o fericită inovaţie. Paternitatea ei revine pe deantregul D-lui Rector al Universităţii Daciei Superioare.

In discursul D-sale publicat în acest Anuar la pag. 13 Dl Rector sintetizează ideile asupra acestor cursuri, astfel:

„In această tendinţă de a da studentului nu numai cunoştinţele de pură specialitate, credem că sunt de mare importanţă cursuri de ansamblu care tind la iniţierea studentului în universitate şi cursuri de sinteză asupra realităţilor vieţii naţionale atunci când părăseşte Universitatea.

„Acestea din urmă sunt cerute şi de stările noui economice, politice şi culturale. Necesitatea lor s'a discutat în mai multe congrese universitare — ele au fost menţionate şi la noi — însă nu s'au realizat. Universitatea noastră face prima încercare în acest an şi speră că va reuşi, având în vedere entuziasmul cu care au fost primite din partea profesorilor. Sunt sigur, că şi studenţimea le va primi cu mult interes. Ţinem să subliniem că aceste prelegeri nu însemnează o reîntoarcere la umanistică, nici o reîntoarcere la enciclopedism".

Ministerul Culturii Naţionale aprobând această propunere,

a dat-o chiar ca exemplu de urmat şi altor şcoli de învăţământ superior.

Ideea acestor cursuri a fost expusă pentru prima dată în raportul-program al D-lui Rector Dr. Iuliu Haţieganu, conţinând propunerile de reorganizarea vieţii universitare, raport care s'a citit în şedinţa Senatului Universitar din 12 Septevrie 1941 şi a fost aprobat.

Redăm în continuare programul acestor cursuri.

A) PRELEGERI DE INIŢIERE IN VIAŢA UNIVERSITARĂ.

a) *Prelegeri pentru studenţii anul I.*

(In sala mare a localului „Dragalina", Str. O. Goga, No. 28).

Luni, 27 Octomvrie, 1941.

1. Cercetare şi spirit ştiinţific în Universitate (ora 5—6 d. m.) *Conf. I. Crăciun.*

2. Probleme studenţeşti în Universitate (ora 6—7 d. m.) *Dr. D. Todoranu.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Marţi 28 Octomvrie, 1941.

1. Studentul în societate (ora 5—6 d. m.) *Prof. L. Rusu.*

2. Biruinţa Mântuitorului în inimile studenţilor (ora 6—7 d. m.) *Părintele A. Nanu.*

b) *Prelegeri pentru studenţii anului I ai Facultăţii de Drept.*

(Palatul Central, Str. Carmen Sylva, 3 b)
(In sala I a Facultăţii de Drept)

Miercuri, 29 Octomvrie, 1941.

1. Primii paşi în profesiunile juridice (ora 5—6 d. m.) *Prof. C. Negrea.*

2. Evoluţia ştiinţei şi învăţământului dreptului (ora 6—7 d. m.) *Prof. A. Ionaşcu.*

Joi, 30 Octomvrie, 1941.

1. Vieaţa juridică în statul modern. Distribuinea justiţiei şi rolul magistratului şi avocatului (ora 5—6 d. m.) *Prof. C. Negrea.*

2. Rolul juristului în vieaţa de stat (ora 6—7 d. m.) *Prof. G. Sofronie.*

Vineri, 31 Octomvrie, 1941.

1. Juristul în faţa societăţii (ora 5—6 d. m.) *Prof. E. Speranţia.*

c) *Pregătiri pentru studenţii anului I ai Facultăţii de Medicină.* (In sala mare a localului „Dragalina", Str. O. Goga, No. 28).

Miercuri, 29 Octomvrie, 1941.

1. Primii paşi în medicină (ora 5—6 d. m.) *Prof. V. Papilian.*

2. Medicina ca ştiinţă şi ca artă. Dubla personalitate a medicului. Cariera medicală. Medicul şi caritatea creştină. Invăţământul medical ştiinţific şi parctic (ora 6—7 d. m.) *Prof. V. Bologa.*

Joi, 30 Octomvrie, 1941.

1. Invăţământul ştiinţific. *a)* Ştiinţele naturale ca auxiliare. *b)* Ştiinţa despre omul sănătos. *c)* Patologia şi clinica; specialităţile (ora 5—6 d. m.) *Prof. V. Bologa.*

2. Cultura generală a studentului medicinist. Universalitatea cunoştinţelor medicale şi paramedicale, necesitatea sintezei. Medicul şi ştiinţele sociale. Medicul şi gândirea filosofică. Etica medicului (ora 6—7 d. m.) *Prof. V. Bologa.*

Vineri, 31 Octomvrie, 1941.

1. Medicul ca factor social. Medicul ca educator. Medicul în cadrul naţiunii. Atitudinea lui faţă de vieaţa religioasă. Medicul altruist şi medicul afacerist (ora 5—6 d. m.) *Prof. V. Bologa.*

d) Prelegeri pentru studenţii anului I ai Facultăţii de Filosofie şi Litere.

(Palatul Central, Str. Carmen Sylva, 3 b)
(In sala I a Facultăţii de Drept)

Miercuri, 29 Octomvrie, 1941.

1. Primii paşi în profesiunile spirituale (ora 5—6 d. m.) *Prof. C. Daicoviciu.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

2. Introducere în ştiinţele spirituale (psihologie, filosofie. pedagogie) (ora 6—7 d. m.) *Conf. N. Mărgineanu.*

Joi, 30 Octomvrie, 1941.

1. Introducere în ştiinţele literare (ora 5—6 d. m.) *Prof. D. Popovici.*

2. Introducere în ştiinţele istorice (ora 6—7 d. m.) *Prof. R. Cândea.*

Vineri, 31 Octomvrie, 1941.

1. Introducere în ştiinţele filologice (ora 5—6 d. m.) *Prof. E. Petrovici.*

2. Profesorul ca factor social (ora 6—7 d. m.) *Prof. C. Sudeţeanu.*

e) *Prelegeri pentru studenţii anului I ai Facultăţii de Ştiinţe—Timişoara.*

1. Iniţiere în spiritul universitar, *Prof. Al. Borza.*

2. Cum să studiem specialitatea pe care ne-am ales-o, *Prof. A. Grădinescu.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

3. Ce este gândirea matematică, *Prof. P. Sergescu.*

4. Introducere în ştiinţele naturii, *Prof. V. Stanciu.*

5. Introducere în ştiinţele fizico-chimice, *Prof. I. Tănăsescu.*

6. Introducere în geografie, *Prof. s. T. Morariu.*

B) PRELEGERI ŞI SINTEZĂ

(Pentru toţi studenţii)

asupra realităţilor de viaţă şi cultură românească

In sala I a Facultăţii de Drept

(Palatul Central str. Carmen Sylva 3/b)

Luni, 3 Noembrie, 1941.

1. Aşezarea pe glob a României (ora 5—6 d. m.) *Prof. S. Opreanu.*

2. Lumea antică (ora 6—7 d. m.) *Prof. C. Daicoviciu.*

Luni, 10 Noembrie. 1941.

1. Legile biologice fundamentale (ora 5—6 d. m.) *Prof. V. Papilian.*

2. Probleme şi teorii etnologice (ora 6—7 d. m.) *Prof. R. Vuia.*

Luni, 17 Noembrie, 1941.

1. Conceptul de naţiune şi transformările sale (ora 5—6 d. m.) *Prof. G. Sofronie.*

2. Dacii şi Romanii (ora 6—7 d. m.) *Prof. C. Daicoviciu.*

Luni, 24 Noembrie, 1941.

1. O nouă concepţie în antropologie: Antropobiopolitica raselor (ora 5—6 d. m.) *Prof. V. Papilian.*

2. Elitele şi naţiunea (ora 6—7 d. m.) *Prof. E. Sperantia.*

Luni, 1 Decembrie, 1941.

1. România orientală: frontiere lingvistice (ora 5—6 d. m.) *Prof. E. Petroviciu.*

2. Satul românesc (ora 6—7 d. m.) *Prof. R. Vuia.*

Sâmbătă, 6 Decembrie, 1941.

1. Suflet omenesc spiritual, imortal şi liber (ora 5—6 d. m.) *Pr. Nanu.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

2. Seninătatea creştină (ora 6—7 d. m.) *Pr. Agârbiceanu.*

Luni, 15 Decembrie, 1941.

1. România, unitate geografică şi etnică (ora 5—6 d. m.) *Prof. S. Opreanu.*

2. Factorii determinanţi ai evoluţiei istorice româneşti (ora 5—6 d. m.) *Prof. I. Lupaş.*

Luni, 22 Decembrie, 1941.

1. Ereditate şi mediu (ora 5—6 d. m.) *Dr. S. Cupcea.*

2. Portul popular (ora 6—7 d. m.) *Prof. R. Vuia.*

Luni, 12 Ianuarie, 1942.

1. Demografie şi naţiune (ora 5—6 d. m.) Dr. *P. Râmneanţu.*

2. Evoluţia istorică şi constituţională a statului român cu referire la ideea monarhică şi naţională (ora 6—7 d. m.) *Prof. G. Sofronie.*

Luni, 19 Ianuarie, 1942.

1. Igiena Naţiunii (ora 5—6 d. m.) *Dr. S. Cupcea.*

2. Relaţiile internaţionale ale României şi poziţia sa în sânul comunităţii internaţionale (ora 6—7 d. m.) *Prof. G. Sofronie.*

Luni, 26 Ianuarie, 1942.

1. Ideea de unitate la Români (ora 5—6 d. m.) *Prof. R. Cândea.*

2. Unitatea limbii române (ora 6—7 d. m.) *Conf. Şt. Paşca.*

Luni, 2 Februarie, 1942.

1. Biopolitică, principii şi realizări (ora 5—6 d. m.) *Prof. I. Moldovan.*

2. Importanţa economică şi biopolitică a râurilor României (ora 6—7 d. m.) *Prof. S. Opreanu.*

Luni, 9 Februarie, 1942.

1. O sinteză a noilor cercetări privitoare la cea mai veche istorie a Românilor din Transilvania (ora 5—6 d. m.) *Prof. S. Dragomir.*

2. Problemele geografiei lingvistice române (ora 6—7 d. m.) *Prof. E. Petroviciu.*

Luni, 16 Februarie, 1942.

1. Organizarea puterilor publice în România (ora 5—6 d. m.) *Prof. A. Ionaşcu.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

2. Afirmarea culturală şi militară a Românilor în triunghiul de forţe Viena-Constantinopol-Petersburg (ora 6—7 d. m.) *Prof. R. Cândea.*

Luni, 23 Februarie, 1942.

1. Cetăţenie, naţionalitate, etnicitate (ora 5—6 d. m.) *Prof. A. Ionaşcu.*

2. Românii de peste hotare (ora 6—7 d. m.) *Prof. R. Vuia.*

Luni, 2 Martie, 1942.

1. Reprivire istorică asupra politicei noastre faţă de grupurile etnice alogene din Transilvania (ora 5—6 d. m.) *Prof. S. Dragomir.*

2. Subiect rezervat (ora 6—7 d. m.) *Fac. de Drept.*

Luni, 9 Martie, 1942.

1. Problemele proprietăţii şi muncii naţionale (ora 5—6 d. m.) *Prof. Al. Angelescu.*

2. Sinteze culturale (I) (ora 6—7 d. m.) *Prof. L. Blaga.*

Luni, 16 Martie, 1942.

1. Sinteze culturale (II) (ora 6—7 d. m.) *Prof. L. Blaga.*

2. Istoria ştiinţelor la Români (ora 6—7 d. m.) *Prof. V. Bologa.*

Luni, 23 Martie, 1942.

1. Ţăranul român (ora 5—6 d. m.) *Prof. R. Vuia.*

2. Importanţa istorică a Transilvaniei (ora 6—7 d. m.) *Prof. I. Lupaş.*

Miercuri, 25 Martie, 1942.

1. Hristos: adevărul, iubirea şi tăria sufletului omenesc (ora 5—6 d. m.) *Pr. Nanu.*

2. Conceptul omului de omenie (ora 6—7 d. m.) *Pr. Agârbiceanu.*

Luni, 20 Aprilie, 1942.

1. Folclorul român, expresia sufletului românesc (ora 5—6 d. m.) *Dr. I. Muşlea.*

2. Vechi credinţe româneşti (ora 6—7 d. m.) *Prof. D. D. Roşca.*

Luni, 27 Aprilie, 1942.

1. Subiect rezervat.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

2. Frontierele spirituale ale poporului român în evoluţia lui istorică: Bizanţul şi Roma (ora 6—7 d. m.) *Prof. D. Popovici.*

Luni, 4 Mai, 1942.

1. Cuceriri româneşti în ştiinţa universală (ora 5—6 d. m.) *Prof. P. Sergescu.*

2. Contribuţia românească în artă (ora 6—7 d. m.) *Prof. C. Petranu.*

Luni, 11 Mai, 1942.

1. Ceva despre filosofia românească (ora 5—6 d. m.) *Prof. D. D. Roşca.*

2. Rostul studiilor clasice în cultura română (ora 6—7 d. m.) *Prof. Şt. Bezdechi.*

Luni, 18 Mai, 1942.

1. In căutarea autonomiei spirituale (ora 5—6 d. m.) *Prof. D. Popovici.*

2. Subiect rezervat (ora 6—7 d. m.) *Prof. T. Naum.*

Joi, 21 Mai, 1942.

1. Hristos şi sufletul studentului român de astăzi (ora 5—6 d. m.) *Pr. Nanu.*

2. Trăirea creştinismului în Facultate (ora 6—7 d. m.) *Pr. Agârbiceanu.*

Luni, 25 Mai, 1942.

1. Contribuţia Românilor ardeleni în istoria artei (ora 5—6 d. m.) *Prof. C. Petranu.*

2. Suprema afirmare: Eminescu (ora 6—7 d. m.) *Prof. D. Popovici.*

Luni, 1 Iunie, 1942.

1. Florile în viaţa poporului român (ora 5—6 d. m.) *Prof. Al. Borza.*

2. Cum au influenţat bogăţiile subsolului destinul poporului românesc (ora 6—7 d. m.) *Prof. V. Stanciu.*

Luni, 8 Iunie, 1942.

1. Chimia şi bogăţiile noastre naţionale (ora 5—6 d. m.) *Prof. I. Tănăsescu.*

2. Pădurile şi destinul nostru naţional (ora 6—7 d. m.) *Prof. E. Pop.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Luni. 15 Iunie, 1942.

1. Armonia funcţională a organismului şi igiena intelectualului (ora 5—6 d. m.) *Prof. Al. Grădinescu.*

2. Banatul în organismul etnic şi politic al României (ora 6—7 d. m.) *Prof. s. T. Morariu.*

4. Organizarea şi activitatea grupărilor studenţeşti.

a) *Cercul literar „Octavian Goga".*

Iniţiat în urma unor propuneri venite din sânul studenţimii, Cercul literar „Octavian Goga" a luat fiinţă în cadrul a două şedinţe extraordinare ţinute în cursul lunei Ianuarie 1942 la care au participat Dl Rector al Universităţii şi Dl Profesor Lucian Blaga, preşedintele acestei grupări.

Concomitent cu înfiinţarea acestui Cerc a avut loc inaugurarea festivă a activităţii Cercului, printr'o şedinţă festivă ţinută în ziua de 12. II. 1942 în prezenţa D-lui Ministru al Culturii Naţionale Ion Petrovici. Cu această ocazie au luat cuvântul Dl Profesor D. D. Roşca decanul Facultăţii de Filosofie şi Litere, care în absenţa preşedintelui, a arătat asistenţei rostul grupării urân-

du-i buni auguri la început de drum. In numele Cercului a vorbit studentul Radu Stanca care a prezentat Dlui Ministru, laolaltă cu admirația colegilor săi, trei poeți, membrii activi ai Cercului, Ioan Negoițescu, Ion Oana și Romeo Dăscălescu care au citit câte o poezie din lucrările lor literare.

Incheiând printr'o frumoasă alocuțiune Dl Ministru și-a exprimat gratitudinea întreagă pentru modul cum studenții grupați în jurul Cercului literar „Octavian Goga" văd rostul înjghebării lor culturale.

In seara zilei de Joi 19 Februarie 1942 Cercul literar, conform planului statutar, a organizat prima șezătoare culturală la Teatrul Comunal, în fața unui numeros public studențesc. Studentul Ovidiu Drimba a vorbit despre „Ardealul în cultura noastră", iar din operele lor au citit studenții: I. I. Vintilă, I. V. Spiridon, Romeo Dăscălescu, Eugen Gelepu, Florin Dumitrana, Ion Negoițescu, Ion D. Sârbu, G. Cojocaru, Radu Stanca.

A doua zi, în 20 Februarie 1942, membrii Cercului au părăsit Sibiul, plecând la Timișoara, ca invitați ai colegilor lor de Universitate. In acest oraș manifestația culturală a Cercului prin simpatia de care s'a bucurat din partea celui mai select public timișorean, s'a transformat într'o adevărată manifestație a românismului de pe acele meleaguri. Programul a decurs în ordine: In după amiaza zilei de Sâmbătă 21 Februarie 1942 la orele 5 a vorbit în Amfiteatrul „Traian Lalescu" dela Politehnică Dl Radu Stanca despre „Problema literară a cititului". Conferința a fost ascultată de un public format în marea majoritate de studenți. In seara aceleiași zile a avut loc șezătoarea literară a Cercului la care au participat oficialitățile orășenești și universitare ale Timișoarei. Șezătoarea s'a deschis prin cuvântul de bun sosit al Dlui Decan D. V. Ionescu care a captat pentru studenții sibieni, simpatia publicului timișorean dela primele cuvinte. Cald și pătruns a răspuns în numele studenților oaspeți Ion Oana. Au citit apoi I. I. Vintilă, Ovidiu Drimba, Eugeniu Todoran, Romeo Dăscălescu, Ion Negoițescu, Ion D. Sârbu, Ion Oana, Radu Stanca și I. V. Spiridon. Studenții cititori au fost prezenți întâi în ansamblu și pe urmă în parte printr'o foarte spirituală alocuție a studentului Cornel Regman.

Părăsind Timișoara, studenții Cercului literar au poposit în seara zilei de 23 Februarie 1942 la Arad unde au repetat, cu

BCU Cluj / Central University Library Cluj

identic succes, şezătoarea dela Timişoara. Şezătoarea s'a ţinut în sala Palatului Cultural.

Au urmat apoi la Sibiu două şedinţe publice cu comentarii critice, foarte vii şi extrem de frecventate de toţi studenţii Universităţii.

In ziua de 15 Martie 1942 Cercul literar a inaugurat primul ciclu de conferinţe studenţeşti, o încercare unică în acest gen, care au continuat după program în următoarea ordine:

Duminecă 15 Martie 1942:
Ovidiu Drimba: Mari cărţi de dragoste.

Duminecă 19 Aprilie 1942:
Cornel Regman: Ion Pillat, poet al tradiţiei.

Joi 23 Aprilie 1942: (Sf. Gheorghe):
Eugeniu Todoran: Rebreanu şi Dostoiewski.

Duminecă 26 Aprilie 1942:
Romeo Dăscălescu: Miniaturalul în poesia lui Tudor Arghezi

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Duminecă 3 Mai 1942:
Ion Oana: Metaforă şi Poesie.

Joi 14 Mai 1942: (Inălţarea Domnului):
Ioan Negoiţescu: Un mare romancier, D-na Bengescu.

Duminecă 17 Mai 1942:
Petre Hossu: Teatrul lui Lucian Blaga.

Joi 21 Mai 1942: (Const. şi Elena):
Ion D. Sârbu: Bovaristul lui Flaubert.

Conferinţele s'au ţinut în sala Nr. I, a Facultăţii de Drept şi cu ele activitatea Cercului şi-a atins culminaţia acestui an.

Deasemenea Cercul literar a luat parte la toate marile manifestări ale Universităţii, la care, prin delegaţii sau conferenţiari, a reprezentat studenţimea. Astfel în cadrul serbărilor dela Avrig studenţimea a fost reprezentată de d-nii Ovidiu Drimba şi Ştefan Pop, doi membrii ai Cercului, după cum, în numele studenţimii, la Bucureşti a vorbit studentul Radu Stanca, membru al aceluiaş Cerc. La serbările date de Universitatea noastră la Bucureşti, Cercul literar a deţinut pe program, un loc aparte, susţinut prin lecturile făcute, din operele lor lirice, ale poeţilor: Ion Oana, Ştefan Aug. Doinaş, Ioan Negoiţescu, Romeo Dăs-

călescu, Ion I. Vintilă, I. V. Spiridon. Cu această ocazie membrii Cercului au lăsat o bună impresie Cercurilor literare din Capitală, care au solicitat, de altfel, şi colaborarea lor sub formă de grup la revistele pe care le conduc.

La serbările dela incheerea anului Universitar, Cercul literar a participat, având la dispoziţie o intreagă seară din ciclul săptămânii Universitare, seară în care acest cerc a organizat, în prezenţa D-lui Rector şi a numeroşi d-ni profesori, a doua şezătoare literară din anul şcolar în curs. Au citit: Ioan Negoiţescu, Ioanichie Olteanu, Nicolae Ţifrea, Eugen Gelepu, Ştefan Aug. Doinaş, Ion Oana, I. I. Vintilă, Romeo Dăscălescu, Ion D. Sârbu, D'an Constantinescu, Petre Hossu, Deliu Petroiu, Nicolae Pârvu. Scriitori au fost prezentaţi de Dl Cornel Regman, care a făcut şi o prezentare a activităţii anuale a Cercului, rezumând fapte trecute şi insinuând perspective de viitor.

La serbările dela Răşinari[1]) cu care într'o vastă însufleţire românească, Universitatea şi-a încheiat, în prezenţa D-lui Prim ministru şi a D-lor miniştrii, lucrările, Cercul a fost reprezentat de D-nii Radu Stanca, Ion Oana, Romeo Dăscălescu, care au vorbit, în diferite prilejuri, in numele studenţimii ardelene.

Digitized by Babeş-Bolyai University Library

Membrii Ion Oana, Romeo Dăscălescu şi Petre Hossu au fost cei ce au reţinut apoi, premiile acordate de Rectoratul Universităţii, pentru poezie, proză şi teatru, iar Nicolae Pârvu premiul decernat de Decanatul de Litere şi Filosofie pentru cea mai bună lucrare prezentată la concursul anume instituit cu titlul: „Ce este un intelectual" pentru a da prilej studenţilor să reflecteze asupra uneia din cele mai arzătoare probleme ale activităţii[2]).

Activitatea extra universitară a membrilor a fost deasemeni foarte bogată. Ea s'a remarcat îndeosebi prin colaborările acestora la revistele cele mai bune ale ţării ca „Revista Fundaţiilor Regale, „Meşterul Manole", „Universul literar", etc., etc., cu proză, poezie sau esseuri. Numeroase reviste şi ziare au remarcat aceste colaborări, ca şi intreaga activitate universitară a grupului; activitate care a lut sfârşit odată cu închiderea porţilor Universităţii.

---

[1]) Redate la pag. 121.

[2]) A se vedea în continuare (Premiu).

b) *Gruparea dramatică Universitară.*

A luat ființă în cursul lunei Ianuarie 1942. In această grupare s'au înscris 73 de studenți a diferitelor Facultăți. Dintru început membrii grupării au arătat un mare interes pentru arta dramatică și au dovedit un entuziasm care nu s'a desmințit în tot timpul acțiunii din anul trecut.

După o serie de cursuri generale cu toți membrii grupării în care ascultătorii au fost inițiați în tehnica dicțiunei, a jocului de scenă și-a regiei, a urmat prezentarea pieselor. In cursul anului trecut s'au jucat trei piese:

1. „Justiția" de I. L. Caragiale.
2. „Zile senine" de Claude.
3. „Noi nu jucăm ca să ne amuzăm" de Sacha Guitry.

Toate piesele fac parte din repertoriile teatrelor din București și Cluj și a celor mai de seamă teatre din lume. Ele au avantajul că prin prospețimea lor să cadreze cu spiritul tineresc necesar unei grupări teatrale, iar prin umorul lor fac să fie plăcute atât artiștilor cât și spectatorului.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In cursul acestui an gruparea a dat 4 spectacole în Sibiu, unul la Brașov și altul la București, acesta din urmă în cadrul serbărilor studențești din București. Toată activitatea complimentară piesei (regie, etc), a fost efectuată numai de studenții grupării care astfel în chip anonim au depus o muncă foarte mulțumitoare pentru reușita spectacolelor.

c) *Gruparea Filarmonică Universitară.*

A luat ființă în cursul lunei Decemvrie. In ea s'au înscris 26 de studenți. Imediat s'a constituit o orchestră, care s'a complectat cu ajutorul instrumentiștilor dela muzica Regimentului 91 Inf. (instrumente de suflet).

Gruparea Filarmonică Universitară a dat anul acesta cinci concerte. In afară de muzica simfonică s'a executat și muzică de cameră și piese solo.

Repertoriul a fost selecționat după cele mai severe criterii ale muzicei serioase (Mozart, Haydn, Schubert, Vivaldi, Beethoven, etc.).

Dirijorii orchestrei au fost următorii studenți: Gh. Stănescu și Liviu Comes. Trio-urile și quartetele pentru muzică de cameră

au fost alcătuite din D-nii Liviu Comes, Victor Comes, E. Dobrojenschi, L. Roth, V. Ilea.

Solişti au fost D-nii V. Ilea, Victor Comes, Gustav Rörich (vioară) E. Dobrojenscki (cello) I. Alexandrescu (flaut) E. Marinca (piano).

Ca şi pentru gruparea dramatică se relevă marele serviciu pe care gruparea Filarmonică l-a adus vieţii Universitare la Sibiu.

S'a lucrat cu mult entuziasm în interiorul grupării, iar concertele au fost intens urmărite şi bine apreciate de către ascultători.

In special concertele date pentru studenţi, în sala cantinei au contribuit la strânderea camaraderiei studenţimei şi la coeziune şi unitate sufletească interioară.

d) *Gruparea studenţească „Ardeleană".*

Gruparea studenţească „Ardeleană" are ca scop păstrarea şi cultivarea specificului nostru etnic în port, obiceiuri, dansuri şi cântecele noastre populare, cum şi întărirea legăturilor sufleteşti dintre studenţime şi izvorul vital al neamului: ţărănimea, prin descinderi la sate.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Constituită la data de 18 Noemvrie 1941 sub preşedinţia dlui Prof. R. Vuia, din comitetul ales cu această ocazie, fac parte următorii membri: vice-preşedinte Dl Octavian Todoran, stud. med. an. V., ajutat de D-ra Valeria Căpuşan, stud. med. an. V; escretar D-ra Victoria Benchea, stud. med. an. V; casier Dl Viorel Maloş, stud drept an. II. Ca delegaţi dela fiecare facultate, sunt aleşi: *a)* dela Facultatea de Drept Dl Petru Maior, stud. an. II; D-ra Androne an. I; dela Facultatea de Litere: 1. Dl Stănescu an. I; 2. D-ra Lucia Ember, stud. an. I; dela Facultatea de Medicină: 1. Dl Grănescu N., student an. II; 2. D-ra Maria Vaida.

Gruparea a avut la înfiinţare în total 162 membrii. S'au înfiinţat şi funcţionat în permanenţă cinci secţii: *a)* port, *b)* dans, *c)* cântec, *d)* obiceiuri, şi *e)* teatru popular, având fiecare câte un conducător, care de asemenea face parte din comitet.

Activitatea Grupării începe la data de 22 Noemvrie 1941, prin instituirea dansurilor naţionale, sub conducerea Domnului N. Stoica profesor de dansuri şi a D-lui Gh. Gabor, notar în

comuna Viştea de jos, jud. Făgăraş care a binevoit a lua asupra sa instruirea trupei de căluşari şi ne-a dat un concurs neprecupeţit prin împrumutarea costumelor la toate serbările Grupării.

Prima manifestare în public, a avut loc în ziua de 13 Dec. la Cantina Universităţii, cu ocazia celei de-a doua întruniri a profesorilor şi a studenţilor, când s'au prezentat de către membrii Grupării „Obiceiuri de Crăciun şi Anul Nou", reluate în ziua de 17 Dec. 1941, şi pe scena Teatrului Municipal din Sibiu, iar la data de 19 Dec. în faţa răniţilor din Spitalul Militar „Regina Mamă Elena" din loc.

In ziua de 14 Februarie 1942, Rectorul Universităţii având concursul Grupării „Ardeleana" a aranjat o serată de întâlnire a profesorilor şi studenţilor. Cu acest prilej Gruparea „Ardeleana" a prezentat dansuri naţionale sub conducerea profesorului de dans N. Stoica. Şi la serbările date de Universitate în onoarea Doamnei Maria Mareşal Antonescu 22 Martie 1942 şi a Domnului Ministru Del Giudice, 25 Martie 1942, Gruparea „Ardeleana" şi-a dat concursul, la prima, cu o scenetă, în cadrul căreia s'au prezentat dansuri naţionale, viu aplaudate de public, iar a doua, serbare a fost organizată numai cu concursul Grupării, în sala Unicum. Programul a fost alcătuit din cântece şi dansuri naţionale. Cuvântul de salut a fost rostit de Dl Octavian Todoran, iar corul Grupării a fost condus de D-nii: Cosma Traian şi Tănăsescu Cantemir. S'a remarcat Dl Niculescu Ion, student medicină care-a cântat cântece din caval din regiunea Timocului şi trupa de căluşari de sub conducerea D-lui Novac.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cu ocazia săptămânii Universitare, Gruparea a prezentat la Bucureşti, dansuri naţionale în cadrul scenetei „O excursie la Feleac", primită cu entuziasm de întreaga asistenţă.

Secţia dramatică a Grupării, de sub conducerea D-lui stud. Manole Precup, a prezentat în ziua de 13—14—15 Maiu 1942, piesa istorică „Serenada din trecut" de Mircea Rădulescu, obţinând un real succes. In rolurile principale s'au remarcat: D-ra Virginica Ciufudean, D-ra Maria Vaida, Lucia Vicaşiu, şi D-nii G. Stănescu în rolul lui Cercel, Manole Precup, Alexandru Blaş, Ciortin Horaţiu, etc.

Cu prilejul săptămânii Universitare la Sibiu Gruparea Ardeleana a avut rezervată o serată la teatrul municipal unde împreună cu corul Universităţii, Răsunetul Ardealului, şi educaţia fizică universitară şi-a făcut darea de seamă în faţa publicului

Sibian a activităţii Grupării din anul şcolar respectiv şi unde Gruparea a prezentat dansuri naţionale şi cântece româneşti.

e) *Corul universitar „Răsunetul Ardealului".*

S'a înfiinţat cu următoarele scopuri:

a) Desvoltarea simţului muzical în rândurile studenţimii, în vederea cunoaşterii şi a promovării muzicii româneşti şi clasice.

b) Desvoltarea simţului solidarităţii sociale şi naţionale în sânul Universităţii, prin muzică, ca factor important de înfrăţire.

c) Difuzarea muzicii româneşti, prin manifestaţiile organizate de grupare, în primul rând în straturile sociale ale oraşului de reşedinţă al Universităţii şi apoi şi în alte localităţi, potrivit spiritului de care trebue să fie animată instituţia universitară.

Din grupare pot face parte, ca membri activi, toate studentele şi studenţii Universităţii „Regele Ferdinand I" din Cluj-Sibiu.

Comitetul de conducere în anul şcolar 1941/42, a fost următorul:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Preşedinte: Dl Profesor Dr. Iuliu Haţieganu, Rectorul Universităţii,

Dirijor: Dl Profesor Ioan Caranica, profesor de muzică la Liceul „Gheorghe Lazăr", din Sibiu,

Secretar general: Dl Gheorghe Ciosa, secretar la Rectoratul Universităţii,

Secretari: D-şoara Eugenia Nicoară, studentă în Litere şi Dl Victor Pop, student în Drept,

Bibliotecar: Dl Horaţiu Ciortin, student în Medicină,

Membri în comitet: D-şoara Minerva Roşca, studentă în Medicină şi Dl Petru Maior, student în Drept.

Imediat după constituirea grupării şi alegerea comitetului de conducere, au început repetiţiile, cari s'au ţinut la Căminul studenţilor.

Fiind neîncăpătoare sala dela acest cămin, s'a cerut şi obţinut, sala de şedinţe a Primăriei Municipiului Sibiu.

Pianul necesar pentru ţinerea repetiţiilor, l-am avut prin bunăvoinţa reuniunii corale „Gheorghe Dima" din Sibiu, care a pus la dispoziţie pianul propriu, ce se găsea în sala de şedinţe a Primăriei.

Începutul, ca în orice activitate, a fost destul de greu şi numărul membrilor destul de mic.

Dupăce s'a văzut însă, că la această grupare se munceşte serios şi că nu este o înjghebare numai de formă, ci o grupare care are un rol şi atribuţii bine definite în viaţa şi activitatea studenţească dela Universitatea Ardealului, numărul membrilor, atât studente, cât şi studenţi, a crescut, ajungând spre sfârşitul anului şcolar la frumosul număr de 120 persoane.

Primele bucăţi pregătite au fost: „Imnul Regal" şi imnul redeşteptării noastre naţionale „Deşteaptă-te Române".

După pregătirea acestor două piese, au fost puse în repetiţie, cunoscutul marş „Eroi au fost eroi" şi o cântare populară.

Cu aceste patru bucăţi a debutat gruparea, cu ocazia vizitei la Universitatea noastră, a D-lui Profesor Ion Petrovici, Ministrul Culturii Naţionale şi al Cultelor.

După acestea a început pregătirea şi a altor bucăţi, pentru formarea unui repertoriu, cu care să ne putem prezenta la orice serbare studenţească, sau festival naţional.

Fiind pregătit un repertoriu de 10 bucăţi, naţionale şi populare, gruparea corală, a putut să-şi dea concursul, la festivalul studenţesc, dat de către toate grupările studenţeşti, în onoarea D-nei Maria Mareşal Antonescu, cu ocazia vizitei la Sibiu, pentru inaugurarea căminelor studenţeşti şi a cantinei universitare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Acest festival studenţesc s'a ţinut în sala teatrului municipal, în faţa unui public foarte numeros, obţinându-se un succes desăvârşit, la obţinerea căruia a contribuit foarte mult şi gruparea corală, prin felul cum s'a prezentat şi a executat programul avut.

Gruparea a mai luat parte apoi şi la serbările dela Avrig, organizate de Universitate, pentru comemorarea marelui dascăl ardelean Gheorghe Lazăr. La această serbare au fost executate câteva cântece patriotice şi populare.

Dar, cel mai frumos succes şi cea mai reuşită serbare, la care şi-a dat concursul gruparea corală, a fost cu ocazia „Săptămânii Universitare", organizată în capitala ţării, în cursul lunei Maiu 1942, când la invitarea D-nei Maria Mareşal Antonescu, preşedinta Consiliului de Patronaj, Universitatea din Cluj-Sibiu, a dat un festival în sala „Aro", la care şi-au dat concursul toate grupările studenţeşti dela Universitatea noastră.

Şi cu această ocazie gruparea corală, a contribuit în mare

măsură la reuşita serbării, prin executarea cu măestrie a mai multor coruri de diferite caractere.

Tot cu ocazia acestor serbări, Corul mixt universitar, a fost invitat să cânte şi la „Radio", unde pe lângă programul care a fost executat la festivalul dela sala „Aro", la rugămintea Direcţiunii Societăţii de Radio, s'a cântat şi cântarea studenţească „Gaudeamus igitur", care în acelaşi timp a fost imprimată şi pe plăci, deoarece până atunci Societatea de Radio, nu avea imprimată pe plăci şi această cântare.

Dealtfel, în tot timpul săptămânii universitare, gruparea corală a contribuit în foarte mare măsură la ridicarea atmosferei naţionale şi patriotice, prin executarea diferitelor marşuri şi cântări patriotice, cum a fost şi cu ocazia manifestaţiei dela Preşedinţia Consiliului de Miniştri.

In „săptămâna culturală", pentru încheierea activităţii tuturor grupărilor studenţeşti, ţinută în Sibiu, la sfârşitul anului şcolar, în luna Iunie 1942, corul şi-a încheiat activitatea, printr'o serbare dată la teatrul municipal, în asociere cu grupările: „Ardeleana" şi „Educaţia fizică universitară", când au fost executate toate bucăţile pregătite în cursul anului.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

5. Indrumări ocazionale: Cuvântul Rectorului.

Dirijarea vieţii studenţeşti într'un cadru de muncă creatoare, de patriotism luminat şi de disciplină liber consimţită, s'a situat pe planul întâi al realizărilor D-lui Rector Dr. Iuliu Haţieganu.

Indreptat către studenţime cu tot sufletul de generos ocrotitor şi cu toată lumina spiritului de neobosit îndrumător, cuvântul Domniei Sale de îmbărbătare, de descifrare, de laudă încurajatoare, dar câte odată şi de necesară dojană părintească, a fost candela permanent aprinsă în vestibulul Universităţii noastre, la lumina căreia studenţimea universitară a aflat un îndreptar al faptelor şi o canalizare a gândurilor.

„Cuvântul Rectorului" afişat pe tabla aplicată anul acesta, pentru prima dată, pe pilonul care sprijine construcţia masivă a Universităţii, a fost într'adevăr pilonul armaturii spirituale, naţionale şi morale a studenţilor acestei Universităţi, în ajunul şi după marile evenimente ale anului, după cum se constată din cuprinsul lor care se redă în întregime în cele ce urmează.

Dar în afară de aceste cuvinte adresate studenţimei, se mai

publică în continuare, cuvintele adresate Naţiunii întregi pe care Dl Rector le-a rostit ca reprezentant autorizat al spiritualităţii Ardealului întreg, în istorica întrunire din ziua de 19 Martie 1942.

1. CUVÂNT DE INDRUMARE ADRESAT LA INCEPUTUL ANULUI 1941/42.

Iubiţi Studenţi şi Studente,

Suntem la începutul unui an de muncă. Ne pregătim pentru a fi cei mai buni, cei mai devotaţi, cei mai conştienţi, cei mai învăţaţi fii ai patriei noastre scumpe. Pentruca să reuşim, trebue să muncim foarte mult, dar mai ales trebue să trăim cu onoare şi în ascultarea marelor comandamente.

In această trăire închinată ştiinţei, culturei, artei profesionale să nu uitaţi nici o clipă, că veţi fi mâine conducătorii poporului vostru, iar conducător însemnează a servi ţara şi neamul cu răspundere şi cu sacrificiu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Invăţaţi pe băncile acestei universităţi a trăi aproape de popor. Invăţaţi să-l iubiţi, învăţaţi să-l înţelegeţi. Numai astfel veţi fi pe linia credinţei acestei părţi de ţară, numai astfel înaintaţi pe drumul care duce la dreptate şi libertate.

Iubirea şi înţelegerea poporului este prima contribuţie a reuşitei voastre în viaţă, care trebue să fie un serviciu permanent în luminarea şi deşteptarea poporului.

Iubirea de popor se întăreşte, prin trăirea cu pietate a legilor eterne ale lui Dumnezeu.

Fiţi Fii ai poporului, fiţi fii a lui Dumnezeu, iată ce vă cer vremurile, de azi şi de mâine.

Pregătindu-vă în această atmosferă a iubirii de popor, de ţară şi de Dumnezeu, veţi contribui la ridicarea prestigiului acestei universităţi, care a suferit atât de mult.

Universitatea Transilvaniei numai atunci va fi o putere, numai atunci va fi izvor de viaţă, numai atunci va fi mai departe simbol al unirei şi victoriei, dacă profesorii şi studenţii vor şti să trăiască intens în slujba neamului. Numai printr'o trăire eroică şi sfântă vom da naţiunei sentimentul încrederei în viitorul său, numai astfel Universitatea noastră va deveni cetatea spirituală a voinţei şi luptei pentru realizarea idealului naţional.

Anul universitar, în care intrăm, ne va aduce tot ce nădăjduim, dacă vom accepta o disciplină, vom trăi o viaţă sobră, demnă cinstită.

Disciplină voluntară, viaţa sobră, cu voioşie tinerească, iubire de neam şi ţară, aceste vi le cere Rectorul vostru, care afară de iubirea de neam, ţară şi biserică, mai are o iubire tot aşa de mare faţă de tineret.

Daţi Universităţii aceste virtuţi, — Rectorul, Decanii, profesorii, asistenţii — vă asigură de toată munca şi iubirea lor.

Cu aceste gânduri — cu aceste sentimente — cu încredere să ne pregătim pentru a fi prezenţi cu toate puterile noastre la actul realizării integrale a marelui ideal naţional.

2. CUVÂNT PENTRU 1 DECEMVRIE 1941.

Iubiţi Studenţi şi Studente,

Se împlinesc 23 ani de când în Cetatea lui Mihai Viteazul Poporul Român de dincoace de Carpaţi a hotărît unirea pe veci cu Poporul Român de dincolo de Carpaţi, formând *Marea Naţiune Română în România Mare.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Au trecut 22 ani în *libertate* şi în *unitate.* Libertatea şi unitatea însă nu au fost întărite cu marile virtuţi dătătoare de viaţă şi vigoare.

Marile vremuri au surprins neamul nostru în „oarbă neunire". In faţa uriaşelor probleme trupul neamului a fost cuprins de convulsii, care ameninţau cu pierire.

Conştiinţa naţională a tineretului, dar mai ales viziunea clară a Mareşalului Antonescu au trezit naţiunea la o viaţă nouă.

După un an de umilire şi desperare naţiunea română reînviată a dat dovadă de cele mai înalte puteri omeneşti.

Armata română a refăcut hotarele dela Est.

Azi întreaga naţiune poate privi şi priveşte numai şi numai spre Ardeal.

Ziua de 1 Decemvrie, să fie pentru noi toţi un MEMENTO.

Numai prin solidaritate, prin muncă, prin disciplină, prin sacrificiu, putem să menţinem ce am recâştigat şi să întregim ce avem de întregit.

Conştienţi că prin desbinare nu se poate face nimic mare, convinşi că prin unire şi disciplină şi munţii se pot muta, săr-

bătorim ziua mare a UNIREI încadrându-ne cu toţii sub drapelul pe care este scris UNIRE.

Să mărturisim sus şi tare, că singura bază a oricărei ordine, nu poate fi decât dreptatea şi drepturile.

Să fim vrednici de ziua de 1 Decemvrie.

Iubiţi studenţi şi studente, nu are viitor acea naţiune, care după un mare dezastru, refuză din amor propriu, să constate greşelile făcute.

Incadraţi-vă în naţiune; aveţi pe acest pământ şi în această viaţă o singură misiune:

ROMÂNIA MARE.

3. CUVANT DE MULŢUMIRE DUPĂ COMEMORAREA ZILEI 1 DECEMVRIE 1941.

Iubiţi Studenţi şi Studente,

Comemorarea zilei de 1 Decemvrie a fost prima serbătoare universitară, cea mai scumpă serbătoare a noastră, ţinută într'o deplină solidaritate.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pentru atmosfera înaltă şi înălţătoare carea a-ţi creat-o prin atitudine, demnă, prin disciplina viguroasă şi prin manifestarea vibrantă, îmi ţin de datorie ca să vă mulţumesc.

4. CUVANT DE IMBARBATARE ŞI DE PREGATIRE ADRESATE LA 20 DECEMVRIE 1941.

Iubiţi Studenţi şi Studente,

Universitatea noastră — Universitatea Daciei Superioare, Universitatea Ardealului — va îndeplini marea sa misiune în aceste vremuri hotărîtoare numai punându-se în serviciul idealului naţional.

Am intrat în noul an pe care-l doresc, ca să fie anul izbăvirii depline.

Niciodată ca în aceste zile neamul românesc nu a avut nevoie mai mare de a trăi în cea mai armonioasă frăţie şi în cea mai viguroasă disciplină.

Noi universitarii — profesori şi studenţi — să arătăm exemplul cel mai strălucit al acestei unităţi şi solidarităţi frăţeşti.

Prin exemplul nostru să fim colaboratori sinceri în sfânta operă de înfrăţire.

Noi cei care vedem mai luminos, simţim mai cu inimă, primejdiile cari se nasc din „oarba neunire".

Să cultivăm deci virtuţiile cari dau putere unui neam, numai astfel vom ridica Universitatea la înălţimea de unde va putea arăta în plină strălucire drumul, pe care să înainteze naţiunea.

Domnilor Studenţi şi Domnişoarelor Studente,

Trăiţi intens viaţa universitară, care s'a integrat în naţiune.

Nu absentaţi dela manifestările naţionale ale Universităţii. Vă rămâne timp suficient pentru studii.

Se impune în aceste vremuri ca să trăiţi şi marile momente ale neamului.

Universitatea nu este numai pentru a vă pregăti pentru o profesiune, ci pentru a vă forma calităţile, ca astfel să deveniţi conducătorii poporului şi pionerii renaşterii spirituale a neamului.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Să învăţaţi deci a fi prezenţi pe calea unde este sufletul neamului.

Absenţa vă aduce judecată rea fără a mai putea protesta.

Indiferentismul, absentare, să fie eleminate din Universitate. Cei mai mari duşmani ai neamului şi ai Universităţii sunt aceste păcate.

Lipsa studenţimei dela Comemorarea lui Miron Costin profetul unităţii noastre naţionale, mi-a cauzat dureri sufleteşti.

Absenţa dela conferinţele religioase şi frecventarea foarte slabă, a pregătirilor de sinteză m'a întristat.

Vă rog reculegeţi-vă şi ascultaţi-mă.

Fiţi prezenţi la toate manifestările spirituale ale Universităţii, numai astfel veţi contribui la crearea unei spiritualităţi universitare.

Numai prin prezenţa şi trăirea împreună, puteţi intra în posesia armelor spirituale, atât de necesare pentru marea zi ce vine.

Să ne cinstim casa, să cinstim trecutul şi prezentul pentru a pregăti viitorul.

Să fim purtători devotaţi şi conştienţi ai destinului naţional.

Pentru unitatea neamului, pentru unitatea lui teritorială şi spirituală să dăm totul.

Auziţi glasul Tulnicului:
„Deşteaptă-te Române"!

5. CUVANT DE URARE PENTRU SĂRBĂTORILE CRĂCIUNULUI.

Iubiţi Studenţi şi Studente,

Vacanţa de Crăciun să o petreceţi trăind întreaga sfinţenie acestor mari serbători. Numai înarmându-vă cu virtuţiile — ce izvorăsc din venirea Mântuitorului — veţi putea contribui, ca anul ce ne stă în faţă, să fie anul biruinţei idealului naţional.

Vă doresc sfintele serbători cu bine şi nou an în izbândă.

6. CUVANT PENTRU 24 IANUARIE.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Domnişoarelor Studente şi Domnilor Studenţi,

Universitatea Ardealului participă cu întreg elanul şi entuziasmul profesorilor şi studenţilor la *comemorarea zilei unirii Principatelor Române.* Ea este sensibilă la toate durerile, la toate bucuriile, la toate pulsaţiile neamului.

Privirea în trecut ne face să vedem bine viitorul.

Unirea Principatelor a fost începutul procesului eroic de unire, care a culminat în ziua de 1 Decemvrie 1918.

Ziua de 24 Ianuarie a anunţat venirea *zilei de 1 Decemvrie.* Inceput de an şi sfârşit de an. Inceput de unire şi sfârşit de unire — unire — care s'a întrerupt pe o clipă putând să revină şi mai glorioasă şi mai strălucită.

După marele umiliri din lunile Iunie şi August ale anului 1940, neamul nostru azi sub conducerea eroică a *Mareşalului Antonescu* este pe linia refacerii unităţii noastre naţionale.

După revenirea Bucovinei şi Basarabiei — după marile jertfe de sânge şi vieţi — este *cu faţa, cu voinţa şi cu braţele, cu toată fiinţa sa spre Ardeal.*

Universitatea Regelui unirii naţionale, s'a plasat pe linia marelui ideal naţional.

Şantierul nostru şi tranşea noastră este România Mare.

Nimeni nu ne poate interzice, ca să simţim şi să făptuim altfel, nimeni nu ne poate scoate din inimă idealul nostru naţional, pentru care au trăit şi au murit generaţiile de eri şi de azi.

Angoarea patriei — care ne strânge piepturile — să nu ne împiedice în trăirea idealului naţional.

O ţară este pierdută numai atunci, când fii Ei nu mai cred în Ea.

Azi nu este român, care să nu poarte în piept această credinţă.

Demnitatea şi mândria naţională este în creştere şi se afirmă tot mai mult.

Neamul nostru este în plin marş triumfal pentru cauza sa dreaptă.

Deşi nu am sosit încă la capătul drumului de suferinţă — victoria finală trăieşte în inimile noastre.

Ziua de 24 Ianuarie — ziua de 1 Decemvrie — ne învaţă că numai printr'o înaltă concepţie, *numai prin serviciu şi sacrificiu pentru* idealul naţional — *numai printr'o unitate şi solidaritate infrangibilă merge un neam spre victorie.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ziua de 24 Ianuarie cum în trecut şi azi comandă, ca să ne pregătim *pentru ZIUA MARE A UNIRII — înarmându-ne în ordine şi disciplină cu armele eterne spirituale ducătoare totdeauna la izbândă.*

Numai astfel vom servi *neamul, patria, regele* şi *conducătorul.*

7. CUVÂNT DE INTÂMPINAREA D-LUI MINISTRU PETROVICI.

Domnişoarelor Studente şi Domnilor Studenţi,

Universitatea noastră în zilele de 7 şi 8 Februarie va primi vizita Domnului Profesor Universitar *Petrovici,* Ministrul Culturii Naţionale.

Domnul Ministru *Petrovici* ne onorează cu prezenţa Domniei Sale, prezenţă care arată deosebită atenţie faţă de studenţimea Ardealului.

Universitatea Regele Ferdinand I din Cluj apreciază acest gest semnificativ şi-l primeşte cu entuziasm şi cu simpatie.

In zilele petrecute la Universitatea noastră să arătăm munca noastră, gândirea noastră, viaţa noastră întreagă închinată pregătirii temeinice pentru a servi marele ideal naţional.

Zilele universitare dela Sibiu să fortifice încrederea Domnului Ministru în forţele spirituale şi morale creatoare ale profesorilor şi studenţilor, să contribuim la potenţiarea energiei pe care o vrea s'o depună pentru renaşterea neamului nostru prin renaşterea şcoalei române.

Din inimă să-i zicem.

Bine aţi venit în mijlocul nostru.

8. CUVANT DE MULŢUMIRE DUPĂ VIZITA D-LUI MINISTRU PETROVICI.

Domnişoarelor Studente şi Domnilor Studenţi,

Vă mulţumesc din toată inima pentru felul cum aţi manifestat în timpul vizitei Domnului Ministru Petrovici.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Domnul Ministru la despărţire mi-a mărturisit, că Universitatea noastră, a noastră, a Clujului în refugiu, este prima Universitate Românească, încadrată în marile concepţii Universitare.

Şedinţa Cercului Literar Octavian Goga, a premilitarilor, concertul grupei filarmonice, şi producţia corului studenţesc „Răsunetul Ardealului", au fost clipele cele mai frumoase ale şederei la Sibiu.

Toate felicitările Domnului Ministru făcute Rectorului Universităţii, Rectorul le transmite studenţimei întregi, care printr'un efort spiritual a făcut ca să strălucească toate comorile sufletului tineretului universitar.

Domnişoarelor Studente, Domnilor Studenţi,

Studenţimea noastră a adus premii cele mai mari în competiţii drepte sportive. Ziua de Sâmbătă studenţimei noastre i s'a decernat primul loc spiritual între Universităţile noastre.

Să le menţinem aceste locuri, ca astfel încoronaţi cu laurii puterilor intelectuale, morale şi fizice, mândrii să ne întoarcem în cetatea Clujului.

Incă odată, Vă rog să primiţi şi din partea mea felicitări şi recunoştinţă.

9. CUVÂNT DE EXORTAŢIE MORALO-RELIGIOASĂ.

Domnişoarelor Studente şi Domnilor Studenţi,

In zilele 15—22 Februarie se ţin primele exerciţii religioase, pentru a trezi pe cei adormiţi, a întări pe cei slabi, a încuraja pe cei tari şi a contribui astfel la o reînviere spirituală a noastră a tuturora.

Aceste zile, premergătoare Sfintelor Paşte, să fie prilej de examinare a conştiinţii, de interiorizare şi mai adâncă a credinţei păstrată cu sfinţenie în bisericele noastre naţionale.

Interiorizarea credinţei este o poruncă a vremilor, pe care le trăim. In aceste vremuri, mai mult ca oricând, religia să nu fie numai o haină de sărbătoare, ci sânge, care să circule în fiinţa noastră întreagă. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Vremile de azi, cer, renaştere spirituală, iar aceasta nu poate veni prin reforme pe hârtie, ci numai şi numai prin trăirea tuturor virtuţilor, dar mai ales a învăţăturii Domnului.

„Universitatea s'a născut în biserică, Universitatea trebue să deschidă larg porţile sale, ca să între biserica cu marile şi Dumnezeieştile sale învăţături".

Educaţia religioasă nu se poate termina la liceu, ea trebue continuată şi în Universitate.

Educaţia în Universitate, azi, este o problemă centrală, iar educaţia fără cea religioasă nu este posibilă.

Domnişoarelor Studente şi Domnilor Studenţi,

Participaţi cu smerenie sinceră şi cu bună voie la aceste ore de închinare şi pregătire. Neamul nostru nu a avut mai mare trebuinţă de rugăciuni, ca în aceste zile de răscruce ale destinului său.

Tineretul să ştie că neamul nostru a învins totdeauna în semnul crucei.

Dar şi alte neamuri s'au ridicat prin credinţă. Să ne amintim cuvintele lui Franklin rostite în orele decisive ale Statelor Unite:

„Domnilor să simţim, că Dumnezeu dirijează soartea omenirei. Dacă nimic nu se întâmplă fără Dumnezeu, cum s'ar putea consolida o ţară fără ajutorul Lui".

Iar cuvintele lui Neagoie Basarab Voevod către fiul său Teodosie: *„Cei ce n'au proslăvit pe Dumnezeu, făr' de veste veni spre dânşii mânia lui Dumnezeu, şi se luară toate bunătăţile din mânile lor".*

Să facem deci, ca acel savant, care luând Sfânta Cuminecătură, a înfrumuseţat casa cu cele mai splendide flori, pentru a primi pe Domnul.

Să înfrumuseţăm şi noi casa noastră, cu virtuţile strămoşeşti şi ale religiei pentru a-l primi în casa noastră cu entusiasm şi gata de sacrificiu, *pe Domnul.*

10. CUVANT DE MULŢUMIRE IN URMA VIZITEI D-NEI MARIA MAREŞAL ANTONESCU.

Domnilor Studenţi şi Domnişoarelor Studente,

Serbările Universitare în onoarei Doamnei *Mareşal Antonescu,* au decurs în cea mai perfectă ordine. Aceste serbări au dat prilejul tuturor persoanelor ca să vadă înalta spiritualitate ce domneşte în Universitatea noastră. Din partea mea exprim cele mai simţite mulţumite şi rog, ca studenţimea să continue pe această linie de înălţare şi fortificare sufletească.

Afară de mulţumite, aveţi cuvântul meu de laudă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

11. CUVANT DE INDEMNURI LA MANIFESTARILE CULTURALE UNIVERSITARE.

Domnilor Studenţi şi Domnişoarelor Studente,

Viaţa universitară nu se poate izola de viaţa societăţii şi de viaţa naţiunii. Naţiunea reprezintă marea putere — care dirijează viaţa noastră a tuturor. Fiecare din noi prin viaţa noastră supusă *disciplinei naţionale şi marelui ideal naţional* facem ca această putere să devie creatoare şi ziditoare.

Manifestările culturale din acest an ale studenţimei au umplut sufletul meu şi a profesorilor de bucurie. Am văzut din nou *energia, voinţa* şi *elanul* spre bine, frumos şi adevăr al tineretului nostru universitar.

Am văzut în câteva luni de când mi s'a dat greaua sarcină de a fi în fruntea Universităţii că acest tineret ştie să se încadreze serios în ordinea universitară şi naţională.

Domnilor Studenţi şi Domnişoarelor Studente,

Marele *Pasteur* a zis: *„Nici un efort nu este pierdut"*, nici nu Vă daţi seamă cât au contribuit la ridicarea sufletului românesc eforturile spirituale ale grupărilor studenţeşti.

Concertele filarmonice, festivalurile, obiceiurilor şi dansurilor naţionale, reprezentaţiile teatrale, şedinţele cercului literar în deosebitele centre ale Ardealului şi Banatului, manifestările sportive ale soc. noastre U., toate aceste exteriorizări în lumea noastră au dovedit *puterea de viaţă a tineretului nostru universitar.*

Domnilor Studenţi şi Domnişoarelor Studente,

Se apropie sfârşitul anului universitar, grupările noastre culturale şi de educaţie fizică nu vor putea activa în plin şi nici nu li se va cere în această perioadă. O activitate mai intensă cu data de 10 Mai, când intrăm în perioada pregătirii examenelor şi a doctoratelor. Până la această dată însă Universitatea va avea o serie de manifestări.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ziua de 22 Martie va fi ziua *Sfeştaniei căminelor şi cantinei* în prezenţa *Doamnei Mareşal Antonescu,* iar seara un mare festival al tuturor grupărilor studenţeşti în onoarea Doamnei Mareşal Antonescu.

Ziua de 25 Martie. Universitatea va conferi titlul de „doctor honoris causa" marelui prieten Profesor universitar *Riccardo Del Giudice,* iar seara va fi festivalul grupării *„Ardeleana"* în onoarea Domnului Ministru Riccardo Del Giudice[1]).

Ziua de 19 Aprilie la *Săliţte* se va sărbători *puterea de viaţă a meseriaşului şi negustorului român*[2]).

Ziua de 23 Aprilie la *Avrig* se vor sărbători *marii dascăli ai neamului,* închinându-ne la mormântul lui *Gheorghe Lazăr*[3]).

La aceste două serbări trenuri speciale vor sta la dispoziţia Universitarilor.

---

1) A se vedea pag. 150.

2) Această sărbătorire s'a amânat.

3) A se vedea pag. 101.

Ziua de 3 Mai, Peregrinajul studenţilor şi profesorilor la Răşinari la mormântul lui *Şaguna* şi la casa lui *Goga*, sărbătorindu-se *preotul, ţăranul* şi *conducătorii neamului*[1]).

Zilele de 4-6-8 Mai vor fi *Zilele culturale ale tineretului universitar* cu festivalurile tuturor grupărilor în Teatrul Municipal. Cu această ocazie se vor decerna diplomele pentru activitate, premiile pentru lucrările literare ştiinţifice şi competiţiile sportive.

După această dată grupările studenţeşti vor încheia activitatea lor elaborând un program pentru vacanţa de vară şi pentru anul viitor universitar.

Domnilor Studenţi şi Domnişoarelor Studente,

Vă adresez o rugăminte fierbinte ca să participaţi la toate aceste manifestări ca astfel să daţi dovada că Universitatea noastră este *pe linia marelui ideal naţional.*

Prin ţinuta noastră, prin manifestările noastre să arătăm că ne pregătim pentru a fi demni de reşedinţa noastră de totdeauna.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

12. CUVANT DE MULŢUMIRE ŞI INDEMN LA FESTIVALURILE STUDENŢEŞTI.

Domnilor Studenţi şi Domnişoarelor Studente,

In ultimul meu cuvânt V'am anunţat un program — pe care nu l-am putut respecta în întregime din motive afară de voinţa mea.

Descinderea la Avrig în ziua de 23 Aprilie a reuşit pe deplin marcând în istoria Universităţilor noastre primul paş spre sat, spre tradiţie şi spre viitor.

Infrăţirea între studenţime şi ţărănime în jurul aceluiaş ideal — este o nouă putere dătătoare de viaţă — ce se revarsă spre naţiune.

Vă mulţumesc din inimă pentru felul cum aţi ştiut să Vă manifestaţi între fraţii noştri dela sate.

Domnilor Studenţi şi Domnişoarelor Studente,

Pentru a arăta întregei naţiuni şi populaţiei acestui oraş înalta voastră spiritualitate Vă rog să faceţi solidari şi entuzias-

---

[1]) A se vedea pag. 110.

maţi ceea ce Vă cer — şi Vă cer ştiind, că din faptele Voastre vor izvori binecuvântate energii — creatoare de viaţă curată românească.

Vă rog să participaţi la următoarele:

8 Mai: *Festivalul tuturor grupărilor studenţeşti la Bucureşti.* Cu această ocazie se va face o mărturisire de credinţă pentru Ardealul nostru şi numai al nostru.

In ziua de 10 Mai — marea sărbătoare naţională să facem cu toţii prezenţi — demonstrând voinţa noastră pentru idealul naţional.

Cursurile universitare se suspendă în ziua de 23 Mai, ora 12.

In 26 Mai începe: Săptămâna culturală a tineretului universitar din Cluj.

26 Mai: Serata Cercului Literar „Octavian Goga".

27 Mai: Serata Grupului teatral.

29 Mai: Serata Grupării filarmonice.

30 Mai: Serata Grupării corale — Răsunetul Ardealului — Grupării Ardelene — Grupării Educaţiei Fizice.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

31 Mai: Descinderea la Răşinari — unde se va face comemorarea marelui Şaguna şi a poetului Octavian Goga — precum şi o închinare preoţimei ardelene.

1 Iunie: Distribuirea premiilor pentru lucrările reuşite — în cadrul unui festival universitar.

Luând în considerare că studenţii ultimilor ani termină Universitatea în luna Mai — se suspendă conferinţele de sinteză — conferinţele anunţate se vor ţine în anul universitar viitor.

Cu ziua de 1 Iunie grupările studenţeşti suspendă temporar activitatea lor mai intensă — fac dările de seamă — pregătesc programul de vară şi pentru anul viitor.

Iubiţi Studenţi şi Studente,

Vă rog ca să luaţi parte la aceste serbări. Prezenţa tuturor este obligatorie — obligaţie dictată de conştiinţă naţională şi de student român — numai astfel vom aduce o contribuţie la biruinţa finală — arătând solidaritate în jurul marilor idei naţionale.

Iar pe membrii grupărilor îi rog ferbinte, ca să nu absen-

teze nici o clipă dela datorie — acum, când dăm examenul în faţa tuturor. In robustă şi infrangibilă solidaritate frăţească — profesori şi studenţi — la datorie, să arătăm, — că înţelegem marea noastră misiune în deşteptarea şi fortificarea sufletului românesc.

Absentarea — este trădare.

Iar între noi — cari vrem să fim purtătorii la victorie a idealului naţional — să nu existe nici unul — care să trădeze.

Cu aceste gânduri şi voinţă — la datorie!

13. CUVANT DE LĂMURIREA ROSTULUI DESCINDERII LA SATE.

Domnilor Studenţi şi Domnişoarelor Studente,

Ne apropiem de sfârşitul anului universitar.

Am petrecut anul acesta într'un efort continuu înbogăţindu-ne cunoştinţele — dar mai ales într'o armonie şi solidaritate frăţească creând în Universitatea noastră acel *spirit familiar*, prezenţa căruia este prima condiţiune a unei vieţi universitare ziditoare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Universitatea nu are numai funcţiunile instrucţiei şi cercetările ştiinţei, ci are şi datoria să permită studentului ca să-şi descopere calităţile, aptitudinile, talentul, să le desvolte şi să le manifeste. Numai într'o astfel de trăire de permanentă activitate în mijlocul colectivităţii tinereşti şi a neamului poate să se formeze o filosofie sănătoasă a vieţii.

Societăţile studenţeşti — manifestările lor admirabile — viaţa din cămine — viaţa din Universitate — opera de ajutorare a studenţilor tot atâţia factori cari au contribuit la *formarea unei comunităţi intelectuale şi spirituale* — la existenţa *unei concepţii înalte de viaţă naţională.*

Familia noastră spirituală se prezintă azi cu onoare, cu demnitate, cu mândrie — în faţa naţiunii luptătoare — pentru îndeplinirea marelui ideal.

Numai într'o familie robustă, eroică şi sfântă — se formează adevăratele elite — ceea ce însemnează *conducători — cu cinste, cu fidelitate, cu sacrificiu.*

Inainte de a da marile examene de fine de an, Universitatea noastră va trăi câteva clipe de înălţare — descinzând în mijlocul

satelor noastre pentru a lua noui puteri la izvorul nesecat al energiei noastre naţionale[1]).

Sunt convins — că studenţimea va răspunde cu *entusiasm* şi *disciplină* — cu aceste două forţe spirituale, fără de care nimic durabil nu se poate naşte.

Un an se împlineşte de când am pe umerii mei şi a Senatului Universitar destinele acestei Universităţi, în acest an am făcut tot ca să cunosc aspiraţiile, interesele tineretului universitar şi ca să sprijinesc efortul de pregătire pentru rolul important ce i-se rezervă în conducerea neamului.

Cu bucurie constat rezultatele puterilor dătătoare de viaţă nouă ale tineretului universitar. Văd începutul unei noui vieţi care se adapă la isvoarele eterne ale marilor virtuţi naţionale — se începe *o viaţă nouă luminoasă — pregătitoare de reînsănătoşire, reînoire, reînviere.*

Studenţimea a simţit iubirea mea, a înţeles gândul meu şi mi-a oferit colaborarea sa sinceră onestă şi jertfelnică.

In această atmosferă familiară cu ochii spre naţiune, Universitatea a putut să ocupe prima linie în lupta pentru marele ideal naţional.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prin munca, serviciul şi sacrificiul tuturor profesorilor, asistenţilor, studenţilor, Universitatea a devenit un focar spiritual răspânditor de lumină şi de energie.

Astfel muncind cu toţii am realizat marea reformă universitară — menită să dea neamului nostru bun şi viguros *pe conducătorii de mâine conştienţi, disciplinaţi, cu răspundere şi gata de jertfă.*

Iubiţi Studenţi şi Studente,

Inainte de-a intra în examenele pentru care v'aţi pregătit şi vă pregătiţi, Universitatea noastră va descinde în mijlocul satelor noastre — pentru a lua contact cu *Glia* şi cu *Poporul* — în cadrul unor serbări.

Să participăm cu toţii — pentru a ne înarma cu noui forţe, pregătindu-ne pentru marile vremuri — cari se anunţă.

Dumnezeu să ne ajute — ca să înmulţim puterile pentru izbânda finală —

Marea Unire a Neamului.

---

[1]) Asupra acestor descinderi a se vedea pag. 101 şi 110.

14. CUVANT PENTRU PELERINAJUL LA MORMANTUL LUI GH. LAZĂR.

„De toată cinstea vrednică tinerime".

Cu aceste cuvinte s'a adresat tineretului Gheorghe Lazăr, dascălul deşteptător de neam.

Cu aceleaşi cuvinte mă adresez şi eu — dascăl iubitor de tineret — mă adresez tineretului universitar rugându-l să participe în număr cât se poate de mare la prima descindere la sate — în satul lui Gheorghe Lazăr[1]).

Mergem ca să ne închinăm memoriei acestui profet eroic — mergem să dăm mână cu vrednicia şi jertfelnica ţărănime — din mijlocul căreia a venit Lazăr să trezească neamul românesc la cultură şi prin cultură la idealul naţional.

Rog studenţimea să respecte toate ordinele — cari se vor da în scris — în trenul special. Rog să execute comandamentele date de mine şi de studenţi desemnaţi de susţinători ai ordinei.

Descinderea noastră la sate — nu va fi numai o închinare memoriei lui Lazăr şi o înfrăţire cu ţăranii — ci invitând în mijlocul nostru pe Dl Ministru C. Petrescu — prin gestul ministerial — vom contribui la o măreaţă faptă iniţită de universitate la terminarea şcoalei din Avrig.

Babeş-Bolyai University Library Cluj / Central University Library Cluj

„De toată cinstea vrednică tineremie" — Gheorghe Lazăr Vă cheamă la Avrig ca să vadă şi să se delecteze în tineretul nostru purtător de ideal naţional.

La Avrig cu toţii ca să întărim sufletele noastre pentru marile fapte ce ne aşteaptă.

Deviza noastră să fie:

Totul pentru binele neamului —

Ordine, mândrie — disciplină.

15. CUVANT PENTRU PELERINAJUL LA MORMANTUL LUI A. ŞAGUNA.

Domnişoarelor Studente şi Domnilor Studenţi!

In ziua de 31 Mai Universitatea noastră descinde în satul Răşinari pentru a *sărbători pe preotul român.*

---

[1]) A se vedea pag. 101.

La Avrig am slăvit pe dascălul român închinându-ne memoriei lui Gheorghe Lazăr, *la Răşinari vom slăvi pe preotul român şi ne vom închina memoriei lui Andrei Şaguna*[1]).

Prin aceste două manifestări la sate Universitatea Daciei Superioare arată, că ea trăeşte intens în mijlocul neamului şi pentru neam.

Sărbătoarea din 31 Mai are o amploare mare, ea va fi o adevărată adunare naţională prin prezenţa,

Domnului Vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri,
Domnul Profesor Universitar Mihai Antonescu,

prin participarea alor 400 studenţi dela Universitatea şi Şcolile superioare din Bucureşti, Iaşi, Cernăuţi şi Timişoara.

Sărbătorirea din 31 Mai va fi *sărbătoarea întregului tineret universitar,* care se întâlneşte la mormântul lui Şaguna pentru a *jura fidelitate marelui ideal naţional.*

Se impune deci ca să participe profesorii şi studenţii neadmiţându-se nici o absenţă, pentru a arăta *sfânta noastră solidaritate, marea noastră credinţă, înfrangibila noastră încredere* în destinul neamului nostru.

Conştienţi de zilele pe care le trăim, cu toţii la datorie.

La Răşinari!

16. CUVÂNT DE SFÂRŞIT DE AN.

Domnişoarelor Studente, Domnilor Studenţi,

Suntem la sfârşitul anului universitar 1941/942.

Numai câteva zile şi încetează învăţământul şi examenele.

Incepe vacanţa mare. Vacanţa pentru noi universitarii nu înseamnă încetarea muncii. Cei rămaşi acasă continuă activitatea ştiinţifică-culturală cu un ritm mai vibrant, iar cei plecaţi în armată vor dărui toate puterile vieţii lor pentru marea victorie a neamului.

După doi ani de refugiu, cu multe lacrimi şi cu multe privaţiuni, *Universitatea noastră azi este mai viguroasă, mai luptătoare ca oricând.*

---

[1]) A se vedea pag. 110.

Ea a renăscut *prin puterile spirituale ale profesorilor şi ale studenţilor.*

Universitatea reînăscută merge cu paşi hotărâţi în fruntea neamului arătându-i drumul pe care trebue să înainteze.

Prin gândire, simţire şi fapte Universitatea noastră ocupă locul care i se cuvine în naţiune.

Locul înalt, ocupat de Universitate, azi este în văzul tuturor. Din acest loc, drumul nostru se desenează ca o linie luminoasă şi dreaptă. Noi universitarii Daciei Superioare nu putem merge decât pe linia eroică a jertfelor, linie care nu poate fi trasată decât ascendentă şi victorioasă.

Vacanţa de vară să fie timpul reculegerii, armonizării, sinergizării tuturor forţelor vitale. Cu forţele intelectuale, morale şi fizice întreite, trebue să activăm în mijlocul naţiunii, pentru a ne reîntoarce plini de virtuţi la mama noastră la *„Alma Mater"*.

Numai astfel vom fi fii buni ai acestei mame, care ne-a ocrotit şi ne-a înzestrat cu armele spirituale.

Făcând o reprivire în anul trecut, mă simt dator să exprim întregei studenţimi, cuvinte de laudă pentru atitudinea demnă, pentru încadrarea disciplinată, pentru munca asiduă manifestată în decursul anului 1941/942.

Afară de aceste cuvinte de laudă, transmit tuturor şi dorinţa mea de bună vacanţă închinată întăririi şi apărării partidei.

Dorindu-vă vacanţa în voioşie şi în vitejie, vă zic tuturor

La revedere în anul universitar 1942—1943.

17. CUVANT ROSTIT IN ADUNAREA DIN 19 MARTIE 1942 LA BUCUREŞTI.

Domnule Preşedinte,
Inalt Prea Sfinţite,
Domnilor Miniştri,
Domnilor şi iubiţi fraţi,

Şcoala Ardealului în toate vremurile a fost şcoala naţiunei. Subt ocrotirea bisericei ea a fost inima prin care a palpitat sufletul neamului românesc de pe coasta de Vest a Carpaţilor. Depozitară a trecutului şi garantă a viitorului cu lumina sa binecu-

vântată de Dumnezeu a arătat drumul pe care să înainteze neamul şi astfel a participat activ la formarea conştiinţei naţionale şi astfel a devenirei noastre naţionale.

A ştiut să utilizeze marele experiment din laboratorul biologic al neamurilor: Numai acele naţiuni supraveţuiesc în cursul veacurilor cari ştiu să trăiască în practicarea religiei, în dragostea graiului şi în iubirea gliei. Iubirea şi frica de Dumnezeu, păstrarea graiului cu dispreţuirea vieţei şi dragostea de Ţară cu sacrificiul sângelui, iată trimiterea spirituală pe care şcoala Ardealului a ştiut-o să o conserve, să o valorifice în inimile tineretului şi a poporului. Prin aceste forţe sufleteşti am rezistat în trecut, rezistăm azi şi vom învinge în viitor.

Şcoala Ardealului prin trăirea acestui ideal a devenit şcoala apostolică şi eroică a neamului întreg trimiţând dascăli pe tot cuprinsul pământului românesc pentru a propovădui evanghelia noastră naţională, trimiţând luptători neînfricaţi şi jertfelnici gata de a oferi viaţa lor pentru *„Sfânta Direptate"*.

Testamentul lui Avram Iancu, „Prin învăţătură şi prin sabie să scoatem drepturile noastre", testamentul lui Gheorghe Lazăr' „Prin slovă românească la conştiinţă românească", testamentul lui Şaguna, „Prin cultură la unitate" au fost respectate cu sfinţenie şi executate de demnitate.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Şcoala Ardealului în aceste vremuri de răscruce având în frunte, Universitatea se inspiră din marele şi veecinicile legi ale neamului şi ale bisericii. Ea este cu faţa spre naţiune, cu ochii spre Dumnezeu, ca astfel să înarmeze neamul cu energii invincibile omeneşti şi divine transformându-l într'o naţiune mare, puternică, vrednică de originea sa imperială Daco-Romană.

Azi această şcoală în partea Nordică a Transilvaniei trăeşte numai graţie oxigenului divin al bisericilor noastre naţionale.

Şcoala ca în vremea năvălirilor barbare se refugiază în biserici pentru a asculta în dulcea şi frumoasa limbă românească învăţătura Domnului, şi porunca vremurilor.

Azi această şcoală în Ardealul Liber îndurerat şi îndoliat — trăieşte poruncile neamului şi ale lui Dumnezeu cu toată încrederea, cuprinzând în rugăciuni fierbinţi pe fraţii separaţi de noi, trimiţându-le toată dragostea frăţească.

Universitatea „Regele Ferdinand I" născută în glorioasele zile ale Unirei, în aceste vremuri de nou început a marelui proces de Unire, după revenirea Bucovinei şi a Basarabiei, trăieşte

o perioadă de cucernică şi viguroasă pregătire pentru actul grandios al Marei Uniri care trebuie să vină.

Vitejia Oştirei Române a dat o nouă putere acestei credinţe, încrederea şi puternica credinţă nestrămutată în dreptatea cauzei române.

Declaraţiile de azi ale Guvernului făcute de Domnul Ministru de Externe şi Vice Preşedinte al Consiliului de Miniştrii Mihail Antonescu sunt bine venite şi ele dau încredere nu numai în cauza românească dar şi în purtătorii cu răspundere a acestei cauze.

Opera de educaţie şi de lămurire este absolut necesară, marea pedagogie Ardeleană ne învaţă că numai trăirea cu demnitate în Naţiune şi pentru Naţiune, prin marele virtuţi ascultând marile legi ale Neamului şi ale lui Dumnezeu, ne poate ridica la rangul de Naţiune conştientă.

O singură concepţie de viaţă „Trăire eroică sfântă şi jertfelnică" o singură credinţă, „Popor, Ţară şi Dumnezeu", un singur ideal *„O Românie Mare"* puternică şi eternă cu un singur cântec, cu o singură faptă şi cu un singur drapel, iată comandamentul zilelelor de azi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Universitatea „Regele Ferdinand I" în fruntea şcolilor şi cărturarilor Ardeleni, închinându-se în faţa jertfei soldaţilor aduse pentru unire, exprimă recunoştinţa sa Domnului Mareşal Ion Antonescu, marelui conducător de neam şi oştiri.

Intreg Ardealul trăieşte astăzi în convingerea că în fruntea Ţării avem un bărbat, care nu cunoaşte altă religie decât marea religie a întregului neam:

„Unirea tuturor Românilor".

Incoronarea Regelui Mihai de Rege al tuturor Românilor la Alba-Iulia.

6. Şedinţe educative cu studenţii.

In anul acesta s'au ţinut 4 şedinţe cu studenţii celor trei facultăţi din Sibiu. La aceste şedinţe au participat „studenţii-elită" — cei cu notele 8 şi peste. In primele trei şedinţe Rectorul a expus întreg programul său educativ — chemând la colaborare pe studenţimea — elită — care, mai ales prin exemplu, conduită, ţinută şi respectarea marilor legi universitare, să influenţeze colegii lor. In ultima şedinţă au luat cuvântul reprezentanţii studenţimii, exprimând o serie de dorinţe ca o completare a programului Rectorului, cu înţelegere din partea lor.

In aceste discuţii nu numai că s'a realizat o intimă apropiere între Rector şi studenţi — dar s'au discutat cu o sinceritate foarte animată mai multe chestiuni care se discutau în jurul mai multor probleme studenţeşti. Astfel Rectorul a putut primi o serie de sugestii — dar mai ales dorinţe — a căror satisfacere nu întâmpină dificultăţi — şi cari satisfăcute promovează consolidarea unei vieţi armonice universitare şi astfel foarte prielnice muncii pregătitoare pentru profesiune, pentru viaţă şi pentru ştiinţă.

Introducerea sistematică a acestor şedinţe este absolut necesară — dând astfel ocazie — ca anumite afirmaţii — cari circulă între studenţi, să fie confirmate ori infirmate din partea autorităţii universitare.

In ultima şedinţă au eşit la lumină anumite rivalităţi, cari până erau camuflate, păreau dăunătoare. După lămurirea lor s'a văzut că ele sunt inerente unei vieţi palpitante tinereşti. Părerile divergente asupra teatrului studenţesc, cari au intrat şi în presa cotidiană, au produs multă agitaţie între studenţi. Discuţia însă a fost foarte utilă. Azi problema teatrului studenţesc este mai clară şi în anul al doilea ea se va prezenta la înălţimea universitară.

Micile şi sensibilele ciocniri în grupa literară, sunt inerente temperamentului tineresc, ele chiar dau un „elan vital". Discuţiile, între studenţi sunt cele mai introductive şi cele mai educative.

Viaţa studenţească decurge astfel în toată amploarea ei — şi cu toate „exploziile" inerente tinereţei.

Ea este viaţă — şi din viaţă — se naşte viaţă.

Se naşte viaţă spre înălţime — o viaţă plină de energii, deslănţuite de alte energii noui — astfel ea devine creatoare.

Numai astfel trăind — muncind — creînd — studenţimea contribue la formarea spiritului academic — absolut necesar selecţionării şi oţelirei elitelor conducătoare.

7. Pregătirea Premilitară.

Universitatea din Cluj fiind invitată la începutul anului şcolar 1941/42 să colaboreze cu autorităţile premilitare la pregătirea ostăşească a studenţilor ei, a răspuns cu toată solicitu-

dinea la acest apel. In acest scop, Rectorul şi Senatul au cercetat care ar fi măsurile cele mai potrivite pentru a asigura formarea, în condiţiunile cele mai prielnice, a viitorilor conducători de unităţi militare. Aceleaşi organe au desemnat un profesor pentru a reprezenta Universitatea pe lângă instituţia premilitară. Au urmat apoi mai multe consfătuiri ţinute la Universitate între şefii subinspectoratului de pregătire premilitară şi reprezentanţii Universităţii. Cu acea ocazie, între altele, s'a decis să se ţină un ciclu de conferinţe tinerilor premilitari, în care să se expună de către profesorii Universitari, cunoştinţele de caracter general, necesare pentru formarea ofiţerilor de rezervă. Prin această contribuţie, Universitatea a ţinut să arate totodată tineretului ce importanţă prezintă în aceste vremuri mai ales, pregătirea premilitară. In sfârşit, în consfătuirile menţionate s'a mai convenit ca Subinspectoratul premilitar să se adreseze forurilor în drept, pentru a dispune ca paralel cu conferinţele profesorilor, să se ţină şi o serie de prelegeri cu caracter tehnic-militar, de către distinşi ofiţeri de specialitate.

Trecând la efectuarea programului, cei 526 studenţi premilitari au fost incadraţi cu instructori desemnaţi din personalul Universităţii. După primele şedinţe, s'a observat că aceşti instructori, făcând parte din rezerva armatei, nu mai erau în curent cu progresele instituţiei, şi mai ales cu utilizarea noilor arme. Pentru a înlătura acest inconvenient, Dl Rector al Universităţii a intervenit la Corpul VII Armată, solicitând să pună la dispoziţia pregătirii premilitare studenţeşti, un număr de ofiţeri activi, dintre elementele cele mai alese ale oştirii. Această cerere a fost satisfăcută, dar numai în mod temporar, fiindcă după o foarte scurtă perioadă, ofiţerii destinaţi acestei misiuni, au fost rechemaţi pentru a îndeplini alte servicii. Astfel, instrucţia premilitară, atât cea tehnică cât şi cea teoretică de caracter general, a fost făcută de personalul Universităţii, în toată perioada Noemvrie 1941 — Aprilie 1942. In acest interval de timp, s'a ţinut şi ciclul de conferinţe menţionat mai sus. In acest ciclu, alcătuit pentru completarea cunoştinţelor generale ale tineretului premilitar, s'au expus următoarele probleme:

1. Supremaţia credinţei religioase, ţinută de Dl Prof. E. Speranţia.

2. Fapte de arme din trecutul românesc, ţinută de Dl Prof. R. Cândea.

3. Conştiinţa cetăţenească în viaţa de Stat, ţinută de Dl Prof. G. Sofronie.

4. Educaţia biologică a neamului, ţinută de Dl Rector, Dr. Iuliu Haţieganu.

Urmau să fie tratate şi alte subiecte în legătură cu educaţia premilitară, însă acest lucru nu a fost posibil, în urma dispoziţiunilor primite, conform cărora ultima perioadă a anului şcolar trecut trebuia să fie consacrată numai exerciţiilor militare.

Referitor la conferinţele cu caracter tehnic-militar, semnalăm că au avut loc mai multe prelegeri ţinute de Dl Maior Dimitriu din Cavalerie.

In sfârşit notăm, că în ceeace priveşte latura spirituală-religioasă, ea s'a manifestat printr'o serie de meditaţiuni ţinute cu mult elan de către Dl Protopop Aurel Nanu.

In ultima perioadă a anului şcolar, în primăvara anului 1942, autorităţile militare au dispus din nou de ofiţeri activi pentru instrucţia militară propriu-zisă, rămânând ca instructorii universitari să continue cu pregătirea teoretică de caracter general.

Acestea fiind faptele, să vedem care au fost rezultatele acestui an de pregătire premilitară, efectuată de organele militare în strânsă colaborare cu elementele puse la dispoziţie de către Universitate.

Deşi s'a pus din ambele părţi toată sârguinţa, toată râvna şi tot patriotismul, deşi această pregătire se făcea într'o atmosferă foarte prielnică, totuşi instrucţia premilitară nu a dat nici în acest an, roadele aşteptate. Relevăm că această concluzie nu se referă decât la pregătirea premilitară universitară. După informaţiunile noastre putem afirma că această iniţiere în cariera armelor a avut efecte excelente atât la sate, cât şi la oraşe, atunci când a fost vorba de pregătirea şcolară şi muncitorească. După părerea noastră, trei sunt cauzele cărora li se datorează aceste rezultate nesatisfăcătoare:

Mai întâi, organele premilitare, de sigur din cauza împrejurărilor actuale, au fost lipsite de acel corp ofiţeresc select, specializat şi suficient de numeros, care să încadreze unităţile studenţeşti premilitare. Ofiţerii de rezervă, cari au activat în ultimii ani, unii proveniţi din învăţători, deşi au dat dovadă de foarte mult zel, n'au putut toţi într'o egală măsură, să se impună corpului studenţesc.

O a doua cauză a fost lipsa uniformei militare. Această con-

diţie de ordin exterior, este hotărîtoare pentru disciplina militară, întrucât uniforma imprimă tuturor acelora care o îmbracă, o stare de spirit specială, acea stare de spirit caracteristică ostaşului.

In sfârşit, relevăm lipsa de sancţiuni, sau insuficenţa lor, în caz de abateri dela îndatoririle premilitare.

Acestea sunt cauzele care au avut drept efect că, după o lungă perioadă de pregătire, studenţii nu şi-au apropiat nici cunoştinţele militare, nici spiritul de disciplină. In anul şcolar 1942/43, aceste cauze fiind înlăturate în pregătirea militară a studenţilor dela Facultatea de Medicină, se poate prevedea încă de pe acum, că noul regim va da rezultatele aşteptate în formarea ostăşească a acestei categorii de studenţi. De aci nu rezultă însă că acest sistem ar trebui generalizat la toate facultăţile. El nu se poate generaliza, deoarece studenţii celorlalte Facultăţi, urmând a fi ofiţeri de rezervă combatanţi, ar trebui ca măcar o parte din stagiul lor militar să se desfăşoare în mijlocul trupei, între soldaţi.

Care ar fi atunci soluţiunea ce s'ar putea preconiza pentru o pregătire mai temeinică cu caracter militar a studenţilor celorlalte Facultăţi?

Digitized by Biblioteca Universitatea "Ovidius" Constanta

După părerea noastră, această chestiune trebue examinată în lumina întregei probleme a serviciului militar al studenţilor.

Iniţierea acestora ar trebui să se facă în primul rând în cadrele pregătirii premilitare liceale. In liceu, întocmai cum se predă gimnastica şi în aceleaşi condiţiuni, de către organe specializate, să se predea exerciţiile militare şi să se iniţieze tinerii şi în disciplina soldăţească. Această pregătire timpurie ar mai avea şi darul de a forma un tineret ordonat şi disciplinat din punct de vedere al caracterului, însuşiri esenţiale în orice carieră. Pe de altă parte, aceste deprinderi se pot mult mai uşor apropia la o vârstă mai fragedă, dupăcum o dovedeşte succesul pregătirii premilitare liceale. Odată terminate studiile secundare, tânărul bacalaureat, înainte de începerea Universităţii, ar trebui să facă serviciul militar. Acest serviciu, pentru a nu prejudicia asupra continuităţii preocupărilor intelectuale, ar trebui să fie redus la minimum de timp. Nu s'ar prejudicia în acelaş timp nici pregătirea militară, întrucât o bună parte din această pregătire este deja efectuată în liceu: 6 luni sau 1 an, ar fi un stagiu suficient pentru formarea sublocotenentului de rezervă. O întreagă serie

de ofiţeri de rezervă astfel formaţi, s'au dovedit foarte destonici în 1916. La acea epocă mulţi din tinerii bacalaureaţi erau deja ofiţeri de rezervă la înmatricularea lor în registrele Universităţii. Experienţa serviciului militar îi făcea mai maturi în reluarea preocupărilor intelectuale. A fi fost şef de unitate le impunea o altă disciplină şi o mai matură seriozitate în pregătirea profesiunii intelectuale. Iată sistemul ce s'ar putea generaliza cu privire la serviciul militar al tineretului intelectual.

Pe de altă parte, ar trebui să se efectueze pe o scară mult mai întinsă şi mai organică, exerciţiile sportive în Universitate. Aceste exerciţii ar trebui să ia locul pregătirii premilitare. Regimul sporturilor are avantajul că se poate aplica atât studentelor cât şi studenţilor, şi referitor la aceştia din urmă, atât celor apţi cât şi celor neapţi pentru serviciul militar. Intreaga tinerime studioasă are nevoie de mişcare şi de aer liber. Practicarea sporturilor este de altfel tradiţională la Universitatea din Cluj. Incă de pe timpul când această Universitate se găsea la reşedinţa sa, educaţia fizică şi sportul au fost cu succes cultivate, animatorul acestei mişcări fiind Dl Prof. Dr. Iuliu Haţieganu, actualul Rector al Universităţii. Ar fi recomandabil să se cultive mai ales acele sporturi, care contribue la desvoltarea armonioasă a corpului, ca scrima, înnotul, tenisul, patinajul. Ar putea să se organizeze echipe de skyeuri şi să se practice într'o măsură mai accentuată gimnastica în grupe. Este de dorit să se evite sporturile violente, care dupăcum s'a dovedit, mai ales când li se dă un caracter prea spectaculos, uşor se pot transforma în adevărate pasiuni, incompatibile cu preocupările intelectuale.

Practicarea acestor sporturi ar trebui să constitue o îndatorire universitară, efectuarea ei fiind asimilată cu frecventarea cursurilor, şi ca atare, luată în considerare la promovările anuale şi la obţinerea diplomei. Astfel de îndatoriri ar mai avea drept efect că întotdeauna concentrările anuale şi mobilizările, să găsească perfect antrenaţi, din punct de vedere fizic, pe ofiţerii de rezervă. Apoi, practicarea sporturilor sub egida Universităţii, va avea darul de a se generaliza uşor la toate clasele sociale, Universitatea contribuind astfel şi la augmentarea vigoarei fizice a naţiunii.

De sigur o asemenea reformă nu s'ar putea realiza decât în timpuri mai liniştite. In actualele împrejurări ar trebui să se amelioreze cât mai urgent, instituţiunea premilitară, ţinându-se seamă

de cele expuse mai sus. Ar trebui să se găsească cu orice preţ acea echipă de ofiţeri distinşi, care să insufle cu entusiasmul şi competinţa lor, tineretului Universitar, dragostea pentru nobila carieră a armelor. Acea echipă de instructori nu s'ar putea recruta oare din ofiţerii cari s'au comportat pe front cu elan şi vitejie, şi cari în urma rănilor primite sunt inapţi pentru istovitoarea misiune a războiului?

8. Revista „Viaţa Universitară".

In acest an de mari realizări spirituale pentru organizarea vieţii universitare, s'a înfiinţat pentru prima dată la Universitatea noastră, organul de publicitate universitară prin coloanele căruia circulă periodic, cu regularitate şi competinţă, toate ştirile şi datele pe care Rectorul ţine să le difuzeze în mediul universitar.

Ideea acestui organ revine tot D-lui Rector Dr. Iuliu Haţieganu, ca de altfel toate ideile renovatoare din acest an.

Luându-se ca exemplu formele cunoscutului periodic „L'Information Universitaire", organul oficial al vieţii universitare din Paris, şi ale organelor italiene, revista noastră, „Viaţa Universitară", a relatat cu regularitatea ce a stat în putinţă, toate datele importante din timpul acestui an. Redactată cu iscusinţă şi abilitate de Dl D. Tudoranu, Directorul Oficiului Universitar pentru studenţi, având numeroase colaborări între personalul Universităţii şi studenţi, „Viaţa Universitară" a apărut în 8 numere, având un total de 16 pagini, care în afară de obişnuitele ştiri şi fapte oficiale, cronici mărunte şi articole ocazionale, s'a ocupat şi de alte probleme din Viaţa Universitară.

9. Premii literare.

In ziua de 29 Mai 1942 a avut loc şedinţa specială de distribuirea premiilor, în sala de lectură a Bibliotecii Universităţii, sub preşedinţia D-lui Rector Dr. Iuliu Haţieganu, şi cu participarea D-lor Decani C. Negrea, V. Papilian, D. D. Roşca, a D-lui Prof. A. Ionaşcu (delegatul Facultăţii de Drept), a D-lor raportori G. Sofronie, C. Daicovici, D. Popovici şi a Secretarului General al Universităţii Ioan A. Vătăşescu.

Deschizând şedinţa solemnă, Dl Rector face următoarea expunere:

Universitatea noastră la sfârşit de an şcolar şi la început de examene, trăeşte săptămâna culturală. Grupările culturale şi sportive studenţeşti îşi urmează activitatea lor bogată prin festivaluri admirabil organizate.

Studenţii noştri respectuoşi cu ordinea şi disciplina, iubitori ai culturii, ei însuşi creiatori de cultură nu din constrângere ci dintr'o necesitate spirituală, prin activitatea lor au adus aerul proaspăt al tinereţii între zidurile universitare.

Studenţii noştri au înţeles rolul mare al Universităţii în viaţa naţiunii şi într'un entuziasm şi optimism robust au contribuit în măsură largă la ridicarea prestigiului Universităţii noastre.

Pentru concepţia de trăire şi pentru atitudinea înfăptuitoare aduc în această şedinţă solemnă cuvinte de laudă grupărilor culturale, felicitând din inimă conducerea profesorală şi studenţimea.

Felicit din toată inima Cercul literar O. Goga, Gruparea filarmonică, Gruparea teatrală, Gruparea corală „Răsunetul Ardealului", Gruparea „Ardeleana", societatea sportivă, pentru activitatea depusă nu numai în Sibiu ci şi în oraşele Ardealului nostru scump.

Citesc dintr'o scrisoare a unui student după festivalul din Bucureşti: „Cuvintele sunt prea slabe pentru a vă exprima emoţia vie pe care mi-au produs-o flăcăii şi fetele Universităţii şi amintirea neştearsă, pe care au lăsat-o în sufletele noastre".

Intre manifestările universitare considerăm şi solemnitatea de azi ca o lăudabilă exteriorizare a înaltei spiritualităţi studenţeşti.

Premierea lucrărilor literare şi ştiinţifice, răsplătirea muncii intelectuale, vine să sublinieze efortul permanent al studenţimii clujene spre bine, spre frumos şi spre adevăr.

Astfel se pregăteşte studenţimea noastră, trăind în mijlocul neamului, valorificând toate energiile sale în serviciul marelui ideal naţional.

După această expunere, Secretarul General, citeşte următorul raport:

In noua organizare a vieţii studenţeşti care anul acesta introduce şi prin înfiinţare de premii, o emulaţie spirituală între elita studenţimii, Senatul Universitar a hotărît în şedinţa din 12

Septemvrie 1941, să se institue şi să se decearnă premii pentru cele mai bune lucrări originale prezentate de studenţi, cu subiecte inspirate de actuale probleme naţionale, sau raportate la diferite genuri literare, ori în legătură cu anumite discipline ale facultăţilor. Pentru primele două categorii (probleme naţionale şi genuri literare) s'au instituit de Rectorat două serii de premii cu subiecte sau teme generale, la care puteau concura studenţi dela oricare facultate a Universităţii noastre. Pentru a treia categorie, fiecare facultate a stabilit în cadrul ei câte trei premii pentru lucrări ce se încadrează uneia din disciplinele de învăţământ ale acelei facultăţi.

Astfel, în cadrul acestei din urmă categorii, facultatea de Drept a publicat concurs pentru trei premii de câte 9000, 6000 şi 3000 lei cu următoarele subiecte:

1. Instituţiile de Drept public ale Transilvaniei în lumina concepţiei luptătorilor români;
2. Regimul proprietăţilor grănicereşti;
3. Regimul iobăgiei şi al ţărănimii libere din Transilvania.

In termenul fixat s'au prezentat 4 lucrări din care una pentru subiectul 1 şi trei pentru subiectul ultim.

La Facultatea de Medicină s'a instituit trei premii de câte 5000, 3000 şi 2000 lei asupra următoarelor subiecte:

1. Compoziţia rasială a unei grupe sociale;
2. Tratamentul chirurgical al tuberculozei;
3. Rasa ca factor politic.

In termenul fixat s'au depus trei lucrări dintre care una pentru subiectul Nr. 1 şi două pentru subiectul Nr. 2.

La facultatea de Litere s'au instituit trei premii de câte 5000, 3000 şi 2000 lei asupra următoarelor subiecte:

1. Conceptul de naţionalitate în a doua jumătate a secolului XIX-lea la Românii din Transilvania;
2. Noţiunea de intelectual;
3. Coşbuc şi clasicismul greco-roman.

In termenul fixat s'au depus cinci lucrări toate asupra celui de al doilea subiect (Noţiunea de intelectual).

Din categoria celor două serii de premii fixate de Rectorat, s'a publicat concurs pentru două premii de câte 3000 lei pentru cea mai bună lucrare cu titlul „Ardealul pământul nostru" şi „Ardealul patria noastră". Pentru aceste premii s'au depus 7 lucrări.

In fine, a doua serie din categoria premiilor fixate de Rectorat a constituit-o cele pentru poezie, pentru proză şi pentru teatru, fiecare de câte 6000, 4000 şi 3000 lei. La aceste premii s'au depus un total de 11 lucrări dintre care 8 pentru poezie, patru pentru proză şi una pentru teatru.

Dându-se apoi cuvântul D-lor raportori, Dl Profesor G. Sofronie ceteşte următorul raport[1]):

Preţuind în chip deosebit decizia Dvs., de a distinge în mod public cele mai meritorii lucrări personale ale tinerilor cercetători în domeniul ştiinţei şi al culturii naţionale, care sunt studenţii noştri, Facultatea de Drept vă propune prin subsemnatul în lipsa unor meritorii lucrări la subiectele anunţate, pentru „Premiul al II-lea" lucrarea tipărită a D-lui *Vasile F. Călugăru*, despre *„Arbitrajul şi chestiunile rezervate, cu referire la arbitrajul dela Viena, din 30 August 1940"*. (Sighişoara 1941, pag. 114).

Această lucrare, prezentată ca teză de doctorat a fost notată de către Comisia de susţinere cu *o menţiune onorabilă*, iar autorul ei a fost proclamat Doctor în Drept, secţiunea politico-economică.

Precum însuşi titlul o arată, lucrarea D-lui Vasile F. Călugăru poartă în prima ei parte, asupra unei mult discutate şi controversate chestiuni de drept al ginţilor, în materie de „arbitraj", ca instrument „juridic" de soluţionare paşnică a conflictelor internaţionale, problema chestiunilor rezervate. Inţelegându-se prin aceasta, că în lumina doctrinei clasice, anumite obiecte litigioase, şi anume acele ce privesc „onoarea, interesele vitale şi integritatea teritorială" a Statelor, scapă competinţei arbitrilor, ca unele ce prezintă o prea mare importanţă în viaţa Statelor spre a fi încredinţate unor judecători, fie ei şi liber aleşi de către părţile litigante, precum în principiu şi în regulă generală sunt arbitrii, autorul se declară partizan al acestei teze, adânc împământenită în doctrină şi aproape constant urmată în practica arbitrajului. In consecinţă consideră prematură acea inovatorie tendinţă, ce-şi face loc doar cu timiditate, afirmată mai întâiu în Conferinţa dela Haga din 1899, prin jurisconsultul american Ruy

[1]) Acest raport nefiind publicat în întregime în acest Anuar textul lui se păstrează în arhiva Rectoratului (Proc. Verb. pag. 175).

Barbosa, următor căreia orice conflict ce desparte două State, ori de ce natură ar fi el ar putea fi încredinţat competinţei arbitrilor. Şi crede autorul acestei lucrări, că faţă de actuala desvoltare a dreptului ginţilor cu crizele adesori sângeroase ce frământă la intervale Comunitatea internaţională, când norma juridică internaţională se găseşte adeseori paralizată în tendinţa ei de a asigura „domnia dreptului" în viaţa Statelor, clasica distincţie între „obiecte arbitrabile" şi „nearbitrabile", trebue păstrată.

Dacă observăm, Domnule Rector şi Onorat Senat Universitar, că aceasta este prima lucrare ce a apărut asupra unei importante probleme de drept al ginţilor, ce inseamnă pentru noi o pagină de suferinţă naţională, că ea foloseşte un număr insemnat de izvoare documentare, că este caracterizată prin metodă şi stil ştiinţific, că în sfârşit va fi amplu desvoltată de autor la timpul său, socotim a putea atinge cu îndreptăţire atenţia Dvs., asupra ei, spre a i se acorda un premiu.

Domnul Rector înmânează premiul.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Urmând Dl Profesor V. Papilian, D-sa citeşte următorul raport:

Pentru premiile oferite de Onor. Rectoratul, Facultăţii de Medicină, s'au prezentat trei lucrări, două privind tratamentul chirurgical al tuberculozei şi a treia referitoare la concepţia rasială a unei grupe sociale.

In primul rând trebue să notez penuria de lucrări prezentate a cărei explicaţiune este faptul că majoritatea studenţilor din anii superiori au fost împiedecaţi de a putea lucra din pricina deselor concentrări şi mobilizări, iar în timpul liber prin faptul că ei au fost obligaţi să-şi pună în rânduială şcolaritatea condiţionată de numeroase examene de fine de an sau restanţe.

In al doilea rând trebue să observ că unul din subiectele propuse, rasa ca factor politic, n'a fost tratat, fapt foarte caracteristic întrucât şcoala clujeană a fost cea dintâi care în cadrul ştiinţei biopolitice a pus această problemă.

Trecând la discuţia lucrărilor primite, Comisiile instituite de Consiliul profesoral au arătat pe deoparte sforţările onorabile făcute de candidaţi, iar pe de altă parte anumite lipsuri, care poate n'ar fi trebuit să existe la nişte subiecte asupra cărora şcoala clujeană are întâietate în mişcarea medicală nu numai română dar chiar şi mondială.

Intr'adevăr lucrarea cu moto: Rasa e totul, rasa e nimic, e o erudită înşirare de fapte documentare de fapt bine expuse şi bine stilizate, dar e lipsită de unitate dând aspectul mai mult a unei compilări decât a unei interpretări personale a materialului cules. Autorul are şi obsrvaţiuni personale (52 cazuri), fapt care vine în favoarea lucrării, dar aceste observaţiuni personale nu sunt complete, astfel că autorul nu poate trage toate concluziile necesare.

Lucrările privitoare la tratamentul tuberculozei pulmonare sunt două puneri la punct a chestiunii. Materialul informativ este bine selecţionat, dar materialul documentar e absent, fapt cu atât mai regretabil cu cât acest material documentar se poate găsi în mare abundenţă, atât în clinicile din Cluj-Sibiu cât şi la toate sanatoriile de sub conducerea foştilor elevi clujeni: Aiud, Geoagiu, Moroeni.

Partea teoretică este bine expusă în ambele lucrări, dar considerentele critice generale lipsesc cu desăvârşire.

Pentru aceste motive, ţinând seama atât de sforţările candidaţilor cât şi de lipsurile în parte justificate de împrejurări, Comisiile respective de decernarea premiilor au hotărît:

1. Nu se acordă premiul I şi II nici uneia din cele trei lucrări;

2. Se acordă premiul al III-lea fiecărei din lucrările prezentate;

3. Numele candidaţilor premiaţi cu premiul al III-lea sunt: Popovici Ioan din anul III, Coroianu Victor din anul IV şi Străuţiu Romulus din anul IV.

Domnul Rector înmânează premiile.

După aceia Dl Prof. D. D. Roşca face raportul următor:

Comisiunea din care am onoarea să fac parte a propus studenţilor Facultăţii de Litere 3 subiecte de lucrări pentru premiere:

1. 1 subiect istoric: *Conceptul de naţionalitate în a doua jumătate a secolului al XIX-lea la Românii din Transilvania;*

2. 1 subiect de Filosofie: *Noţiunea de intelectual* (Cine poate fi numit cu dreptate intelectual?);

3. 1 Subiect de limba latină: *Coşbuc şi clasicismul greco-roman.*

Au intrat cinci lucrări. Cum toate tratau acelaş subiect,

anume „Noţiunea de intelectual" (subiect propus de subsemnatul), mi-a revenit mie sarcina de citi şi a aprecia lucrările prezentate.

Iată concluziunile mele:

Dintre cele 5 lucrări, numai două merită să fie premiate: aceea a D-lui Nicolae Pârvu, cu premiul I; şi aceea a D-lui Radu Stoichiţa, cu premiul al II-lea.

Lucrarea D-lui Nicolae Pârvu: După unele note pe care le făcea să intre în definiţia noţiunii de intelectual, am simţit dela primele pagini de lectură (adică înainte de a şti cine le-a scris), că autorul lor a urmat cu profit cursuri de filosofie şi că a citit unele din scrierile subsemnatului, (acest din urmă fapt Dl Pârvu mi l-a confirmat de altfel ulterior cu francheţă).

Deşi autorul crede că un intelectual adevărat e cu necesitate şi filosof, şi deşi pledoaria D-sale nu pare la întâia vedere lipsită cu totul de prejudecăţi, din felul cum defineşte Pârvu, în partea a doua a lucrării, noţiunea de „filosof" reiese cu limpezime că, într'adevăr, orice intelectual veritabil e într'un sens carecare şi „filosof".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Elaborarea stilistică şi deci claritatea expunerii lasă adesea de dorit.

Considerată însă în liniile ei generale, lucrarea este excelentă. Dacă autorul ei ar introduce în anumite formule unele rezerve, acestea ar da mai multă nuanţare gândirii. Lucrarea ar merita atunci să fie tipărită într'o revistă, şi să fie astfel citită cu interes şi folos de un cerc cât mai larg de cititori.

Lucrarea D-lui Radu Stoichiţa: Şi paginile D-lui Stoichiţa se desprind din efortul lăudabil al unui spirit dotat cu pricepere pentru problemele Filosofiei. Dar, spre deosebire de Pârvu care caută să se aşeze pe un punct de vedere cât mai obiectiv cu putinţă, Radu Stoichiţa scrie rânduri în care expune o concepţie mult mai subiectivă, concepţie elaborată dintr'un punct de vedere mult mai parţial. In dreaptă consecinţă perspectiva din care a încercat Stoichiţa să definească conceptul de intelectual nu forţează adeziunea cetitorului cu aceiaşi uşurinţă cu care obţine aprobare pledoaria lui Pârvu.

Cu toate acestea, şi cu toate neglijenţele de formulare (neglijenţe care pot fi uşor îndreptate), lucrarea e inteligent elaborată şi plină de conţinut.

O propun pentru premiul al doilea.

Domnul Rector înmânează premiile.

Dl Profesor C. Daicovici citeşte următorul raport:

Potrivit însărcinării ce ne-aţi dat, am citit cele şapte lucrări prezentate la concursul instituit de Rectorat, pentru premierea celor mai bune trei lucrări tratând subiectul „Ardealul — pământul nostru". Cu regret am constatat că, nici una din cele şapte lucrări nu întruneşte condiţiile minime, pentru a putea fi premiată.

Vă restituim, alăturat, cele şapte lucrări împreună cu plicurile, nedeschise.

In fine, Dl Profesor D. Popovici dă citire raportului următor:

Cercetând lucrările prezentate la premiile pentru literatură acordate de Universitate, am constatat:

1. Pentru premiul de dramă a candidat un singur student; lucrările prezentate sub epigraful „restul e tăcere", ale D-lui P. Hoşu, beneficiază astfel şi de lipsa de concurenţă; ele prezintă însă şi reale calităţi artistice şi faptul acesta mă determină să le propun să li se acorde premiul al III-lea;

2. Pentru premiul de proză au fost prezentate două nuvele, dintre care cea intitulată *Colonie* aduce relieful artistic cel mai pronunţat. Pentru acelaşi premiu a fost prezentată însă şi o altă lucrare, un eseu al D-lui I. Oană intitulat *Poezia pură,* inchinat uneia dintre cele mai discutate probleme de literatură. Informat, inteligent şi bine scris, el merită distincţia unui premiu şi îl propun pentru premiul I;

3. Premul de poezie ar trebui să se acorde deasemenea D-lui Oană pentru ciclul său de sonete prezentate sub epigraful „Bate şi ţi se va deschide"; sunt însă de părere să se evite această cumulare şi premiul al doilea să se acorde D-lui R. Dăscălescu pentru poeziile sale semnate „Vania".

Domnul Rector înmânează premiile.

Şedinţa se ridică.

II. Universitatea şi poporul.

Educaţia este trăire — şi este trăire mai ales în mijlocul naţiunii — iar când zicem naţiune, zicem mai ales popor.

O educaţie integrală, care pune în funcţie toate forţele bio-

logice individuale nu e posibilă decât punând aceste forţe şi în serviciul colectivităţii. Fără trăirea prin serviciu, prin sacrificiu şi cu iubire pentru popor şi în mijlocul poporului — educaţia nu este dătătoare de viaţă şi nu este viaţă.

Educaţia izolată de viaţa poporului, departe de puterile făcătoare de viaţă, este condamnată la sterilitate. Drept aceea cunoaşterea poporului este o condiţie esenţială a unei educaţii temeinice. Aceasta cunoaştere, devine mai ales activă în educaţie prin participarea efectivă şi creatoare la viaţa poporului. Prin această participare, educaţia prinde rădăcini în pământul limitat însă real al vieţii naţionale — cu toate marile sale datorii şi cu toate contingenţele sale concrete.

Astfel trăirea în popor devine un element principal şi vital — care umple întreg procesul de formaţie şi educaţie — şi-l conduce spre marile idealuri — „totul pentru binele şi înflorirea neamului".

Prin această trăire educaţia păşeşte solid pe drumul patriei şi nu rătăceşte prin alte ţări. Numai prin această legătură cu poporul — numai prin această adeziune cu pământul se adapă la isvoarele energiilor reale ale neamului.

Digitized by Babeş-Bolyai University Library, Cluj

Universitatea Ardealului — întocmai ca Biserica — ca Astra — Universitatea cea mai înaltă instituţie de credinţă şi de cultură îşi va îndeplini înalta sa misiune — dacă va merge înainte pe drumul înaintaşilor, spre sate cu multă şi bună învăţătură — luând şi ea noui puteri din laboratorul inepuizabil al poporului.

Iată de ce tineretul universitar a descins în anul acesta la Avrig şi la Răşinari[1]). Prin închinarea marelui dascăl al neamului Gheorghe Lazăr — şi marelui preot al neamului Andrei Şaguna — studenţii şi profesorii au voit să dea un exemplu de cinstire a marilor înaintaşi — au voit să trăiască câteva clipe cu poporul, vorbind cu el în graiul lui, arătând toată dragostea pentru ţărănimea noastră — dar au voit să facă încă ceva — să intre în noua pedagogie naţională aceea a faptelor. La Avrig — *terminarea şcoalei* — la Răşinari *pictarea bisericei* — au fost cele două fapte — graţie înţelegerii D-lui Ministru Petrovici care a dat 300.000 lei pentru pictarea bisericei din Răşinari şi Dl I. C. Petrescu, care a dat 2 milioane pentru terminarea şcoalei. Am învăţat să nu descindem la sate cu vorbe, ci cu fapte. Astfel descinderile

---

[1]) A se vedea pag. 101 şi 110.

noastre la sate s'au transformat în *sărbătorile tradiţiei — înfrăţirei* şi a *faptei,* toate elementele determinante în procesul unei înalte şi creatoare educaţie, restabilind astfel circulaţia fiziologică între straturile structurale ale neamului.

Aceste descinderi de o zi trebue să fie urmate de altele cu o durată mai lungă, petrecute într'o muncă constructivă, de îndrumare şi de ridicare a satelor noastre. Echipe de muncă şi de studiu vor întregi această operă abia începută.

Numai astfel trăind în satele noastre — cunoscându-i bucuriile şi necazurile — factorii favorizanţi şi împiedecători, numai trezind poporul la o unitate de conştiinţă în jurul unui ideal — îşi va îndeplini, universitatea marea sa misiune naţională.

Numai astfel profesorii devin dascălii neamului — iar tineretul universitar se pregăteşte pentru rolul de elita conducătoare de mâine. Numai astfel Universitatea Daciei Superioare va fi Universitatea Ardealului, numai astfel va trimite rădăcini nutritoare în arborele poporului ardelean — numai astfel va trimite în toată Transilvania, roadele sale pline de lumină şi viaţă.

Marea misiune a neamului este în mâinile — în sufletele profesorilor şi studenţilor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Să o ducem la biruinţă.

III. Centrul de Studii Transilvănene.

Colegiul universităţii noastre, în şedinţa sa din 6 Iulie 1942, ca urmare a expunerii de motive a D-lui Rector Iuliu Haţieganu, a decis, în temeiul art. 101 din Legea Invăţământului Superior, înfiinţarea unui *„Centru de Studii Transilvane"*, cu scopul de a îndruma şi coordona activitatea institutelor, laboratoarelor şi seminariilor în vederea studierii ştiinţifice a problemelor din cuprinsul Transilvaniei.

Această hotărâre a Colegiului a fost determinată de faptul că împrejurările generale au dat realităţilor etnice, sociale, economice şi culturale din Transilvania, un caracter problematic de vie actualitate, impunând soluţionarea lor — fără o prealabilă cunoaştere ştiinţifică, — în sens potrivnic adevărurilor permanente ce se desprind din evoluţia istorică firească a acestor realităţi.

Datorită acestui fapt, Universitatea Regele Ferdinand I din Cluj-Sibiu, se consideră obligată faţă de sine şi faţă de lumea

intelectuală streină, ca păstrându-şi nealterat caracterul său de instituţie ştiinţifică în slujba adevărului, să intensifice cercetările privitoare la realităţile transilvane, pentru a le pune la dispoziţia factorilor chemaţi a soluţiona practic problemele ridicate de evenimente. Pentru o asemenea cercetare ştiinţifică, Universitatea noastră este şi cea mai chemată şi cea mai pregătită. Născută, la 1919, din necesitatea de desrobire spirituală a Transilvaniei, Universitatea Regele Ferdinand I, în cei 23 de ani de activitate ştiinţifică, a ajuns să cunoască prin severa metodă de cercetare obiectivă întregul complex al realităţilor transilvane, pe cari până la 1919 o ştiinţă pură în slujba altor interese de cât cele ale adevărului, le-au ignorat sau le-a prezentat subiectiv. Adânca cunoaştere şi permanenta trăire a acestor realităţi a făcut din universitatea noastră o autentică întruchipare şi expresie spirituală a Transilvaniei. Din acest motiv ea este greu lovită de ignorarea şi călcarea adevărurilor din cari şi-a făurit misiunea ei ştiinţifică şi se simte obligată a-şi reuni toate forţele spirituale pentru fundamentarea şi biruinţa acestor adevăruri.

In vederea acestui scop, Colegiul Universităţii noastre, constatând că institutele, laboratoarele şi seminariile nu se pot limita la posibilităţile morale şi materiale de informaţie şi documentare individuală ale specialiştilor, ci au nevoie de o îndrumare centrală şi de informaţia complectă asupra tuturor problemelor cari se ridică în publicaţiile streine în legătură cu Transilvania, a decis înfiinţarea *Centrului de Studii Transilvane*.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Primind aprobarea de funcţionare din partea Ministerului Culturei Naţionale şi al Cultelor, Centrul s'a organizat, având un comitet, patru secţiuni şi un birou de informaţie şi documentare.

Comitetul este compus din: preşedinte, secretar general, directorii de secţii şi, ca membru permanent, Rectorul Universităţii.

Secţiunile sunt conduse fiecare de câte un director, având şi câte un referent. Ele sunt organizate după cum urmează:

I. *Secţiunea Arheologică-Istorică* cuprinzând:
Catedra de Arheologie şi Preistorie;
„ Istoria Antică;
„ Istoria Universală;
„ Istoria Românilor;

Catedra de Istoria Transilvaniei şi a Europei Centrale;
„ Istoria Sud-Est Europeană;
„ Istoria Artelor;
„ Istoria Medicinei;
Conferinţa de Istoria Medievală;
„ Biologie;
Cooptat Prof. P. Sergescu pentru Istoria Ştiinţelor.

II. *Secţiunea Linguistică-Literară* cuprinzând:
Catedra de Limba Română;
„ Filologie romanică;
„ Slavistică;
„ Istoria literaturei române vechi;
„ Istoria literaturei române moderne;
Conferinţa de Istoria literaturii române moderne;
„ Dialectologie română.

III. *Secţiunea Geografică-Etnografică şi Biologică,* cuprinzând:
Catedra de Geografie fizică;
Babeş-Bolyai University Library Cluj
„ Geografie umană;
„ Etnografie;
„ Botanică;
„ Mineralogie;
Conferinţa de Geografie a României;
Muzeul Etnografic;
Institutul de Igienă;
Institutul de Anatomie;
Cooptat Dl Ion Muşlea pentru Floklor.

IV. *Secţiunea pentru Ştiinţe Sociale,* cuprinzând:
Catedra de Drept Civil;
„ Drept comercial;
„ Drept internaţional;
„ Economie politică;
„ Finanţe şi statistică;
„ Istoria Dreptului;
„ Sociologie;
„ Sociologie rurală.

Referenţii de Secţie întocmesc rapoarte despre problemele ridicate în publicaţiunile streine referitoare la chestiunile cari

intră în raza de cercetare a Secţiunilor, iar directorii dau sugestii institutelor, laboratoarelor şi seminariilor, pentru examinarea ştiinţifică a problemelor respective.

Biroul de informaţie şi documentare organizează:

a) o bibliotecă cuprinzând toate publicaţiile streine în cari se discută probleme referitoare la Transilvania, şi

b) un fişier central cuprinzând bibliografia tuturor lucrărilor apărute în publicaţiunile interne şi externe referitoare la problemele transilvane, precum şi întregul material din aceste publicaţiuni, extras sau rezumat pe fişe, repartizate potrivit sferei de cercetare a fiecărei Secţiuni.

Pentru orientare generală şi discutarea problemelor ce urmează a fi cercetate, precum şi a cercetărilor executate, *Centrul ţine câte o şedinţă lunară a Secţiunilor întrunite,* iar pentru cunoaşterea în streinătate a rezultatelor obţinute în cadrul activităţii secţiunilor Centrul face să apară o publicaţie periodică: *„Annales Transsylvaniae"* cuprinzând studii, note şi recensii.

~~Centrul, în prezent, este~~ încă la începutul activităţii sale. In cele patru şedinţe ţinute s'a pus temelia organizării lui, iar secţiunile au executat lucrări, al căror rezultat constitue materialul strâns pentru publicarea primelor două volume din Annales Transsylvaniae. Prin această publicaţie, Universitatea Regele Ferdinand I inaugurează o nouă afirmare, pe temeiuri ştiinţifice, a adevărurilor permanente desprinse din realităţile transilvane, servind astfel, prin cunoaşterea obiectivă, justiţia, care este singura temelie durabilă a creaţiunilor politice şi sociale umane.

IV. Asociaţia „Prietenii Universităţii Regele Ferdinand I din Cluj".

Cristalizare în faptă constructivă a unor vechi revendicări naţionale româneşti şi legată în mod organic de necesităţile de viaţă ale acestui pământ, Universitatea „Regele Ferdinand I" din Cluj, a fost încă dela începutul existenţei ei exponentul cel mai autentic al unităţii spirituale a Transilvaniei întregi. Era firesc, deaceea, ca, sub stindardul Universităţii luptătoare a Ardealului, să se rânduiască întregul suflet al unui neam, a cărui luptă naţională a coincis întotdeauna cu lupta pentru cultură.

Aceste simţăminte de patriotică şi nesdruncinată solidaritate în jurul Universităţii clujene constitue astăzi un adevărat tezaur de energie românească, care se cere a fi pus în serviciul marilor şi statornicelor idealuri naţionale. Înţelegând imperativele ceasului prezent, Asociaţia „Prietenii Universităţii Regele Ferdinand I din Cluj-Sibiu" năzueşte să îndeplinească această chemare şi să devină unul din simbolurile de unitate sufletească a Transilvaniei, centrul de iradiaţie al solidarităţii generaţiilor universitare, căminul protector al tineretului lovit de frământările şi durerile istoriei contimporane, fapta de recunoştinţă a tuturor celor ce şi-au făcut rosturi de viaţă înaltă în cetatea universitară a Daciei superioare.

Constituită la 1 August 1941, la începutul celui de al treilea deceniu de existenţă a Universităţii din iniţiativa D-lui Rector Iuliu Haţieganu, în formă de persoană juridică, privată fără scop lucrativ, Asociaţia „Prietenii Universităţii are menirea:

1. De a favoriza desvoltarea Universităţii din Cluj-Sibiu prin:

a) stabilirea de raporturi culturale şi spirituale strânse şi constante între această Universitate şi titraţii (licenţiaţi şi doctori) formaţi în sânul ei dela 1920 încoace;

b) mărirea utilajului ştiinţific şi al instalaţiunilor materiale ale instituţiilor sale universitare;

2. De a institui premii şi recompense pentru încurajarea studiilor şi cercetărilor ştiinţifice, precum şi de a acorda burse şi ajutoare, „împrumuturi de onoare", etc., cu scopul de a ajuta munca universitară a studenţilor merituoşi şi lipsiţi de mijloace materiale;

3. De a menţine contactul permanent între toţi foştii studenţi şi prieteni ai Universităţii, în vederea stabilirii unei legături strânse de prietenie şi solidaritate spirituală şi de ajutor mutual între diferitele generaţii universitare.

Pentru înfăptuirea scopurilor arătate în cele 3 puncte de mai sus, Asociaţia „Prietenii Universităţii" face apel la sentimentele româneşti şi la spiritul de iniţiativă al tuturor celor ce s'au format în climatul spiritual al Universităţii clujene şi îi preţuesc munca neostenită pe ogorul ştiinţific şi naţional. Ea face, deasemenea, apel şi la toţi cei ce, fără să fie titraţi ai Universităţii noastre, socotesc această instituţie reprezentanta cea mai calificată a culturii româneşti în Transilvania şi leagănul de plămădire al sufletului tineretului ardelean.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Activitatea tuturor acestora în cadrele Asociaţiei „Prietenii Universităţii" se desfăşoară fie în calitate de membri fondatori, fie de membri activi, donatori, de onoare sau de drept.

Sunt membrii fondatori acei titraţi ai Universităţii din Cluj, care au luat iniţiativa întemeierii Asociaţiei, precum şi acei titraţi ai acestei Universităţi, care vor răspunde la întâiul apel de constituire a Asociaţiei. Sunt membri activi toţi titraţii Universităţii din Cluj, dacă achită cotizaţia prevăzută de statute. Sunt membrii donatori cei care plătesc Asociaţiei o cotizaţie anuală de *5000* de lei, iar membri de onoare cei aleşi ca atare de Adunarea generală, în deosebi dintre personalităţile reprezentative ale Transilvaniei, precum şi foştii profesori ai Universităţii. Membrilor de drept, celor donatori şi de onoare nu li se cere să fie titraţi ai Universităţii.

Organele Asociaţiei sunt: adunarea generală, consiliul de administraţie, comitetul de direcţie şi comisiunea censorilor. Statutele mai prevăd că, pentru a se da un cât mai mare dinamism activităţii Asociaţiei, se pot constitui, pe baza hotărârii adunării generale, secţiuni ale Asociaţiei, conduse de subcomitete, pe Facultăţi.

Babeş-Bolyai University Library Cluj

La adunarea de constituire ţinută la 1 August 1941, a fost ales următorul consiliu de administraţie: Preşedinte: Dl Iuliu Haţieganu, Rectorul Universităţii; Vice-Preşedinţi: Prof. Petre Poruţiu, Prof. Valeriu Bologa, Prof. D. V. Ionescu, Prof. Lucian Blaga; Secretar general: Tudor Drăganu; secretari: Mihail Macrea, Barbu Zevedei şi Gh. Vătăşescu; jurisconsult: Dr. Victor Ancuşa; casier: Ion D. Naidin; contabil: Petre Sopa; membrii asesori: Prof. Dr. Al. Pop, Prof. Ioan Manta, Prof. Ioan Tănăsescu, Prof. Liviu Rusu, Prof. Dr. Leon Daniello, Prof. Ioan Moga, conferenţiar Ion Breazu şi conferenţiar D. Todoranu.

In conformitate cu art. 43 alin. 2 din Statute, au fost aleşi cenzori D-nii: Ioan Muşlea, Directorul Bibliotecii Universităţii, Prof. Ştefan Paşca şi Dr. Victor Turcu.

Prima grije a Consiliului de administraţie, după alegerea sa, a fost de a face demersurile necesare pentru recunoaştrea personalităţii juridice a Asociaţiei din partea Tribunalului Sibiu. Această recunoaştere a fost obţinută prin sentinţa civilă Nr. 11 din 6 Februarie 1942 (Dos. Nr. Pj. 1699/1941).

Numărul membrilor înscrişi în organizaţiunea centrală a Asociaţiei este în prezent de 131.

Din cotizaţiile acestor membrii s'a încasat până acum suma de	lei 37.500
Din dobânzile sumei depuse la „Banca Românească"	lei 156
Totalul veniturilor	lei 37.656
Cheltueli	lei 4.329
Rest	lei 33.327

Pornind dela ideia că Asociaţia „Prietenii Universităţii din Cluj" nu-şi poate mărgini activitatea la hotarele oraşului Sibiu, ci trebue să cuprindă pe toţi foştii ei studenţi, oriunde s'ar găsi, Dl Rector Dr. Iuliu Haţieganu, Preşedintele Asociaţiei, a luat iniţiativa de a organiza mai multe filiale ale Asociaţiei în principalele oraşe ardelene şi bănăţene, precum şi o filială la Bucureşti, unde se găsesc numeroşi studenţi ai Universităţii noastre.

Foştii studenţi ai Universităţii noastre au răspuns cu entuziasm la această chemare. Din toate unghiurile ţării, într'o impresionantă strângere de rânduri a conştiinţei naţionale şi într'un cald avânt patriotic, glasuri din toate generaţiile şi-au mărturisit dragostea, recunoştinţa şi marea admiraţie faţă de opera înfăptuită de Universitatea noastră. Această solidarizare între generaţii a constituit un adevărat plebiscit rostit asupra înfăptuirilor de două decenii şi a rostului naţional al Universităţii româneşti a Ardealului, în cadrul căruia foştii studenţi şi întreaga lume românească, într'o desăvârşită unanimitate şi într'o spontană manifestare, au făcut zid în jurul celei mai înalte instituţii de cultură a Daciei superioare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sunt acum pe cale de a fi constituite filiale ale Asociaţiei în următoarele oraşe: Turda, Alba-Iulia, Arad, Timişoara, Braşov, Deva şi Bucureşti. Calda primire ce s'a făcut pretutindeni iniţiativei D-lui Rector Dr. Iuliu Haţieganu, preşedintele Asociaţiei „Prietenii Universităţii din Cluj", este cea mai sigură chezăşie că munca începută va rodi şi dura. Intemeiată în vremuri de epocale frământări istorice şi de pribegie a Universităţii clujene, Asociaţia „Prietenii Universităţii din Cluj", abia la începutul activităţii ei, e pătrunsă de gândul sfânt al reîntregirii hotarelor şi al împlinirii Transilvaniei noastre româneşti. In acest spirit, Asociaţia a înmănunchiat un cuprinzător număr de energii creatoare, a căror rânduri sporesc pe fiecare zi şi care constituesc temelia largă şi puternică a desvoltării ei viitoare.

Statutele Asociaţiei Prietenii Universităţii „Regele Ferdinand I" Cluj-Sibiu.

TITLUL I.

Constituirea şi scopul.

Art. 1. — Se constitue pe lângă Universitatea „Regele Ferdinand I" Cluj-Sibiu, Asociaţia ce poartă numele *„Prietenii Universităţii Regele Ferdinand I" Cluj-Sibiu.*

Art. 2. — Sediul Asociaţiei este în Sibiu, la Universitatea Cluj-Sibiu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Art. 3. — Durata asociaţiei este nelimitată.

Art. 4. — Scopul Asociaţiei este:

1. Favorizarea desvoltării Universităţii Cluj-Sibiu prin:

a) stabilirea de raporturi culturale şi spirituale strânse şi constante între această Universitate şi titraţii — licenţiaţi şi doctori — formaţi în sânul ei dela 1920 încoace;

b) mărirea utilajului ştiinţific şi al instalaţiunilor materiale ale instituţiunilor sale universitare.

2. Instituirea de premii şi recompense pentru încurajarea studiilor şi cercetărilor ştiinţifice, precum şi instituirea de burse, ajutoare, „împrumuturi de onoare", etc., menite a ajuta munca universitară a studenţilor merituoşi şi lipsiţi de mijloace materiale.

3. Menţinerea contactului permanent între toţi foştii studenţi şi prieteni ai Universităţii în vederea stabilirii unei legături strânse de prietenie şi solidaritate spirituală şi de ajutor mutual între diferitele generaţii universitare.

Art. 5. — In măsura desvoltării Asociaţiei şi pentru favorizarea raporturilor culturale dintre Universitate şi titraţii săi, vor putea lua fiinţă, după hotărîrea Consiliului de Adminis-

traţie, secţiuni ale Asociaţiei, conduse de subcomitete, pe Facultăţi, cuprinzând grupările speciale ale foştilor studenţi, după Facultatea ce au urmat, precum şi filiale în diferite localităţi, care vor grupa pe foştii studenţi din acele localităţi şi împrejurimi şi vor lucra după directivele şi de comun acord cu organele centrale ale Asociaţiei. Dispoziţiunile prezentelor Statute privitoare la membrii fondatori, activi, donatori şi de onoare se aplică şi filialelor. Filialele au aceleaşi organe de conducere şi de control, ca şi organizaţia centrală a Asociaţiei.

Art. 6. — Asociaţia îşi interzice în orice formă orice fel de activitate politică.

TITLUL II.

Membrii: drepturile şi obligaţiunile lor.

Art. 7. — Asociaţia se compune din membrii: *a)* fondatori, *b)* activi, *c)* de drept, *d)* donatori şi *e)* de onoare.

Art. 8. — Membrii fondatori sunt acei titraţi ai Universităţii-Cluj, care au luat iniţiativa întemeierii Asociaţiei, precum şi acei dintre titraţii acestei Universităţi care au răspuns la întâiul apel de constituire. Aceştia plătesc o cotizaţie anuală de 500 lei.

Art. 9. — Membrii activi pot fi toţi titraţii — licenţiaţii şi doctori — ai Universităţii Cluj-Sibiu începând cu anul 1920, dacă achită cotizaţia anuală de 500 lei.

Art. 10. — Membrii de drept sunt: Rectorul, Decanii şi membrii Senatului Universitar în funcţiune, precum şi Preşedintele şi Directorul Oficiului Universitar, chiar dacă nu şi-au terminat studiile la Universitatea Cluj-Sibiu. Cotizaţia acestora este tot de 500 lei anual şi este benevolă.

Art. 11. — Membrii donatori sunt acele persoane, care, indiferent dacă şi-au făcut studiile la Universitatea Cluj-Sibiu, plătesc Asociaţiei o cotizaţie anuală de 5000 lei.

Art. 12. — Membrii de onoare sunt cei aleşi ca atare de Adunarea Generală, cu o majoritate de două treimi din numărul votanţilor, dintre personalităţile reprezentative ale Transilvaniei în deosebi, precum şi foştii profesori ai Universităţii. Cotizaţia acestora este benevolă.

Art. 13. — Membrii activi şi donatori sunt admişi în urma unei cereri de adeziune de către Adunarea generală.

Art. 14. — Toţi membrii au dreptul să participe la Adunările generale. Membrii fondatori, activi, donatori şi de drept participă cu drept de vot deliberativ şi pot fi aleşi în Consiliul de Administraţie şi Comisiunea Censorilor, iar membrii de onoare participă numai cu vot consultativ, fără a li se putea încredinţa vreo funcţie.

Art. 15. — Cotizaţiile sunt scadente în cursul trimestrului Aprilie—Iunie şi trebuesc plătite fără spese pentru Asociaţie. Ele sunt datorate pe întregul an, ori care ar fi epoca primirei în Asociaţie.

Art. 16. — Obligaţiile membrilor către Asociaţie se sting complect prin deces şi cu rezerve, prin demisie şi excludere.

Art. 17. — Demisia se adresează Preşedintelui şi se primeşte de Consiliul de Administraţie.

Demisionatul este obligat a achita cotizaţiile până la zi.

Art. 18. — Excluderea se hotăreşte de către Adunarea generală, după o anchetă făcută de un raportor pentru:

a) Refuzul după două somaţii, de a achita cotizaţiile scadente de mai mult de un an, ori de a se conforma statutelor şi regulamentului Asociaţiei;

BCU Cluj / Central University Library Cluj

b) Comiterea unor infracţiuni grave contra legilor şi onoarei.

Membrii excluşi nu au dreptul la restituirea cotizaţiilor.

TITLUL III.

Averea Asociaţiunei.

Art. 19. — Averea iniţială a Asociaţiei este de 20.000 lei, pe care i-au donat membrii Asociaţiei în scopul de a se creia un patrimoniu iniţial.

Art. 20. — In afară de averea iniţială, averea şi veniturile Asociaţiei se compune din:

a) Cotizaţiile membrilor;

b) Subvenţiile de orice natură;

c) Legate şi donaţii;

d) Orice alte venituri;

e) Fondul de rezervă neatacabil.

Art. 21. — Fondul de rezervă neatacabil se constitue din:

a) O cotă de 25% a cotizaţiilor ce se incasează dela membrii de orice categorie.

b) Din excedentele bugetare, în proporţia ce se va hotărî de Adunarea generală.

c) Din subvenţiile, legatele şi donaţiile cu această destinaţie.

Art. 22. — Anul financiar al Asociaţiei se începe la 1 Aprilie şi se sfârşeşte la 31 Martie al fiecărui an.

La 31 Martie se încheie contul de gestiune şi bilanţul fiecărui an.

TITLUL IV.

Organele Asociaţiei: a) *Adunarea generală.*

Art. 23. — Adunarea generală este organul suprem al Asociaţiei şi se compune din toţi membrii Asociaţiei.

Hotăririle luate conform statutelor, de o adunare generală legal constituită sunt obligatorii pentru toţi.

Art. 24. — Adunarea generală poate fi ordinară sau extraordinară.

Adunarea generală ordinară se convoacă obligatoriu de către Preşedintele Asociaţiei în fiecare an, odată, în cursul lunii Octomvrie sau Noemvrie.

Adunarea generală extraordinară se convoacă tot de către preşedintele Asociaţiei, la propunerea Consiliului de Administraţie sau la cererea în scris a $^1/_5$ parte din totalul membrilor înscrişi.

Art. 25. — Convocarea Adunărilor generale se face cu cel puţin 8 zile mai înainte. Convocarea se comunică tuturor membrilor şi se publică într'o gazetă locală.

Convocarea trebue să cuprindă ziua, ora şi locul unde se ţine adunarea generală. trebue să arate ordinea de zi, precum şi numărul membrilor ce urmează a se întruni pentru ca Adunarea generală să se considere legal constituită.

Ordinea de zi se stabileşte de către Consiliul de Administraţie, în care se vor înscrie în mod obligatoriu propunerile în scris ce s'ar face de cel puţin 1/10 parte din totalul membrilor.

Art 26. — Adunările generale se pot ţine dacă răspund la convocare cel puţin jumătate plus unul din numărul membrilor înscrişi.

Dacă la prima convocare nu se întruneşte acest număr, adunarea generală se amână la alt termen, când se vor putea lua hotărâri oricare ar fi numărul membrilor prezenţi.

In convocarea pentru întâiul termen se poate arăta termenul la care se amână adunarea generală dacă nu se întrunește numărul legal de membrii la primul termen. In acest caz, pentru al doilea termen nu se mai face o altă convocare.

Art. 27. — Biroul Adunării generale se compune din membrii prezenți ai Consiliului de administrație și ai Comisiunei censorilor.

Prețedintele Consiliului de Administrație, în lipsa lui, cel mai în vârstă vicepreședinte, sau dacă sunt lipsă și vicepreședinții, cel mai în vârstă membru din Consiliul de Administrație va prezida Adunarea generală.

Secretarul Adunării generale va fi secretarul general sau unul dintre secretarii Asociației și, în lipsa lor, o persoană aleasă de adunarea generală.

Art. 28. — In adunările generale legal constituite, hotărîrile se iau cu jumătate plus unul a membrilor prezenți cu drept de vot deliberativ conform art. 14.

Hotărîrile prin care se aleg membrii de onoare și se modifică statutele se iau cu două treimi din numărul membrilor prezenți, iar hotărîrile privitoare la disolvarea Asociației sau la schimbarea scopului înscris în statute, se pot lua numai cu două treimi din totalul membrilor înscriși.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Art. 29. — Votul se exprimă prin aclamare, cu apel nominal sau prin scrutin, secret, după cum va cere adunarea generală.

Fiecare membru are un singur vot.

Art. 30. — Atribuțiunile Adunării generale sunt:

a) Alege și revoacă Consiliul de Administrație și Comisiunea censorilor.

b) Verifică și aprobă contul de gestiune și bilanțul și dă descărcare Consiliului de Administrație după ce ascultă raportul general al Consiliului de administrație și al Comisiunii censorilor.

c) Votează bugetul.

d) Hotărește asupra admiterii membrilor în Asociație, precum și asupra excluderii lor.

e) Hotărește asupra cumpărării, schimbului sau vânzării de imobile.

f) Aprobă contractele de împrumuturi, cu sau fără ipotecă, pe seama Asociației.

g) Aprobă împrumuturile pe care le-ar acorda Asociația, cu

sau fără ipotecă, afară de „împrumuturile de onoare" prevăzute în art. 4, punctul 2.

h) Stabileşte pentru fiecare an maximum burselor, ajutoarelor şi „împrumuturilor de onoare" etc., ce se pot acorda de Consiliul de Administraţie.

i) Hotăreşte în privinţa modificării de statute.

j) Hotăreşte în privinţa disolvării şi lichidării Asociaţiei.

Art. 31. — Hotărîrile Adunării generale se constată prin procese-verbale semnate de Preşedinte, de secretar şi de către asociaţii care ar cere să le semneze şi ei.

b) *Consiliul de Administraţie.*

Art. 32. — Asociaţia va fi reprezentată în toate actele vieţii sale juridice de către un Consiliu de Administraţie compus din membrii aleşi şi membrii de drept. Numărul membrilor aleşi este de 19.

Membrii aleşi sunt: 1 Preşedinte, 4 Vicepreşedinţi, 1 secretar general, 3 secretari, 1 jurisconsult, 1 casier, 1 contabil şi 7 membrii asesori.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sunt membri de drept: Directorul Oficiului Universitar şi Preşedinţii Filialelor Asociaţiei.

Art. 33. — Membrii aleşi ai Consiliului de Administraţie, se aleg de către Adunarea generală pe timp de 3 ani.

Primul Consiliu de Administraţie se alege de către fondatori în adunarea de constituire.

Mandatul membrilor Consiliului de Administraţie se poate reînoi.

In caz de vacanţă, locurile se completează tot de Adunarea generală, însă mandatul membrilor aleşi în locurile vacante, durează numai până la expirarea termenului mandatului celorlalţi membrii.

Art. 34. — Consiliul de Administraţie se întruneşte ori de câte ori va fi nevoe, dar cel puţin de trei ori pe an. El este convocat de Preşedinte şi poate aduce hotărîri valabile cu cel puţin 11 membri.

Hotărîrile se iau cu majoritatea celor prezenţi. In caz de paritate decide votul Preşedintelui.

Hotărîrile Consiliului de Administraţie se consemnează în-

tr'un registru de procese-verbale şi se semnează de toţi membrii prezenţi.

Art. 35. — Intră în atribuţiile Consiliului de Administraţie:

a) Administrarea averii mobile şi imobile a Asociaţiei, conform statutului şi normelor votate de Adunările generale.

b) Asigurarea întrebuinţării productive a fondurilor şi alegerea instituţiunilor financiare cărora să se încredinţeze fondurile Asociaţiei.

c) Intocmirea ordinei de zi a Adunării generale.

d) Incheierea la finele fiecărui an financiar a contului de gestiune şi bilanţului şi prezentarea lor Adunării generale ordinare cu un raport amănunţit asupra activităţii Asociaţiei, precum şi asupra întrebuinţării fondurilor.

e) Intocmirea şi prezentarea spre aprobare Adunării generale ordinare a proectului de buget pentru anul următor.

f) Stabilirea remuneraţiei secretarului general.

g) Angajarea funcţionarilor necesari pentru Asociaţie, stabilirea retribuţiunilor lor, şi demiterea lor din serviciu, dacă va fi cazul.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

h) Orice alte atribuţiuni, care după statute şi legi nu sunt date Adunării generale.

Art. 36. — Membrii Consiliului de Administraţie n'au dreptul la nici o remuneraţie, cu excepţia secretarului general, care va fi retribuit.

Art. 37. — Asociaţia este reprezentată în afară prin Preşedintele Consiliului de Administraţie.

Corespondenţa Asociaţiei este semnată de Preşedinte şi secretarul general.

c) *Comitetul de Direcţie.*

Art. 38. — Consiliul de Administraţie poate delega parte din atribuţiunile sale unui Comitet de direcţie, care se constitue din sânul său pentru câte un an, imediat după ţinerea Adunării generale ordinare. Consiliul de Administraţie rămâne însă răspunzător atât faţă de terţi cât şi faţă de Asociaţie, pentru toate daunele provenite din culpa Consiliului de direcţie.

Art. 39. — Comitetul de direcţie se compune din 5 membrii

şi anume: din Preşedintele Consiliului de Administraţie, secretarul general şi Directorul Oficiului Universitar, care sunt membrii de drept, precum şi din unul dintre vicepreşedinţi şi unul dintre secretarii Consiliului, care se vor delega de către Consiliu.

Art. 40. — Comitetul de direcţie se convoacă de către Preşedinţe şi deliberează valabil cu 3 membrii. Hotărîrile se iau cu majoritate de voturi şi în caz de paritate, votul Preşedintelui hotăreşte.

Art. 41. — Consiliul de direcţie execută cu pline puteri toate drepturile ce i s'au delegat de către Consiliul de Administraţie.

Art. 42. — Hotărîrile Comitetului de Direcţie se consemnează într'un registru de procese-verbale şi se semnează de toţi membrii prezenţi.

d) *Comisiunea Censorilor.*

Art. 43. — Comisiunea Censorilor este formată din 3 censori aleşi cu majoritate de voturi de către Adunarea generală ordinară pe 3 ani, dar reînoibili câte unul anual; pentru cei dintâi doi ani, reînoibilii vor fi traşi la sorţi.

Adunarea de constituire va alege pe cei dintâi censori.

Censorii se pot realege numai după o perioadă de 3 ani.

Art. 44. — Censorii au dreptul individual şi colectiv de control absolut al activităţilor administrative, financiare şi gospodăreşti ale Comitetului de Direcţie şi ale Consiliului de Administraţie. Ei vor putea cerceta individual şi colectiv oricând şi fără nicio restricţiune toate documentele, scriptele, registrele şi conturile Asociaţiei.

Art. 45. — Censorii au dreptul să adreseze Consiliului de Administraţie raporturi asupra celor constatate şi să ceară ca Consiliul să delibereze asupra raporturilor cu sau fără convocarea censorilor la şedinţe, unde nu vor avea decât participare consultativă.

Art. 46. — Censorii sunt obligaţi să prezinte fiecărei adunări generale ordinare un raport de control amănunţit al gestiunii Consiliului de Administraţie, a stării financiare şi a averii Asociaţiei.

TITLUL V.

Modificarea statutelor, disolvarea Asociaţiei şi lichidarea.

Art. 47. — Modificarea statutelor se poate propune de către Consiliul de Administraţie, precum şi de către 1/5 parte de membrii Asociaţiei. Propunerea în scris a membrilor se adresează Preşedintelui, care e obligat a convoca Adunarea generală.

Pentru modificarea statutelor se pot convoca şi adunări generale extraordinare.

Modificarea statutelor se poate face numai cu o majoritate de 2/3 din numărul membrilor prezenţi ai unei adunări generale legal constituite.

Art. 48. — Disolvarea Asociaţiei se propune de către Consiliul de Administraţie sau de 1/3 parte a membrilor înscrişi şi se hotăreşte de Adunarea Generală convocată în acest scop cu o lună mai înainte, cu o majoritate de 2/3 din totalul membrilor înscrişi.

Art. 49. — După ce adunarea generală a hotărît disolvarea, lichidarea se face de către o comisie de lichidare, compusă din 3 membri aleşi de Adunarea generală care a hotărît disolvarea. Activul net al Asociaţiei va trece în patrimoniul Universităţii Cluj-Sibiu, care îl va întrebuinţa pentru opere de asistenţă socială şi economică a studenţimii.

CAPITOLUL IX.

OFICIUL UNIVERSITAR PENTRU STUDENŢI

Personal:

1. *Director al Oficiului* (Şef de lucrări): Dimitrie Todoranu (doctor în litere).

2. *Secretar:* Ioan Popa (licenţiat în litere).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

3. *Medic* (Asistent): Dr. Nicolae Zolog.

4. *Impiegat:* Ana T. Pop (licenţiată al Academiei Comerciale) (până la 30 Sept. 1942), Ileana Mircioiu (licenţiată în litere, transferată dela Prefectura Sibiu pe data de 1 Oct. 1942).

Activitatea:

Condiţiile de viaţă deosebit de aspre, — datorită în parte refugiului şi în parte efortului de război al Naţiunii — în care s'a desfăşurat activitatea corpului studenţesc în acest an, au impus Oficiului universitar o intensă preocupare în domeniul asistenţei studenţeşti. Această preocupare a fost potenţată de excepţionala grije a D-lui Rector Dr. Iuliu Haţieganu, care a amplificat sectoarele de activitate ale Oficiului universitar, dotându-l cu un *local* mai corespunzător decât cel pe care îl avea înainte vreme la Sibiu, precum şi mai ales cu fondurile necesare ajutorării *materiale* a studenţimii.

Intenţia generală a activităţii Oficiului nostru universitar se poate desprinde din semnificativele fraze ale D-lui S. Charléty,

Rector al Academiei din Paris, adresate studenţilor, ce se pot citi la intrarea în Oficiu:

„*Student, studentă,*

„Care treci zilnic prin vestibulul Universităţii,
„Cine eşti?
„Desigur eşti departe de părinţii tăi iubiţi,
„Departe — poate foarte departe — de ei.
„Dar eşti la noi, în casa părinţilor sufleteşti, casa care te primeşte,
„Cu toată iubirea.
„Reculege-te, recrează-te, tot ce avem, îţi oferim.
„Când noi părinţi sufleteşti, vă corectăm, vă reexaminăm, voim să vă tratăm
„Ca oameni; noi ştim ce vă turbură, ce vă amărăşte, însă vă
„Pregătim cu răspundere pentru viaţă.
„Vorbeşte-ne, ai încredere şi iubire respectuoasă.
„Va veni ziua când vei fi părinte, ca noi, şi vei fi constrâns să fi
„Conducător sever şi drept.
„Incearcă să acţionezi mai bine ca noi.
„Şi voi, ca şi noi, vom muri având încă probleme pe buze".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pentru studenţii Facultăţii de Ştiinţe din Timişoara serviciile Oficiului Universitar au funcţionat sub directa conducere şi supraveghere a D-lui Decan D. V. Ionescu.

I. Informaţiuni şi documentare.

In cadrul serviciului de informaţiuni şi documentare, care a stat zilnic la dispoziţia studenţilor şi celor interesaţi (3 ore), s'au dat informaţiuni şi îndrumări de ordin universitar şi social. Deasemenea s'a răspuns tuturor cererilor şi scrisorilor primite, în acelaşi sens, întreţinându-se corespondenţă cu studenţi şi persoane din afara Sibiului.

In sprijinul acestui serviciu, Oficiul universitar posedă şi o bibliotecă de specialitate, cuprinzând lucrările esenţiale privitoare la fiinţa şi organizarea învăţământului superior.

II. Asistenţa medico-socială şi economică.

a) *Ospitalizarea gratuită a studenţilor în clinici.*

Studenţii universităţii din Cluj (la Sibiu) se tratează, în mod gratuit, în caz de boală, în clinicile universitare (cl. II), pe tot timpul anului şcolar, iar cu aprobare specială, şi în vacanţa de vară. Internările în clinici se efectuiază prin intermediul Oficiului universitar.

Costul tratamentului se ramburseazǎ, însă, clinicilor, din fondul special, alimentat prin atribuirea unei cote din taxa de înscriere plătită de studenţi. Pentru internările şi tratamentele studenţilor în clinici s'a plătit, în acest an şcolar, suma de 458.884 lei, repartizată pe facultăţi după cum urmează:

(a) *Internări în clinici:*

49	stud. Fac. de Drept	Lei	87.020.—
169	„ „ „ Medicină	„	315.484.—
22	„ „ „ Litere şi Fil.	„	31.830.—
1	„ „ „ Ştiinţe	„	1.800.—
241	Total:	Lei	436.134.—

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(b) *Tratamente şi radiografii:*

16	stud. Fac. de Drept	Lei	6.800.—
49	„ „ „ Medicină	„	11.990.—
7	„ „ „ Litere şi Fil.	„	3.960.—
72	Total:	Lei	22.750.—

b) *Tratamente şi consultaţii acordate studenţilor în dispensare.*

Cele două dispensare studenţeşti *(antituberculos* şi *antivenerian)*, au fost puse în stare de funcţionare încă dela începutul anului şcolar, examinând pe cei suferinzi şi pe cei care s'au înscris în anul I de Facultate sau pe cei din anii înaintaţi de studii, care s'au înscris pentru prima dată în Universitatea noastră.

Aceste dispensare au desfăşurat o activitate intensă în tot cursul anului şcolar.

Dispensarul antituberculos de pe lângă secţia de boli pulmonare a clinicei medicale I, este condus de Dl *Prof. Dr. L. Da-*

niello, ajutat de Dl asistent *Dr. N. Bumbăcescu,* iar dispensarul antivenerian, de Dl Şef. de lucrări *Dr. Petre Ţârlea,* ajutat de Dl asistent *Dr. Nicolae Păcescu*[1]).

c) *Reconfortare în colonii.*

Studenţii refugiaţi fără părinţi din Nordul Ardealului şi din Basarabia, precum şi unii studenţi merituoşi şi lipsiţi de mijloace materiale, au fost trimişi, în lunile *Iulie* şi *August 1942* pentru întreţinere şi reconfortare, în Colonia de vară din Căminul de munte al universităţii la *Păltiniş,* sub conducerea Dlui Conf. I. Crăciun. In această colonie au fost primiţi şi studenţi din centrul universitar Braşov şi Bucureşti. Costul întreţinerii lor în acest cămin de munte a fost achitat de Ministerul Culturii Naţionale şi al Cultelor. Iată specificat numărul studenţilor pe centre şi facultăţi, precum şi costul întreţinerii:

1. *Centrul Universitar Bucureşti-Braşov:*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

			Cost-Total
3	stud. Fac. de Drept	Lei	30.000.—
5	„ „ „ Medicină vet.	„	30.000.—
2	„ „ „ Litere şi Fil.	„	25.000.—
2	„ „ „ Teologie	„	20.000.—
10	„ „ „ Acad. Comerc.	„	100.000.—
1	„ „ „ Acad. Comerc. Braşov	„	10.000.—
23	Total:	Lei	215.000.—

2. *Centrul Universitar Cluj-Sibiu:*

			Cost-Total
8	stud. Fac. de Drept	Lei	80.000.—
10	„ „ „ Medicină	„	100.000.—
5	„ „ „ Fil. şi Litere	„	50.000.—
2	„ „ „ Ştiinţe	„	20.000.—
25	Total:	Lei	250.000.—

Alături de colonia de munte dela Păltiniş, a funcţionat o colonie de vară la Sibiu, în *Căminul „Avram Iancu"*, unde au fost

[1]) Rapoartele întocmite de conducătorii dispensarilor sunt publicate în continuare la sfârşitul acestui capitol.

ospitalizaţi un număr de studenţi refugiaţi fără părinţi, după cum urmează:

		Cost-Total
7	stud. Fac. de Drept Cluj-Sibiu . .	Lei 75.600.—
55	„ „ „ Med. Cluj-Sibiu . . .	„ 594.000.—
8	„ „ „ Fil. şi Litere . . .	„ 86.200.—
39	studenţi din colonia de munte — pe Septemvrie c.	„ 140.400.—
109		Total: Lei 896.200.—

d) *Asistenţa social-economică.*

In domeniul asistenţei social-economice, s'au acordat ajutoare studenţilor săraci şi merituoşi, dându-se o deosebită atenţie mai ales celor refugiaţi fără şi cu părinţi, care aveau lipsuri materiale şi luptau cu evidente greutăţi (în afară de faptul că au fost total scutiţi de taxele universitare).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Implinirea marilor lipsuri materiale de care sufereau în deosebi studenţii refugiaţi fără părinţi, a fost posibilă, graţie ajutorul larg şi generos al *Ministerului Culturii Naţionale* şi al următoarelor instituţiuni, care se înscriu ca mari binefăcătoare ale studenţimii clujene: *Consiliul de Patronaj al Operelor Sociale* (prin Dl Karp Hlebnikian), *Banca Naţională a României*, Prefectura judeţului Sibiu şi Primăria Municipiului Sibiu.

Iată situaţia generală a ajutoarelor distribuite în cursul acestui an:

Felul ajutorului acordat	Nr. studenţilor	Facultatea	Sumele acordate stud. ref. fără şi cu părinţi şi români de peste hotare	Sumele acordate stud. săraci (nerefugiaţi)	Suma Total acord. stud. refugiaţi „români de peste hotare" şi nerefugiaţi.
1. Ajutor natură: **haine**	24	Drept	195 000	—	195 000
„ „ „	76	Medicină	558.120	12.680	570.800
„ „ „	14	Litere	33.500	8 000	41.500
Total „ „	114		796 620	20.680	817.300

2. Ajutor natură: **lingerie**	25	Drept	113.310	5.000	118.310
" " "	93	Medicină	403.660	—	403.660
" " "	11	Litere	48.010	5.320	53 330
Total " "	129		564.980	10.320	575.300
3. Ajutor natură: **ghete**	25	Drept	36.597	—	36.579
" " "	74	Medicină	104.900	3.462	106.242
" " "	6	Litere	7.400	1.330	8.730
Total " "	105		184.897	47.792	153.689
4. Ajutor în **bani**	149	Drept	128.700	122.340	251.040
" "	439	Medicină	258.020	411.900	669.920
" "	75	Litere	51.000	96.850	147.850
" "	3	Ştiinţe	3.600	1.065	4.665
Total "	665		441.320	632.155	1.073.475
5. Burse lunare acord. stud.	5	Drept	180 000	—	180.000
refug. fără părinţi, obţinute	23	Medicină	884.000	—	844.000
prin Cons. de Patronaj	21	Litere	35.000	—	36.000
Total "	29		1.000.000	—	1.000.000
Total general 1+2+3+4+5			2.057 817	667,947	3.679.764

II. Orientarea profesională.

Acest serviciu a stat la dispoziţia tuturor bacalaureaţilor şi studenţilor, care au cerut îndrumări ştiinţifice cu privire la alegerea facultăţii şi specialităţii lor de studii, precum şi la cerinţele de ordin economic, psihologic şi biologic a diferitelor profesiuni şi cariere libere sau de stat. Utilat cu tot ceeace este necesar unei orientări ştiinţifice (monografii profesionale, metode de examinare, prin intermediul institutelor universitare de specialitate), acest serviciu tinde să dea o cât mai largă îndrumare în legătură cu problemele de specialitate, pe care le ridică pregătirea profesională academică, în raport cu viaţa profesională de mai târziu a studentului.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

IV. Cercetări şi anchete asupra vieţii studenţeşti.

Opera de organizare a asistenţei şi îndrumării studenţeşti nu se poate realiza decât pe temeiul unei cunoaşteri a realităţilor vieţii studenţeşti. Organizarea asistenţei medicale presupune cunoaşterea stării sanitare a studenţimii; organizarea asistenţei se întemeiază pe cunoaşterea ştiinţifică a realităţilor psihologice, sociale şi economice ale corpului studenţesc. Deasemenea, îndrumarea universitară şi orientarea profesională academică, presupun determinarea structurii biologice a fiecărui ins care îmbrăţişează

învăţământul superior şi capacitatea de asimilare a statului pentru titraţii universitari.

Pe temeiul acestor consideraţiuni, Oficiul Universitar a continuat până în anul şcolar precedent 1939/40 (inclusiv) cercetările iniţiate în anul 1936/37, menite să înfăţişeze o icoană obiectivă şi ştiinţifică a principalelor aspecte, pe care le prezintă vieaţa studenţească: starea demografică, şcolară-liceală, social-economică familiară, psihologică şi fiziologic-constituţională. Din cauza împrejurărilor excepţionale ale refugiului, care reclamă o constantă preocupare de ordin social şi practic, şi a lipsei de personal, aceste cercetări începute sistematic la Cluj se amână pentru timpuri normale. Nu s'a întrerupt însă examinarea medicală riguroasă a studenţilor ce intră pentru întâia oară în Universitate; iar în cursul acestui an s'a făcut, potrivit dispoziţiei Ministerului Culturii Naţionale o examinare medicală a tuturor studenţilor înscrişi în Universitate.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

RAPOARTELE DE ACTIVITATE ALE DISPENSARIILOR

1. Dispensarul antituberculos.

Ca şi pentru anii precedenţi, studenţii anului întâiu dela toate Facultăţile au fost supuşi unui examen medical obligator, constituit dintr'un chestionar amănunţit în ce priveşte antecedentele eredocolaterale şi personale, precum şi un examen clinic cât se poate de complet.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Acest examen a fost făcut sub supravegherea D-lui Prof. Daniello, de trei echipe de medici conduse de Domnii: Dr. Bumbăcescu, Dr. Berariu şi Dr. Secărea, fiecare echipă fiind compusă din trei medici şi o soră de ocrotire.

Facultatea de Medicină a fost examinată la Dispensarul Studenţesc secţia de medicină internă şi tuberculoză care funcţionează în Clinica Ftiziologică, cea de Drept la Clinica Medicală II, iar cea de Litere la Clinica Medicală I.

Fiecărui student examinat i s'a întocmit de către sora de ocrotire o fişă medicală (al cărui model a fost făcut de oficiul universităţii) în care s'au trecut antecedentele eredocolaterale şi personale. Tot pe această fişă s'a făcut de către medicii examinatori consemnarea datelor obţinute la: examenul fizic general, examenul radiologic al toracelui, examenul acuităţii vizuale, al cavităţii buco-faringeene, analiza serologică a sângelui, analiza urinii. In cazul când se constata vreo afecţiune mai deosebită care necesita avizul unui specialist, studentul era îndrumat la clinica respectivă de unde era obligat să aducă rezultatul examinării.

Numărul studenţilor examinaţi după procedeul mai sus amintit a fost de 795.

Repartizaţi după facultatea la care intenţionau să se înscrie, obţinem tabloul de mai jos:

Medicină	415
Drept	261
Litere	119

In cele ce urmează vom da rezultatul examenului obiectiv făcut:

1. Dintre organele sensoriale au fost examinate sistematic ochiul şi urechea.

Cu turburări oculare au fost găsiţi 60. Toţi au prezentat diferite grade de miopie, cei mai mulţi dintre ei nu purtau ochelari.

Auzul a fost găsit diminuat la un singur caz, în antecedentele căruia figura o otită supurată.

2. Rezultatul examenului dermatologic.

Sau constatat: 12 cazuri de acnee, 1 caz de foliculită, 6 de pitiriază şi 64 cu diferite cicatrice pe tegument, majoritatea fiind după apendicectomie.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

3. Rezultatul examenului medical.

A) Aparat respirator.

amigdale mărite	114 cazuri
faringite cronice	3 „
laringită banală	6 „
vegetaţii	1 caz
deviaţie de sept	2 cazuri

Examenul pulmonar a fost făcut cât se poate de atent şi cu toate mijloacele de explorare pe care le are clinica la îndemână.

Rezultatul obţinut a fost următorul:

a) Sănătoşi, cu imagine radiologică normală 204

b) Clinicește sănătoşi, dar cu mici semne radiologice de tuberculoză latentă 562

In această categorie au fost clasaţi toţi acei ce prezentau la examenul radiologic: calcefieri hilare, complexe primare calcefiate, desemn perihilar mai accentuat, festoane pe diafragm, scizurite scleroase, simfize pleurale mai întinse (consecutive unei pleurezii serofibrinoase).

c) Tuberculoze discrete cu mici semne clinice de activitate (complexe primare, adenopatii hilare, leziuni nodulare sau peribronchovasculare) 22 cazuri

a) Tuberculoză fibrocazeoasă incipientă	1 caz
tuberculoză fibrocazeoasă cavitară	2 cazuri
tuberculoză fibrocazeoasă cavitară mai veche în curs de tratament cu pneumotorace	4 „

b) *Aparat circulator:*

cord mărit radiologic	9 cazuri
stenoză mitrală	3 „
boală mitrală	1 caz
insuficienţă mitroaortică	
comunicare interventriculară	

c) Tubul digestiv şi glande anexe:

carii dentare	258 cazuri
carii tratate	215 „
coroane	75 „
poduri	4 „

d) *Stomac, intestin:*

aerofagie	13 cazuri
ptoză	2 „
turburări de transit (diaree, constipaţii)	9 „

BCU Cluj / Central University Library Cluj

4. *Boli constituţionale:*

ipertrofie tiroidiană	4 cazuri
debilitate generală	9 „

5. *Boli genito-urinare:*

uretrită	1 caz
sancru	1 „
albuminării	12 cazuri
piurii	6 „

6. *Afecţiuni chirurgicale:*

anomalii costale	2 cazuri
cifoze	2 „
cifoscolioză	2 „
scolioze	8 „
deformaţiuni sternale	1 caz
fracturi vindecate	2 cazuri
luxaţie	10 „
boala lui Pott	2 „

7. *Rezultatul examenului de laborator:*

albumină în urină	12 cazuri
puroi „	6 „

Reacţia Wassermann:

pozitive	4 cazuri
parţial pozitive	5 „
restul negative.	

Toţi acei la care s'au constatat leziuni bacilare active n'au fost admişi în Universitate, ci li s'au dat toate sfaturile şi indicaţiile necesare în vederea tratamentului ce trebuia făcut pentru a se însănătoşi.

Acelora la care s'au găsit leziuni a diferitelor organe ce trebuiau să fie tratate, au fost îndrumaţi să se adreseze serviciilor de specialitate, dându-li-se toate indicaţiile necesare.

In cursul anului şcolar 1941/42, la consultaţiile gratuite ale Dispensarului, care s'au ţinut în fiecare Miercuri şi Vineri între orele 2—4 după masă s'au prezentat în total 235 studenţi. Dintre aceştia 89 au fost cazuri noi, restul de 146 fiind cazuri vechi, venite pentru reexaminare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In cursul anului printre studenţii noi examinaţi au fost descoperiţi 9 cazuri de tuberculoze, active evolutive, iar dintre cele vechi au fost consultate şi ţinute în evidenţă numai 4 cazuri, deoarece foarte mulţi din studenţi cu leziuni mai vechi nu s'au prezentat pentru control.

Toate cazurile de tuberculoză descoperite au fost internate în Clinica de boli pulmonare a Clinicii Medicale I, azi Clinica Ftiziologică, pentru indicaţii terapeutice şi tratament. După părăsirea Clinicii au continuat să rămână în observaţia şi tratamentul Dispensarului.

Studenţii consultaţi, repartizaţi după facultăţi, dau tabloul de mai jos:

Medicină	140
Drept	60
Litere	35

Dintre aceştia 42 au fost studente, restul de 193 studenţi.

Cazurile examinate, repartizate după leziunile puse în evidenţă la examenul radioscopic dau următorul rezultat:

a) Sănătoşi cu imagine radiologică normală: 48.

b) Clinicește sănătoşi dar cu mici semne radiologice de tu-

berculoză latentă (calcefieri hilare, complexe primare calcefiate, desemne perihilar mai accentuat, festoane pe diafragm, scizurite scleroase, simfize pleurale): 159.

c) Tuberculoze discrete cu mici semne clinice de activitate (complexe primare, adenopatii hilare, leziuni nodulare sau peribronchovasculare): 15.

d) Tuberculoze fibrocazeoase: 13.

Au mai fost examinate în cadrul Dispensarului un număr de 75 studente dela Cămin, precum şi 26 studenţi în vederea trimiterii lor la Căminul de Munte Păltiniş.

2. **Dispensarul Antiveneric.**

Precum în anii trecuţi, şi în refugiu Dispensarul Studenţesc Antiveneric, a fost ataşat Clinicii Dermato-Venerice, funcţionând în localul foarte bine amenajat al ambulanţei şi înzestrat cu întreg utilajul modern, graţie înţelegerii largi a D-lui Ministru al Sănătăţii Prof. Dr. P. Tomescu şi a D-lui Rector al Universităţii „Regele Ferdinand I" Prof. Dr. I. Haţieganu, care au contribuit cu instrumentarul, materialul şi fondurile prin care s'a asigurat funcţionarea Dispensarului în cele mai bune condiţii.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dispensarul reorganizat din iniţiativa şi prin îngrijirea D-lui Prof. C. Tătaru, şi-a reluat activitatea abea la 15 Febr. 1942, fiind condus de Dl şef de lucrări Dr. Petre Ţârlea, ajutat de Dl asistent Dr. Nicolae Păcescu. Consultaţiunile au avut loc în fiecare zi între orele 18 şi 19.

Dăm mai jos datele statistice ale activităţii Dispensarului Studenţesc Antivenerian:

Totalul bolnavilor	285
Totalul consultaţiilor	2135
După sex:	
Femei	45
Bărbaţi	240
Dintre aceştia:	
Studenţi Universitari	215
Facultatea de Drept	51
Facultatea de Medicină	150
Facultatea de Litere	14
Total	215

Alte şcoli:

Academia comercială	2
Academia teologică	2
Licee secundare	13
Licee comerciale	8
Licee industriale	9
Şcoala de Menaj	4
Şcoli primare	23
Alte şcoli	1
Total	70

Studenţii după anii de studii:

Anul I	82
Anul II	73
Anul III	25
Anul IV	22
Anul V	4
Anul VI	3
Absolvenţi	6
Total	215

BCU Cluj / Central University Library Cluj

I. Boli venerice.

a) *Sifilis:*

Sifilis primar	10
Sifilis secundar	4
Sifilis latent	3
Total	17

b) *Blenoragie:*

Blenoragie acută necomplicată	30
Blenoragie acută complicată	10
Blenoragie cronică	9
Total	49

c) *Şancru moale:*

Şancru moale necomplicat	9
Şancru moale complicat	2
Total	11

d) *Limfogranulomatoză inghinală Nicolas-Favre:*

Limfogranulomatoză inghinală Nicolas-Favre	3
Pentru reacţia Wassermann	11

Afecţiuni nevenerice ale sferei genitale.

Balanită eroziva	21
Condiloame acuminate	5
Fimoză	2
Ftiriază inghinală	5
Herpes progenital	4
Parafimoză	3
Ruptura frenului	1
Uretrită negonococică	5
Stare postblenoragică	3
Stricturi uretrale	1
Total	50

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Boli venerice după Facultăţi.

Medicină:

Sifilis	5
Blenoragie	35
Şancru moale	7
Limfogranulomatoză inghinală Nicolas-Favre	2
Total	49

Drept:

Sifilis	6
Blenoragie	11
Limfogranulomatoză inghinală Nicolas-Favre	1
Total	18

Litere şi Filosofie:

Sifilis	1
Blenoragie	3
Total	4

Boli venerice după anii de studii.

Anul I:	
Sifilis	6
Blenoragie	22
Şancru moale	5
Limfogranulomatoză inghinală Nicolas-Favre	2
Total	35
Anul II:	
Sifilis	4
Blenoragie	14
Şancru moale	1
Total	19
Anul III:	
Sifilis	1
Blenoragie	5
Şancru moale	2
Limfogranulomatoză inghinală Nicolas-Favre	1
Total	9
Anul IV:	
Sifilis	3
Blenoragie	5
Total	8
Anul V:	
Blenoragie	1
Total	1
Absolvenţi:	
Blenoragie	2
Total	2

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Boli venerice la alte şcoli.

	Sifilis	*Şancru moale*
Şcoala comercială		1
Şcoala normală	1	
Licee secundare	2	2
Total	3	3

Totalul bolilor venerice la studenţii universitari.

Sifilis	14
Blenoragie	49
Şancru moale	8
Limfogranulomatoza inghinală Nicolas-Favre	3
Total	74

Total general.

Sifilis	17
Blenoragie	49
Şancru moale	11
Limfogranulomatoza inghinală Nicolas-Favre	3
Total	80

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Diferite dermatoze.

Acnee juvenilă 5. — Acnee vulgară 9. — Alopecie seboreică 2. — Alopecie areată 3. — Acrocianoză 2. — Combustie 4. — Congelaţie 2. — Dermatită 11. — Dishidroză 5. — Dermografism 1. — Eczemă cronică 2. — Epidermofiţie 4. Eczeme micotică 2. — Eczematide 4. — Eczemă seboreică a capului 5. — Exantem toxic 6. — Favus 3. — Furunculoză 5. — Herpes labial 1. Impetigo 6. Peladă 1. Pernio 1. — Purpură reumatică 1. — Piodermie 5. — Pitiriază verzicoloră 11. — Scabie 17. — Tricofiţie superficială 9. — Tuberculide papulo-necrotice 1. — Urticarie 3. — Ulcere crurale 1. — Veruce 2. — Scrofulodermie 1. — Vitiligo 1. — Xeroză 1. — *Total 136.*

CAP. X.

EDUCAŢIA FIZICĂ UNIVERSITARĂ

Personalul de conducere:

Prof. Dr. Iuliu Haţieganu, Rectorul Universităţii.

Onoriu Cheţianu, (doctor în ştiinţe de Stat, şef de lucrări), Directorul Educaţiei Fizice.

Fătu Zeima, asistentă pentru educaţia fizică (dela 1 August 1942).

Instructori-studenţi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ciuca Eugen, instructor.
Dejenariu Iuliu, instructor.
Ştefan Aurel, secretar.

A) *Gimnastică:*
Sârbu Ioan, st. med.

B) *Gimnastică-ritimcă:*
Şuteu Livia, st. med.

C) *Atletism:*
Spaniol Ştefan, st. drept.
Peter Otilia, st. med.

D) *Innot:*
Ştefan Aurel, st. med.
Capeţianu Titus, st. med.

E) *Scrimă:*
Daneţiu Ioan, st. med.
Catina Victor, st. med.

F) *Box:*
Roşianu Ioan, st. med.
Florian Liviu, st. med.

G) *Wolley-Ball.*
Ştefănescu Sergiu, stud. med.

H) *Tenis:*
Colbasi Tudor, st. med.

I) *Tenis de masă:*
Colbasi Tudor, st. med.
Ştefan Aurel, st. med.

K) *Foot-Ball:*
Ţereanu Emil, st. med.
Medrea Mircea, st. med.

L) *Hokey şi Patinaj:*
Ciuca Eugen.
Birtolon Florin, st. med.

Pentru a asigura activitatea celor 12 secţii sportive, Direcţia Educaţiei Fizice s'a îngrijit de recrutarea şi formarea corpului de instructori, cărora Rectoratul le-a acordat burse sau ajutoare, pentru serviciile aduse Universităţii.

Instructorii sunt toţi studenţi şi studente, cari s'au distins atât la sport cât şi la carte.

Educaţia fizică la Sibiu, îşi începe activitatea în cadre mai modeste decât la Cluj, din următoarele motive:

1. Lipsa sălilor de gimnastică şi a instalaţiilor sportive,

2. Lipsa profesorilor de educ. fizică, aceştia fiind în mare parte mobilizaţi.

Universitatea neavând sală de gimnastică proprie, este nevoită să se folosească de sălile liceelor din localitate.

Programul cursurilor practice.

A) *Studenţi:*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Obiectul	Zilele	Orele	Locul
1. Exerciţii fizice . . .	Luni, Miercuri, Vineri	19—21	Liceul Gh. Lazăr
2. Scrimă(floretă şi sabie)	Luni, Joi	18—21	Liceul Comercial
3. Box	Luni—Vineri	19—21	Liceul Gh. Lazăr
4. Innot	Joi—Vineri	19—21	Baia Populară
5. Patinaj	In fiecare zi		Patinoarul Univers'
6. Hockey	„		„ „
7. Sky	„		Imprejur. Sibiului
8. Foot-ball	Marţi—Vineri	17—19	Arena Sportivă
9. Wolley-ball	Luni, Miercuri, Sâmb.	16—18	„ „
10. Tenis	In fiecare zi		Arena Sportivă

B) *Studente:*

1. Gimn. ritmică . . .	Luni	16—18	Cămin. Studentelor
	Marţi	16—18	„ „
	Joi	16—17	„ „
	Vineri	9—10	„ „
2. Innot	Joi—Vineri	19—21	Baia Populară
3. Scrima	Marţi—Joi	19—21	Liceul Comercial
4. Patinaj	In fiecare zi		Patinoarul Univ.
5. Sky	„		Imprejur. Sibiului
6. Wolley-ball	Luni, Mercuri, Sâmb.	16—18	Arena Sportivă
7. Tenis de masă . . .	In fiecare zi		Sala „TreiStejari"

Relaţii complimentare în legătură cu activitatea educaţiei fizice.

1. *Gimnastica,* pentru studenţi a avut loc de trei ori pe săptămână la Lic. Gh. Lazăr. Universitatea având cea mai bună echipă de atletism pe ţară, aceasta a continuat antrenamentul de condiţie fizică şi în timpul iernei.

S'au ţinut în total 60 de şedinţe a 2 ore. Total 120 de ore, cu 60 de studenţi şi 18 studente.

In 21 Februarie, a avut loc inspecţia Dlui Rector Haţieganu, care într'o înălţătoare cuvântare, a îndemnat studenţii să urmeze regulat cursurile pentru a deveni cetăţeni conştiincioşi şi disciplinaţi, iar pentru vremurile de faţă soldaţi vrednici şi gata pentru jertfă.

2. *Gimnastica ritmică.* Aceste cursuri au avut loc în sala festivă a Căminului Studentelor. S'a aplicat sistemul de gimnastică după muzică, metoda daneză.

S'au ţinut în total 60 de şedinţe, cu 31 de studente. In lunile Aprilie şi Mai au avut loc cursuri în fiecare zi dela 19—20,30.

3. *Atletismul.* Deşi sezonul nu a fost tocmai potrivit din cauza primăverii care a întârziat, totuşi secţia a desfăşurat o activitate lăudabilă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

S'au ţinut în total 32 de şedinţe de stadion şi mai multe concursuri. Amintim aci rezultatul concursurilor mai importante.

La 23 Aprilie, a avut loc primul concurs pe Facultăţi, cu următorul clasament:

1. Facultatea de Medicină, 28 puncte,
2. Facultatea de Drept 14 puncte,
3. Facultatea de Litere 2 puncte.

Tot în 23 Aprilie, o echipă de atleţi universitari a participat la „Crossul Eroilor" la Bucureşti. Cu această ocazie întreaga presă sportivă a relevat ţinuta impecabilă a studenţilor noştri, precum şi spiritul de disciplină care domneşte în sânul organizaţiei noastre.

La 26 Aprilie, a avut loc al doilea concurs, iar la 26 Mai al 4-lea.

In 14 Iunie, în prezenţa Dlui Rector Haţieganu, a avut loc cel mai important concurs al anului. Lupta s'a dat între cele trei Facultăţi.

Locul întâi a fost câştigat de către Facultatea de Drept.
Locul al II-lea de către Facultatea de Medicină, iar
Locul al III-lea de către Facultatea de Litere.

Iată rezultatele tehnice ale concursului:

A) *Alergări:*

100 m.
1. Coracu S. 11 sec.
2. Hermes O. 11,6 sec.
3. Sârbu I. 11,7 sec.

1500 m.
1. Vulcu N. 4,47′
2. Rusu T. 4,52′
3. Cristescu 4,59′

400 m.
1. Dejenariu I. 54 sec.
2. Angelescu R. 55,3 sec.
3. Palade I. 59,4 sec.

800 m.
1. Vulcu N. 2,11′
2. Rusu T. 2,14′
3. Cristescu 3,4′

B) *Sărituri:*

Înălțime.
1. Sârbu I. 1,71 m.
2. Coracu S. 1,62 m.
3. Palade T. 1,60 m.

Lungime.
1. Coracu S. 6,76 m.
2. Hermes C. 6,50 m.
3. Sârbu I. 5,98 m.

C) *Aruncări:*

Disc.
1. Hermes O. 31,13 m.
2. Bădilă L. 30,25 m.
3. Sârbu I. 27,27 m.

Greutate.
1. Hermes O. 12 m.
2. Bădilă L. 11,34 m.
3. Sârbu I. 10,45 m.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

4. *Innotul.* A avut loc la Baia Populară, de două ori pe săptămână. Una din ședințe a fost rezervată începătorilor, iar a doua progresaților. S'au predat toate sistemele de înnot în 28 de ședințe a 20 ore în total, 54 de ore.

Numărul membrilor cari au urmat cursurile: 80 studenți și 28 studente. In timpul anului au avut loc mai multe concursuri de casă. La examenul de fine de an, s'au calificat următorii studenți:

50 m. craul:
Chișu V. med. an. 2.
Balaș V. med. an. 2.
Nemeș Al. med. an. 2.

50 m. brațe:
Petri Dionis. st. drept.
Stura Des. st. drept.
Cepariu V. st. drept.

20 m. studente:
Rusu Aura med. 3.
Boldea Mar. med. 4.
Redlov S. med. 3.

5. *Scrima.* Universitatea procurând echipament complet, studenţii şi studentele au putut urma aceste cursuri fără nici o cheltuială.

Numărul membrilor: 20 studenţi şi 11 studente. S'au ţinut în total 35 de şedinţe a 3 ore, în total 105 ore.

La concursurile naţionale de scrimă dela Bucureşti din luna Noemvrie, echipa noastră s'a clasat în locul al 2-lea la o mică diferenţă de puncte de campionii bucureşteni.

6. *Boxul.* A avut 40 de şedinţe a 2 ore, în total 80 ore. Iniţierea în acest sport necesitând timp mai îndelungat, nu s'a făcut nici o gală publică de box. In cadrul orelor de antrenament, au avut loc întâlniri între studenţii Facultăţii de Medicină şi Drept.

7. *Wolley-ball.* Membrii secţiei: 45 studenţi şi 13 studente. Numărul orelor a fost de 36.

La concursul pe Facultăţi din 26 Aprilie, s'a obţinut următorul rezultat:

1. Facultatea de Medicină 5 puncte.
2. „ „ Drept 3 „
3. „ „ Litere 1 „

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In ziua de 30 Iunie, echipa a avut o întâlnire la Timişoara cu echipa „Politechnicei" învingând-o. Timişorenii au rămas impresionaţi de factura înaltă a jocului practicat de către studenţii noştri.

8. *Tenis.* Această secţie a activat mai puţin din cauza lipsei de terenuri şi a crizei de mingi. Totuşi studentul Colbazi Tudor, la „Săptămâna Sportului Universitar" s'a clasat al doilea pe ţară. Au avut loc 35 de şedinţe, urmate de către 15 studenţi şi 9 studente.

9. *Tenis de masă.* Membrii: 22 studenţi şi 13 studente. Au avut loc în total 32 de şedinţe. La concursul pe Facultăţi, Medicina s'a clasat în locul 1. La campionatele naţionale studenţeşti din luna Mai, echipa noastră s'a clasat în locul al 2-lea.

10. *Hockey pe ghiaţă.* Secţia de hockey anul acesta a depus o activitate frumoasă. Antrenamentele au avut loc zilnic, în tot decursul sezonului de iarnă, cu un total de 55 de ore.

Numărul membrilor a fost de 35 studenţi. Echipa a avut

mai multe concursuri cu echipa „Grupului Etnic German" din localitate, demonstrând de fiecare dată o pregătire şi o capacitate de luptă superioară.

La 8 Februarie, a avut loc o întâlnire cu echipa studenţilor dela Politechnica din Timişoara. A învins echipa noastră cu 6:1.

A doua întâlnire mare a avut loc, tot în luna Februarie, cu echipa Facultăţii de Drept din Bucureşti. Succesul moral al acestei întâlniri, transformată într'o adevărată sărbătoare studenţească, se datorează în primul rând D-lui Prof. C. Stoicescu dela Facultatea de Drept din Bucureşti, apoi studenţimii din Capitală, care nu a pierdut nici odată ocazia de a-şi manifesta călduros simpatia ce o poartă studenţimei clujene.

11. *Patinajul,* s'a practicat în fiecare zi, pe terenul Universităţii, de către studenţi şi studente. Numărul orelor de antrenament: 55, frecventate de 49 studenţi şi 25 de studente.

12. *Sky.* Cursurile de sky au fost comune pentru studenţi şi studente. Numărul orelor predate: 150, frecventate de către

BCU Cluj / Central University Library Cluj

75 studenţi şi 28 de studente, împărţiţi în 2 clase: începători şi perfecţionaţi.

In luna Februarie, au avut loc mai multe excursii în Munţii Sibiului.

13. *Foot-ball.* Deşi în refugiu, şi într'un oraş unde sportul

german este foarte bine organizat, secţia noastră a reuşit să se impună în sportul din întreaga ţară şi să domine cu totul activitatea sportivă a oraşului Sibiu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A luat parte la trei competiţii naţionale.

a) *„Cupa Basarabiei"* jucată în întreagă ţară, de către diferitele echipe. „Universitatea" nu a perdut nici un joc ajungând până în finală, unde pierde cu 4:1 în faţa F. C. Rapid Bucureşti.

b) In primăvara anului 1942, începe jocurile pentru *„Cupa României"*. In această competiţie echipa noastră se comportă admirabil. Reuşeşte să elimine din Cupă 6 grupări: Metrom Braşov cu 4:2; A. C. F. R. Braşov 3:1; Juventus Bucureşti 2:1; U. A. B. Braşov 4:1; Mica Brad 4:1; Chinezul Timişoara 5:2.

Trebuie să remarcăm însemnătatea jocului dela Timişoara, unde echipa noastră, reprezentantă a Ardealului cedat, a învins pe cei 11 Unguri din echipa „Chinezul", trezind un entuziasm indescriptibil în tribunele aglomerate. Cu această ocazie, publicul românesc a retrăit una din zilele Clujului, în care echipele de peste graniţa Vestului au plecat steagul ori de câte ori au venit la noi.

In urma acestor rezultate „Universitatea a ajuns în finala Cupei României. pierzând tot în faţa F. C. Rapidului, cea de a doua alături de echipa noastră, neînvinsă în această competiţiune.

c) Pe baza acestor merite excepţionale şi ca o recunoaştere oficială a valorii echipei noastre, Federaţia a cerut ca „Universitatea" să reprezinte Ardealul în a treia competiţie: *„Campionatul de Răsboiu"*, care se joacă între cele mai bune 12 echipe de foot-ball din ţară. Acest campionat este în curs de defăşurare, echipa noastră ocupând până în prezent un loc bun în clasamentul general.

Rezumând activitatea „Educaţiei Fizice Universitare" pe obiecte, ore şi frecvenţă, avem următoarea situaţie:

Obiectul	No. orelor predate	No. frecv. a studenţilor	No. frecv. a studentelor
1. Gimnastică	120	60	18
2. Gimnastică ritmică	60	—	31
3. Atletism	32	35	12
4. Innot	108	80	28
5. Scrimă	105	20	11
6. Box	80	35	—
7. Wolley-ball	36	45	13
8. Tenis	35	15	9
9. Tenis de masă	32	22	13
10 Hockey	55	35	—
11. Patinaj	55	49	25
12. Sky	150	75	28
13. Foot-ball	48	40	—
Deci s'au predat în total:	916	511	188

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In afara acestor cursuri practice, s'au ţinut şi lecţii teoretice pentru completarea cunoştinţelor în domeniul educaţiei fizice. Astfel, Dr. Cheţianu Onoriu a vorbit despre: „Introducerea în educ. fizică"; „Sisteme şi metode de educaţie fizică"; „Higiena sportului" şi „Importanţa masajului în sport".

Bugetul „Educaţiei Fizice" pe anul acesta, trece suma de 1 milion Lei.

„Săptămâna Sportului Universitar".

In urma realizărilor efective în domeniul educaţiei fizice dela Universitatea noastră, — realizări care au stârnit interesul întregii studenţimi pentru această disciplină educativă — Ministerul

Culturii a hotărât să dea satisfacţie tineretului universitar, sprijinind organizarea „Săptămânii Sportului Universitar".

La această competiţiune Universitatea noastră a participat cu trei echipe de Wolley-ball; două de studenţi şi una de studente, şi o ochipă de tenis şi tenis de masă.

In clasamentul general, echipele noastre au ocupat primul loc după Bucureşti, înaintea Centrelor Iaşi, Timişoara, Braşov, câştigând:

1. „Cupa Horea, Cloşca şi Crişan" — pentru echipa cea mai bună din provincie.
2. „Cupa Căpitan-Erou Conabie" — pentru cea mai bună echipă de Wolley-ball din provincie.
3. 14 plachete din partea „Organizaţiei Sportului Românesc".
4. 2 rachete de tenis.

Educaţia Fizică Universitară, prin rezultatele obţinute şi prin activitatea intensă în toate ramurile sportive a dat dovadă că este un factor puternic de educaţie pentru studenţime.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dar oricât de mari ar fi meritele corpului profesoral şi studenţesc, factorul important al acestei reuşite rămâne înţelegerea şi ajutorul neprecupeţit pe care Dl Rector I. Haţieganu l'a acordat educaţiei fizice.

Domnia-Sa, a deschis larg porţile Universităţii, acestei discipline aducătoare de sănătate şi ordine prin:

— introducerea educaţiei fizice universitare,
— angajarea unui personal de specialitate,
— asigurarea unui buget anual,
— acorarea a 20 de burse celor mai buni studenţi-sportivi.

In afară de aceasta, D-Sa mai dă un larg sprijin, educaţiei fizice prin conferinţe, scrieri, şi prin organizarea de cursuri de medicină sportivă.

Astfel, educaţia fizică prin activitatea din Universitate, încrestează începutul unei noi epoce.

Prima epocă începe cu Prof. ardelean Gh. Moceanu iniţiatorul educaţiei fizice din România (1862).

A doua epocă, este cea a educaţiei fizice raţionale introdusă după răsboiul trecut, de către Gen. V. Bădulescu, iar

A treia epocă este cea a educaţiei fizice universitare, care este strâns legată de personalitatea D-lui Rector I. Haţieganu.

CAP. XII.

SITUAŢIA MATERIALĂ A UNIVERSITĂŢII

In acest an de mari realizări prin care s'a reclădit Universitatea noastră într'un cadru nou, Contul de Gestiune, care a înregistrat toate operaţiunile cu variaţiile situaţiei materiale, prezintă o vastă cascadă de cifre. Publicat în continuare[1]) cu Bilanţul care arată situaţia reală a Universităţii noastre la Sibiu, pe data de 31 Martie 1942, vom stărui cu câteva explicaţii în cele ce urmează asupra acestor date:

Contul de Gestiune, este întocmit după tipul stabilit de Ministerul Culturii Naţionale şi al Cultelor pentru instituţiile de învăţământ subordonate. Conturile de venituri şi cheltueli sunt trecute în Contul de gestiune în ordinea înscrisă în Cartea Mare şi pe cât s'a putut respectând şi ordinea alfabetică, care a fost întreruptă în partea ultimă, de noile conturi ivite în cursul anului financiar.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

La unele conturi şi fonduri, în dreptul cărora nu s'a trecut nici o sumă încasată, creditul este format din soldurile reportate din anul precedent sau din repartiţii de sume din taxele universitare, ori din subvenţiuni dela diferite instituţii publice sau private.

A) **Venituri.**

In general veniturile Universităţii se împart în trei categorii.

I. *Subvenţii dela Stat prin Ministerul Culturii Naţionale.*

In cursul exerciţiului 1941/42 Universitatea a primit următoarele sume:

---

[1]) A se vedea ultimul capitol al părţii I a Anuarului („Statistici şi bilanţe").

a) *pentru cheltueli materiale:*

	Lei
Bugetul Univ. 1940/41, rămăşiţe de încasat Nr. 2.	735.344
„ Univ. 1941/42, subv. curentă Nr. 3.	7.737.279
„ Căminelor 1940/41, rămăşiţe de încasat Nr. 4.	822.285
„ Căminelor 1941/42, subvenţie curentă Nr. 5.	3.652.034
„ Bibl. 1940/41, rămăşiţe de încasat Nr. 6.	115.434
„ Bibl. 1941/42, subvenţie curentă Nr. 6.	255.000
„ Clinicilor 1941/42, subvenţie curentă Nr. 7.	20.304.883
Subvenţie pentru instalarea Univ. Nr. 76.	7.903.593
„ pentru înzestrarea Căminelor Nr. 95.	28.000.000
„ pentru asistenţa medicală a stud. Nr. 67.	750.000
„ pentru înzestr. Inst. Fac. de Litere Nr. 97.	230.000
„ pentru ajutorarea stud. refugiaţi Nr. 100.	1.300.000
„ bugetară extraordinară Nr. 90.	10.250.000
Total. .	82.055.852
Pentru Burse studenţeşti rest din 1940/41, Nr. 89.	38.500
Pentru Burse stud. pe 1941/42. Nr. 9.	12.722.800
Total. .	12.761.300
Total general. .	94.817.152

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dat fiind, că nu toate aceste subvenţii s'au primit sub formă de numerar, ci sub formă de ordonanţe de plată, pentru sumele respective, care nu figurează la încasări, s'au creditat conturile amintite prin debitul ordonanţe de plată, care la încasare s'a creditat prin debitul contului Cassa, vezi Nr. 70.

Ordonanţele pentru bugetul Clinicilor, trimiţându-se spre încasare direct casieriei acestora, suma corespunzătoare este trecută la creditul Ord. de plată, operaţiuni în afară de Cassă.

Creditul mai mare al subvenţiei de instalare, reprezintă solduri din anul precedent, iar la burse studenţeşti un storno.

b) *Pentru cheltueli de personal.*

Separat de cheltuielile materiale, Ministerul Culturii Naţionale, ne deleagă lunar şi cotele pentru salariile personalului universitar de toate categoriile: didactic, ştiinţific, administrativ şi de serviciu. Aceste credite, în sumă totală de lei 104.822.880 s'au inregistrat la conturile ordonanţe de delegaţie Nr. 69 şi salarii personal universitar Nr. 78. Prin cassa Universităţii au trecut

însă numai salariile corpului didactic dela Fac. de Drept, Litere, Medicină, a corpului didactic, ştiinţific, administrativ, şi serviciu dela Fac. de Ştiinţe Timişoara, şi a personalului administrativ şi de serviciu dela Rectorat, Administraţie, Uzină şi Oficiul Universităţii (Nr. 75 de lei 53.986.436). Restul salariilor s'a eliberat sub formă de mandate de plată diferitelor institute şi servicii universitare.

Tot sub formă de cheltueli personale, Ministerul ne-a mai ordonanţat suma de 40.100 Lei trecută la poziţia Nr. 91, reprezentând îndemnizaţie pentru căsătoriţi şi născuţi.

II. *Venituri dela diverse Instituţii.*

Dela Consiliul de Patronaj, Nr. 92, primit suma de lei	3.000.000
Dela Fundaţia Stănescu Nr. 17, s'a primit suma de lei	275.000
Dela diferite întreprinderi burse Nr. 99, suma de lei	548.000
Dela Banca Naţională pt. ajutorarea stud. Nr. 29. lei	950.000
Dela Dl Prefect Col. Rădulescu pt. stud. Nr. 29, lei	40.000
Total Lei. .	4.793.000

BCU Cluj / Central University Library Cluj

III. *Venituri proprii.*

Veniturile proprii mai importante[1]) ale Universităţii se formează din:

Venitul Fondului Cult. de 200.000.000 Lei, Nr. 35, Lei	3.200.000
Venitul Fondului de Imprimate ale Univ. Nr. 41, Lei	144.392
Venitul Fondului Manuale didactice, Nr. 46, Lei	155.396
Venitul Fondului Timbre universitare, Nr. 54, Lei	872.870
Taxe Decanat Fac. de Medicină, Nr. 80, Lei	100.300
Taxe de înscriere în Universitate, Nr. 82, Lei	4.168.250
Taxe de examene, Nr. 83, Lei	1.028.450
Taxe pentru Fac. de Drept, Nr. 84, Lei	946.625
Taxe pentru Facultatea de Litere, Nr. 85, Lei	238.100
Taxe Facultatea de Medicină, Nr. 86, Lei	1.822.975
Total Lei. .	12.677.358

Restul veniturilor îl constitue cupoanele efectelor de Stat ale fundaţiunilor şi fondurilor proprii, precum şi diferite mici în-

[1]) Omitem explicaţiuni pentru venituri sub 100.000 lei care sunt trecute în cont.

casări cu destinaţia pentru fondurile corespunzătoare scopului pentru care se încasează.

Dintre veniturile proprii, venitul fondului cultural serveşte exclusiv pentru întreţinerea Clinicilor, venitul imprimatelor serveşte pentru diverse tipărituri de registre şi imprimate necesare Rectoratului, venitul manualelor didactice serveşte pentru tipărirea de noui manuale didactice, venitul timbrelor univresitare se distribuie: 2% comision vânzătorilor de timbre universitare, din rest 80% la fondul de întreţinere şi 20% la fondul Universităţii. Taxele de facultăţi, se distribuie la Decanate şi institute, iar taxa de înscriere de 2.500 Lei de student, în sumă totală în acest an, de 4.168.250, s'a distribuit după următoarea cotă:

Fondului de asistenţă socială Lei	Lei	280
Fondului de asistenţă medicală	Lei	250
Fondului de educaţie fizică	Lei	120
Fondului de întreţinere	Lei	700
Fondului Universitar	Lei	150
Fondului Bibliotecii	Lei	350
Fondului Laboratoarelor	Lei	200
Fondului personalului ad-tiv şi serviciu	Lei	150
Fondului lucrări ştiinţifice	Lei	200
Fondului organizaţii studenţeşti	Lei	100
Total Lei.	.	2.500

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In felul acesta, Universitatea noastră a adoptat chiar din 1919, sistemul fondurilor şi nu al bugetului de venituri şi cheltueli care presupune dela început prevederi de realizat. Ea lucrează pe baza realităţilor, cheltuelile fiind astfel totdeauna adecuate veniturilor fondurilor.

In cazul când disponibilul unui fond este epuizat, cheltuelile destinate acelui fond, se fac fie din fondul de rezervă, fie că se repartizează asupra altor fonduri după cum apreciază cazul Rectorul Universităţii, îndeplinindu-se cuvenitele forme de trecerea unei sume dela unele din aceste fonduri, la cel epuizat.

B) **Cheltueli.**

Acestea urmează regula veniturilor, adică se fac la conturile sau fondurile corespunzătoare şi în limita disponibilului acestor fonduri. Din aceste motive nu mai insistăm asupra lămuririlor amănunţite la fiecare fond în parte. Amintim numai că din bu-

getul Universităţii pe 1941/42 s'au făcut următoarele categorii de cheltueli:

Taxe de apă, canal la Intreprinderile comunale Lei	130.792
Curent Electric, la Uzina Electrică Sibiu Lei	438.564
Gaz metan, combustibil de încălzit şi pt. laboratoare Lei	480.504
Taxe comunale: faţadă, hornari, gunoi, Lei	71.609
Facultatea de Ştiinţe Timişoara, pt. apă electrică, taxe comunale, încălzit şi întreţinere Lei	1.875.899
Cheltueli de curăţenie şi întreţinerea imobilelor Universităţii la Sibiu Lei	4.739.911
Total: Lei	7.737.279

Bugetele Căminelor şi Bibliotecii au ajuns abia pentru cheltuielile lor de întreţinere. Bugetul Clinicilor, administrându-se separat de Universitate, specificarea pe cheltueli se face de Direcţia Clinicilor la capitolul corespunzător Clinicilor Universitare (Cap. XIII).

In contul de gestiune, mai figurează cu sume mari atât la încasări cât şi la plăţi contul depozite libere B. N. R. Nr. 15. Acestea însă nu înseamnă nici venituri, nici cheltueli, ci simple operaţiuni de depuneri sau ridicări de numerar, care nu se poate păstra în casa Universităţii.

Babeş-Bolyai University Library, Cluj

In ce priveşte bilanţul situaţiei materiale a Universităţii la 31. III. 1942, acesta prezintă la activ şi pasiv un total de Lei 224.480.184, asupra căruia stăruim cu următoarele lămuriri:

Actele justificative spre ordonanţare la Nr. 1, reprezintă contravaloarea actelor trecute pe tabloul de credite al exerc. 1942/43 şi are corespondent în pasiv contul „Diverşi" acte justificative spre ordonanţare, la Nr. 5 în valoare de Lei 1.043.411. Contul „Cassa" Nr. 2 Lei 4.444.759, Contul „Debitori" Nr. 3, Lei 749.794, Contul „Depozite libere B. N. R." Nr. 4, Lei 45.137.142, Contul Efecte publice Nr. 6, Lei 25.749.320, şi Contul „Avansuri Institutelor Universităţii", Nr. 14, reprezintă contravaloarea soldurilor creditoare a fondurilor din Pasiv. Celelalte conturi de activ dela Nr. 5, 8, 9, 10 şi 13, au conturi echivalente în pasiv de egală valoare fiecare. Conturile Imobile Nr. 11 şi Mobilier 12, au corespondent în pasiv, contul Capitalul Universităţii la Nr. 2, de Lei 137.880.752.

In ceeace priveşte investiţiile făcute din subvenţiile primite dela Ministerul Culturii Naţionale şi al Cultelor le-am arătat la capitolul VIII de mai sus. (Realizări Noui, pag. 195 şi urm.).

CAP. XII

SITUAŢIA FUNDAŢIILOR ŞI DONAŢIILOR[1])

I. FUNDAŢII

1. Fundaţia „Regele Ferdinand I"

Nr. crt.	EXPLICAŢII	INTRATE		EŞITE	
		Efecte	Numerar	Efecte	Numerar
1	Sold la 1 Aprilie 1942	590.000	36.894	—	—
2	Trimis efectele Casei de Amort şi Finanţare spre unificare .	—	—	590.000	—
3	Primit dela Casa de Amortiz. efectele unificate	634.000	—	—	—
4	Incasat cupoanele scadente la 1/X 1941, 1/IV 1942, 1/X 1942	—	38.040	—	—
5	Sold la 31 Martie 1943 . . .	—	—	634.000	74.934
	Total lei	1.224.000	74.934	1.224.000	74.934

BCU Cluj / Central University Library Cluj

2. Fundaţia „Miron Cristea"

1	Sold la 1 Aprilie 1942	300.000	5.850	—	—
2	Incasat cupoanele scadente la 1 Aprilie 1942	—	6.000	—	—
3	Sold la 31 Martie 1943 . . .	—	—	300.000	11.850
	Total	300.000	11.850	300.000	11.850

3. Fundaţia „Ioan Scurtu"

1	Sold la 1 Aprilie 1942	66.500	15.125	—	—
2	Incasat cupoanele scadente la 1 Mai 1942	—	1.000	—	—
3	Incasat cupoanele scadente la 15 Mai 1942	—	247	—	—
4	Sold la 31 Martie 1943 . . .	—	—	66.500	16.372
	Total lei	66.500	16.372	66.500	16.372

[1]) Conform dispoziţiilor date de Curtea de Conturi în anul 1940, situaţiile financiare se inchee pe an financiar.

4. Fundaţia „Gheorghe G. Sion"

Nr. crt.	EXPLICAŢII	INTRATE		EŞITE	
		Efecte	Numerar	Efecte	Numerar
1	Sold la 1 Aprilie 1942	900.200	24.287	—	—
2	Trimis Casei de Amort. şi Finanţ. efecte spre unificare .	—	—	232.600	—
3	Primit dela Casa de Amort. şi Finanţare efectele unificate .	236.000	—	—	—
4	Achitat unei colecţii de mărci poştale	—	—	—	322
5	Idem	—	—	—	420
6	Idem	—	—	—	450
7	Incasat cupoanele scadente la 1/X 1941, 1/IV 1942, 1/X 1942	—	27.392	—	—
8	Achitat Libr. „Dacia Traiană" factura Nr. 4187	—	—	—	50.000
9	Sold la 31 Martie 1943 . . .	—	—	903.600	487
	Total lei	1.136.200	51.679	1.136.200	51.679

BCU Cluj / Central University Library Cluj

5. Fundaţia „Ioan Paul"

1	Sold la 1 Aprilie 1942	210.000	21.069	—	—
2	Incasat cupoanele scadente la 1 Mai 1942	—	4.200	—	—
3	Sold la 31 Martie 1943 . . .	—	—	210.000	25.269
	Total lei	210.000	25.269	210.000	25.269

6. Fundaţia „Gheorghe Bogdan Duică"

1	Sold la 1 Aprilie 1942	—	245.304	—	—
2	Sold la 31 Martie 1943 . . .	—	—	—	245.304
	Total lei	—	245.304	—	245.304

7. Fundaţia „V. Bogrea"

1	Sold la 1 Aprilie 1942	—	76.207	—	—
2	Sold la 31 Martie 1943 . . .	—	—	—	76.207
	Total lei	—	76.207	—	76.207

8. Fundaţia „Virgil Cioflec"

Nr. crt.	EXPLICAŢII	INTRATE		Eşite	
		Efecte	Numerer	Efecte	Numerar
1	Sold la 1 Aprilie 1942	5.797.100	56.684	—	—
2	Incasat cupoanele scadente la 1 Mai 1942	—	115.942	—	—
3	Achitat Băncii Naţ. comision pentru păstrarea efectelor . .	—	—	—	3.479
4	Remis Dlui Virgil Cioflec . .	—	—	—	98.000
5	Achitat Băncii Naţ. comision pentru păstrarea efectelor . .	—	—	—	3.479
6	Incasat cupoanele scadente la 1 Nov. 1942	—	115.942	—	—
7	Remis Dlui Virgil Cioflec . .	—	—	—	98.000
8	Sold la 31 Martie 1943 . . .	—	—	5.797.100	65.610
	Total lei	5.797.100	268.568	5.797.100	268.568

Pinacoteca „Virgil Cioflec": Noile achiziţii neputând fi aduse la Sibiu, au rămas provizoriu la Dl V. Cioflec la Bucureşti.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Aceste achiziţii sunt:

1. Stradă la Balcic, pictură în ulei de Lucian Grigorescu.
2. Fructe, pictură în ulei de Hârtopan.
3. Peşte, pictură în ulei de G. Vânătoru.
4. Peisaj, pictură în ulei de Valentin Höfflich.
5. Nud, desen de Puia Anastase.
6. Patru desene: Torş, Orfeu, Chimeră şi Cap de bătrân de D. Paciurea.
7. Figuri alegorice, două gravuri de Şt. Constantinescu.
8. Peisaj din Bretania, pictură în ulei de Elena Popescu.
9. Tapiserii, natură moartă, de Valentin Höfflich.
10. Toamnă, pictură în ulei de Al. Padina.
11. Cap de bătrân, pictură în ulei de N. Grigorescu.
12. Castel la Sighişoara, pictură în ulei de Ipolit Strâmbulescu.
13. Profil de bărbat cu fes, pictură în ulei de Tătărăscu.
14. Femee nudă în fotoliu, pictură în ulei de Ciucurenco.
15. Două tablouri în ulei: Capete de copil şi Bob Bulgaru.
16. Natură moartă, pictură în ulei de D. Bâşcu.

17. Nud, pictură în ulei de T. Papatriandafil.
18. Nud, pictură în ulei de N. Tonitza.
19. Bust de bronz de Anastasescu.
20. Peisaj de toamnă, pictură în ulei de Andreiescu.
21. Coş cu mere, acuarelă de Ştefan Luchian.
22. Flori de nalbă, pictură de Ştefan Luchian.
23. Nud, desen în cărbune de Vavilina.

9. Fundaţia „Vasile Pârvan"

Nr. crt.	EXPLICAŢII	INTRATE		EŞITE	
		Efecte	Numerar	Efecte	Numerar
1	Sold la 1 Aprilie 1942 . . .	28.250	10.165	—	—
2	Trimis efectele casei de Amort. şi Finanţ. spre unificare . . .	—	—	21 750	—
3	Primit dela Casa de Amort. şi Finanţ. efecte unificate . . .	36.000	—	—	—
4	Incasat cupoanele scadente la 1/X 1941, 1/IV şi 1/X 1942 .	—	2.160	—	—
5	Sold la 31 Martie 1942 . . .	—	—	42.500	12.325
	Total lei	64.250	12.325	64.250	12.325

BCU Cluj / Central University Library Cluj

10. Fundaţia „Constantin Botez"

1	Sold la 1 Aprilie 1942	12.000	2.412	—	—
2	Incasat cupoanele scadente la 1 IV 1942	—	270	—	—
3	Sold la 31 Martie 1943 . . .	—	—	12.000	12.325
	Total lei	12.000	2.682	12.000	2.682

11. Fundaţia „Constantin Pavel"

1	Sold la 1 Aprilie 1942	—	7.275	—	—
2	Sold la 31 Martie 1943 . . .	—	—	—	7.275
	Total lei	—	7.275	—	7.275

12. Antebelice

1	Sold la 1 Aprilie 1942	—	147.657	—	—
2	Sold la 31 Martie 1943 . . .	—	—	—	147.657
	Total lei	—	147.657	—	147.657

II. Donaţii.

Donaţia Doamnei Anna Hemmerle

D-na Anna Hemmerle, proprietara firmei Jacques Brunner, succesori Iosif Hemmerle şi Comp., Bacău, a dăruit, dela 1931, în cinci rânduri, sumele enumerate mai jos, Universităţii şi în special Institutului de Speologie, fără altă condiţie decât aceea de a fi întrebuinţate pentru propăşirea ştiinţei.

Lei 100.000 (vezi Anuarul 1931/32, pag. 32—34)
Lei 20.000 (vezi Anuarul 1933/34, pag. 50—52)
Lei 20.000 (vezi Anuarul 1937/38, pag. 41—44)
Lei 20.000 (vezi Anuarul 1938/39, pag. 63—66)
Lei 20.000 (se va publica în Anuarul 1939/40 în curs).

Doamna Anna Hemmerle
Commerzienrath (Consilieră al Comerţului)

Date biografice.

D-na A. Hemmerle, elveţiană, cu reşedinţa în casa părintească „Auf Erlen" (La Arini) în oraşul Glaris (Elveţia) sau în casa sa din Viena (Germania), este fiica cunoscutului om de Stat elveţian, Staub, consilier municipal din Glaris. Mama sa, Anna Brunner, era singura soră a vestitului comerciant şi industriaş Jacques Brunner din Galaţi care, după moartea timpurie a soţilor Staub, şi-a însuşit, ca un adevărat părinte, grija creşterei micii sale nepoate, lăsându-i mai apoi toată averea prin testament.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jacques Brunner a înfiinţat, la Galaţi, la 1860, o Casă de Bancă cu secţie de Export şi Import, instituţii ce au avut un rol însemnat în activitatea acestui port şi în comerţul pe Dunăre; o filială a fost creată mai târziu în Bulgaria. Tot el a înfiinţat şi condus marea Fabrică de Spirt, una din cele mai perfecţionate din ţară, din Mărgineni situată lângă oraşul Bacău.

Fondatorul firmei a prevăzut, acum 80 de ani, marele avânt al comerţului românesc şi rolul important ce trebuia să joace forţat în această activitate portul Galaţilor.

In 1883 Domnişoara Anna Staub se căsători cu Josif Hemmerle, mare comerciant, onorat cu titlul de Commerzienrath (Consilier comercial) de Marele Duce de Baden (Germania), iar după moartea acestuia ea luă direcţiunea intreprinderilor lăsate de Brunner şi Hemmerle.

Pe lângă calitatea de competentă şi iscusită conducătoare de instituţii comerciale şi industriale, i se recunoaşte D-nei Hemmerle, în ţara ei de origine şi în cercurile intelectuale din Viena, însuşirea de a fi o personalitate de înaltă cultură şi o protectoare a tineretului meritos şi doritor de învăţătură.

Despre această din urmă însuşire Universitatea Clujană aduce mărturia sa recunoscătoare şi îi publică aci atât de simpaticul şi frumosul chip ca un respectuos omagiu.

CAP. XIII.

CLINICILE UNIVERSITARE

A. **Autoritățile de conducere.**

a) *Consiliul Clinicilor:*

Preşedinte: *Prof. Dr. M. Sturza,* Directorul Clinicii Balneologice şi Fizioterapeutice, apoi *Prof. Dr. Coriolan Tătaru,* Directorul Clinicei Dermato-Venerice.

Membrii: *Prof. Dr. Iuliu Haţieganu,* Directorul Clinicei Medicale.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prof. Dr. Grigoriu Cristea, Directorul Clinicei Gynecologice şi Obstetricale.

Prof. Dr. Titu Vasiliu, Directorul Institutului de Anatomie, Patologică şi Prosectură.

Prof. Dr. Const. Urechia, Directorul Clinicei Neuro-Psihiatrice.

Prof. Dr. Coriolan Tătaru, Directorul Clinicei Dermato-Venerice.

Prof. Dr. Gheorghe Popovici, Directorul Clinicei Infantile.

Prof. Dr. Dumitru Michail, Directorul Clinicei Oftalmologice.

Prof. Dr. Dumitru Negru, Directorul Institutului de Radiologie.

Prof. Dr. Ioan Goia, Directorul Clinicii Medicale II.

Prof. Dr. Ioan Aleman, Directorul Clinicei Stomatologice.

Prof. Dr. Emil Ţeposu, Directorul Clinicei Urologice.

Prof. Dr. Alexandru Pop, Directorul Clinicei Chirurgicale.

Prof. Dr. Gheorghe Buzoianu, Directorul Clinicii Oto-rinolaringologice.

Prof. Dr. Ştefan Secăranu, Directorul Farmaciei Clinicilor.
Prof. Dr. M. Hângănuţ, Directorul Clinicei Balneologice şi Fizioterapeutice (după pensionarea D-lui Prof. Sturza).

b) *Comisia Clinicelor.*

Preşedinte: *Prof. M. Sturza,* iar dela 1 Noemvrie 1941, *C. Tătaru.*
Membri: *Prof. Al. Pop, Prof. I. Goia.*

B) Personalul administrativ, tehnic şi de serviciu al direcţiunei Clinicilor.

1. Personalul Administraţiei Centrale.

Director ad-tiv: Ioan Buzilă, doctor în drept.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

a) *Administraţia contabilitatea, casieria şi biroul personalului.*

Administrator: Ştefan Pop.
Şef de serviciu: Petre Oprişoiu (licenţiat al Academiei Comerciale), detaşat dela Administraţia Universităţii.
Şef de secţie (inventarizator: Alexandru Beşuan (licenţiat in litere).
Contabil: Constantin Fediuc (licenţiat al Academiei Comerciale).
Şef de birou (casier): Ioan Morar.
Şef de birou (secretar): Nicolae Blăgescu.
Şef de birou (şeful serviciului personalului): Tănase Dimoftache.
Şef de birou: Marin Cioacă (până la 31 III. 1942).
Şef de birou: vacant.
Impiegat: Aurelia Rusu (dela 1. IV. 1942).
Surori de caritate: 50.
Administrator agricol: Gheorghe Todor (până la 31. XII. 1941).
Portari: 4.
Oameni de serviciu: 18.

b) *Serviciul primirii bolnavilor şi al statisticii medicale.*

Subinginer ordinar cl. I: Teodor Pop (până la 31. III. 1942, când postul a fost trecut la Rectorat).

Impiegaţi (6. posturi): Petru Saitiş (până la 31 V. 1942), Ana Pop (până la 15 XI. 1941), Cornelia Ilea (dela 7. II. 1942), Marta Rusu (până la 30. VI. 1942), Elvira Saitiş, Ioan Marchiş (dela 1. V. 1942 până la 31. VIII. 1942).

Cm de serviciu: 1.

c) *Bucătăria centrală şi dietetică.*

Intendent şef (dela 1. IV. 1942, subadministrator de clinică): Ioan Tătaru.

Impiegat: Ghiran Morariu (până la 31. III. 1941); Maria Mărgineanu (dela 1. VII. 1942).

Meseriaş: 1.

Oameni de serviciu: 11.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

d) *Bucătăria neuro-psihiatrică.*

Intendent şef: Ghiran Morariu (dela 1. I. 1942).

Oameni de serviciu: 3.

e) *Uzina centrală cu atelierul.*

Mecanici (4 posturi): Vasile Pop Mican, Teodor Pop, Vasile Turcu.

Electrician: Ilie Sicoe.

Meseriaşi: 5.

Fochişti: 3.

Oameni de serviciu: 3.

f) *Uzina neuro-psihiatrică.*

Mecanici: 1.

Meseriaşi: 1.

Fochişti: 3.

Oameni de serviciu: 3.

2. Personalul de serviciu al Clinicilor.

a) *Clinica psihiatrică.*

Oameni de serviciu: 12.

b) *Clinica neurologică.*

Portar: 1.
Oameni de serviciu: 5.

c) *Clinica chirurgicală.*

Portar: 1.
Oameni de serviciu: 4.

d) *Clinica medicală I.*

Portar: 1.
Oameni de serviciu: 5.

e) *Secţia boalelor infecţioase.*

Portar: 1.
Oameni de serviciu: 1.

f) *Sanatoriul.*

Portar: 1.
Oameni de serviciu: 3.

g) *Clinica ginecologică.*
Portar: 1.
Moaşe: 8.
Oameni de serviciu: 4.

h) *Clinica dermato-venerică.*
Portar: 1.
Oameni de serviciu: 15.

i) *Clinica oftalmologică.*
Portar: 1.
Oameni de serviciu: 3.

j) *Clinica infantilă.*
Portar: 1.
Oameni de serviciu: 4.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

k) *Clinica oto-rino-laringologică.*
Om de serviciu: 1.

l) *Clinica stomatologică.*
Portar: 1.
Oameni de serviciu: 2.

m) *Farmacia Clinicilor.*
Om de serviciu: 1.

3. Clinicile Universitare Noui.

Intendent şef (dela 1. IV. 1942 Subadministrator de clinică): Mihail Soloviev.
Impiegaţi: Terezia Onosiu, Aurelia Domşa (dela 10. XI. 1941).
Mecanic: Vasile Bob.
Portar: 1.
Fochist: 1.
Oameni de serviciu: 42.

C) Reorganizarea clinicilor.

Dare de seamă asupra reorganizării Clinicilor Universitare din Cluj instalate provizoriu la Sibiu.

Este incontestabil, că dintre problemele reorganizării Instituţiilor Universitare, Clinicile au constituit cea mai spinoasă problemă. Ea a pus la încercare spiritul organizator al conducerii Clinicilor, cu atât mai mult cu cât învăţământul practic al studenţilor în medicină trebuia asigurat cu orice sacrificii materiale şi morale.

Problema în sine se contura în rezolvarea următoarelor chestiuni:

1. Plasarea Clinicilor şi asigurarea unui număr de bolnavi trebuincioşi învăţământului.
2. Inzestrarea Clinicilor cu tot materialul necesar ingrijirii bolnavilor.
3. Inzestrarea Clinicilor cu aparatura necesară învăţământului ştiinţific şi practic.
4. Asigurarea funcţionării în condiţiuni optime.

CC-BY - Contribuitor Credy - Credy - Credy

I. Plasarea Clinicilor.

Afluenţa mare a Instituţiunilor de Stat şi în special a Facultăţii de medicină, care reclama clădiri cu încăperi numeroase, la Sibiu, a găsit soluţionarea în luarea în primire a fostei Şcoale de Ofiţeri de Infanterie. Această clădire deşi mare la aparenţă[1]), s'a dovedit insuficientă pentru adăpostirea tuturor Clinicilor, încât o parte din ele a trebuit să fie plasate în Spitalul Public Judeţean, în Spitalul de Boli Mintale şi în Institutul Obstretic.

In felul acesta, datorită înţelegerii excesive a conducerii Statului, Clinicile au fost adăpostite după cum urmează:

In fosta şcoală de ofiţeri:

Clinica Medicală I cu . . . . . 83 paturi
„ Chirurgicală I cu . . . . . 118 „

---

[1]) A se vedea şi datele publicate mai sus la paginele: 206 (pentru clădirea centrală a Clinicilor), 217 (pentru Instituţii) şi 212 (pentru celelalte Clinici).

„ Chirurgicală II cu . . . . . 68 „
„ Otorino-Laringologică cu . . . . 46 „
„ Stomatologică cu . . . . . 33 „
„ Dermato-Venerică cu. . . . . 52 „
„ Balneologică cu . . . . . 36 „

Institutul de Radiologie.

Institutul de Anatomie Patologică.

Tot în această clădire s'au amenajat trei săli de cursuri şi de lucrări încăpătoare, pentru câte 120 studenţi.

Pe lângă aceasta s'au asigurat pentru fiecare Clinică în parterul clădirei, ambulanţele necesare consultaţiilor gratuite.

Bucătăria a fost asemenea aşezată în această clădire, iar farmacia Clinicilor din lipsa de spaţiu a fost plasată în cazarma „Dragalina", această ultimă soluţie dovedindu-se a nu fi cea mai fericită. Personalul de serviciu a fost cazarmat în sala festivă, în afară de surori cărora li s'a asigurat local într'o clădire anexă a Şcoalei.

In această situaţie numărul paturilor bolnavilor Clinicilor a fost redus simţitor, la 436, faţă de 1662 cât era la Cluj.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cu toate acestea s'a putut asigura învăţământul medical cu numărul de paturi arătat mai sus (pentru Clinicile din clădirea fostei Şcoale de ofiţeri), la care se mai adaogă cele plasate în alte clădiri, adică:

In Spitalul Public:

Clinica Medicală II cu . . . . . 70 paturi
„ Ftiziologică cu . . . . . 46 „
„ Boalelor contagioase cu . . . . . 50 „
„ Infantilă cu . . . . . 70 „

In Institutul Obstetric:

Clinica Gynecologică şi Obstetrică cu 160 paturi mari şi 30 mici.

In Spitalul de Boli Mintale:

Clinica Neuro-Psihiatrică cu 50 paturi.

Acest număr de bolnavi relativ mic a putut totuş asigura învăţământul, prin afluenţa mare de boli la consultaţiile gratuite şi

prin intrebuinţarea materialului de bolnavi dela Spitalul Militar şi Spitalul Public, inclusiv Spitalul de Boli Mintale şi Institutul Obstretic.

II. Inzestrarea.

Clădirea fostei Şcoale Militare, a fost amenajată prin diferite modificări arhitectonice, privind saloanele de bolnavi, introducerea gazului metan şi a apaductelor pentru Clinici.

Cum însă zestrea adusă dela Cluj era prea mică şi insuficientă, s'a achiziţionat paturi noui, lingerie, veselă şi toate obiectele necesare unui număr de 600 paturi.

Modest însă bine chibzuit, Clinicile au fost înzestrate, în timpul scurt de un an, cu zestrea necesară pentru adăpostirea celor 600 bolnavi.

In scopul asigurării acestor achiziţii Ministerul a pus la dispoziţie un credit extraordinar de 25.000.000, care s'a cheltuit în intregime, pe lângă suma de 25.665.028 lei (14.630.940+ 11.034.088) cheltuită din subvenţia bugetară.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

III. Inzestrarea cu aparatura.

Clinicile noui organizate nu posedau aparatura ştiinţi ică necesară învăţământului. Ceea ce s'a adus din Cluj a fost prea puţin pentru a putea face faţă nevoilor reclamate de ştiinţă şi progres.

Era nevoe de multe complectări dacă nu inzestrări complecte.

Pe lângă fondurile puse la dispoziţie, cari au permis satisfacerea nevoilor urgente, s'a acordat de către Guvern suma de 60.000.000 Lei, în compensaţie cu Germania, din care s'a putut comanda toată aparatura necesară investiţiilor Clinice şi organizării laboratoarelor.

Această comandă a avut efect imediat, prin executarea promptă a furniturilor din Germania, asigurând funcţionarea laboratoarelor şi a Clinicilor în mod perfect şi aproape ideal.

IV. Asigurarea funcţionării.

Prin îndeplinirea cerinţelor de sus şi printr'o bună administrare, s'a putut deci asigura funcţionarea Clinicilor, alimentarea,

aprovizionarea cu medicamente şi cele trebuincioase întreţinerii lor în condiţiuni optime. S'a creiat astfel o atmosferă de încredere în Clinicile noastre, fapt ce îşi găseşte expresiunea în afluenţa supranumerică de bolnavi la Clinici.

In cursul exerciţiului 1941—1942, au fost internaţi în total 3404 bolnavi dintre care:

142 în cl. I-a.
842 în cl. II-a şi
2420 în cl. III-a. Din aceştia au fost scutiţi în scop de învăţământ 448 bolnavi.

Personalul de serviciu adăpostit provizoriu în sala festivă, va fi în scurt timp adăpostit în barăcile donate de Societatea de Patronaj. Acestui personal i s'a acordat ajutoare suficiente, pentru a face faţă nevoilor urgente în legătură cu întreţinerea lor şi a familiei lor.

Cu toate că în exerciţiul 1941/42 au fost concentrări şi mobilizări[1]), totuş serviciile administrative au funcţionat normal, asigurând şi buna funcţionare a Spitalului Militar Z. I. 479, aşezat tot în Clinici, transformat apoi în Spital Matcă Z. I. No. 485 cu trei anexe, la depărtări mari de Clinici, — funcţionând cu Administraţia Civilă a Clinicilor. Funcţionarea administrativă a Clinicior şi Spitalelor de Z. I. a fost asigurată prin munca neobosită depusă cu mult devotament şi abnegaţiune de funcţionarii Direcţiunii Clinicilor, cari au rămas neconcentraţi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Din punct de vedere medical, funcţionarea n'a lăsat nimic de dorit, deşi personalul medical în mare parte a fost şi acesta concentrat; prin deconcentrarea unei bune părţi din doctori, tratamentul medical al bolnavilor a fost însă asigurat.

D) **Situaţia financiară.**

Bugetul intern al Direcţiunii Clinicilor pe exerciţul financiar 1941/1942 a fost de 41.075.197 Lei. Redăm un tablou rezumativ al veniturilor şi cheltuelilor.

---

[1]) A se vedea datele publicate la pag. 129.

VENITURI		CHELTUELI	
Articolul I		Alimentaţia .	11.976.380 Lei
Subv. dela Min.		Combustibil .	1.051.981 „
Culturii Naţ.		Luminatul . .	729.183 „
şi Cultelor .	22.478.523 Lei	Taxe diferite .	612.415 „
		Medicamente .	3.355.490 „
Articolul II		Lingeria . .	479.791 „
Incasări din venituri proprii	18.595.674 „	Chelt. de bir. şi abon. tel. .	614.931 „
		Intreţ. atel. buc. spăl. local. grădini, clădiri şi vehic.	11.034.088 „
		Diverse menaj, înzestr. etc. .	14.630.940 „
		Excedent 1941/42 . .	6.589.998 „
Total .	41.075.197 Lei	Total .	41.075.197 Lei

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Deşi preţurile articolelor de alimentaţie faţă de anul trecut au crescut şi sunt în continuă tendinţă de urcare totuş costul hranei zilnice s'a menţinut, în cadre normale, costul unei raţii zilnice fiind în medie de Lei 167 care normal cuprinde: dejun două feluri, prânz trei feluri şi cina două feluri, în afară de suplimentele de hrană la ora 10 a. m. şi 4 d. m., după prescripţiunile medicale speciale. In costul hranei în medie de Lei 167 nu intră numai hrana normală, intră şi cele 12 regimuri speciale dietetice, foarte costisitoare, inclusiv costul suplimentelor de hrană pentru cei debili, de asemenea foarte costisitoare.

Lucrările mai principale precum şi amenajările şi investiţiile efectuate în cursul exerciţiului, s'au achitat atât din subvenţii, fonduri proprii cât şi din creditul extraordinar de 25.000.000. Cele mai principale lucrări au fost:

Paturi de fier în număr de 600 buc. . . .	Lei	2.400.000
Vopsirea uşilor şi geamurilor	„	1.423.970
Confecţionarea saltelelor	„	1.340.900
Construcţii noui, portar, şef mecanic, econom	„	1.350.042
Lingerie	„	8.088.253
Veselă	„	999.748

Repararea cazanelor pt. apă caldă	Lei	894.467
Noptiere	„	810.000
Mobilier	„	918.635
Sobe pentru gaz metan	„	577.967
Articole de menaj, porţelan şi sticlărie . . .	„	528.490
Inlocuirea W. C.-urilor	„	626.631
Instalaţii de apă caldă şi rece	„	1.380.773
Mobilier farmacie	„	830.112
Amenajarea bucătăriilor şi magaziilor . . .	„	376.000
Reparaţiuni, vopsit şi zugrăvit la Gynecologie	„	373.681
Aparat de Röntgen la Chirurgicală	„	310.000
Tacâmuri din oţel pentru secţii	„	231.768
Total . .	„	23.461.437

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CAP. XIV.

CĂMINELE ŞI CANTINA

A) Comisia Căminelor şi Cantinei.

Preşedinte: Prof. Aurelian Ionaşcu (Drept).
Membri: Prof. D. D. Roşca (Litere) Directorul căm. studente.
Prof. Liviu Rusu (Litere) Directorul căm. A. Iancu.
Conf. Ioachim Crăciun (Litere) Directorul Cantinei.
Prof. G. Sofronie, delegatul Facultăţii de Drept.
Prof. E. Petrovici, delegatul Facultăţii de Litere.
Prof. G. Benetato, delegatul Facultăţii de Medicină.
Secretar: Ioan A. Vătăşescu, Secretarul General al Universităţii.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Reorganizată prin hotărîrea Senatului Universitar din 22 Martie 1941 (punct. 7), în urma directivelor date de Dl Ministru General Rosetti în şedinţa Senatului Universitar din 23 Februarie 1941 şi a dispoziţiilor din adresa No. 37415/941 a Ministerului, desbătute de Senat în şedinţa din 7 Martie 1941 (punct. 5), Comisia Căminelor nu a reintrat efectiv în atribuţiile ei tradiţionale, decât la începutul acestui an şcolar.

Secundând pe Dl Rector în eforturile pentru reorganizarea vieţii Căminelor şi Cantinei, Comisia a desfăşurat o amplă şi rodnică activitate, atât în cele 17 şedinţe administrative ţinute în acest an, cât şi într'o permanentă luare de contact cu realităţile pe teren.

B) Personalul Căminurilor şi Cantinei.

a) *Căminul Avram Iancu.*

Administrator: Gheorghe Ciosa, licenţiat al Academiei Comerciale (detaşat la Rectorat ca şef al Biroului Mobilizării).